



รายงานความก้าวหน้า

โครงการแนวทางการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จ.ระนอง ปี 2560

โดย

นางสาวณัฐกานต์ ไพฑูวรรณและคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

31 มีนาคม 2560



สัญญาเลขที่ RDC60S0001

รายงานความก้าวหน้า

โครงการแนวทางการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จ.ระนอง ปี 2560

โดย

นางสาวณัฐกานต์ ไข่สุวรรณและคณะ

สนับสนุนโดย

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น

31 มีนาคม 2560

สารบัญ

	หน้า
บทที่ 1	บทสรุปผู้บริหาร..... บทนำ..... 1-25 ความสำคัญของปัญหา..... 1-22 เป้าหมายโครงการ..... 22 วัตถุประสงค์..... 22 ขอบเขตเนื้อหา..... 23 ขอบเขตเนื้อหาพื้นที่ดำเนินงาน..... 23 ระยะเวลา / ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย..... 24 ผลที่คาดว่าจะได้รับ..... 25
บทที่ 2	การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย..... 26-55 ฐานข้อมูลการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย ปี 2559-2560..... 26 กระบวนการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน..... 27-38 สรุปการติดตามหนุนเสริมรายโครงการ..... 39-55
บทที่ 3	การพัฒนาโครงการวิจัย..... 56-63 การพัฒนาโครงการวิจัย ปี 2560 จำนวน 4 โครงการ 56 การเลือกพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัย..... 56-60 การวิเคราะห์คนในพื้นที่ การวิเคราะห์โจทย์วิจัยในแต่ละพื้นที่..... 60 กระบวนการ/วิธีการพัฒนาโครงการวิจัย..... 60-63
บทที่ 4	การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี 64-79 การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่าย..... 65 การคัดเลือกภาคีเข้าร่วมเครือข่าย 65 ลงพื้นที่ประสานงาน ทำความเข้าใจแบบตัวต่อตัว..... 65-66 จัดเวทีเครือข่ายคนทำงานภาคประชาสังคมจังหวัดระนอง. 66-78 สรุปบทเรียนการจัดเวทีเครือข่าย..... 78-79

สารบัญ(ต่อ)

	หน้า
บทที่ 5	
การพัฒนาช่องทางการสื่อสาร.....	80-131
กระบวนการรับรู้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง.....	80-81
สื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ ผ่านเฟสบุ๊ก สกว.ระนอง.....	81-130
สรุปผลการพัฒนาสื่อสารสาธารณะ และแนวทางการดำเนินงาน.....	130-131
ภาคผนวก	132
ตัวอย่างแบบบันทึกรายงานการลงพื้นที่	133-179

บทสรุปผู้บริหาร

1. รายละเอียดเกี่ยวกับโครงการวิจัย

1.1 ชื่อโครงการ แนวทางการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง ปี 2560

1.2 ผู้รับผิดชอบโครงการ

- | | | |
|--------------------|-----------|---------------------------------------|
| 1) นางสาวณัฐกานต์ | ไ้สุวรรณ | พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น |
| 2) นางสาวอารีรัตน์ | เส็งสะหัส | ผู้ช่วยพี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น |
| 3) นายนิพนธ์ | มีชัย | ที่ปรึกษาฝ่ายพัฒนาโครงการ |

ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง

7/24 ถนนผาแดด ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง 85000

โทรศัพท์มือถือ 081-5699459 E-Mail: jang.nattagan@gmail.com

1.3 ระยะเวลาดำเนินงาน 12 เดือน

1.4 งบประมาณทั้งโครงการ 851,600 บาท

2. ที่มาและความสำคัญ

การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประเด็นเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดระนอง ซึ่งเป็นหน่วยจัดการงานความรู้ กระบวนการงานวิจัย ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีชาวบ้านเป็นนักวิจัย เป็นผู้แก้ปัญหาของชุมชน ถือได้ว่าเป็นกระบวนการทำงานหนึ่ง ที่ตอบโจทย์เป้าหมายยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง

การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง โดยมีศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนวิจัย หน่วยงาน ภาาติเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น มีการดำเนินงาน 3 ภารกิจหลัก ดังต่อไปนี้

ภารกิจที่ 1 การติดตามหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้ เพื่อสร้างรูปธรรม ให้โครงการมีคุณภาพ โดยได้กำหนดตัวชี้วัดของโครงการที่มีคุณภาพ คือ คนที่เข้าร่วมกระบวนการวิจัย มีพัฒนาการด้านทักษะ วิธีคิด ที่สามารถนำความรู้ไปสู่การแก้ปัญหาของชุมชนได้

ภารกิจที่ 2 การขยายผลเชื่อมโยงสู่ชุมชนอื่นๆ ในพื้นที่ พัฒนาโครงการวิจัย สร้างชุมชนวิจัย และนักวิจัยใหม่

ภารกิจที่ 3 การพัฒนากลไก โดยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาคี ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้อง

จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง ปี 2560 มีแนวทางการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตามภารกิจการสร้างกระบวนการเรียนรู้ จากการหนุนเสริมโครงการวิจัย ทำให้เกิดความรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน รวมทั้งการค้นพบปัญหา สถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การวิเคราะห์สถานการณ์ที่ยังคงเป็นปัญหาของชุมชน เพื่อวางแผนการแก้ไขปัญหาในอนาคตต่อไป โดยมีวัตถุประสงค์ ในการดำเนินงาน ดังนี้คือ 1) เพื่อการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ ให้เกิดรูปธรรมในพื้นที่ เชื่อมโยงไปสู่การรวบรวมความรู้เรื่องเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดระนอง และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจของจังหวัดระนอง 2) เพื่อการพัฒนาโครงการวิจัย ขยายผล เชื่อมโยงสู่พื้นที่ใกล้เคียงในปี 2560 ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย มีเป้าหมายในการพัฒนาโครงการวิจัย 4 โครงการ 3) เพื่อพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน เพื่อสร้างกระบวนการหนุนเสริมด้านความรู้เฉพาะทางด้านเทคนิค การแปรรูป การผลิต การตลาด ความรู้เชิงวิชาการ และการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย และ4) เพื่อพัฒนาช่องทางการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่สาธารณะ ในวงกว้าง

3. เป้าหมายโครงการ

การสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่การพัฒนาการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เพื่อการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชนในพื้นที่จังหวัดระนอง

4. ผลการดำเนินงาน

4.1 งานติดตามหนุนเสริม

การติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ปี พ.ศ. 2560 มีจำนวนโครงการ 5 โครงการ โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยมีบทบาทสำคัญในการติดตามหนุนเสริมงานในพื้นที่ ในเรื่องของการบริหารงานโครงการให้เกิดคุณภาพ สร้างนักวิจัยในพื้นที่ให้มีศักยภาพ มีทักษะความสามารถ และกระบวนการเรียนรู้ ผ่านเครื่องมือการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ การสำรวจ การจดบันทึก การสรุปผลข้อมูล การจัดเวทีสรุปผลเพื่อคืนข้อมูลให้กับชุมชน และการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีต่างๆ

ที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น จากการติดตามหนุนเสริม สามารถสรุปสาระสำคัญของการติดตามหนุนเสริมโครงการได้ดังนี้ (โดยมีระยะเวลาติดตามหนุนเสริม ในระยะ 6 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2560 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 –วันที่ 31 มีนาคม 2560)

1) เกิดการพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย ในด้านทักษะกระบวนการวิจัย การบริหารจัดการโครงการวิจัยอย่างมีคุณภาพ มีการประสานงาน การเชื่อมเครือข่าย หนุนเสริมกระบวนการทำงานวิจัยให้กับชุมชนวิจัย และการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยอย่างต่อเนื่อง

2) ชุมชนวิจัยมีความเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัย และให้ความร่วมมือ เข้าร่วมกิจกรรมของโครงการวิจัย เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในขั้นตอนกระบวนการวิจัยตั้งแต่ต้นทาง

3) หน่วยงานภาคีเครือข่ายเกิดความร่วมมือ เข้ามาหนุนเสริมกระบวนการทำงานของโครงการวิจัยในพื้นที่ เช่น อปท. ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น นักวิชาการจากภาครัฐ หน่วยงานเกษตรฯ พัฒนาชุมชน วัฒนธรรมจังหวัด กศน. หน่วยงานด้านสาธารณสุข เครือข่ายสสส. เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ ทสจ. หน่วยงานด้านการศึกษาทั้งบุคลากร ครู อาจารย์มหาวิทยาลัย นักเรียน นักศึกษา และเป็นที่ยอมรับในเรื่องของการบริหารงานโครงการที่มีคุณภาพ มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้

4) ผลงานวิจัยของโครงการวิจัย มีการติดตามหนุนเสริม จำนวน 5 โครงการ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น นำไปสู่การใช้ประโยชน์ สามารถยกระดับเป็นศูนย์เรียนรู้ชุมชน เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่ม ก่อให้เกิดรายได้กับทีมวิจัย ชุมชนวิจัย ผู้ประกอบการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจชุมชน เพื่อการสร้างเสริมความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชนในพื้นที่จังหวัดระนองได้

4.2 งานพัฒนาโครงการวิจัย ปี 2560

1. การเลือกพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัย

การเลือกพื้นที่ในการพัฒนาโครงการวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัยจะนำยุทธศาสตร์ของ สกว. ระดับประเทศ และระดับจังหวัด มาวิเคราะห์ และวางแผนงานก่อนที่จะมีการเลือกพื้นที่แบบเฉพาะเจาะจง ในขั้นต้น การลงพื้นที่เพื่อติดตาม หนุนเสริมโครงการของพี่เลี้ยงนักวิจัยแต่ละครั้ง ก็จะมีการประชาสัมพันธ์ หน่วยงาน และภารกิจหลักของสำนักงานให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และภาคีเครือข่าย ได้รับทราบ และทำความเข้าใจควบคู่กันไปอยู่ตลอดเวลาในการลงพื้นที่ที่อยู่ก่อนแล้ว นอกจากนั้น ระหว่างการลงพื้นที่แต่ละครั้ง ก็จะมีการเสาะแสวงหาประเด็น ข้อมูลพื้นที่ และข้อมูลบุคคลที่น่าสนใจ เพื่อเก็บข้อมูลไว้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการใช้เป็นตัวเลือกหนึ่งที่สำคัญในการเลือกพื้นที่เพื่อการพัฒนาโครงการวิจัย

อีกหนึ่งขั้นตอนที่สำคัญก่อนที่จะมีการเลือกพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการวิจัย คือการวางแผนการทำงานร่วมกันของทีมงานพี่เลี้ยงนักวิจัย ที่จะมีการนำสถานการณ์โครงการวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และการขับเคลื่อนงานวิจัยของนักวิจัยในพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดระนอง มาเป็นฐานข้อมูลหลัก และกำหนด

พื้นที่ที่จะเลือก เพื่อพัฒนาโครงการวิจัย โดยจะไม่ให้เกิดการกระจุกตัวของโครงการและพื้นที่วิจัย ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยจะนำข้อมูลโครงการวิจัยที่มี มากำหนดพื้นที่ขั้นต้นในการที่จะเลือกและกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาวิจัย โดยจะกระจายพื้นที่และ โครงการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 5 อำเภอของจังหวัดระนอง เพื่อเป็นการขยายพื้นที่ และ ขยายโอกาสในการทำวิจัยให้กระจายได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ซึ่งการเกิดพื้นที่วิจัยซ้ำหรือพื้นที่วิจัยที่มีโครงการวิจัยเยอะ ก็จะต้องมาจากสถานการณ์ และ โจทย์วิจัยที่สำคัญและจำเป็นจริงๆ

ซึ่งจากการเลือกพื้นที่ และ โจทย์วิจัยในปี 2560 จำนวน 4 โครงการ ดังนี้

1. โครงการ “ศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้” ผู้การขยายผลยังพื้นที่อื่น กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง”
2. โครงการ “ ศึกษาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม ต่อสถานการณ์พืชเศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชผลทางการเกษตร และเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง
3. โครงการ “ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับตำบล ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จังหวัดระนอง”
4. โครงการ “ศึกษาวิถีชุมชน ผู้แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย –เมียนมาร์ ฝั่ง จังหวัดระนอง และ จังหวัดเกาะสอง กรณีศึกษา : จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน บ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”

ผ่านมาพบว่าทั้ง 4 โครงการ มีที่มาจาก 4 ประเด็นดังนี้

1. พื้นที่วิจัยเดิม ซึ่งเป็นการต่อยอดโครงการปีที่ 2

คือ พื้นที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมที่มีประสบการณ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาแล้วในโครงการปี 1 ซึ่งทำในเรื่องโครงการศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ เพื่อการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน บ้านหาดส้มแป้น ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จังหวัดระนอง พบว่า ได้จุดประกายความคิดของคนในชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วม ของชุมชน ผ่านกระบวนการศึกษารากเหง้า วิถีชีวิตของคนหาดส้มแป้น ที่มีความผูกพัน และเกี่ยวโยง กับอาชีพการทำเหมืองแร่ การร่อนแร่

จากกระบวนการวิจัยระยะที่ 1 ได้มีการรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำเหมืองแร่ การหาแร่ การร่อนแร่ จากอดีตถึงปัจจุบัน ที่สามารถสร้างมูลค่า และรายได้ หาเลี้ยงครอบครัวของคนชุมชนบ้านหาดส้มแป้นในยุคเหมืองแร่ จนเกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน รวมทั้งเกิดการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านแร่ชนิดต่างๆ ภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การร่อนแร่ การรวบรวมเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่ การร่อนแร่ ประเภทต่างๆ จนนำไปสู่การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ เชื่อมโยงกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตำบลหาดส้มแป้นในปัจจุบัน มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้

เป็นจำนวนมากกว่า 1,000 คน จาก 20 คณะศึกษาดูงาน สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน นอกจากนั้นยังมีการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เกิดสื่อประชาสัมพันธ์ การถ่ายทอดผ่านสื่อทีวี สารคดีช่องต่างๆ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เกิดความสนใจที่จะเข้ามาศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ของคนในชุมชนตำบลหาดส้มแป้นเพิ่มเป็นจำนวนมาก

จากผลของกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 ทางทีมวิจัย และคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ฯ จึงได้เสนอโครงการต่อขอปีที่ 2 กับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ในเรื่อง การจัดการศูนย์เรียนรู้ ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับตำบล ภายใต้ชื่อโครงการ “ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับตำบล ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

2. เป็นการกระจายพื้นที่

การเปิดโอกาสให้กับกลุ่มผู้ประกอบการในพื้นที่ห่างไกลโดยใช้ข้อมูลจากการถอดบทเรียนด้านอาชีพระดับอำเภอกระบรี ซึ่งพบว่า อาชีพหลักของคนกระบรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมักประสบปัญหาเรื่องราคาพืชผลทางการเกษตรต่ำ อยู่บ่อยครั้ง แม้หน่วยงานภาครัฐจากกระทรวงเกษตร มาให้การหนุนเสริมก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหา สถานการณ์ดังกล่าวได้ตรงจุด เพราะสาเหตุสำคัญที่พบ คือเกษตรกรยังไม่เกิดการเรียนรู้ การปรับตัว การใช้ข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจ ในการประกอบอาชีพการเกษตร พี่เลี้ยงนักวิจัยจึงใช้ข้อมูลการถอดบทเรียนดังกล่าว มาเป็นส่วนหนึ่งประกอบการตัดสินใจคัดเลือกพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย นักวิจัย และโจทย์ประเด็นวิจัย ซึ่งจากการรวบรวมข้อมูลสรุปวิเคราะห์ผล ทำให้ พี่เลี้ยงตัดสินใจเลือกพื้นที่บ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบรี เป็นพื้นที่เป้าหมาย ในการพัฒนาโครงการวิจัย และยังมีอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญนอกเหนือจากเหตุผลการคัดเลือกพื้นที่ข้างต้นแล้ว ยังมีอีกหนึ่งเหตุผลสำคัญคือ ในพื้นที่อำเภอกระบรียังมีจำนวน โครงการวิจัยในจำนวนที่น้อยมีเพียง 1 โครงการวิจัยเท่านั้น คนในพื้นที่อำเภอกระบรียังไม่ได้มีโอกาสการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่สำคัญ ที่ทำให้พี่เลี้ยงนักวิจัย คัดเลือกพื้นที่จนเกิดการพัฒนาโครงการวิจัย คือโครงการ “ศึกษาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม ต่อสถานการณ์พืชเศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชผลทางการเกษตร และเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ตำบลลำเลียง อำเภอกระบรี จังหวัดระนอง”

3. เป็นโจทย์วิจัยที่เน้นกระบวนการศึกษาในเรื่องของวิถีชีวิตชายแดนจังหวัดระนอง-จังหวัดเกาะสอง ซึ่งเป็นสถานการณ์สำคัญยุคปัจจุบันของพื้นที่จังหวัดระนอง ที่เชื่อมโยงการเปิดการค้าเสรีอาเซียน(AEC)

จังหวัดระนองเป็นพื้นที่ชายแดนที่สำคัญ และมักได้รับการคาดหวังจากทางภาครัฐที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ที่มาจากการค้าขายชายแดน จึงมักได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจขนาดใหญ่ในระดับจังหวัด แต่เส้นทางการค้าขายแดนของจังหวัดระนองด้านการติดต่อกับเมียนมาร์ มีระยะทาง รวม 169 กิโลเมตร ตลอดชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดระนอง ทำให้การส่งเสริมการลงทุนดังกล่าว ที่มีการกระจุกตัวอยู่แค่ในพื้นที่อำเภอเมือง ทำให้อำเภออื่นๆที่มีการค้าขายแดนเหมือนกับพื้นที่อำเภอเมือง ไม่ได้ได้รับการหนุนเสริม ศึกษา รวบรวมข้อมูลด้านการค้าขายแดน ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา ในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่จะได้รับการค้าขายแดน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทางพี่เลี้ยงนักวิจัยและศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะใช้เครื่องมืองานวิจัย เปิดพื้นที่ สร้างโอกาส และการเรียนรู้กับคนรุ่นใหม่ ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิต วิถีชุมชนความสัมพันธ์ของคนทั้งสองฝั่ง และการค้าการลงทุน เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย –เมียนมาร์ ที่ไม่ได้รับโอกาสจากทางภาครัฐ ในระดับชุมชนท้องถิ่น จึงได้คัดเลือกพื้นที่ ค้นหานักวิจัยคนรุ่นใหม่ ทำงานวิจัยผ่านโครงการศึกษาวิถีชุมชน สู่แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย – เมียนมาร์ ฝั่งจังหวัดระนอง และ จังหวัดเกาะสอง โดยเลือกพื้นที่ จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน บ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เป็นพื้นที่หลักในการศึกษาวิจัย

4. เป็นโจทย์วิจัยที่เป็นที่มีความสนใจจากพื้นที่

จากการเชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ทำให้ทางพี่เลี้ยงนักวิจัยได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลพื้นที่ ประเด็นวิจัยที่น่าสนใจ และกลุ่มคนที่ขับเคลื่อนงานชุมชน ที่มีความรู้ความสามารถ และมีประเด็นในพื้นที่ที่น่าสนใจ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ การต่อยอดงานวิจัยนำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจในระดับชุมชนได้ จึงเป็นที่มาของการพัฒนาโครงการ จากการเชื่อมประสานงานจากเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง จนสามารถค้นหาค้นมีใจ ประเด็นความสนใจจากพื้นที่ และมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ที่ผลของงานวิจัยที่จะเกิดขึ้น จะสามารถเชื่อมโยงขยายผลไปยังเครือข่ายชุมชนอื่นๆได้ ให้สามารถสร้างรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ ผ่านการพัฒนาโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ สู่การขยายผลยังพื้นที่อื่น กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

4.3 พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน

ในช่วง 6 เดือนแรก ของปีงบประมาณ 2560 ที่ผ่านมา มีการเชื่อมภาคีเครือข่ายทั้งในระดับโครงการ และระดับเหนือโครงการ ซึ่งในระดับโครงการ นักวิจัยจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชนในพื้นที่ด้วยตนเอง ส่วนการเชื่อมภาคีระดับเหนือโครงการ ทางพี่เลี้ยง

นักวิจัย จะเป็นผู้เชื่อมประสานงาน ภาาติเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน เข้าร่วมตามโจทย์และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งเครือข่ายต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น จะเป็นภาาติเครือข่ายระดับนักวิชาการ นักกิจกรรม นักเคลื่อนไหวทางสังคม ที่มีภูมิรู้ที่หลากหลาย ทนต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากบุคคลต่างๆเหล่านี้ นำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงานวิจัย และกิจกรรมในพื้นที่นั้น เพื่อสร้างการความร่วมมือให้เกิดในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

โดยทางโหนดระนอง ได้ดำเนินประสานงานภาาติเครือข่าย คนทำงานภาคประชาสังคม จังหวัดระนอง จากเงื่อนไขต่างๆดังนี้ (1) ต้องเป็นเครือข่ายที่มีการขับเคลื่อนงานอยู่ในปัจจุบัน และมีการดำเนินงานในพื้นที่มากกว่า 5 ปีขึ้นไป (2) มีโจทย์ มีประเด็น มีงบประมาณ มีแหล่งทุนหนุนเสริม และมีเครือข่ายของตนเองในพื้นที่จังหวัดระนอง (3) มีประเด็นงานที่เชื่อมโยง สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับนักวิจัย ชุมชนวิจัย และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ (4) มีแนวคิดการทำงานชุมชน แบบการสร้างการมีส่วนร่วม เชื่อมประสาน บูรณาการงานได้ทุกภาาติเครือข่าย โดยเห็นประโยชน์ของพื้นที่ชุมชนเป็นที่ตั้ง และ(5) คัดเลือกภาาติเครือข่ายที่มีความหลากหลายของประเด็นการทำงานที่มีซ้ำซ้อนของแหล่งทุน และประเด็นการทำงาน

และได้ดำเนินการจัดประชุมเวทีเครือข่ายคนเห็นจังหวัดระนอง ทั้ง 4 ครั้ง พบว่าสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความร่วมมือ และเกิดการบูรณาแผนการทำงานร่วมกันที่หลากหลาย สามารถสรุปประเด็นสำคัญๆได้ดังนี้

(1) สามารถเชื่อมประสานงานภาาติเครือข่ายเข้าร่วมประชุมได้ต่อเนื่อง มีความหลากหลายของผู้เข้าร่วมประชุม ที่มีประเด็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ ด้านประชากรข้ามชาติ ประเด็นการศึกษา ประเด็นเด็กและเยาวชน ประเด็นด้านอาชีพ และสวัสดิการและความมั่นคงของมนุษย์ และด้านแผนงานนโยบายของภาครัฐ เป็นต้น

(2) สามารถกำหนดจัดตั้งเครือข่าย และกำหนดวันประชุมเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ทุกวันที่ 19 ของเดือนที่รับรู้และรับทราบร่วมกัน(วันเวลาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม) โดยใช้สถานที่ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนองเป็นสถานที่ในการจัดประชุม

(3) เกิดช่องทางการสื่อสาร การติดต่อประสานงานระหว่างกัน ผ่านช่องทางไลน์กลุ่มชื่อ “คนเห็นคนจังหวัดระนอง” ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 10 คน จาก 10 ภาาติเครือข่าย (สข./สปจ. /สปสข./สสส. 1,4,6,9,10 /สพป./พม./สธ./กองทุนสวัสดิการชุมชน/มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย จ.ระนอง และสกว.ระนอง)

(4) เกิดการเชื่อมแผนงาน โครงการ กิจกรรมวิจัย การคัดเลือกพื้นที่วิจัยใหม่ นักวิจัยใหม่ จากการชี้เป้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาาติเครือข่ายคนทำงาน

(5) เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยภาาติเครือข่ายนำไปสื่อสารประชาสัมพันธ์ ต่อยอด และใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย นักวิจัย และชุมชนวิจัย จากภาาติเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง เช่น การนำผลงานวิจัยไปสื่อสารผ่านช่องทางวิทยุ รายการอป.มข.คุยข่าว ทาง สวท.ระนอง 107.25 MHz

ทุกวันอาทิตย์ เวลา 11.00-12.00 น. , การลงพื้นที่ของภาคีเครือข่าย ในการติดตามหนุนเสริมชุมชนวิจัย และช่วยเหลือสารประชาสัมพันธ์การทำงานของนักวิจัยและชุมชนวิจัย

(6) เกิดการต่อยอด ขยายประเด็นการทำงานในชุมชนพื้นที่วิจัย เช่น ประเด็นด้านสุขภาพชุมชน ประเด็นเด็กและเยาวชน ประเด็นด้านอาชีพ ประเด็นด้านสวัสดิการ และการควบคุมป้องกันปัจจัยเสี่ยง ของภาคีเครือข่าย สช./สปจ. /สปสช./สสส. 1,4,6,9,10 /สพป./พม./สธ./กองทุนสวัสดิการชุมชน/มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย จ.ระนอง

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา นอกจากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ยังพบว่า การประชุมเครือข่ายคนเห็นจังหวัดระนอง เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานของภาคีสมาชิกสุขภาพจังหวัดระนองทางพี่เลี้ยงนักวิจัย และภาคีเครือข่าย จึงมีความเห็นร่วมกันที่มอบหมายหน้าที่หลักในการประชุมเครือข่ายคนเห็นจังหวัดระนอง ให้กับทางศูนย์ประสานงานภาคีจังหวัด (สปจ.ระนอง) ซึ่งมีประเด็น แนวทาง และยุทธศาสตร์การทำงานที่ตรงกับการประชุมเครือข่ายดังกล่าว ส่วนทางพี่เลี้ยงนักวิจัยและศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง จะเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนวงคุยอื่นๆเพิ่มเติม ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นและยุทธศาสตร์ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ในประเด็นเศรษฐกิจหลักของจังหวัดระนอง(ภาคการประมง ภาคการท่องเที่ยว และภาคการเกษตร) ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน การทำงานวิจัย และเครือข่ายคนทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง เป็นต้น ซึ่งแผนการดำเนินงานดังกล่าวจะมีการดำเนินงานในไตรมาสที่ 3 และ 4 ของปีงบประมาณ 2560 ต่อไป

4.4 การพัฒนาสื่อสาธารณะ และแนวทางการดำเนินงาน

6 เดือนที่ผ่านมา มีการดำเนินงาน สื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ผ่านเฟสบุ๊ก สกว.ระนอง อย่างต่อเนื่อง มีวัตถุประสงค์สำคัญคือ 1)เพื่อให้ให้นักวิจัย ชุมชนวิจัยได้ทบทวนกระบวนการทำงานวิจัย รับรู้ รับทราบผลการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ และเพื่อเป็นการบันทึกผลการดำเนินงานอีกช่องทางหนึ่งของนักวิจัย และชุมชนวิจัย ใช้สำหรับประกอบจัดทำรายงานวิจัยเพิ่มเติม 2) เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย นักวิจัย และชุมชนวิจัยเพิ่มมากขึ้น และ3)เพื่อเปิดโอกาส สร้างการรับรู้ให้ผู้ที่สนใจ เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัย การขอสนับสนุนทุนวิจัยตามประเด็นที่สนใจในพื้นที่ รวมทั้งการปรึกษาขอข้อมูลด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ซึ่งสามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็วผ่านช่อง IN BOX ของเฟสบุ๊ก

สรุปผลการพัฒนาสื่อสาธารณะ และแนวทางการดำเนินงาน

จากการดำเนินการพัฒนาช่องทางการสื่อสาร สื่อสาธารณะ ในระยะ6 เดือนที่ผ่านมา สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้เพิ่มมากขึ้น เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ที่สนใจจากภายในและภายนอก นักวิจัยและชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจต่อกระบวนการงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น

ผ่านการดิชม ให้กำลังใจ และหนุนเสริมมุมมอง ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการแสดงความคิดเห็นผ่านเฟสบุ๊ก รวมทั้งทางพี่เลี้ยงนักวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการสื่อสาร สร้างพลัง เห็นภาพ มีกระบวนการ มีข้อมูลที่ชัดเจน และการชื่นชม ให้กำลังใจ การทำงานวิจัยของนักวิจัย และชุมชนวิจัยในพื้นที่ผ่านสื่อเฟสบุ๊ก อีกทั้งเป็นการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ ฐานข้อมูลกระบวนการวิจัย ฐานข้อมูลภาพและเสียง ในแต่ละครั้งที่ลงพื้นที่ ติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย สามารถเข้าถึง และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

แนวทางการพัฒนาช่องทางการสื่อสารงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพิ่มเติม นอกจากสื่อเฟสบุ๊ก สื่อวิดีโอแล้ว ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้มีการดำเนินการ วางแผนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยการปรับปรุง ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง โดยมีการรวบรวมผลิตภัณฑ์จากชุมชนวิจัย สื่อข้อมูลงานวิจัยของชุมชน นำมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้ และการเข้าถึงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผ่านสินค้า ผลิตภัณฑ์และข้อมูลจากงานวิจัย โดยเจาะกลุ่มเป้าหมายเบื้องต้น จากผู้มาติดต่อประสานงาน และเข้าร่วมกิจกรรมกับทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อีกทั้งสถานที่ตั้งของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตั้งอยู่ใจกลางเมือง ที่มีการสัญจรไปมาของผู้คนที่หลากหลายอย่างคับคั่ง เป็นแหล่งร้านอาหารชื่อดังที่สำคัญๆของจังหวัดระนอง ใกล้กับสถานที่ราชการ โรงเรียน วัด และสนามกีฬา ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ส่วนการหนุนเสริมช่องทางการสื่อสารของพี่เลี้ยงนักวิจัย ซึ่งนอกจากมีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านเฟสบุ๊ก แล้ว ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย จะต้องมีการหนุนเสริม การให้ข้อมูลกระบวนการงานวิจัย ความรู้จากการดำเนินงานวิจัย และพื้นที่ชุมชนวิจัย แก่ผู้ที่สนใจติดต่อประสานงานมา ไม่ว่าจะเป็นช่องทางเฟสบุ๊ก สกว.ระนอง เฟสบุ๊กส่วนตัว โทรศัพท์ หรือเดินทางมาพบด้วยตนเองที่ศูนย์ประสานงานฯ ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย จะมีการส่งต่อข้อมูล ส่งต่อผู้สนใจงานวิจัยแต่ละประเด็นให้กับนักวิจัยชุมชนวิจัยดำเนินการต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญของปัญหา

1.) หลักการและเหตุผล

จังหวัดระนองเป็นจังหวัดภาคใต้ตอนบนด้านทิศตะวันตกติดกับทะเลอันดามัน และประเทศพม่า โดยมีระยะทางจากกรุงเทพมหานคร ผ่านทางหลวงแผ่นดินหมายเลข 4 (ถนนเพชรเกษม) ประมาณ 568 กิโลเมตร มีเนื้อที่ประมาณ 3,298.045 ตารางกิโลเมตร (2,061,278 ไร่) เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 60 ของประเทศไทย เป็นพื้นที่ราบ 14% และภูเขา 86 % มีเกาะใหญ่น้อยในทะเลอันดามัน จำนวน 62 เกาะ มีอาณาเขตติดต่อ ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อำเภอท่าแซะ จังหวัดชุมพร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อำเภอเมือง, อำเภอสวี, อำเภอพะโต๊ะ จังหวัดชุมพร และอำเภอไชยา, อำเภอท่าฉาง, อำเภอบ้านตาขุน และกิ่งอำเภอวิภาวดี จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อำเภอกระบือ จังหวัดพังงา และอำเภอคีรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	ประเทศพม่า และทะเลอันดามัน

ประชากรจังหวัดระนอง มีจำนวน 174,728 คน แยกเป็น ชาย 92,312คน หญิง 82,416 คน 59,887 ครัวเรือน พื้นที่ที่มีประชากรมากที่สุด ได้แก่ อำเภอเมืองระนอง จำนวน 90,941 คน 33,550 ครัวเรือน และพื้นที่ที่มีประชากรน้อยที่สุด คือ อำเภอสุขสำราญ จำนวน 11,217 คน 2,811ครัวเรือน

สภาพทางเศรษฐกิจโดยรวมของจังหวัดระนอง ขึ้นกับภาคการเกษตร ภาคการประมง ภาคอุตสาหกรรม ภาคการค้าและการบริการ เป็นต้น ดังข้อมูลสถานการณ์ต่อไปนี้

ภาคการเกษตรกรรม จังหวัดระนองมีครัวเรือนเกษตรกรทั้งหมด 28,756 ครัวเรือน มีพื้นที่ถือครองทางการเกษตร จำนวน 599,430 ไร่ แบ่งเป็นพื้นที่ทำการเกษตร 562,033 ไร่ เป็นพื้นที่อื่น ๆ จำนวน 80,098 ไร่ และเป็นพื้นที่รกร้างว่างเปล่าเพื่อการเกษตร จำนวน 39,285 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร ทั้งหมด 562,033ไร่ จำแนกเป็นพื้นที่นา 7,136ไร่ พื้นที่ปลูกไม้ผล 114,910ไร่ พื้นที่ปลูกไม้ยืนต้น 347,839ไร่ พื้นที่ปลูกพืชไร่ 8,033 ไร่ พื้นที่ปลูกพืชผัก 3,959 ไร่ พื้นที่ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ 58 ไร่

ซึ่งจากข้อมูลพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัดระนอง ดังตารางต่อไปนี้

ลำดับที่	ชนิดพืช	พื้นที่ปลูก	พื้นที่เก็บเกี่ยว	ผลผลิตรวม	ผลผลิตเฉลี่ย	ราคาเฉลี่ย	มูลค่า
		(ไร่)	(ไร่)	(ตัน)	(กก./ไร่)	บาท/กก.	(ล้านบาท)
1.	ยางพารา	355,128	262,178	58,990.05	225.00	43.95	2,592.61
2.	ปาล์มน้ำมัน	103,938	74,624	280,073.75	3,750.00	3.93	1,100.21
3.	กาแฟ	57,213	56,389	6,853.98	121.55	74.22	508.67
4.	มะม่วงหิมพานต์	8,261	7,898	1,837.40	232.64	34.37	63.15
5.	มังคุด	14,640	13,858	5,866.00	423.00	26.24	153.92
6.	ทุเรียน	13,935	8,878	5,542	624.00	53.26	295.17
7.	ลองกอง	7,398	5,937	2,141.00	361.00	14.18	30.35
8.	เงาะ	818	799	325.00	407.00	22.15	7.19
9.	สละ	8,050	7,224	2,612.16	361.59	42.94	112.16
10.	หมาก	7,052	6,304	8,834.06	1,404.34	8.48	74.92
11.	จำปา	428	416	402.28	967.00	15.29	6.15
12.	มะพร้าว	6,105	4,564	5,789.21	1,268.00	9.04	52.31
รวม		582,966.00	449,069.00	379,266.89	10,142.12	348.05	4,996.81

ที่มา : กลุ่มยุทธศาสตร์และสารสนเทศ สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง ปี 2558

อย่างไรก็ตาม จากข้อมูลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่า จังหวัดระนองมีรายหลักมาจากฐานอาชีพการเกษตร ด้วยสถานการณ์ปัจจุบัน ราคาผลผลิตทางการเกษตร ผลไม้ ราคาปาล์มน้ำมัน ราคายางพาราที่ตกต่ำ ในขณะเดียวกันค่าชีพครองชีพก็ขยับตัวสูงขึ้น ทำให้เกษตรกรต้องมีการปรับตัวในการทำการเกษตรรูปแบบใหม่ มีการจัดการพื้นที่การเกษตร รวมทั้งการมองหาอาชีพใหม่ๆ เพื่อความอยู่รอดในครอบครัว

ซึ่งจากนโยบายจากทางภาครัฐในปัจจุบัน ได้ส่งเสริมการแก้ไขปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตร ทั้งการปลูกพืชเสริมทดแทน และการมองหาอาชีพอื่นๆ และขณะนั้นนโยบายหลักที่สำคัญที่นำมาใช้แก้ปัญหาราคาพืชผลทางการเกษตร เช่น ราคาของยางพารา ภาครัฐได้ส่งเสริมให้ลดจำนวนพื้นที่การปลูกยางพารา เป็นพื้นที่ปลูกปาล์มน้ำมันขึ้นมาทดแทน รวมทั้งมีการส่งเสริมให้มีการปลูกปาล์มน้ำมันควบคู่กับยางพาราในพื้นที่เดิมของเกษตรกรที่เคยปลูกยางพาราเพียงชนิดเดียว ทางรัฐยังมีการจ่ายเงินชดเชยให้กับเกษตรกรจากการลดพื้นที่การทำสวนยางพารา และยังสนับสนุนพันธุ์ปาล์มน้ำมันให้กับเกษตรกรที่มาร่วมโครงการเพื่อแก้ไขปัญหาราคายางพาราที่ตกต่ำ

นอกจากนี้ ส่งเสริมเรื่องการจำกัดพื้นที่การปลูกยางพาราและการปลูกปาล์มน้ำมันทดแทนแล้ว ทางหน่วยงานภาครัฐในพื้นที่ยังส่งเสริม สนับสนุนให้เกษตรกรมองหาทางเลือกในการประกอบอาชีพ รวมทั้งยังส่งเสริมให้เกษตรกรได้หันกลับมามองและทบทวนการทำการเกษตรแบบพึ่งตนเอง รวมทั้งพืชชนิดอื่นๆที่สร้างรายได้ให้เกษตรกรในแต่ละฤดูกาลได้อีกด้วย

ภาคการประมง การทำประมงเชิงพาณิชย์ ทรัพยากรทางทะเลส่วนใหญ่ในปัจจุบันได้มาจากประเทศเพื่อนบ้าน คือสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา ที่มีฐานทรัพยากรทางทะเลที่อุดมสมบูรณ์ ส่วนทางด้านจังหวัดระนองนั้นแม้จะยังมีทรัพยากรอยู่บ้างก็ตามแต่ก็ไม่เพียงพอต่อความต้องการการทำประมงเชิงพาณิชย์ เพราะมีผู้ประกอบการประมงเชิงพาณิชย์จำนวนมาก ทั้งที่เป็นผู้ประกอบการเป็นคนในจังหวัดระนองเองและมาจากต่างพื้นที่ เช่น สมุทรสาคร สมุทรปราการ สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช เป็นต้น

นอกจากผู้ประกอบการภายในประเทศแล้ว ปัจจุบันยังมีการนำเข้าจากต่างประเทศ ที่ในอดีตเป็นคู่ค้าในการสั่งซื้อสินค้าจากผู้ประกอบการประมงในจังหวัดระนอง แต่ในปัจจุบันคู่ค้าจากต่างประเทศเหล่านั้นได้ปรับเปลี่ยนรูปแบบการทำธุรกรรมแบบเดิม โดยได้หันมาลงทุนเป็นผู้ประกอบการประมงเชิงพาณิชย์ในพื้นที่จังหวัดระนอง แทนการสั่งซื้อสินค้าจากตัวแทนอย่างเช่นในอดีต

ปัจจุบัน มีผู้ประกอบการแปปลาจำนวนมาก ทั้งที่ขึ้นทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายขององค์การสะพานปลา 450 แพร และผู้ประกอบการรายย่อยที่ไม่ได้ขึ้นทะเบียน 250 แพร ส่วนปริมาณการจับสัตว์น้ำที่จับได้โดยเฉลี่ยวันละประมาณ 60 ตัน ซึ่งใช้บริโภคภายในจังหวัด เพียงร้อยละ 10 ที่เหลือส่งเข้าห้องเย็นเพื่อแปรรูป ส่งเข้าโรงงานที่กรุงเทพฯ และหาดใหญ่ เพื่อส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศอีกทอดหนึ่ง เฉพาะที่ส่งออกทางหาดใหญ่ไปทางด่านสะเดา เข้ามาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์จะเป็นปลาที่มาจากจังหวัดระนอง ประมาณ 1 ใน 4 ของสินค้าทั้งหมด

สำหรับปลาเล็กปลาน้อยที่ไม่ได้ส่งออกสำหรับไปแปรรูป จะนำส่งโรงงานปลาป่นเพื่อแปรรูปเป็นอาหารสัตว์ ซึ่งจังหวัดระนองมีโรงงานปลาป่น จำนวน 4 แห่ง มีกำลังผลิตรวมกัน 25 ตันต่อวัน นอกจากนี้จังหวัดระนองยังมีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง เช่น การเลี้ยงกุ้งกุลาดำ กุ้งขาว หอยแครง หอยแมลงภู่ และปลากระพงขาว เป็นต้น

จากประมงเชิงพาณิชย์ที่กล่าวมาข้างต้น จังหวัดระนองยังมีการทำประมงพื้นบ้าน หรือประมงชายฝั่ง เป็นอาชีพเก่าแก่และดั้งเดิมของคนที่นี่อาศัยสร้างบ้านเรือนตั้งอยู่ตลอดแนวชายฝั่งอันดามัน จังหวัดระนอง ตั้งแต่บริเวณชายฝั่งอำเภอสุขสำราญ จนถึงอำเภอกระบุรี ระยะทาง 169 กิโลเมตร ลักษณะการทำประมง มีรูปแบบที่แตกต่างกันไปตามบริบทของพื้นที่ ซึ่งมีมูลค่า หลายล้านบาทต่อปี มีหลายๆพื้นที่ที่มีการทำประมงพื้นบ้านหรือประมงชายฝั่งเป็นอาชีพหลักที่ใช้หาเลี้ยงครอบครัว

ด้านการค้าและอุตสาหกรรม โรงงานอุตสาหกรรมในจังหวัดระนอง ส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดเล็ก โดยข้อมูลสะสม ณ วันที่ 10 มิถุนายน 2558 มีจำนวน 281 โรงงาน เงินลงทุน 278,085,644 บาท คนงานทั้งสิ้น 6,837 คน ซึ่งอุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัดระนองคือ อุตสาหกรรมที่ต่อเนื่องจากการประมง ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล ห้องเย็น โรงน้ำแข็ง ปลาป่น การผลิตและซ่อมเรือประมง เป็นต้น

อุตสาหกรรมหมวดอาหาร ประกอบด้วยการผลิตเกี่ยวกับสัตว์น้ำเป็นหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหารทะเล รองลงมาได้แก่ การผลิตเกี่ยวกับการทำน้ำแข็งหรือบดขยี้่น้ำแข็ง การผลิต

เกี่ยวกับอาหารสัตว์(ปลาบ่น) ตามลำดับ ปัจจุบันมีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 63 โรง เงินทุน 1,629,697,602 บาท คนงาน 4,216 คน และอุตสาหกรรมหมวดขนส่ง ประกอบด้วยการผลิตเกี่ยวกับยานที่ขับเคลื่อนด้วยเครื่องยนต์หรือส่วนประกอบของยานดังกล่าวเป็นหลัก ได้แก่ การซ่อมรถยนต์และเครื่องยนต์ รองลงมา ได้แก่การผลิตเกี่ยวกับการซ่อมเรือ และการทำท่อไอเสียรถยนต์ตามลำดับ อุตสาหกรรมไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ ประกอบด้วยการผลิตเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ไม้และไม้ก๊อก เป็นหลัก อุตสาหกรรมโลหะ ประกอบด้วยการผลิตคอนกรีต เป็นหลัก เนื่องจากผลิตภัณฑ์คอนกรีตขยายตัวตามภาคการก่อสร้าง เป็นต้น

ภาคการค้าชายแดนจังหวัดระนอง การค้าชายแดนของจังหวัดระนอง จะเป็นลักษณะการค้าแบบนายหน้า คือพ่อค้าหนึ่งรายค้าขายสินค้าหลากหลายประเภท โดยพ่อค้าจะจัดสินค้าจากส่วนกลางเพื่อส่งออกไปยังพม่า อย่างไรก็ตามขอบเขตของการค้าไม่ได้ครอบคลุมการค้าเฉพาะบริเวณชายแดนเท่านั้น แต่มีเส้นทางการค้าเริ่มจากระนองไปที่เกาะสอง – มะริด – ทวาย จนถึงเมืองย่างกุ้ง ของประเทศพม่า

เส้นทางการค้าที่สำคัญของจังหวัดระนอง ด้านศุลกากรระนองเป็นจุดผ่านแดนถาวร ตั้งอยู่บริเวณสะพานปลา หมู่ 1 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมืองระนอง การติดต่อค้าขายทางด่านนี้ใช้การขนส่งทางน้ำ และมีเส้นทางการค้า ดังนี้ คือ การค้าขายในเส้นทางระนอง – เกาะสอง เป็นการค้าขายเพื่อการอุปโภคบริโภคในท้องถิ่น เช่น เครื่องมือในการจับสัตว์น้ำ และสินค้าเกษตร โดยพ่อค้า แม่ค้าส่วนใหญ่ จะนำสินค้าไปพร้อมกับตนเอง ขนส่งโดยเรือไม้ขนาดเล็กที่ใช้เครื่องยนต์หางยาว ใช้จุดผ่านแดนถาวรเป็นช่องทางขนส่งสินค้า และเส้นทางการค้าระนอง - เกาะสอง - มะริด - ทวาย – ย่างกุ้ง การค้าในเส้นทางนี้ จะมีลักษณะส่งสินค้าในปริมาณมาก การขนส่งจะใช้เรือไม้ขนาดใหญ่ (ระวางบรรทุก 50 - 60 ตัน) มีเครื่องยนต์วางท้องเรือ จะทำการขนส่งได้คราวละหลายๆ สินค้าที่ส่งออกจากไทยไปพม่า ได้แก่ น้ำมันเชื้อเพลิงน้ำมันพืช วัสดุก่อสร้าง เครื่องมือจับสัตว์น้ำ เครื่องดื่มต่างๆ ส่วนสินค้าที่ไทยนำเข้ามาจากฝั่งสหภาพพม่า ได้แก่ อาหารทะเลสด พริกแห้ง หอมแดง ถั่ว เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม จากสภาพบริบทพื้นที่ของจังหวัดระนอง ศักยภาพของทรัพยากรธรรมชาติอันหลากหลายและอุดมสมบูรณ์ น้ำแร่ร้อนที่มีคุณภาพดี มีปริมาณมากกระจายตัวอยู่หลายแห่ง โครงสร้างการผลิตภาคการเกษตรที่สำคัญ ทั้งสาขาประมง สาขาเกษตรกรรม ซึ่งมีพืชเศรษฐกิจหลักที่สำคัญ ได้แก่ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน กาแฟ ไม้ผล เป็นต้น การเป็นจุดผ่านแดนที่สำคัญ เนื่องจากมีชายแดนติดต่อกับประเทศเมียนมาทั้งทางบกและทางน้ำ นอกจากนี้ยังมีสังคมที่เอื้ออาทร ประเพณี วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์ ดังวิสัยทัศน์จังหวัด “เมืองท่องเที่ยวเชิงสุขภาพชั้นนำ การเกษตรสร้างสรรค์ เมืองน่าอยู่ ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี และประตูการค้าผ่านแดนฝั่งอันดามัน” ดังนั้นการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นของจังหวัดระนอง ซึ่งเป็นหน่วยจัดการงานความรู้ กระบวนการงานวิจัย ที่เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยมีชาวบ้านเป็นนักวิจัย เป็นผู้แก้ปัญหาของชุมชน ถือได้ว่าเป็นกระบวนการทำงานหนึ่งที่ตอบโจทย์เป้าหมายยุทธศาสตร์ของจังหวัดระนอง

การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง โดยมี ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงานระหว่างชุมชนวิจัย

หน่วยงาน ภาศึเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.)ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น มีการดำเนินงาน 3 ภารกิจหลัก ดังต่อไปนี้

ภารกิจที่ 1 การติดตามหนุนเสริมกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างรูปธรรม ให้โครงการมีคุณภาพ โดยได้กำหนดตัวชี้วัดของโครงการที่มีคุณภาพ คือ คนที่เข้าร่วมกระบวนการวิจัย มีพัฒนาการ ทักษะ วิธีคิด ที่สามารถนำความรู้ไปสู่การแก้ปัญหาของชุมชนได้

ภารกิจที่ 2 การขยายผลเชื่อมโยงสู่ชุมชนอื่นๆ ในพื้นที่ พัฒนาโครงการวิจัย สร้างชุมชนวิจัย และนักวิจัยใหม่

ภารกิจที่ 3 การพัฒนากลไกโดยการประสานความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาศึ ภาครัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรพัฒนาเอกชน และองค์กรชุมชนที่เกี่ยวข้อง

จากการดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง ปี 2559 พบว่า มีแนวทางการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นตามภารกิจ การสร้างกระบวนการเรียนรู้จากการหนุนเสริมโครงการวิจัย ทำให้เกิดความรู้ เกิดการเปลี่ยนแปลง และนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ตอบโจทย์ ความต้องการของชุมชน รวมทั้งการค้นพบปัญหา สถานการณ์ใหม่ที่เกิดขึ้นในชุมชน ซึ่งนำไปสู่การ วิเคราะห์สถานการณ์ที่ยังคงเป็นปัญหาของชุมชน เพื่อวางแผนการแก้ไขปัญหาในอนาคตต่อไป จากการดำเนินงานสามารถสรุปผลการดำเนินงาน แต่ละโครงการได้ดังต่อไปนี้

1. โครงการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการน้ำ ด้วยภูมิปัญญาชาวนาพรุใหญ่ เพื่อการฟื้นฟูการทำนา กรณีศึกษา : นาพรุใหญ่ หมู่ที่ 4 บ้านภูเขาทอง ตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการน้ำ ด้วยภูมิปัญญา ชาวนาพรุใหญ่ เพื่อการฟื้นฟูการทำนา พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการทำงานวิจัย การเก็บรวบรวม ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และประมวลผลข้อมูล ผ่านแผนที่ เพื่อใช้ประกอบการดำเนินงานวิจัย ตัดสินใจในการ ดำเนินกิจกรรมของโครงการ และสร้างการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของโครงการทั้งในและนอก พื้นที่ เพื่อบริหารจัดการน้ำใช้ในการทำนาของคณนาพรุใหญ่ และชาวนาทั่วไป

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัย เกิดการเปลี่ยนแปลง ด้านความคิด และการปฏิบัติการ ทำให้การบริหารจัดการงานต่างๆ สามารถดำเนินงานได้ดี รอบคอบ เป็นขั้น เป็นตอน และสามารถบรรลุผลสำเร็จได้ตามที่วางไว้ ทั้งในเรื่องของการบริหารจัดการน้ำในการทำนา ก็สามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในพื้นที่ ระหว่างชาวนา เกษตรกรสวนเกษตรประเภทอื่นๆ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่ต่างๆ เช่น คนหาปลา คนเลี้ยงวัว คนจับนก คนหาผัก ฯลฯ ให้หันมามีส่วนร่วม สร้าง

ความร่วมมือในการบริหารจัดการน้ำ โดยร่วมแรงร่วมใจกันสร้างท่อระบายน้ำ ใช้ในการปิด และเปิดน้ำ เพื่อ
กักเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง และระบายน้ำออกในช่วงฤดูน้ำหลาก โดยได้ร่วมกันออกกฎระเบียบไว้ใช้สำหรับ
การเปิดปิดประตูน้ำ ซึ่งกฎระเบียบดังกล่าวร่างขึ้นมาจากความร่วมมือของทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
ทั้งสิ้น กฎระเบียบดังกล่าวจึงเป็นที่ยอมรับ และใช้บังคับเพื่อเปิดปิดประตูน้ำในชุมชนในปัจจุบัน

3) การตอบโต้ภัยพิบัติของชุมชน

เรื่องของการบริหารจัดการน้ำ เพื่อเก็บกักน้ำไว้ใช้ในยามหน้าแล้ง และเพื่อป้องกันน้ำท่วม
ในยามน้ำหลาก ทำให้การประกอบอาชีพด้านการทำนา สวนเกษตร และอาชีพที่มีความเกี่ยวข้องในพื้นที่
ได้รับการแก้ไข สามารถสร้างรายได้เพื่อเลี้ยงปากเลี้ยงท้องให้กับคนในชุมชน และสังคมเพิ่มมากขึ้น ชาวนา
มีน้ำทำนาได้ตลอดทั้งปี สวนเกษตรใกล้เคียงมีน้ำใช้เพื่อรดพืชผลทางการเกษตร คนหาปลาก็มีปลาให้หาเพื่อ
เลี้ยงปากท้องตลอดทั้งปี คนเลี้ยงสัตว์ก็มีน้ำไว้สำหรับใช้เลี้ยงสัตว์ในฤดูแล้ง ยามน้ำหลากก็มีที่กักเก็บน้ำเพื่อ
ป้องกันน้ำท่วมไร่นา และพืชผลทางการเกษตร ผลที่เกิดขึ้นจากการบริหารจัดการน้ำ สามารถสร้างมูลค่าเพิ่ม
ทางด้านเศรษฐกิจให้คนในตำบลกำพวนอย่างมากมาหลายปีในปัจจุบัน แม้ไม่สามารถนับมูลค่าทาง
เศรษฐกิจเป็นตัวเงินได้อย่างชัดเจน แต่สามารถวัดมูลค่าความสุขที่เกิดขึ้นได้จากคุณภาพชีวิตของชาวนา
เกษตรกร คนหาปลา คนเลี้ยงสัตว์ ที่มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถหาอาหาร และสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นตลอด
ปี หลังจากการสร้างความร่วมมือ และสร้างประตูน้ำเพื่อบริหารจัดการน้ำได้สำเร็จในปัจจุบัน

2. โครงการศึกษาการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการ เรียนรู้ให้กับเยาวชน บ้านขมิ้ม หมู่ที่ 8 ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อเสริมสร้างความ
เข้มแข็งด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเยาวชน บ้านขมิ้ม พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัยมากขึ้น เพราะได้รับ
โครงการวิจัยเป็นโครงการที่ 2 ทำให้นักวิจัย มีความมั่นใจ ความสนุกที่จะเรียนรู้ และจัดทำข้อมูลวิจัย เพื่อใช้
เป็นฐานข้อมูลในการดำเนินกิจกรรมของโครงการ โดยนักวิจัยมีการเก็บรวบรวมข้อมูลรอบด้าน ทั้งข้อมูล
เอกสาร ข้อมูลภาพถ่าย และการลงพื้นที่จริงในการสำรวจข้อมูล และมีการสรุปผลข้อมูลอย่างเป็นระบบ
ครบถ้วนสมบูรณ์มากขึ้น จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้เพื่อศึกษาการพัฒนา
ศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเยาวชน บ้านขมิ้ม

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

ซึ่งจากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัย เกิดการ
เปลี่ยนแปลงด้านความคิด ที่จะศึกษารวบรวมข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อเพิ่มความถูกต้อง สมบูรณ์ และชัดเจนของ

ข้อมูล ก่อนที่จะนำเสนอหรือเผยแพร่สู่สาธารณะ อีกทั้งจากการดำเนินงานวิจัย ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความกล้าแสดงออก และกล้าที่จะนำเสนอข้อมูลต่อสาธารณชนมากขึ้น เพราะมีความมั่นใจในข้อมูล และมั่นใจในตนเองที่จะแสดงออก จากกระบวนการทำงาน และการฝึกปฏิบัติที่ทางงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมอบให้ นอกจากนี้ นักวิจัยยังมีความสามารถในการติดต่อประสานงานกับภาคีเครือข่ายต่างๆ ในด้านการอนุรักษ์ ทำให้ภาคีเครือข่ายต่างๆ จากหลากหลายพื้นที่เข้ามาใช้ประโยชน์มากมายในพื้นที่ศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำในปัจจุบัน

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

โครงการวิจัยเพื่อศึกษาการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งด้วยกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเยาวชน บ้านซิมิ สามารถแก้ปัญหาด้านการอนุรักษ์ และทรัพยากร ที่นับวันจะลดน้อยถอยลงไปทุกทีในพื้นที่ ทำให้ปัจจุบันทรัพยากรบริเวณเกาะยายรัง บ้านซิมิ มีจำนวนทรัพยากรที่เพิ่มมากขึ้น ทั้งทรัพยากรไม้ป่าชายเลน ทรัพยากรสัตว์น้ำทะเล ที่เพิ่มจำนวนมากขึ้นเพราะผลพวงจากการดำเนินงานโครงการวิจัย ที่ใช้ศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำเป็นเครื่องมือสร้างการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ผ่านเครือข่ายคนทำงานด้านการอนุรักษ์ในพื้นที่ เด็กเยาวชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคเอกชนในพื้นที่ ผ่านกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ ทำให้เกิดพื้นที่อนุรักษ์ นักอนุรักษ์รุ่นใหม่ ช่วยให้มีทรัพยากรป่าชายเลน ทรัพยากรสัตว์น้ำ เพิ่มมากขึ้น จนเป็นแหล่งอาหาร แหล่งสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนในปัจจุบัน อีกทั้งจากการจัดการศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ ทำให้มีนักท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นในพื้นที่ เข้ามาใช้บริการเรือเพื่อล่องชมทิวทัศน์ทางทะเล เข้ามาเรียนรู้งานด้านการอนุรักษ์กับศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำ ทำให้ปัจจุบัน คนในชุมชนบริเวณรอบเกาะยายรัง มีรายได้เสริมเพิ่มมากขึ้นจากการรับทำอาหาร และเยาวชนเป็นไกด์นำชมป่าชายเลน สามารถสร้างรายได้เสริมเพิ่มเติมจากอาชีพประมงได้อย่างมากมาย

ซึ่งถึงแม้งานวิจัย หรือโครงการจะเสร็จสิ้นไปแล้วจะสามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นได้ดีกับชุมชนก็ตาม แต่จากการดำเนินงานศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำที่ผ่านมา แม้จะสามารถบริหารจัดการศูนย์ได้ดีก็ตาม แต่การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้ก็ไม่ใช่ระบบที่ชัดเจน ถูกต้องมากนัก ทำให้ทางทีมวิจัยยังคงจะต้องศึกษาหาแนวทางการจัดการศูนย์เรียนรู้ลอยน้ำบ้านซิมิต่อไป เพื่อให้การบริหารจัดการศูนย์เรียนรู้สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยว นักอนุรักษ์ เข้ามาใช้บริการของศูนย์เรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และเพิ่มจำนวนมากขึ้น จนสามารถสร้างรายได้ที่ดี มั่นคงให้กับศูนย์เรียนรู้ เพื่อใช้หล่อเลี้ยงสมาชิกของศูนย์ และคนในชุมชนได้ในอนาคต

3. โครงการ “การศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่นเพื่อการสร้างเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลละอุ่นเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อการศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่นเพื่อการสร้างเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลละอุ่นเหนือ พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูล สืบหาข้อมูล การวิเคราะห์ผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การทำงานเป็นทีม การสร้างการมีส่วนร่วม และการจัดการด้านการอนุรักษ์ จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้สร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนให้ร่วมกันบริหารจัดการงานด้านการอนุรักษ์ในพื้นที่คลองละอุ่นเหนือ ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัย เกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด กระบวนการทำงาน และการบริหารจัดการงานด้านการอนุรักษ์ ให้สามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชนและสังคมได้ ซึ่งจากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการวิจัย สามารถสืบหาข้อมูลได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน แม่นยำ ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้ สามารถสรุป และวิเคราะห์ผลข้อมูลได้ด้วยตนเอง มีทักษะด้านการประสานงาน การวางแผนงาน การทำงานเป็นทีม การนำเสนอมากขึ้น สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในระดับพื้นที่มากขึ้น จากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของนักวิจัย ทำให้การดำเนินกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ ได้รับความสนใจ และความร่วมมืออย่างดียิ่งจากทีมวิจัย คนในชุมชน สังคม และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จากที่ในอดีต มักจะไม่ได้ได้รับความสนใจจากภาคส่วนต่างๆเท่าที่ควร เพราะนักวิจัย ชุมชนวิจัย จะยึดติดกับจำนวนของผู้เข้าร่วม มากกว่ากลุ่มเป้าหมายที่แท้จริงของกิจกรรม ทำให้การจัดกิจกรรมแต่ละครั้งมักจะไม่ค่อยได้รับความสนใจจากกลุ่มเป้าหมายเท่าที่ควร

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

เรื่องการจัดการด้านการอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่น นักวิจัย ชุมชนวิจัยสามารถหาแนวทางการอนุรักษ์ เพื่อส่งเสริมทรัพยากร และพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่คลองละอุ่นเหนือให้เพิ่มปริมาณมากขึ้น ผ่านการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ภาคีเครือข่ายในการร่วมแรงร่วมใจอนุรักษ์ และการสร้างกฎระเบียบด้านการอนุรักษ์คลองละอุ่นเหนือ เพื่อการอนุรักษ์และป้องกันการทำลายทรัพยากร และพันธุ์สัตว์น้ำในพื้นที่ ซึ่งจากงานวิจัยที่ได้เข้ามานอกจากสร้างแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรในพื้นที่แล้ว ยังสามารถค้นพบแนวทางการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ผ่านกิจกรรมการล่องแพ ที่สามารถสร้างรายได้ให้กับคนใน

ชุมชนและสังคม ผ่านการจัดทริปท่องเที่ยว และการขายของที่ระลึกให้กับนักท่องเที่ยว อีกทั้งยังส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวช่วยกันอนุรักษ์ทรัพยากรคลองละอุ่นเหนือ ผ่านกิจกรรมฐานการเรียนรู้ในทริปท่องเที่ยว จนสามารถสร้างความอุดมสมบูรณ์ และเพิ่มจำนวนทรัพยากรให้กับคลองละอุ่นเหนือเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

4. โครงการ “ศึกษาคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตที่เกิดจากป่าต้นน้ำบ้านหินขาว เพื่อการจัดการระบบเศรษฐกิจชุมชนบ้านหินขาว ตำบลกะเปอร์ อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตที่เกิดจากป่าต้นน้ำบ้านหินขาว เพื่อการจัดการระบบเศรษฐกิจชุมชนบ้านหินขาว พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การเก็บสำรวจข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การประสานงาน และการสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วม จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้ศึกษาคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตที่เกิดจากป่าต้นน้ำบ้านหินขาว เพื่อการจัดการระบบเศรษฐกิจชุมชนบ้านหินขาว ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และการดำเนินงานมากขึ้น นักวิจัยมีทักษะด้านกระบวนการงานวิจัย สามารถเก็บข้อมูล สำรวจ ข้อมูล สรุปและวิเคราะห์ผลข้อมูลได้ดี จนสามารถสรุปผลข้อมูลมูลค่าเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากป่าต้นน้ำหินขาว ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ ชัดเจน จนสามารถนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้ประโยชน์ในงานวิจัย และให้ภาคีเครือข่ายหน่วยงานต่างๆนำไปใช้ประโยชน์เพิ่มเติม อีกทั้งจากกระบวนการทำงานวิจัย ยังสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในระดับพื้นที่ ให้หันมาสนใจเรื่องการอนุรักษ์ และการใช้ข้อมูลมูลค่าเศรษฐกิจที่เกิดจากป่าต้นน้ำหินขาวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ จนปัจจุบันได้รับความร่วมมือ และความสนใจอย่างยิ่งในชุมชน ที่ให้ความสำคัญกับการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิเคราะห์ผล จนในปัจจุบันคนในชุมชนหันมาสนใจการเก็บบันทึกข้อมูลมากขึ้น และสนใจเข้าร่วมกิจกรรมของโครงการเพิ่มมากขึ้น จนปัจจุบันสามารถขยาย และสร้างเครือข่ายไปยังหลากหลายหมู่บ้านในละแวกใกล้เคียง

3) การตอบโจทย์ปัญหาชุมชน

สามารถเก็บรวบรวมข้อมูลคุณค่า และมูลค่าทางเศรษฐกิจของผลผลิตที่เกิดจากป่าต้นน้ำบ้านหินขาวได้อย่างครบถ้วน และครอบคลุม จนสามารถนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้เป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการเศรษฐกิจของชุมชน จนสามารถสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นในพื้นที่ด้านพืชผัก และผลผลิตทางด้าน

การเกษตร สามารถควบคุม และกำหนดราคามาตรฐาน เกิดการรวมกลุ่มในการส่งสินค้าด้านการเกษตรขาย
รวมกัน อีกทั้งยังสามารถสร้างเครือข่ายเพื่อนำสินค้า ผลผลิตที่เกิดจากปาดันน้ำบ้านหินขาว นำไปขายยัง
พื้นที่ชุมชนเครือข่าย จนสามารถสร้างรายได้และมูลค่าให้เกิดขึ้นกับคนในชุมชน และสังคมเพิ่มมากขึ้นใน
ปัจจุบัน เพื่อการจัดการระบบเศรษฐกิจชุมชนบ้านหินขาว

5. โครงการ “ศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่เด็กและเยาวชน สู่การพัฒนาศูนย์ เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น หมู่ที่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การถ่ายทอดภูมิปัญญา
สู่เด็กและเยาวชน สู่การพัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูล ดำรวจ
ข้อมูล การสรุปวิเคราะห์ผลข้อมูล การนำเสนอ การทำงานเป็นทีม การประสานงานและการสร้างการมีส่วน
ร่วม ผ่านการปฏิบัติการ จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้เพื่อศึกษาภูมิปัญญาการ
ทำเหมืองแร่ การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่เด็กและเยาวชน สู่การพัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการ
ท่องเที่ยว ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีทักษะการเก็บ
สำรวจข้อมูล การสรุปผลข้อมูล และการวิเคราะห์ผลข้อมูลมากยิ่งขึ้น จนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลภูมิ
ปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับแร่ได้อย่างครบถ้วน อีกทั้งยังสามารถสร้างการมีส่วน
ร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชน สังคม จนสามารถเชิญชวนผู้กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมโครงการ กิจกรรมได้ครอบคลุม
กลุ่มเป้าหมายและมีจำนวนที่เกิดกว่าเป้าหมายที่วางไว้ทุกกิจกรรม จากความร่วมมือดังกล่าวสามารถรวบรวม
เครื่องมือ อุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับการทำแร่ได้อย่างมากมาย เพื่อเก็บรวบรวมใช้เพื่อการถ่ายทอดความรู้ให้กับ
เด็กเยาวชน และผู้สนใจในอนาคต นักวิจัยยังมีทักษะด้านการประสานงานที่เพิ่มมากขึ้น มีความกล้า
แสดงออก สามารถนำเสนอเรื่องราวต่างๆที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่และร่อนแร่ จนนักวิจัยสามารถคิด
วางแผนงานในอนาคต เพื่อการตั้งรับกับการพัฒนาที่เชื่อมโยงสู่การท่องเที่ยวชุมชนในอนาคต

3) การตอบโจทยปัญหาของชุมชน

จากการศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่เด็กและเยาวชน ผู้การพัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น นักวิจัย ชุมชนวิจัยสามารถรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่เกี่ยวข้องกับการทำแร่ เหมืองแร่ และสามารถจัดสร้างศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ขึ้นจากความร่วมมือของคนในชุมชน ทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อใช้เป็นแหล่งเรียนรู้ ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้แก่ผู้ที่สนใจ จนปัจจุบัน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวที่สนใจการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ ปัจจุบัน ได้รองรับนักท่องเที่ยวจากภาคส่วนต่างๆ ไปแล้วไม่ต่ำกว่า 756 คน สามารถสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับศูนย์เรียนรู้ นักวิจัย ชุมชนวิจัย คนในชุมชน และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ได้อย่างมากมาย ทั้ง พ่อค้า แม่ค้า กลุ่มเกษตร กลุ่มเซรามิก กลุ่มไม้กวาด ฯลฯ และทางศูนย์เรียนรู้ นักวิจัย และชุมชนวิจัยยังได้คิด และจัดทำของที่ระลึกเกี่ยวกับแร่ ใช้เป็นของฝาก ของที่ระลึก เพื่อสร้างมูลค่าและรายได้ให้กับศูนย์เรียนรู้ นักวิจัย และชุมชนวิจัย ปัจจุบันสามารถสร้างรายได้ให้กับศูนย์เรียนรู้ นับหมื่นบาท อีกทั้งยังสามารถสร้างรายได้จากการศึกษาดูงาน โดยเป็นวิทยากรท้องถิ่นให้ความรู้เกี่ยวแร่ กับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีอยู่ในชุมชน จนสามารถสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นที่สูงอายุมาแล้ว ไม่มีรายได้ประจำของตนเอง จนปัจจุบันงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจให้เกิดขึ้นในชุมชน ผ่านงานวิจัยด้านแร่ของชุมชน ซึ่งเป็นรากเหง้าที่แท้จริงของคนหาดส้มแป้นตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน ที่ยังคงไม่เลือนหายไปจากสายเลือดคนหาดส้มแป้นในปัจจุบัน

6. โครงการ “ศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านอาชีพของคนในชุมชนบ้านท่าฉาง ภายใต้บริบทของการพัฒนาท่าเรือใน ตำบลหงาว อำเภอเมือง จังหวัดระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านอาชีพของคนในชุมชนบ้านท่าฉาง ภายใต้บริบทของการพัฒนาท่าเรือในตำบลหงาว พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การประสานงาน และการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน และภาคีเครือข่าย จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้ศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านอาชีพของคนในชุมชนบ้านท่าฉาง ภายใต้บริบทของการพัฒนาท่าเรือในตำบลหงาว ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัย นักวิจัยมีทักษะการทำงานที่เพิ่มมากขึ้น มีความสามารถมากขึ้นในกระบวนการการเก็บรวบรวมข้อมูล การสรุป วิเคราะห์ผล

ข้อมูล การนำเสนอข้อมูล จนนำข้อมูลที่ได้นำมาใช้ในกระบวนการจัดเวที จนได้รับความสนใจอย่างดีจากกลุ่มเป้าหมายผู้เข้าร่วมในโครงการและกิจกรรม อีกทั้งนักวิจัย ยังมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น มีทักษะการทำงานเป็นทีม และสามารถสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนที่หลากหลายมากขึ้น จนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับทำเรือเศรษฐกิจได้อย่างครบถ้วน และได้รับความร่วมมืออย่างดียิ่ง จนได้รับความสนใจจากผู้ที่ให้ข้อมูล ขอเข้าร่วมกิจกรรมโครงการอยู่เสมอ อีกทั้งนักวิจัย และทีมวิจัย ยังสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชนมากกว่าในอดีต เพราะนักวิจัยมีความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่มีการดำเนินงานอย่างมีแบบแผน เป็นระบบ จนสามารถรวบรวมข้อมูลและบริหารจัดการโครงการ กิจกรรมได้อย่างถูกต้อง รัดกุม จนเป็นที่ยอมรับของผู้ที่พบเห็น จนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ และให้ความร่วมมือในทุกๆด้าน

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

จากการศึกษาแนวทางการปรับตัวด้านอาชีพของคนในชุมชนบ้านท่าฉาง ภายใต้บริบทของการพัฒนาทำเรือในตำบลหงาว นักวิจัย ชุมชนวิจัยสามารถค้นหาอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้ด้อยโอกาสในชุมชน สังคมได้ตรงตามความต้องการของผู้ด้อยโอกาส บริบทพื้นที่ และผู้บริโภค คือ ภูมิปัญญาการทำน้ำพริก จากทรัพยากรในท้องถิ่น ที่ผ่านการทดลองปฏิบัติการ เก็บรวบรวม และวิเคราะห์ผลข้อมูล ที่เชื่อมโยงกับการตลาดของชุมชน จนสามารถค้นหาความต้องการ และเป็นที่ยอมรับจากผู้บริโภค จนสามารถสร้างอาชีพ สร้างรายได้ที่มั่นคง มั่งคั่ง ให้กับผู้ด้อยโอกาสในชุมชนบ้านท่าฉางในปัจจุบัน จนสามารถรวมกลุ่ม ก่อตั้งวิสาหกิจชุมชนกลุ่มน้ำพริกบ้านท่าฉางขึ้น เพื่อเป็นแหล่งอาชีพ แหล่งรายได้ และสวัสดิการที่มั่นคงให้กับผู้ด้อยโอกาสในสังคม ในปัจจุบันของบ้านท่าฉาง และตำบลหงาว

7. โครงการ “ศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการผลิตกาแฟคั่วบดมือ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้า ละเพิ่มช่องทางการตลาดของกาแฟคั่วบดมือบ้านไร่ใน หมู่ที่ 7 ตำบลนาตา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการผลิตกาแฟคั่วบดมือ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาดของกาแฟคั่วบดมือบ้านไร่ ใน พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การเก็บ รวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผลข้อมูล การนำเสนอข้อมูล การประสานงาน การสร้างการมีส่วนร่วม และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้ศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการผลิตกาแฟคั่วบดมือ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาดของกาแฟคั่วบดมือบ้านไร่ใน ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้ นักวิจัยมีทักษะความสามารถที่เพิ่มขึ้น ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ผลข้อมูล การนำเสนอ การประสานงาน การสร้างการมีส่วนร่วม ผ่าน การทดลองปฏิบัติการ จนทำให้นักวิจัยมีความกล้าแสดงออก กล้าที่จะคิด กล้าที่จะทดลอง จนสามารถทำให้นักวิจัยเกิดการเปลี่ยนแปลงทางด้านความคิด และการปฏิบัติ ที่อดีที่จะยึดติดกับการปฏิบัติแบบเดิมๆ วิธีคิดแบบเดิมๆ ไม่กล้าที่จะเปลี่ยน หรือคิดเพิ่มเติม เพราะกลัวการผิดพลาด จนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้เข้ามาหนุนเสริม นักวิจัยได้รับกระบวนการงานวิจัยเข้ามาปฏิบัติ ทำให้นักวิจัยเกิดการปรับตัว เกิดการทดลองเพิ่มมากขึ้น จนสามารถดำเนินงานกลุ่ม และโครงการอย่างเป็นระบบ สามารถคิดค้นและพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์กาแปบดคั่วมือให้เกิดการพัฒนาเพิ่มมากขึ้น จนเป็นที่ยอมรับในกลุ่มด้วยกันเอง และกลุ่มคนภายนอกในปัจจุบัน

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

การศึกษารูปแบบการพัฒนากระบวนการผลิตกาแปคั่วบดมือ โดยอาศัยภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มของสินค้า และเพิ่มช่องทางการตลาดของกาแปคั่วบดมือบ้านไร่ใน สามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และเป็นที่ยอมรับของคนในชุมชนและสังคมมากขึ้น สามารถสร้างมาตรฐานของสินค้า ให้มีมาตรฐานตรงตามความต้องการของผู้บริโภค สามารถปรับปรุงรสชาติ และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ ให้ทันสมัย ตรงกับความต้องการของผู้บริโภค ที่มีความต้องการเรื่องความสะดวกสบายในการบริโภค โดยทีมวิจัยสามารถพัฒนาสูตรกาแปที่มีความหลากหลาย มีหลากหลายรสชาติ เหมาะกับคนกินกาแปทุกประเภท ทั้งแบบเข้ม แบบพอดี และแบบอ่อน จนสามารถเจาะกลุ่มลูกค้าได้หลากหลาย อีกทั้งยังสามารถแก้ไขปัญหาเรื่องขั้นตอนการบริโภค ที่มีความลำบากสำหรับผู้บริโภคที่ไม่มีอุปกรณ์เพียงพอ ทางนักวิจัยก็คิดค้น ทดลอง จนได้กาแปที่อยู่ในซองผ้ากรอง ที่ผู้บริโภคสามารถใส่น้ำร้อนและดื่มกาแปได้ทันที จนปัจจุบันสามารถสร้างยอดขายให้เพิ่มมากขึ้นกับกลุ่มกาแป ทำให้กาแปความต้องการกาแปบ้านไร่ในเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน ยังผลให้เกษตรกรสวนกาแปบ้านไร่ใน มีรายได้เพิ่มมากขึ้นจากผลผลิตกาแป เพราะกลุ่มกาแปมีการสั่งผลผลิตกาแปจากเกษตรกรสวนกาแปเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งกลุ่มกาแปจะรับซื้อเมล็ดกาแปคุณภาพราคาสูงกว่าในท้องตลาด จนทำให้เกษตรกรสวนกาแปมีรายได้เพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน และงานวิจัยยังคิดค้น และค้นพบรูปแบบการสื่อสารประชาสัมพันธ์ที่ทันสมัย สร้างความสนใจให้กับผู้บริโภค และผู้พบเห็นมากขึ้น ผ่านช่องทางไลน์ เฟสบุค ยูทูบ และการออกบูทของกลุ่ม ทำให้สามารถเพิ่มช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายมากขึ้นในปัจจุบัน

8. โครงการ “ศึกษาคุณค่า มูลค่า และการใช้ประโยชน์จาก “ผักเหลียง” เพื่อพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาคุณค่า มูลค่า และการใช้ประโยชน์จาก “ผักเหลียง” เพื่อพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน บ้านบางสีกิม พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการจัดเวที การวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้า การทำงานเป็นทีม การสร้างการมีส่วนร่วม และปฏิบัติการ จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้ศึกษาคุณค่า มูลค่า และการใช้ประโยชน์จาก “ผักเหียง” เพื่อพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน บ้านบางสิกิม ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัยมีทักษะเรื่องการวิเคราะห์ข้อมูล การจัดเก็บและรวบรวมข้อมูล การปฏิบัติการ การลงพื้นที่ มีกล้าแสดงออกมากขึ้นในการนำเสนอข้อมูล มีทักษะการประสานงาน กระบวนการจัดเวทีมากขึ้น มีการทำงานเป็นทีม เกิดความเสียสละ และตรงต่อเวลามากขึ้น ทำให้กระบวนการทำงานวิจัยของนักวิจัยและชุมชนวิจัย สามารถเก็บรวบรวมข้อมูล และสร้างการมีส่วนร่วม ได้เป็นอย่างดีระกว้างทีมวิจัย คนในชุมชน และภาคีเครือข่าย จนทำให้โจทย์วิจัยเป็นที่สนใจ เป็นที่ยอมรับ และเข้าร่วมกิจกรรมของกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

การศึกษาค้นคว้า มูลค่า และการใช้ประโยชน์จาก “ผักเหียง” เพื่อพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่ม ให้เกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน บ้านบางสิกิม สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องของ กระบวนการเพาะขยายพันธุ์ผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม และการตลาด ได้ดี จนสามารถเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพื่อการจำหน่ายได้อย่างเป็นระบบ และเป็นที่สนใจของคนในชุมชน ที่จะนำความรู้ กระบวนการงานวิจัยที่ได้ นำไปใช้เพื่อเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงของตนเอง อีกทั้งจากกระบวนการงานวิจัยที่สร้างการมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่าย ยังได้เชื่อมโยงเครือข่ายเพื่อการประชาสัมพันธ์ จนทำให้พันธุ์ผักเหียงบ้านบางสิกิมเป็นที่ต้องการของเกษตรกรผู้ปลูกผักเหียงทั่วไป จนทำให้ราคาพันธุ์ผักเหียงบ้านบางสิกิมมีมูลค่า ต่อต้นที่สูงกว่าท้องตลาดในปัจจุบัน ที่ต้นผักเหียงจากชุมชนอื่นจะมีราคาต่อต้นที่ 15-18 บาท แต่ถ้าเป็นต้น ผักเหียงจากบ้านบางสิกิมจะราคา 20-25 บาท ที่ราคาต้นผักเหียงบ้านบางสิกิมสูงกว่าชุมชนอื่นๆเพราะ ได้รับการทดลอง วิจัย จนคัดเลือกต้นพันธุ์คุณภาพ มีการรับประกัน จนทำให้ผู้ซื้อมีความมั่นใจและเชื่อใจในคุณภาพของต้นผักเหียง ส่วนโจทย์ที่ยังคงเหลือ คือ การศึกษารวบรวมข้อมูลด้านการตลาด การศึกษาทดลองปฏิบัติการ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผักเหียง และการหาตลาดรองรับ ซึ่งจะมีการดำเนินงานวิจัยใน ระยะที่ 2 ต่อไป

9. โครงการ “สืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งสู่การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ตำบลปากจั่น อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งสู่การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านหนองจิก พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การศึกษาค้นคว้าหาข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล กระบวนการจัดเวที การนำเสนอข้อมูล การทำงานเป็นทีม การสร้างเครือข่าย และการสร้างการมีส่วนร่วม จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้สืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งสู่การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านหนองจิก ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย ทีมวิจัยมีทักษะความสามารถที่มากขึ้นในการศึกษาค้นคว้าวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล การจัดทำข้อมูล การจัดทำรายงานวิจัย กระบวนการจัดเวที การนำเสนอข้อมูล การทำงานเป็นทีม การประสานงาน และการสร้างการมีส่วนร่วม จนสามารถเก็บรวบรวมข้อมูลด้านจักสาน เครื่องมือ อุปกรณ์ ได้อย่างครบถ้วน สมบูรณ์ และมีความถูกต้อง อีกทั้งยังประสานงานภูมิปัญญาด้านจักสานของในชุมชน ให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมและโครงการ จนสามารถถอดบทเรียนเครื่องจักสาน ถอดลวดลายจักสานของชุมชนเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาจักสานของชุมชนให้คงอยู่ในชุมชนต่อไปในอนาคต

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

การสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนเข้มแข็งสู่การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชน บ้านหนองจิก สามารถศึกษาและรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านจักสาน เพื่อสืบทอดไปยังลูกหลานในอนาคต โดยสามารถรวบรวมข้อมูลจักสานในชุมชนครบทุกชนิดที่เคยมีอยู่ในชุมชน รวมทั้งทีมวิจัยได้ช่วยกันสืบทอด สืบสาน ภูมิปัญญาจักสานการทำฝาชิงที่กำลังจะสูญหายที่มีผู้ประดิษฐ์ได้เพียงคนเดียวในอดีต จนปัจจุบันทีมวิจัยสามารถฝึกปฏิบัติจนสามารถสืบทอดการทำฝาชิง จนสามารถจักสานและทำฝาชิงได้ จำนวน 5 คน เพื่อสืบทอดในระยะแรก และยังสามารถพัฒนาต่อยอดรูปแบบลวดลายของจักสาน ให้มีความน่าสนใจ จนสามารถสร้างสรรค์ลวดลายที่สวยงาม จนเพิ่มมูลค่าของจักสานให้มีมากขึ้น จนสามารถสร้างรายได้ที่งดงามให้กับผู้ผลิตจักสานในปัจจุบัน ส่วนโจทย์ที่คงเหลือคือ การพัฒนาจักสานด้านลวดลายและรูปแบบของงานจักสาน รวมทั้งด้านการตลาด และการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาสู่เด็กเยาวชน จะดำเนินงานในระยะที่ 2 ต่อไปในอนาคต

10. โครงการ “ ศึกษาการบริหารจัดการผลผลิต และผลิตผลจากหมากที่มีคุณภาพมาตรฐานการส่งออก เพื่อเพิ่มมูลค่า และคุณค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2 , 4 ตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง ”

จากการดำเนินวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อศึกษาการบริหารจัดการผลผลิต และผลิตผลจากหมากที่มีคุณภาพมาตรฐานการส่งออก เพื่อเพิ่มมูลค่า และคุณค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2 , 4 ตำบลราชกรูด พบว่า

1) ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

นักวิจัย และชุมชนวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย การศึกษาค้นหาข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การนำเสนอ ความกล้าแสดงออก การวางแผนการทำงาน การทำงานเป็นทีม และการสร้างการมีส่วนร่วม จนสามารถใช้ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย นำไปใช้ศึกษาการบริหารจัดการผลผลิต และผลิตผลจากหมากที่มีคุณภาพมาตรฐานการส่งออก เพื่อเพิ่มมูลค่า และคุณค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2 , 4 ตำบลราชกรูด ได้เป็นอย่างดี

2) การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

จากกระบวนการดำเนินงานวิจัยที่ผ่านมา ทำให้นักวิจัย และชุมชนวิจัยเกิดความรู้ เข้าใจในกระบวนการทำงานวิจัยมากขึ้น มีทักษะการเก็บข้อมูล การรวบรวมข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล ทักษะในการวางแผนงาน การประสานงาน การสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายคนทำงาน มีเป้าหมายการทำงานร่วมกัน จนสามารถร่วมกันคิด ร่วมกันวางแผน จนทำให้การดำเนินงานวิจัยในโครงการที่ 2 มีความละเอียดรอบคอบ และเป็นขั้นเป็นตอนมากขึ้น จนทำให้การดำเนินวิจัยในโครงการที่ 2 สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับกลุ่มเป้าหมายเรื่องการค้าเนินงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อเกษตรกรสวนหมาก เข้าร่วมในกิจกรรมและให้ความร่วมมือมากยิ่งขึ้น ในการเดินไปสู่เป้าหมายเดียวกันของโครงการ ซึ่งตัวทีมวิจัยเองก็มีความเข้าใจในกระบวนการงานวิจัยมากขึ้น จึงสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ และมีความรับผิดชอบในหน้าที่ที่ได้รับ จนสามารถดำเนินงานและกิจกรรมได้ลุล่วง และสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ และทีมวิจัยก็ยังมีระบบการทำงานเป็นทีมที่มีความชัดเจนและเป็นรูปธรรมมากขึ้นกว่าในอดีต สามารถดำเนินงานได้สำเร็จลุล่วงตามกำหนดการ และเป้าหมายที่วางไว้ได้ทุกๆกิจกรรม

3) การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

การศึกษการบริหารจัดการผลผลิต และผลิตผลจากหมากที่มีคุณภาพมาตรฐานการส่งออก เพื่อเพิ่มมูลค่า และคุณค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2 , 4

ตำบลราชกรูด ทีมวิจัย ชุมชนวิจัย สามารถค้นหาแนวทางการขยายพันธุ์หมาก เพื่อเพิ่มมูลค่าของพืชหมาก ให้กับเกษตรกรเพิ่มขึ้น นอกเหนือจากกระบวนการผลิตหมากแห้งตามฤดูกาล โดยการคัดเลือกสายพันธุ์หมากที่เป็นที่ต้องการของตลาด ของชุมชน นำมาเพาะขยายพันธุ์เพื่อจำหน่าย เพื่อเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ และรายได้ของเกษตรกรสวนหมากในอนาคต ซึ่งขณะนี้ยังเป็นการดำเนินงานในระยะที่ 1 ซึ่งยังไม่เสร็จครบถ้วนทุกกิจกรรม อาจเกิดผลลัพธ์เพิ่มเติมขณะดำเนินงานได้ในอนาคต ส่วนโจทย์ที่คงเหลืออยู่ คือ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากเปลือกหมาก กาบหมาก ต้นหมากเป็นต้น และการหาช่องทางการตลาดเพิ่มเติม เช่น ตลาดพันธุ์หมาก ตลาดจากส่วนต่างๆของหมาก เช่น เปลือกหมาก กาบหมาก เป็นต้น การรวมตัวเพื่อก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ผู้รับซื้อหมาก ของตำบลราชกรูด จะดำเนินงานในระยะที่ 2 ต่อไปในอนาคต

แนวทางการพัฒนาโครงการวิจัย ปี 2560

การพัฒนาโครงการวิจัย ปี 2560 ได้รับการแนะนำ และสะท้อนมุมมอง ข้อเสนอแนะ จากผู้ทรงคุณวุฒิหลากหลายท่าน ทั้งในและนอกพื้นที่ ทั้งในส่วนของ สกว.เอง และ ผู้ทรงคุณวุฒิจาก เครือข่ายมหาวิทยาลัยต่างๆ เครือข่ายผู้ทรงคุณวุฒิจากภาคส่วนหน่วยงานต่างๆพื้นที่จังหวัดระนอง ที่ได้เข้าร่วมในกิจกรรมเวทีต่างๆ ที่ทางส่วนกลาง และศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ได้จัดขึ้นในปี 2559 ที่ผ่านมา ณ จังหวัดระนอง ทั้งเวทีพิจารณาโครงการ เวที RC ได้ และเวทีติดตามหนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยพื้นที่จังหวัดระนองของ ผู้อำนวยการ สกว. ทำให้ทางที่เล็งศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ได้นำความรู้ มุมมองข้อเสนอแนะ จากทุกภาคส่วน นำมาเป็นแนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานในการวางแผนงานการพัฒนาโครงการในปี 2560 ผสมผสานกับข้อมูลระดับพื้นที่ สถานการณ์ในปัจจุบัน และทิศทางของคนในชุมชน สังคม และจังหวัดระนอง มาเป็นส่วนประกอบการตัดสินใจวางแผนงานโครงการในการพัฒนาโครงการที่สามารถตอบโจทย์ระดับพื้นที่ ตอบโจทย์ความสำเร็จ และสามารถตอบโจทย์ขององค์กรที่ได้มีแผนการดำเนินงานที่ต้องการจะหนุนเสริมชุมชนวิจัยให้สามารถค้นหาความรู้ และใช้เครื่องมือจากงานวิจัย ในการสร้างรายได้ สร้างเครือข่ายคนทำงาน และเกื้อหนุนร่วมกันทั้งในและนอกพื้นที่ ซึ่งทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง สามารถกำหนด และวางแผนงานยุทธศาสตร์ของการพัฒนาโครงการวิจัยในปี 2560 ได้ 3 ประเด็นดังนี้ 1.การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ 2.การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงประเด็น 3.การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงการต่อยอดโครงการ ซึ่งกระบวนการทำงานของพี่เลี้ยงนักวิจัยในการพัฒนาโครงการก็จะยังคงใช้กระบวนการในการในการพัฒนาโครงการเช่น ปี 2559 ที่ผ่านมา ที่กระบวนการทำงานดังกล่าว สามารถพัฒนาโครงการได้ตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ได้วางไว้ จนสามารถพัฒนาโครงการได้ตามจำนวนที่วางไว้ และยังสามารถคัดกรองพื้นที่วิจัย คัดกรองนักวิจัย และคัด

กรองโจทย์วิจัยที่สามารถสร้างการเรียนรู้จากงานวิจัยให้เกิดประโยชน์ขั้นสูงสุดได้ในปัจจุบัน ซึ่งในส่วนนี้จะขออธิบายเพิ่มเติมของการพัฒนาโจทย์วิจัย 3 ประเด็นที่ได้กำหนดแผนงานไว้ในปี 2560 เพิ่มเติม ถึงที่มาที่ไปของการกำหนดแผนงานในการพัฒนาโจทย์วิจัยดังกล่าว ดังนี้

1. การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ ในปี 2560 นี้ ทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง มีแนวทางการพัฒนาโจทย์วิจัยในพื้นที่ที่มีงานวิจัยน้อย เหตุผลเพราะ 1) เพื่อต้องการขยายเครือข่ายงานวิจัยให้ครอบคลุม เพิ่มจำนวนพื้นที่ 2) เพิ่มจำนวนนักวิจัยให้มากขึ้น 3) ขยายโอกาสให้กับนักวิจัยหน้าใหม่ ที่ไม่เคยได้รับโอกาสในการทำงานวิจัย และรับสนับสนุนทุนในการบริหารจัดการ โครงการด้วยตนเองมาก่อน

ซึ่งในปี 2560 นี้ มีพื้นที่ที่เข้าข่ายตามโจทย์และมีประเด็นที่น่าสนใจ เช่น การศึกษาสถานการณ์การประกอบอาชีพประมง ระบบการจัดการอาชีพการประมงเชิงเศรษฐกิจ ในพื้นที่เขตอำเภอเมืองระนอง การศึกษาการค้า การลงทุน การประกอบอาชีพ และสถานการณ์ความเป็นอยู่ของผู้นับถือนิกายพุทธนิกายเถรวาทในเขตพื้นที่อำเภอละอุ่น และการศึกษาแนวทางการอนุรักษ์สัตว์น้ำประจำถิ่น กุ้งแม่น้ำ รวมทั้งการศึกษาค้นคว้าหาช่องทางเพิ่มมูลค่าการแปรรูปสินค้าทางการเกษตรของพืชเกษตร เช่น ทุเรียน กาแฟ มังคุด และพืชผักสวนครัว เป็นต้น ในเขตพื้นที่อำเภอกระบุรี

ซึ่งทั้ง 3 อำเภอ ที่กล่าวมา จะเป็นพื้นที่ที่งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมีโครงการวิจัยที่น้อย เมื่อเทียบกับอีก 2 อำเภอ คือ อำเภอกะเปอร์และอำเภอสušสำราญ ที่ 2 อำเภอรวมกันแล้วมีพื้นที่ และโครงการวิจัยที่ได้รับการสนับสนุนทุนรวมกันมากกว่า 20 โครงการ ซึ่งจะต่างกับ 3 อำเภอที่กล่าวมา 3 อำเภอรวมกัน มีโครงการวิจัยไม่ถึง 5 โครงการจนถึงปัจจุบัน

ดังนั้นในปี 2560 อำเภอเมือง อำเภอละอุ่น และอำเภอกระบุรี จึงเป็นเป้าหมายสำคัญที่ทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง วางแผนงานการพัฒนาโครงการวิจัยในปี 2560 ที่จะเพิ่มพื้นที่ และโครงการวิจัยให้เพิ่มมากขึ้น

2. การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงประเด็น เมื่อพูดถึงโจทย์เชิงประเด็น จะต้องเชื่อมโยงกับโจทย์วิจัยเชิงพื้นที่ ที่จะต้องมีความสอดคล้องเชื่อมประสานไปด้วยกัน ซึ่งโดยหลักการสำคัญในการพัฒนาโครงการตามประเด็นดังกล่าวนี้จะใช้ข้อมูลหลากหลายภาคส่วนมาประกอบเข้าด้วยกัน ซึ่งจากการวิเคราะห์ผลข้อมูลรอบด้านจากภาคส่วนต่างๆ และการถอดบทเรียนอาชีพของคน 5 อำเภอ พบว่า ในพื้นที่ 3 อำเภอ คือ อำเภอเมือง อำเภอละอุ่น และอำเภอกระบุรี จะมีสถานการณ์ด้านอาชีพ ความต้องการด้านอาชีพ และการ

หมุนเสริมประเด็นเศรษฐกิจชุมชนไม่เหมือนกันในแต่ละพื้นที่ เช่น 1) ในพื้นที่อำเภอกระบุรี เป็นพื้นที่ฐานการผลิตด้านการเกษตร สวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน สวนหมาก สะตอ กาแฟ ปลูกผัก การเกษตรแบบพึ่งตน เป็นต้น 2) ในพื้นที่อำเภอละอุ่น เป็นพื้นที่ฐานการผลิต ภาคการเกษตรสวนยางพารา สวนปาล์มน้ำมัน และสวนผลไม้ เช่น ทูเรียน มังคุด ลองกอง แดงโม กล้วยหอม สะตอ หมาก และพืชพื้นบ้าน ดันเหียง ดันเนียง เป็นต้น ถือว่าอำเภอละอุ่นเป็นการเกษตรเป็นหลัก และ3) ในพื้นที่อำเภอเมือง เป็นฐานการค้าและการบริการด้านพาณิชย์ การท่องเที่ยว ธุรกิจโรงแรม โรงงานอุตสาหกรรม และฐานประมงพาณิชย์ โรงงานห้องเย็น แพลลา ถือว่าเป็นฐานรายได้หลักของอำเภอเมือง

ซึ่งการพัฒนาโจทย์เชิงประเด็นจึงต้องนำข้อมูลรอบด้าน พื้นที่วิจัย และนักวิจัย นำมาประกอบร่วมกันเพิ่มเติมเพื่อค้นหาโจทย์ที่ต้องการ และสามารถค้นหาความรู้ และใช้เครื่องมือจากงานวิจัยในการสร้างรายได้ สร้างเครือข่ายคนทำงาน และเกื้อหนุนร่วมกันทั้งในและนอกพื้นที่ได้อย่างดียิ่ง ซึ่งจากการประเมินและ ได้รับการประสานงานเพื่อให้พี่เลี้ยงนักวิจัยลงพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยใน 3 อำเภอ มีโจทย์วิจัยเข้ามาให้คัดกรองและลงพื้นที่เพื่อเก็บข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจในการพัฒนาโครงการวิจัยบ้างแล้วบางส่วน ดังนี้ 1. โจทย์วิจัยเรื่องการประกอบอาชีพการประมงเชิงเศรษฐกิจในอำเภอเมืองระนอง ซึ่งจะดำเนินงานโดยผู้ประกอบอาชีพการทำประมงเชิงพาณิชย์และผู้เกี่ยวข้องในระบบ 2. โจทย์วิจัยเรื่องการศึกษาการค้า การลงทุน การประกอบอาชีพ และสถานการณ์ความเป็นอยู่ของผู้คนบริเวณจุดผ่อนปรน กม.30 อำเภอละอุ่น ซึ่งจะดำเนินงานโดยนักวิจัยรุ่นใหม่ ที่มีความใฝ่รู้ อยากเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้เป็นฐานข้อมูลในการหมุนเสริมด้านต่างๆแก่ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องบริเวณจุดผ่อนปรน กม.30 3. โจทย์วิจัยเรื่องการจัดการอนุรักษ์ และการหาช่องทางเพิ่มมูลค่า การแปรรูปสินค้าทางการเกษตร จากพืชเกษตร ซึ่งจะดำเนินงานโดยกลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ ในชุมชน ที่มีความรู้ ความสามารถ และความสนใจที่จะดำเนินงานด้านการอนุรักษ์ควบคู่ไปกับการหาช่องทางเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจจากพืชเกษตร เช่นทูเรียน กาแฟ มังคุด และพืชผักสวนครัว เป็นต้น ซึ่งพืชเกษตรเป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญในพื้นที่ แต่ยังไม่สามารถสร้างรายได้หรือช่องทางการจัดการมูลค่าทางเศรษฐกิจให้สามารถใช้เลี้ยงปากเลี้ยงท้องคนในครอบครัวได้อย่างมั่นคงยั่งยืนได้ในปัจจุบัน

3. การพัฒนาโจทย์วิจัยเชิงการต่อยอดโครงการ จากการดำเนินโครงการวิจัยที่ผ่านมาในปี 2559 มีโครงการวิจัยขึ้นใหม่ จำนวน 5 โครงการ ซึ่งมีความแตกต่างกันตามลักษณะของโจทย์วิจัยแต่ละพื้นที่ ซึ่งโดยรวมของการบริหารงานโครงการ และการศึกษาวิจัย นักวิจัยทั้ง 5 พื้นที่สามารถค้นหาความรู้ และใช้เครื่องมือจากงานวิจัย ในการสร้างรายได้ สร้างเครือข่ายคนทำงาน และเกื้อหนุนร่วมกันทั้งในและนอกพื้นที่

ได้อย่างดียิ่ง แต่จากการประเมิน และติดตามหนุนเสริมที่ผ่านมามาตลอดปี 2559 พบว่า โครงการศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่เด็กและเยาวชน ศูนย์พัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น หมู่ที่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง เป็นโครงการที่สามารถค้นหาคำตอบของโจทย์วิจัยในปีที่ 1 ได้อย่างดียิ่ง จนสามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ สร้างการมีส่วนร่วม และสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้นในชุมชน และสังคม จนเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน นำไปสู่การสร้างความรู้ความภาคภูมิใจของคนในชุมชนด้านภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านแร่ สามารถพัฒนาศูนย์เรียนรู้ของชุมชนกลายเป็นศูนย์เรียนรู้ระดับของตำบลด้านแร่ในปัจจุบัน ซึ่งทางพี่เลี้ยงนักวิจัยได้สังเกตเห็นแล้วว่า โครงการดังที่กล่าวมาข้างต้น ถ้าได้รับการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องในปีที่ 2 และ 3 ตัวโครงการ และนักวิจัยเองจะสามารถสร้างผลสำเร็จให้เกิดขึ้นตามเป้าหมายที่ได้วางไว้จากการทำงานวิจัย อีกทั้งพี่เลี้ยงนักวิจัยยังมองเห็นว่างานวิจัยของโครงการศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การถ่ายทอดภูมิปัญญาสู่เด็กและเยาวชน ศูนย์พัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยว ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น หมู่ที่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง จะเป็นโครงการต้นแบบของจังหวัด ทั้งนี้การต่อยอดโครงการวิจัยยังมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การส่งเสริมการท่องเที่ยวของจังหวัดระนอง ซึ่งตำบลหาดส้มแป้นเป็นตำบลที่มีศักยภาพในด้านนิเวศธรรมชาติ ตั้งอยู่ในเขตอำเภอเมือง มีแหล่งท่องเที่ยวหลายแห่ง มีทะเลหมอก มีการจัดกิจกรรมประจำปี เช่น ขึ้นเขาแข่งเรือ " ซึ่งด้วย พระราชทานพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และการจัดงานปีใหม่มหัศจรรย์แห่งสายหมอกงาม ณ อ่างเก็บน้ำคลองหาดส้มแป้น ขึ้นประจำปีทุกปี ทั้งนี้ในการพัฒนาต่อยอดจากงานวิจัย ปี 1 สามารถค้นพบความต้องการที่แท้จริงของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ด้านแร่ ว่าคนตำบลหาดส้มแป้น จะเดินอย่างไรต่อไปในอนาคต กับถนนสายวัฒนธรรมแร่ดีบุกแห่งนี้ของชุมชนหาดส้มแป้น และมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม โดยร่วมมือกับองค์การบริหารส่วนตำบลหาดส้มแป้นในอนาคต

3.การเชื่อมภาคีเครือข่าย

จะมีการเชื่อมภาคีเครือข่ายทั้งในระดับโครงการ และระดับเหนือโครงการ ซึ่งในระดับโครงการ นักวิจัยจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และภูมิปัญญา ผู้รู้ในท้องถิ่นด้วยตนเอง โดยนำข้อมูล รายชื่อเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ร่วมกันวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายร่วมกับพี่เลี้ยงนักวิจัย เพื่อเลือกสรรผู้รู้ ผู้เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมกระบวนการได้ตรงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนงาน โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยจะเสริมเพิ่มเติม ภาคีเครือข่ายหรือผู้รู้ที่นอกเหนือในพื้นที่ รวมทั้งนอกเหนือจากแผนงานที่วางไว้ เข้า

มาร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้เวที กิจกรรมต่างๆ ในบทบาทวิทยากรให้ความรู้ โดยมีการประสานงานผ่านกิจกรรมภายใต้โครงการวิจัย และการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของภารกิจงานของพี่เลี้ยงนักวิจัย ตามความเหมาะสม เพื่อมาช่วยวิเคราะห์เสริมเพิ่มเติมมุมมองจากบุคคลภายนอก โดยกลุ่มคนที่พี่เลี้ยงจะเชิญ ส่วนใหญ่ที่เป็นเจ้าหน้าที่ภาครัฐ หัวหน้าส่วนราชการ และแกนนำชุมชนในแต่ละพื้นที่ที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยนั้นๆ

ส่วนการเชื่อมภาคีระดับเหนือโครงการ ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย จะเป็นผู้เชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน เข้าร่วมตามโจทย์และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งเครือข่ายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จะเป็นภาคีเครือข่าย ระดับนักวิชาการ นักกิจกรรม นักเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น นักวิชาการจากภาครัฐ หน่วยงานเกษตรฯ หน่วยงานการศึกษา พัฒนาชุมชน วัฒนธรรมจังหวัด กสน. หน่วยงานด้านสาธารณสุข เครือข่ายสสส. เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ ทสจ. เป็นต้น ที่มีภูมิรู้ที่หลากหลายทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากบุคคลต่างๆ เหล่านี้ นำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงานวิจัย และกิจกรรมในพื้นที่นั้น เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

ซึ่งในแผนงานปี 2560 ทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง มีเป้าหมายที่จะขับเคลื่อนงานด้านการเชื่อมต่อกับภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่ให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อเพิ่มทางเลือกในการสร้างการเรียนรู้ การมีส่วนร่วมให้กับชุมชนวิจัย ได้นำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาคีเครือข่ายนำไปเชื่อมโยงและปรับใช้กับงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในระดับพื้นที่ อีกทั้งทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนองจะเชื่อมโยงกับหน่วยงานด้านการศึกษาทั้งบุคลากร ครู อาจารย์มหาวิทยาลัย นักเรียน นักศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในจังหวัดระนองเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างการรับรู้ การสืบทอด และการขยายผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นออกไปยังภาคีเครือข่ายอื่นๆ ต่อไป เพื่อการเติมเต็มมุมมองในเชิงวิชาการให้กับโครงการวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัย เช่น การวิเคราะห์สถานการณ์เศรษฐกิจชุมชน การวิเคราะห์เส้นทางการศึกษาที่ขรุขระ ในเชิงคุณค่า คุณประโยชน์ทางยา รวมทั้ง มุมมองการพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ที่สร้างอัตลักษณ์ จุดเด่นให้กับผลิตภัณฑ์กาแฟแก้วมือ เป็นต้น ซึ่งที่ผ่านมาการหนุนเสริมเชิงวิชาการยังมีน้อยในระดับพื้นที่

4. การสื่อสารสาธารณะ

จากเดิมงานสื่อสารสาธารณะของจังหวัดระนอง จะเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านผู้ร่วมกิจกรรม และภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นหลัก ซึ่งสามารถสื่อสารได้ระดับหนึ่ง และเป็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบใครสนใจก็จะสื่อสารในรูปแบบใด เป็นแบบอิสระ ส่วนการสื่อสารที่มีรูปแบบ โครงสร้างของเนื้อหา เรื่องราว ก็จะเป็นการสื่อสารจากสื่อกระแสหลัก ที่วิช่องต่างๆ ที่ที่ลงพื้นที่มาทำสารคดี แต่ที่ผ่านมาสื่อสารสาธารณะหลักของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ยังไม่ได้รับริเริ่ม

อย่างเป็นทางการ จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญ ของสื่อช่องทางหลักของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง จะต้องมียุทธศาสตร์หลักเพื่อให้หนุนเสริมงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งได้มีการริเริ่มทดลองระบบ ช่องยูทูบ สก.ระนอง เพื่อใช้เป็นช่องทางสื่อสารหลักโครงการวิจัยของจังหวัดระนอง โดยริเริ่มจากโครงการกาแฟบ้านไร่ใน และงานวิจัยบ้านหาดส้มแป้น ผ่านเครือข่ายคนทำงานด้านสื่อ ผ่านรูปแบบการจัดทำสื่อ วิดีโอหนังสั้น ระยะเวลา 1-7 นาที ซึ่งเป็นการทดลอง และได้รับความสนใจจากเครือข่ายงานวิจัยที่จะทดลองทำสื่อด้วยตนเอง ทางพี่เลี้ยงนักวิจัยจังหวัดระนอง จึงเล็งเห็นความสำคัญในการจัดทำสื่อสาธารณะ ที่จะให้นักวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการ วิธีการจัดทำสื่อวิดีโอ ด้วยตนเองจากเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีอยู่ เช่น โทรศัพท์มือถือ กล้องถ่ายรูป เป็นต้น เพื่อนำเสนอและสื่อสารข้อมูลงานวิจัยตนเอง ในปี 2560 โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยจะมีการติดตามหนุนเสริม และประสานงานหาเครือข่ายผู้มีความรู้มาสนับสนุน ในการแนะนำเทคนิควิธีการจัดทำสื่อเพิ่มเติม อีกทั้ง เมื่อวันที่ 25 สิงหาคม 2559 ที่ผ่านมาจากที่ปรึกษางานวิจัย จังหวัดระนอง ได้เสนอให้ทางชุมชนวิจัย /นักวิจัยไปนำเสนอผลงานข้อมูลข่าวสารงานวิจัย ทางรายการ สถานีวิทยุท้องถิ่นในพื้นที่ต่อไปในอนาคต

2.) เป้าหมายโครงการ

การสร้างกระบวนการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมของชุมชน ด้วยกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผู้พัฒนาการเชื่อมโยงระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานราก เพื่อสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชนในพื้นที่จังหวัดระนอง

3.) วัตถุประสงค์

3.1 เพื่อการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ ให้เกิดรูปธรรมในพื้นที่ เชื่อมโยงสู่รวบรวมความรู้เรื่องเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดระนอง และความรู้ที่เกี่ยวข้องกับเรื่องเศรษฐกิจของจังหวัดระนอง

3.2 เพื่อการพัฒนาโครงการวิจัย ขยายผล เชื่อมโยงสู่พื้นที่ใกล้เคียง ในปี 2560 ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย มีเป้าหมายในการพัฒนาโครงการวิจัย 5 โครงการ

3.3 เพื่อพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน เพื่อสร้างกระบวนการหนุนเสริมด้านความรู้เฉพาะทาง ด้านเทคนิค การแปรรูป การผลิต การตลาด ความรู้เชิงวิชาการ และการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

3.4 เพื่อพัฒนาช่องทางการสื่อสาร ประชาสัมพันธ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่สาธารณะในวงกว้าง

4.) ขอบเขตเนื้อหา

1. การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ ให้เกิดรูปธรรมในพื้นที่ เชื่อมโยงสู่ระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน จำนวน 5 โครงการ
2. การพัฒนาโครงการวิจัย ขยายผล เชื่อมโยงสู่พื้นที่ใกล้เคียง ในปี 2560 ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย มีเป้าหมายในการพัฒนาโครงการวิจัย จำนวน 5 โครงการ
3. การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน เพื่อสร้างกระบวนการหนุนเสริมด้านความรู้เฉพาะทาง ด้านเทคนิค การแปรรูป การผลิต การตลาด ความรู้เชิงวิชาการ และการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เช่น นักวิชาการจากภาครัฐ หน่วยงานเกษตรฯ หน่วยงานการศึกษา พัฒนาชุมชน วัฒนธรรมจังหวัด กศน. หน่วยงานด้านสาธารณสุข เครือข่ายสสส. เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ ทสจ. เป็นต้น เพื่อส่วนการเชื่อมภาคีระดับเหนือโครงการ ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย จะเป็นผู้เชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน เข้าร่วมตามโจทย์และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งเครือข่ายต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น จะเป็นภาคีเครือข่าย ระดับนักวิชาการ นักกิจกรรม นักเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น นักวิชาการจากภาครัฐ หน่วยงานเกษตรฯ หน่วยงานการศึกษา พัฒนาชุมชน วัฒนธรรมจังหวัด กศน. หน่วยงานด้านสาธารณสุข เครือข่ายสสส. เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ ทสจ. เป็นต้น ที่มีภูมิรู้ที่หลากหลายทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากบุคคลต่างๆ เหล่านี้ นำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงานวิจัย และกิจกรรมในพื้นที่นั้น เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม ยกย่องเครือข่ายการทำงาน สร้างการมีส่วนร่วมในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในจังหวัดระนองเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างการรับรู้ การสืบทอด และการขยายผลงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นออกไปยังภาคีเครือข่ายอื่นๆ
4. การพัฒนาช่องทาง การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่สาธารณะในวงกว้าง
5. RE การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย จำนวน 5 เรื่อง

5.) ขอบเขตพื้นที่ดำเนินงาน

1. อำเภอสุขสำราญ
2. อำเภอกะเปอร์
3. อำเภอเมือง
4. อำเภอละอุ่น
5. อำเภอกระบุรี

6.) ระยะเวลา

1 ปี (1 ตุลาคม 2559 – 30 กันยายน 2560)

7.) ขอบเขตกลุ่มเป้าหมาย

1.ชุมชนวิจัย/ชุมชนท้องถิ่น

2. สำนักงานกองทุนฟื้นฟูและพัฒนาเกษตรกร สาขาจังหวัดระนอง สภาเกษตรกรจังหวัดระนอง สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง และสถานีพัฒนาทรัพยากรป่าชายเลนที่ 9 (กะเปอร์-ระนอง) มีบทบาท ดังนี้ 1) ให้มุมมองข้อเสนอแนะต่อการดำเนินงานวิจัย 2)การต่อยอดโครงการวิจัยชาวบ้าน และ 3)การสนับสนุนเครื่องมือ อุปกรณ์ บุคลากร รวมทั้งงบประมาณ ในการหนุนเสริมชุมชนวิจัย เป็นต้น

3. สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดระนอง สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอสุขสำราญ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดระนอง สำนักงานหอการค้าจังหวัดระนอง มีบทบาท ดังนี้ 1) การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ การสืบสานงานด้านวัฒนธรรม และงานพัฒนารูปแบบบรรจุภัณฑ์ 2)การสื่อสารประชาสัมพันธ์ผลผลิตจากงานวิจัย 3)ประสานงานด้านข้อมูล สนับสนุนด้านข้อมูลความรู้ เป็นต้น

4. สำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษาจังหวัดระนอง โรงเรียนชนมพัฒนา มีบทบาท ดังนี้ 1) การสนับสนุนบุคลากรการศึกษา ให้ความรู้ มุมมองข้อเสนอแนะในการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การพิจารณาโครงการวิจัย 2)การสนับสนุนข้อมูลข่าวสารด้านการศึกษา การนำข้อมูลการวิจัยไปขยายผล เป็นต้น

5. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดระนอง (อบจ.ระนอง) องค์การบริหารส่วนตำบลหาดส้มแป้น องค์การบริหารส่วนตำบลหงาว เทศบาลตำบลราชกรุด องค์การบริหารส่วนตำบลละอุ่นเหนือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านนา องค์การบริหารส่วนตำบลนาคา และเทศบาลตำบลกำพวน เป็นต้น มีบทบาท ดังนี้ 1)สนับสนุนบุคลากร เครื่องมืออุปกรณ์ และงบประมาณบางส่วน และ2)การเชื่อมโยงภายนอกให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แลกเปลี่ยน เป็นต้น

6. องค์การพัฒนาเอกชนและองค์กรชุมชนต่างๆในพื้นที่ เช่น สภาเยาวชน เครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดระนอง เครือข่ายสวัสดิการชุมชนจังหวัดระนอง เป็นต้น มีบทบาท ดังนี้ 1)การสร้างเครือข่ายความร่วมมือ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ2)การขับเคลื่อนเชิงนโยบาย เป็นต้น

5. หน่วยงานด้านการศึกษาทั้งบุคลากร ครู อาจารย์มหาวิทยาลัย นักเรียน นักศึกษาให้เข้ามามีส่วนร่วมในงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในจังหวัดระนองเพิ่มมากขึ้น มีบทบาท ดังนี้ 1) การเติมเต็มงานเชิงวิชาการ 2) การสนับสนุนกระบวนการเรียนรู้ และ3) การส่งเสริมประชาสัมพันธ์งานวิจัยสู่วงกว้าง เป็นต้น

8.) ผลที่คาดว่าจะได้รับ

มิติเชิงวิจัย

- 1.) ได้เรียนรู้การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ ให้เกิดรูปธรรมในพื้นที่เชื่อมโยงสู่ระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน
- 2.) ได้เรียนรู้การพัฒนาโครงการวิจัย ขยายผล เชื่อมโยงสู่พื้นที่ใกล้เคียง ในปี 2560 ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย มีเป้าหมายในการพัฒนาโครงการวิจัย 5 โครงการ
- 3.) ได้เรียนรู้พัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ยกระดับเครือข่ายการทำงานร่วมกัน
- 4.) ได้เรียนรู้ พัฒนาช่องทาง การสื่อสาร ประชาสัมพันธ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นสู่สาธารณะในวงกว้าง

มิติเชิงพัฒนา

1. เกิดเครือข่ายการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
2. เกิดการพัฒนาศักยภาพ คนรุ่นใหม่ ทีมวิจัยรุ่นใหม่และพี่เลี้ยงนักวิจัย
3. เกิดช่องทางการสื่อสารสู่สาธารณะ

บทที่ 2

การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย

การติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัยให้มีคุณภาพ ให้เกิดรูปธรรมในพื้นที่ จำนวน 5 โครงการ เชื่อมโยงสู่ระบบเศรษฐกิจชุมชนฐานรากและสร้างความเข้มแข็งของเครือข่ายชุมชน

การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ตามยุทธศาสตร์เชิงประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง ในปี พ.ศ. 2560 พี่เลี้ยงนักวิจัยได้ขยายพื้นที่การดำเนินงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ไปยังพื้นที่เขตอำเภอเมือง อำเภอละอุ่น และอำเภอกระบุรี ตามยุทธศาสตร์เชิงประเด็นเศรษฐกิจชุมชนจังหวัดระนอง สร้างพื้นที่ที่เป็น รูปธรรม สนับสนุนงานโครงการที่มีคุณภาพ และได้ขยายผลการทำงาน เชื่อมโยงไปสู่ชุมชนอื่นๆ ให้ได้ มีโอกาสเรียนรู้กระบวนการวิจัยเพื่อท้องถิ่น มีฐานข้อมูลโครงการวิจัยดังนี้

2.1 ฐานข้อมูลการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย ปี 2559-2560

มีการดำเนินการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย โดยจำแนกเป็นรายปีงบประมาณ ดังนี้

1) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2559-2560 จำนวน 5 โครงการ

1. โครงการวิจัยการใช้ประโยชน์จากผักเหลียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชนบ้านบางลีเก็ม หมู่ที่ 4 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0016 โดยมีนางสุวลี หนูทอง เป็นหัวหน้าโครงการ : 9/1 หมู่ที่ 1 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 091-03445

2. โครงการการสืบสานหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ตำบลปากจั่น อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง รหัสโครงการ: RDG59S0017 โดยมีนายโสพล นิยมไทย เป็นหัวหน้าโครงการ : 81 หมู่ที่ 3 ตำบลปากจั่น อำเภอกระบุรี จ.ระนอง 85110 โทรศัพท์ : 087-3862522

3. โครงการศึกษาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และมีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบ บริเวณชายแดนประเทศไทย และสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา ชุมชนเกาะตาครูด หมู่ที่ 4 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนองรหัสโครงการ รหัสโครงการ : RDG59S0044 โดยมีนายสมาน มณีจันทร์สุข เป็นหัวหน้าโครงการ : 124/4 หมู่ที่ 4 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 085-6256334

4. โครงการศึกษา ส่งเสริมการจัดการผลผลิตหมากสู่การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน ตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0045 โดยมี นางยุแหว ศรีสุขโข เป็นหัวหน้าโครงการ : 13/2 หมู่ที่ 4 ตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 080-8852585

5. โครงการศึกษาการจัดการสวัสดิการด้านอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0046 โดยมีนายลอบ รามแก้ว เป็นหัวหน้าโครงการ : 32/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 093-7765302

2.2 กระบวนการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน

การติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง โดยที่เล็งแก่นักวิจัยมีบทบาทสำคัญในการติดตามหนุนเสริมงานในพื้นที่ ในเรื่องของการบริหารงาน โครงการให้เกิดคุณภาพ สร้างนักวิจัยในพื้นที่ให้มีศักยภาพ มีทักษะ ความสามารถ และกระบวนการเรียนรู้ ผ่านเครื่องมือการเก็บข้อมูล การสัมภาษณ์ การสำรวจ การจดบันทึก การสรุปผลข้อมูล การจัดเวทีสรุปผลเพื่อคืนข้อมูลให้กับชุมชน และการประสานความร่วมมือจากหน่วยงานภาคีต่างๆที่เกี่ยวข้อง เป็นต้น

จากการติดตามหนุนเสริม สามารถสรุปสาระสำคัญของการติดตามหนุนเสริมโครงการได้แต่ละกิจกรรมดังต่อไปนี้ (โดยมีระยะเวลาติดตามหนุนเสริม ในระยะ 6 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2560 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 31 มีนาคม 2560)

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
เดือนตุลาคม 2559				
08 ตุลาคม 2559	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชมรมเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนตุลาคม 2559	สวนป่าลัมสวัสดิการชมรม ผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	
09 ตุลาคม 2559	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่ม มูลค่าแบบครบวงจร สู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนตุลาคม 2559	ศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	
10 ตุลาคม 2559	ศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และ มีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบ บริเวณชายแดนไทย และ สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ชุมชนเกาะตาครูด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนตุลาคม 2559	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
15 ตุลาคม 2559	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชมรมเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัด ระนอง	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพ และ คัดเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับ ผู้สูงอายุชมรมเพชรนาคา	ชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	
30 ตุลาคม 2559	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนตุลาคม 2559	รพ.สต. ปากจั่น ต. ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
เดือนพฤศจิกายน 2559				
09 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนตุลาคม 2559	โรงเรียนบ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	
09 พฤศจิกายน 2559	เครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง	ประสานงานภาคีเครือข่ายคนทำงาน ภาคประชาชน/สังคม จังหวัดระนอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
10 พฤศจิกายน 2559	ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ดาบหลาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ระดับตำบล บ้านหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 2	ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	
12 พฤศจิกายน 2559	ศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และมีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบ บริเวณชายแดนไทยและ สาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ชุมชนเกาะตาครุด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	ชี้แจงงานวิจัยต่อชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้	ชุมชนเกาะตาครุด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	
14 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม ต่อสถานการณ์ราคาพืชเศรษฐกิจตกต่ำบ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบุรี จ.ระนอง	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 2	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
15 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชมรมเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนพฤศจิกายน 2559	ชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	
16 พฤศจิกายน 2559	ภาคีเครือข่ายภาคประชาชน/สังคม	แลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน ภาคีเครือข่ายภาคประชาชน/สังคม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
17 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชมรมเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	ศึกษาดูงาน	บ้านวังลุ่ม บ้านในวงใต้ อ.ละอุ่น บ้านหาดส้มแป้นอ.เมือง จ.ระนอง	
19 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาข้อมูลเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดระนอง กรณีศึกษา : กม.30-มะลิวัลย์กม.30 ต.บางแก้ว อ.ละอุ่น จ.ระนอง	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 1	เลขที่ 1/2 หมู่ที่ 4 ต.บางแก้ว อ.ละอุ่น จ.ระนอง	
19 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหลียง เพื่อสร้าง มูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนพฤศจิกายน 2559	โรงเรียนบ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	
22-23 พฤศจิกายน 2559	ภาคีเครือข่าย	ถอดบทเรียนโครงการ/ชุมชน	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
24 พฤศจิกายน 2559	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่ม มูลค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจ ชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนพฤศจิกายน 2559	ศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับหมาก 13/2 หมู่ ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
เดือนธันวาคม 2559				
02 ธันวาคม 2559	เครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง	ประสานงานภาคีเครือข่ายคนทำงานภาคประชาชน/สังคม จังหวัดระนอง	จำจ้อคอฟฟี่ ต.บางรี อ.เมือง จ.ระนอง	
03 ธันวาคม 2559	ศึกษาข้อมูลเศรษฐกิจชายแดนจังหวัดระนอง กรณีศึกษา : กม.30-มะลิวัลย์กม.30 ต.บางแก้ว อ.ละอุ่น จ.ระนอง	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 2	เลขที่ 1/2 หมู่ที่ 4 ต.บางแก้ว อ.ละอุ่น จ.ระนอง	
03 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหลียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนธันวาคม 2559	โรงเรียนบ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	
03 ธันวาคม 2559	ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงามต่อสถานการณ์ราคาพืชเศรษฐกิจตกต่ำบ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบี่ จ.ระนอง	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 3	เลขที่ 308 บ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบี่ จ.ระนอง	
04 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชครู อ.เมือง จ.ระนอง	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้การเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้า และการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมาก	ศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชครู อ.เมือง จ.ระนอง	
06 ธันวาคม 2559	เครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง	ประสานงานภาคีเครือข่ายคนทำงานภาคประชาชน/สังคม จังหวัดระนอง	จำจ้อคอฟฟี่ ต.บางรี อ.เมือง จ.ระนอง	
08 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบี่ จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนธันวาคม 2559	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
16 ธันวาคม 2559	ศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และมีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบ บริเวณชายแดนไทยและสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ชุมชนเกาะตาครุด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนธันวาคม 2559	ชุมชนเกาะตาครุด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง	
18 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	วางแผนงานโครงการ กิจกรรมการดำเนินงานระยะที่ 2	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
18 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจรสู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนธันวาคม 2559	ร้าน ส้มตำเจ๊วงษ์ หมู่ที่ 3 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	
19 ธันวาคม 2559	เครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้คนทำงานภาคประชาชน “เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
25-26 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจรสู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ศึกษาดูงานการแปรรูปพาะขยายพันธุ์ สร้างมูลค่าเพิ่มจากหมาก และสถานการณ์ราคาของหมาก และส่วนประกอบจากหมากในพื้นที่จังหวัดพังงา	อ.ตะกั่วป่า/อ.ท้ายเหมือง จังหวัดพังงา	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
28 ธันวาคม 2559	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	ทดลองแปรรูปผักเหียงเมนูต่างๆ เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหียง	โรงอาหาร โรงเรียนบ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	
เดือนมกราคม 2560				
03 มกราคม 2560	ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ตำบลหาดส้มแป้นเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ระดับตำบล บ้านหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	ติดตาม หนุนเสริมชุมชนวิจัย	ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ตำบลหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	
04 มกราคม 2560	เครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง	ประสานงานภาคีเครือข่ายคนทำงาน ภาคประชาชน/สังคม จังหวัดระนอง	กอบัวคอฟฟี่ ต.บางนอน อ.เมือง จ.ระนอง	
04 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนมกราคม 2560	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
08 มกราคม 2559	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจรสู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนมกราคม 2560	ศูนย์เรียนรู้ด้านหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	
09 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชมรมเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนมกราคม 2560	ชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
12 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไฟ และ ผลิตภัณฑ์จักสานบ้านหนองจิก	ศาลาเอนกประสงค์บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	
14 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนมกราคม	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
15 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ชมรมเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	นำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงาน วิจัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่าย ชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่ อ.สุขสำราญ จังหวัดระนอง	ชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง	
18 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	ฝึกปฏิบัติ การทำอาหาร จากผักเหียง	ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ตำบลหาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	
19 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชมรม เพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง	สรุปผลข้อมูลจัดทำรายงาน ความก้าวหน้างานวิจัย	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
20 มกราคม 2560	เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง	สรุปการประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง ครั้งที่ 2	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
24 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	เพาะพันธุ์ผักเหียงเพื่อการค้า	บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง	
24 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานประจำเดือน มกราคม 2560	รพ.สต.ปากจั่น หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	
25 มกราคม 2560	ศึกษารูปแบบที่เหมาะสมในการการอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่น เพื่อการสร้างเศรษฐกิจของชุมชนในตำบลละอุ่นเหนือ อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง	ประกวดผู้ใหญ่บ้านดีเด่นระดับ จังหวัดระนอง	บ้านวังลุ่ม หมู่ที่ 4 ต.ละอุ่นเหนือ อ.ละอุ่น จ.ระนอง	
เดือนกุมภาพันธ์ 2560				
01 กุมภาพันธ์ 2560	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจรสู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ติดตาม/หนุนเสริมการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้า	ศูนย์เรียนรู้ด้านหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	
04 กุมภาพันธ์ 2560	ศึกษาแนวทางการติดตามหนุนเสริมงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นประเด็นเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง ปี 2560	ประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ครั้งที่ 1	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
06 มกราคม 2560	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	ประชุมวางแผนเวทีนำเสนอผลงานวิจัย	รพ.สต.ปากจั่น หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
09 กุมภาพันธ์ 2560	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมคณะทำงานเดือนกุมภาพันธ์ 2560	ศูนย์เรียนรู้ด้านหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	
10 กุมภาพันธ์ 2560	งานภาคีเครือข่ายสมัชชาสุขภาพจังหวัดระนอง	เวทีประชุมหารือการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม จังหวัดระนอง	โรงแรมทินิดี	
12 กุมภาพันธ์ 2560	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	ประชุมวางแผนเวทีนำเสนอผลงานวิจัย	ศาลาเอนกประสงค์ หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	
22 กุมภาพันธ์ 2560	เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง	สรุปการประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง ครั้งที่ 3	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
23 กุมภาพันธ์ 2560	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	ประชุมเตรียมความพร้อมงานนำเสนอผลงานวิจัยจักสานบ้านหนองจิก	ศาลาเอนกประสงค์ บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง	

วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ
เดือนมีนาคม 2560				
10 มีนาคม 2560	ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ตำบลหาดส้มแป้นเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ ระดับตำบล บ้านหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	ประชุมประจำเดือนศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่หาดส้มแป้น	ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ตำบลหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง	
14 มีนาคม 2560	เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง	จัดประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ต.เขานิเวศน์ อ.เมือง จ.ระนอง	
16 มีนาคม 2560	สวัสดิการชุมชนคนบางนอน	พัฒนาโครงการครั้งที่ 1 บางนอน	ที่ทำการชั่วคราวกองทุนสวัสดิการชุมชน หมู่ที่ 3 ต.บางนอน อ.เมือง จ.ระนอง	
19 มีนาคม 2560	ประชุมทีมวิจัยหมากราชกรูด เพื่อติดตามหนุนเสริม การเพาะหมากพันธุ์ดีการสร้างมูลค่าเพิ่มจากกบหมาก วางแผนการดำเนินงานต่อในระยะที่ 2	ติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย	ศูนย์เรียนรู้ด้านหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง	
20 มีนาคม 2560	สวัสดิการชุมชน..คนบางนอน	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 2 บางนอน	ศูนย์ประสานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ถนนผาดาด ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	
วันเดือนปี	ชื่อโครงการ	กิจกรรม	สถานที่	หมายเหตุ

22 มีนาคม 2560	โครงการศึกษาคุณค่า มูลค่า และการใช้ประโยชน์จากผักเห ลียงเพื่อพัฒนาสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิด เศรษฐกิจหมุนเวียนใน ชุมชน บ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง	ประชุมวางแผนจัดเวทีนำเสนอ ผลงานวิจัย	ห้องประชุมโรงเรียนบ้านบางสีกิม หมู่ที่ 4 ตำบลทรายแดง อำเภอ เมือง จังหวัดระนอง	
29 มีนาคม 2560	สวัสดิการชุมชนคนบางนอน	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 3บางนอน	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ถนนผาดาด ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง	
30 มีนาคม 2560	แนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมาก เพื่อเพิ่มมูลค่า แบบครบวงจรสู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ใหม่ หมู่ที่ 2 ,หมู่ที่ 4ตำบลราชกรุค อำเภอเมือง จังหวัด ระนอง	แผนการดำเนินงาน แผนการพัฒนา การ ถ่ายทอดงานวิจัย การศึกษาระบบกลุ่ม และร่วมงานเครือข่าย	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง 7/24 ถนนผาดาด ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง	

2.3 สรุปการติดตามหนุนเสริมรายโครงการ

จากการติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย โดยมีระยะเวลาติดตามหนุนเสริม ในระยะ 6 เดือนแรกของปีงบประมาณ 2560 ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 – วันที่ 31 มีนาคม 2560 สามารถสรุปผลการติดตามได้ดังต่อไปนี้

(1) โครงการวิจัยการใช้ประโยชน์จากผักเหลียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชนบ้านบางลีเก็ม หมู่ที่ 4 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0016 โดยมีนางสุวดี หนูทอง เป็นหัวหน้าโครงการ : 9/1 หมู่ที่ 1 ตำบลทรายแดง อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 091-0344517

ผลที่เกิดขึ้น

1) เกิดการรวมกลุ่ม จากในอดีตการรวมกลุ่มของชุมชนเกิดขึ้นบ่อยครั้ง แต่ที่ผ่านมาการรวมกลุ่มไม่มีการดำเนินการต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มล่มสลายไป กลายเป็นต่างคนต่างทำ แต่เมื่องานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเข้ามาในพื้นที่ ได้ใช้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นหนุนเสริมให้นักวิจัยเกิดการเรียนรู้ระบบการทำงานเป็นกลุ่ม ที่ต้องมีการวางแผน การประชุมปรึกษาหารือ ลงมือปฏิบัติการ และสรุปบทเรียนการทำงานกลุ่มอย่างต่อเนื่อง ทำให้กลุ่มเกิดความเข้มแข็ง และมีการขับเคลื่อนงานของกลุ่มได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถสร้างอำนาจการต่อรองด้านราคา การสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้า และแก้ไขปัญหาราคาพืชผลสินค้าตกต่ำได้อีกด้วย

2) เกิดแปลงเพาะขยายพันธุ์ผักเหลียงเพื่อการศึกษาเรียนรู้ และจำหน่าย จากเดิมในชุมชนต่างคนต่างเพาะพันธุ์ผักเหลียงในรูปแบบที่แตกต่างกัน ทำให้คุณภาพของต้นกล้าผักเหลียงไม่ได้มาตรฐาน และการจำหน่ายต้นกล้าพันธุ์ผักเหลียงในราคาที่แตกต่างกัน มีการตัดราคากันเองในชุมชน ทำให้เกษตรกรมีรายได้น้อยลง แต่เมื่อมีการดำเนินงานวิจัย ทดลองเพาะขยายพันธุ์ผักเหลียงด้วยไฮดราก มีการคัดขนาดต้นพันธุ์ผักเหลียง การจัดการระบบแปลงเพาะผักเหลียงให้มีคุณภาพ รับรองมาตรฐานจากงานวิจัย ทำให้สามารถกำหนดราคาสินค้าจากผลผลิตงานวิจัยได้ ต้นกล้าผักเหลียง ไฮดรากได้ ในราคาจำหน่ายต้นละ 30-35 บาท ซึ่งจากเดิมการเพาะขยายพันธุ์แบบตอนกิ่งจะมีราคาอยู่ที่ 15-25 บาทเท่านั้น

3) เกิดการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหลียง จากในอดีตผลผลิตผักเหลียง ในช่วงที่ราคาตกต่ำ และผักเหลียงล้นตลาด ทำให้เกษตรกรขายผักเหลียงไม่ได้ราคา บางครั้งมีจำนวนมากเกินจากความต้องการของตลาด ทำให้เหลือทิ้ง หรือปล่อยให้ใบแก่ผาสุก ไม่สามารถใช้ประโยชน์อื่นใดได้ เมื่อมีงานวิจัยเข้ามา มีการศึกษาค้นคว้าข้อมูล ความรู้ และทดลองปฏิบัติการสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนต่างๆ ของต้นผักเหลียงได้ เช่น (1)การนำใบแก่ของผักเหลียงมาแปรรูปเป็นชาผักเหลียง ดมแก้กระหายน้ำ

เป็นยาระบายได้อีกด้วย (2)การแปรรูปเป็นอาหารและเครื่องดื่มเพิ่มเติม เช่น น้ำปั่นผักเหียง ผักเหียงหลอด คุกกี้ผักเหียง ข้าวเกรียบผักเหียง เป็นต้น นอกจากนั้นยังสามารถเพิ่มมูลค่าของผักเหียงตรงยอหด หลาวเหียง นำมาทำเป็นชาหลาวเหียง (เกรดพรีเมียม) 1-2 ยอหดลาวต่อ 1 ซอง มีมูลค่า 3-5 บาทเลยทีเดียว

4) เกิดสื่อสาธารณะ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ เกิดการรับรู้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่ และผลงานวิจัยทำให้ผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ สั่งซื้อ สั่งจองต้นกล้าผักเหียงและผลิตภัณฑ์ชาผักเหียง รวมทั้งการจำหน่ายใบผักเหียงได้เพิ่มมากขึ้น และนักวิจัยได้รับการประสานงานให้นำผลงานวิจัยผักเหียงไปจัดนิทรรศการ ออกบูท ตามงานต่างๆ

5) เกิดฐานข้อมูลองค์ความรู้การสร้างมูลค่าเพิ่มของผักเหียง มีฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น คุณลักษณะของผักเหียง การเพาะขยายพันธุ์ การดูแลรักษาผักเหียง การจัดการแปลงผักเหียง การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหียง รวมทั้งเส้นทางการค้าขายผักเหียง เป็นต้น สามารถนำความรู้ข้างต้นมาถ่ายทอดให้กับเกษตรกรทั้งในและนอกพื้นที่ รวมทั้งเด็กเยาวชนที่สนใจจะสร้างมูลค่าให้กับตนเอง ครอบครัวและชุมชน

6) เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ชุมชนเห็นคุณค่าของงานวิจัย และนำกระบวนการงานวิจัย ผลงานวิจัยไปปรับใช้ในพื้นที่ จนเกิดการสร้างการมีส่วนร่วมเกิดขึ้นในชุมชน โดยชุมชนหันมาร่วมกันจัดการผลผลิตจากผักเหียงร่วมกันมากขึ้น เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหียง แปรรูปอาหารประเภทต่างๆการเพาะขยายพันธุ์ต้นผักเหียง แบบใช้ไหลราก และการรวมกลุ่มต่อรองราคาของสินค้า เป็นต้น

7) เกิดการเชื่อมเครือข่ายการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรร่วมกันของเครือข่ายงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ผ่านการส่งต่อข้อมูลงานวิจัยของพื้นที่ ให้เครือข่ายงานวิจัยร่วมกันสื่อสารประชาสัมพันธ์และทำการตลาดสินค้าชุมชนวิจัยร่วมกัน

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1) การบริหารจัดการทีมวิจัย ที่มีความหลากหลาย ที่มีความชอบ ความต้องการไม่เหมือนกัน พี่เลี้ยงนักวิจัยจึงต้องวางแผนออกแบบกิจกรรมย่อยในโครงการให้สอดคล้องกับความต้องการและความถนัดของแต่ละคน

2) แม้มีความรู้เดิมอยู่แล้ว แต่ในกระบวนการวิจัยจำเป็นต้องให้มีการทดลอง เพื่อตรวจสอบความรู้ที่มีอยู่เดิม ซึ่งความรู้เดิมอาจมีความคลาดเคลื่อนได้

3) การใช้กระบวนการเครือข่ายนักวิจัย เป็นตัวกระตุ้นการทำงานวิจัย สร้างการเรียนรู้ สร้างกำลังใจ ให้กับนักวิจัย ชุมชนวิจัยได้ คือการพาทีมวิจัย ชุมชนวิจัยเรียนรู้ข้ามพื้นที่ พาไปดูเพื่อนทำงานวิจัย และพาเพื่อนมาดูตนเองทำงานวิจัย

4) การค้นหาแหล่งข้อมูลที่มาประกอบการคิดค้น ออกแบบกระบวนการทำงานรูปแบบใหม่ ซึ่งปัจจุบัน นักวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย หรือชุมชนวิจัย สามารถสืบค้นหาข้อมูลใหม่ๆ ได้ง่าย จากสื่อออนไลน์ ต่างๆ เพื่อสร้างไอเดียใหม่ๆ

5) การติดตามหนุนเสริม ให้กำลังทีมวิจัย ชุมชนวิจัย แบบลงพื้นที่ต่อเนื่อง บ่อยครั้ง มีความถี่ในการลงพื้นที่ สามารถสร้างขวัญและกำลังใจให้กับทีมวิจัย และชุมชนวิจัยได้ดีขึ้น

6) การใช้สื่อประชาสัมพันธ์ เป็นเครื่องมือในการสร้างเรียนรู้ให้กับนักวิจัย และชุมชนวิจัย เกิดการสื่อสารทั้งภายในและภายนอก ทำให้นักวิจัย ชุมชนวิจัย ได้ใช้ประโยชน์จากสื่อประชาสัมพันธ์

7) การสร้างเป้าหมายร่วมกันภายในทีมวิจัย สร้างเป้าหมายร่วมกันระหว่างทีม พี่เลี้ยงนักวิจัย และสร้างเป้าหมายร่วมกันระหว่างเครือข่ายนักวิจัยจังหวัดระนอง ซึ่งเป็นการสร้างให้นักวิจัย ได้ทบทวนเป้าหมายแต่ละระดับ

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1) การทำงานเป็นทีม

2) การบริหารจัดการโครงการ การวางแผน สอดคล้องกับระยะเวลา

3) การดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม

4) การใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

5) การจัดการระบบเอกสาร

6) การสื่อสารประชาสัมพันธ์

7) การประสานงาน การเชื่อมเครือข่ายความร่วมมือ ในระดับพื้นที่และนอกพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1) การพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย เช่น การตรงต่อเวลา มีการทำงานเป็นทีม มีทักษะการ นำเสนอ การจัดการระบบเอกสารการเงิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย การบริหารจัดการโครงการ อย่างมีคุณภาพ การประสานงาน และการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างง่ายเพิ่มมากขึ้น

2) ชุมชนวิจัย มีความเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัยของทีมวิจัยมากขึ้น รวมทั้งเห็นคุณค่า ของงานวิจัย และนำกระบวนการงานวิจัย ผลงานวิจัยไปปรับใช้ในพื้นที่ จนเกิดการสร้างการมีส่วนร่วม เกิดขึ้นในชุมชน จากเดิมชุมชนต่างคนต่างทำในของผักเหียง แต่เมื่อมีงานวิจัยเข้ามาในชุมชน ทำให้คน ในชุมชนหันมาร่วมกันจัดการผลผลิตจากผักเหียงร่วมกันมากขึ้น เช่น การสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหียง แปรรูปอาหารประเภทต่างๆ การเพาะขยายพันธุ์ต้นผักเหียง แบบใช้ไหหลราก และการรวมกลุ่มต่อรองราคา ของสินค้า เป็นต้น

3) ผลงานวิจัยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นกับผักเหียงของชุมชนบ้านบางสีกิม ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเพาะขยายพันธุ์ การแปรรูปอาหาร การรวมกลุ่มวิสาหกิจชุมชนผู้ปลูกผักเหียง การสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างการรู้จักพื้นที่บ้านบางสีกิม แก่คนทั่วไปมากขึ้น การสร้างมาตรฐานคุณภาพสินค้าจากผักเหียง มีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับคุณลักษณะของผักเหียง สามารถยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชน และสามารถขยายผลงานวิจัยผักเหียงไปยังพื้นที่อื่นได้ใช้ประโยชน์ เช่น การเพาะพันธุ์ต้นผักเหียง ด้วยรากไหล น้ำปั้นผักเหียง ชาผักเหียง ที่หลายชุมชนนำไปสร้างมูลค่าเพิ่ม ต่อยอดสร้างรายได้ให้กับตนเองและชุมชนได้อีกด้วย

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรบ้านบางสีกิม เกิดอาชีพใหม่ และเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องการเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพื่อจำหน่าย การแปรรูปผลิตภัณฑ์ผักเหียง ในรูปแบบต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผลผลิตผักเหียง ในช่วงที่ราคาตกต่ำ และผักเหียงล้นตลาดได้

2) โครงการการสืบสานหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ตำบลปากจั่น อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0017 โดยมีนายโสพล นิยมไทย เป็นหัวหน้าโครงการ : 81 หมู่ที่ 3 ตำบลปากจั่น อำเภอกระบุรี จ.ระนอง 85110 โทรศัพท์ : 087-3862522

ผลที่เกิดขึ้น

1) เกิดการทำงานเป็นทีม มีความรู้ ความเข้าใจ มีความสามารถด้านการทำงานวิจัย เพื่อท้องถิ่น ทีมวิจัยสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ และดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถเป็นต้นแบบการบริหารจัดการโครงการวิจัย แก่นักวิจัย ชุมชนวิจัยอื่นๆ ได้ และยกระดับศักยภาพของทีมวิจัย ทำหน้าที่ที่บทบาทที่เลี้ยงให้กับทีมวิจัยอื่นๆ ได้

2) เกิดการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านจักสานผ้าซิ่น จากในอดีตมีความพยายามสืบทอดมาหลายครั้ง แต่ไม่สำเร็จ ไม่มีคนที่สามารถจักสานผ้าซิ่นได้ แต่เมื่อมีงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเข้ามาหนุนเสริมพัฒนาศักยภาพ พัฒนาทักษะด้านงานจักสาน โดยมีคุณยายกชวิ์ แสงมณี เป็นครูภูมิปัญญาเพียงคนเดียวที่สามารถจักสานผ้าซิ่นได้ เป็นผู้ถ่ายทอดให้กับนักวิจัย จนนักวิจัยสามารถจักสานผ้าซิ่นได้ทุกขั้นตอน กระบวนการ จำนวน 1 คน และอีก 4-5 คน เริ่มทำได้ แต่ยังต้องพัฒนาเรื่องฝีมือเพิ่มเติม ถือได้ว่ากระบวนการงานวิจัยที่เข้ามาในชุมชน สามารถดำเนินการสืบสานงานด้านจักสาน ผ้าซิ่น ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะของคนบ้านหนองจิกไว้ได้

3) เกิดการรวบรวมผลิตภัณฑ์จักสานของชุมชน ได้จำนวน 19 ชนิด ที่เป็นผลิตภัณฑ์จักสานที่มีตั้งแต่ในอดีต จนถึงปัจจุบัน เช่น (1)เครื่องจักสานที่ใช้การประกอบอาชีพ เช่น ไชร์ คุ้ม ลอบ ค้างใส่ปลานางซ้องกึ่ง ฯลฯ (2)เครื่องจักสานที่ใช้ภายในครัวเรือน เช่น ฝาชี กระด้ง กระจาด ตะแกรง ฯลฯ (3)เครื่องจักสานที่ใช้ส่วนตัว หมวก ไม้ตีแมลงวัน ฯลฯ (4)เครื่องจักสานสำหรับที่อยู่อาศัย เช่น ฝาขอบ (ทำฝาบ้าน) ฯลฯ

4) เกิดฐานข้อมูลด้านจักสานทั้งระบบ เช่น ข้อมูลทำเนียบภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านจักสาน ในชุมชน ฐานข้อมูลชนิด จำนวน ประเภททรัพยากรไฟที่มีอยู่ในชุมชน ฐานข้อมูลวิธีการ กระบวนการ ทำงานด้านจักสานแต่ละประเภท รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากงานจักสานประเภทต่างๆในชุมชน ซึ่งทาง ทีมวิจัยได้มีการจัดเก็บความรู้ ฐานข้อมูลที่ได้จากการทำงานวิจัยอย่างเป็นระบบ ในรูปแบบรายงานวิจัย สื่อการเรียนรู้ ภาพถ่าย บอร์ดความรู้ ที่สามารถนำความรู้ที่ได้จากงานวิจัยได้ถ่ายทอดให้กับเด็กเยาวชน ในพื้นที่ รวมทั้งผู้ที่สนใจได้อีกด้วย ซึ่งที่ผ่านมามาทาง โรงเรียนบ้านปากจั่น นักเรียนกศน.ได้ประสานงาน ขอใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลงานวิจัยจักสานของชุมชนบ้านหนองจิกอีกด้วย

5) เกิดการคิดค้นรูปแบบจักสาน ลวดลายจักสานใหม่ๆเช่น ลวดลายดอกจิก ที่สร้างเอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ความเป็นตัวตนของชุมชนบ้านหนองจิก

6) เกิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ และเป็นแหล่งเรียนรู้เคลื่อนที่ แบบรถโมบาย เกิดการรับรู้ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในพื้นที่ ผลงานวิจัย มีผู้ที่สนใจเข้ามาเรียนรู้ และนักวิจัยได้รับการประสานงานให้นำ ผลงานวิจัยด้านจักไปร่วมจัดนิทรรศการ ออกบูธ ตามงานพิธีต่างๆ เช่นงานประเพณีผลัดเลือก ถิ่น นัน ผู้ใหญ่บ้านดีเด่นระดับจังหวัด การร่วมกิจกรรมต้อนรับและเปิดงานของหน่วยงานราชการภาคส่วนต่างๆ ร่วมงานแสดงสินค้าผลิตภัณฑ์ระดับชุมชน และระดับตำบล เป็นต้น

7) เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ชุมชนเห็นคุณค่าของงานวิจัย และนำกระบวนการ งานวิจัย ผลงานวิจัยไปปรับใช้ในพื้นที่ จนเกิดการสร้างการมีส่วนร่วม หันมาส่งเสริม หนุนเสริม ผลิตภัณฑ์ จักสานเพิ่มมากขึ้นแทนผลิตภัณฑ์จากพลาสติก เช่น การผลิตจักสานเพื่อใช้เอง การผลิตจักสานเพื่อการ อนุรักษ์ สืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านจักสาน การถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ที่สนใจงานจักสาน และ การผลิต จักสานเพื่อจำหน่าย ร่วมงานพิธีกรรมต่างๆของหมู่บ้าน เป็นต้น

8) เกิดการเชื่อมเครือข่ายการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรร่วมกันของเครือข่ายงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ผ่านการส่งต่อข้อมูลงานวิจัยของพื้นที่ ให้เครือข่ายงานวิจัยร่วมกันสื่อสาร ประชาสัมพันธ์และทำการตลาดสินค้าชุมชนวิจัยร่วมกัน

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1) การบริหารจัดการทีมวิจัย ที่มีความหลากหลายเพศ ช่วงวัย ต้นทุนความรู้ความสามารถของแต่ละคนที่มีอยู่ในตัวของนักวิจัย ทั้งเรื่องทักษะความสามารถ ความถนัด ความชอบ ความต้องการที่ไม่เหมือนกัน พี่เลี้ยงนักวิจัยจึงต้องสื่อสารทำความเข้าใจ และวางแผน ออกแบบรูปแบบการทำงานวิจัย การจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับทักษะความสามารถ ความต้องการและความถนัดของแต่ละคน เพื่อนำไปสู่เป้าหมายและผลลัพธ์ของการทำงานวิจัยในทิศทางเดียวกัน

2) การดึงการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน งานจักสานเป็นภูมิปัญญาดั้งเดิมของคนบ้านหนองจิก ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องดึงการมีส่วนร่วมของผู้คนในชุมชนบ้านหนองจิก ผ่านกิจกรรมวิจัย การเก็บข้อมูล การสอบถาม สัมภาษณ์ การจัดเวทีแบบกลุ่มย่อย กลุ่มใหญ่ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายคนในชุมชน เข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด เพื่อพากระบวนการทำงานวิจัยไปสู่เป้าหมายที่วางไว้

3) การสร้างพื้นที่ให้กับกลุ่มคนต่างๆในชุมชน ที่มีทักษะความสามารถและศักยภาพที่เกี่ยวข้อง เช่น กลุ่มผู้สูงอายุที่มีความรู้ความสามารถด้านจักสาน กลุ่มคนรุ่นใหม่ที่มีความคิดสร้างสรรค์ในเรื่องของการออกแบบกิจกรรม การจัดกระบวนการ กลุ่มแกนนำในชุมชน ที่มีบทบาท ทักษะความสามารถที่หลากหลาย ช่วยหนุนเสริมกระบวนการทำงานวิจัย และการสื่อสารประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมและหนุนเสริมจากหน่วยงานภาคีทั้งในและนอกพื้นที่

4) การสร้างเป้าหมายร่วม ซึ่งเป็นโจทย์ประเด็นวิจัยที่เกิดจากความต้องการของชุมชนจะสามารถสร้างการมีส่วนร่วม และนำกระบวนการทำงานวิจัยไปสู่เป้าหมายปลายทางได้อย่างแท้จริง เกิดการใช้ประโยชน์ร่วมกันของคนในชุมชนบ้านหนองจิก และสามารถสร้างเศรษฐกิจชุมชนให้เกิดขึ้นได้จริงในระดับพื้นที่

5) การสร้างผู้สืบทอดงานจักสาน ฝาชื ต่อจากคุณยายยกชั่ว แสงมณี ที่เกิดขึ้นได้จริง แม้จะจำนวนไม่มาก เพียงแค่ 1-5 คน แต่ก็สามารถสร้างแรงบันดาลใจ ความตั้งใจ ความมุ่งมั่นให้เกิดขึ้นกับทีมวิจัย และคนในชุมชน ที่จะสืบสานงานจักสาน ฝาชื ต่อจากคุณยายยกชั่ว แสงมณี ต่อไปในอนาคต ที่จะสามารถเพิ่มจำนวนผู้สืบทอดได้เพิ่มมากขึ้น กว่า 5 คนในปัจจุบัน

6) การทำงานของพี่เลี้ยงนักวิจัย ที่ต้องค้นหาความรู้ ตั้งโจทย์เปิดประเด็นการเรียนรู้ใหม่ๆ ให้กับทีมวิจัยอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากทีมวิจัยเป็นทีมที่มีศักยภาพ ความสามารถที่หลากหลาย

7) การสร้างคุณค่าของกลุ่มเป้าหมาย ผู้สูงอายุ ซึ่งจากกระบวนการงานวิจัย ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูล พบว่า ชุมชนบ้านหนองจิกมีจำนวนผู้สูงอายุจำนวนมากที่อยู่กับบ้าน ไม่ประกอบอาชีพ พี่เลี้ยงนักวิจัยจึงมองว่า งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเป็นเครื่องมือหนึ่งที่จะสร้างคุณค่าให้กับกลุ่มผู้สูงอายุ ผ่านงาน

จักสานในชุมชนบ้านหนองจิก โดยทางทีมวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัยได้ออกแบบกิจกรรมวิจัย โดยการดึงกลุ่มผู้สูงอายุเข้าร่วมกิจกรรมให้เพิ่มมากขึ้น ในทุกขั้นตอนกระบวนการวิจัย

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

- 1) การทำงานเป็นทีม
- 2) การบริหารจัดการโครงการ การวางแผน สอดคล้องกับระยะเวลา
- 3) การดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม
- 4) การใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- 5) การจัดการระบบเอกสารการเงิน การจัดทำรายงานวิจัย
- 6) การสื่อสารประชาสัมพันธ์
- 7) การประสานงาน การเชื่อมเครือข่ายความร่วมมือ ในระดับพื้นที่และนอกพื้นที่
- 8) การขยายผลงานวิจัยสู่สาธารณะ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1) การพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย เช่น มีการทำงานเป็นทีม ปรับทัศนคติความคิด ร่วมออกแบบการทำงานร่วม กำหนดเป้าหมายร่วมกันในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน มีทักษะการนำเสนอ การจัดการเอกสารการเงินที่เป็นระบบ การจัดทำรายงานกิจกรรม รายงานความก้าวหน้า และรายงานฉบับสมบูรณ์ด้วยตนเอง การบริหารจัดการโครงการอย่างมีคุณภาพที่มีความสอดคล้องกับแผนงาน โครงการ ระยะเวลาในการดำเนินงาน การประสานงาน และการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง

2) ชุมชนวิจัย มีความเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัยของทีมวิจัยมากขึ้น รวมทั้งเห็นคุณค่าของงานวิจัย และนำกระบวนการงานวิจัย ผลงานวิจัยไปปรับใช้ในครอบครัว โดยหันกลับมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับงานจักสานเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังนำความรู้ ข้อมูลเกี่ยวกับงานจักสานที่มี เช่น ข้อมูลด้านจักสานในชุมชน ฐานข้อมูลชนิด จำนวน ประเภททรัพยากรไฟที่มีอยู่ในชุมชน ฐานข้อมูลวิธีการกระบวนการงานจักสานแต่ละประเภท รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากงานจักสานประเภทต่างๆในชุมชนมาเผยแพร่ให้แก่ผู้ที่สนใจทั้งในพื้นที่และนอกพื้นที่เพิ่มมากขึ้น

3) ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น (1)ที่สามารถรวบรวมข้อมูลความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านจักสานในชุมชน สามารถรวบรวมจัดทำเป็นฐานข้อมูล (2)เกิดผู้สืบทอดงานจักสาน ฝาชี ของชุมชนบ้านหนองจิก จำนวน 5 คนในปัจจุบัน (3)เกิดตลาดขาย ดอกจิก ที่เป็นเอกลักษณ์ สร้างอัตลักษณ์ของชุมชน (4)เกิดการรวบรวมผลิตภัณฑ์จักสานของชุมชน และนำออกไปเผยแพร่ ประชาสัมพันธ์งานด้านจักสานทั้งใน และ

นอกพื้นที่เพิ่มมากขึ้น และ(5) สามารถสร้างรายได้ที่เกิดจากงานจักสานให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่น และคนในชุมชนได้ในปัจจุบัน

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถสร้างรายได้ที่เกิดจากงานจักสานให้กับภูมิปัญญาท้องถิ่นและคนในชุมชนได้ในปัจจุบัน รวมทั้งเกิดการฟื้นฟูการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากงานจักสานในชุมชนทดแทนผลิตภัณฑ์จากพลาสติกเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการหันกลับมาใช้ผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากธรรมชาติ ทำให้คนในชุมชน มีสุขภาพที่ดีขึ้น และการนำผลิตภัณฑ์งานจักสานเชื่อมโยงกับการท่องเที่ยววิถีไทย ทำให้ชุมชนบ้านหนองจิกเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยว และคนทั่วไป ก่อให้เกิดรายได้ที่มาจากการท่องเที่ยวชุมชนอีกด้วยในปัจจุบัน

3) โครงการศึกษาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และมีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบบริเวณชายแดนประเทศไทย และสาธารณรัฐสหภาพเมียนมา ชุมชนเกาะตาครุต หมู่ที่ 4 ตำบลปากน้ำอำเภอเมือง จังหวัดระนองรหัสโครงการ รหัสโครงการ : RDG59S0044 โดยมีนายสมาน มณีจันทร์สุขเป็นหัวหน้าโครงการ : 124/4 หมู่ที่ 4 ตำบลปากน้ำ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 085-6256334

ผลที่เกิดขึ้น

1) ทีมวิจัยมีความสามารถ ด้านการวางแผนงานโครงการ กิจกรรม เพิ่มมากขึ้น มีความกล้าแสดงออก สามารถลงมือปฏิบัติการกิจกรรมวิจัยได้ด้วยตนเอง และมีความรู้เรื่องกระบวนการงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น

2) ชุมชนเกิดการตื่นตัว ใฝ่รู้กระบวนการงานวิจัย และกิจกรรมวิจัยเพิ่มมากขึ้น เปิดใจต้อนรับสิ่งใหม่ๆ ทั้งในเรื่องของกระบวนการงานวิจัย คนนอกพื้นที่ หน่วยงาน องค์กรต่างๆ

3) เปิดพื้นที่เกาะตาครุต จากการที่กระบวนการงานวิจัยลงไปในพื้นที่ ทำให้ชุมชนเกาะตาครุตเป็นที่รู้จักของคนทั่วไปมากขึ้น และเป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนเกาะตาครุตเปิดรับสิ่งใหม่ที่จะเกิดขึ้นและลงมาในชุมชน

4) เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยทีมวิจัยและคนในชุมชนได้นำแนวคิดกระบวนการงานวิจัย เช่นการนำฐานข้อมูลแหล่งทรัพยากร สภาพดินฟ้าอากาศ ปฏิทินฤดูกาล การจัดลำดับความสำคัญ และการสร้างการมีส่วนร่วม มาใช้ในวิเคราะห์ ตัดสินใจ คัดเลือกแนวทางที่เหมาะสมของการประกอบ

อาชีพ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากสิ่งรอบตัว ฐานทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน จนก่อให้เกิดความเป็นอยู่ที่ดีของคนในชุมชนเกาะตาครุดเพิ่มมากขึ้นในปัจจุบัน

5) มีหน่วยงาน องค์กรชุมชน ทั้งในและองค์กรต่างประเทศ คน ลงไปปฏิบัติการหนุนเสริมประเด็นต่างๆในพื้นที่เกาะตาครุด เพิ่มมากขึ้น ผ่านข้อมูลการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

6) เกิดกลุ่มและแนวทางอาชีพใหม่ๆ ที่ไม่ต้องพึ่งพิงกับฐานการประมงเป็นหลัก เช่น ที่พักโฮมสเตย์ การนำเที่ยว พานักท่องเที่ยวไปตกปลา การสร้างมูลค่าเพิ่มจากฐานทรัพยากรในชุมชนเกาะตาครุด การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การเลี้ยงปลาในกระชัง การแปรรูปสัตว์น้ำ การทำผลิตภัณฑ์ของใช้เองในครัวเรือน และการสร้างอาชีพเสริมให้กับกลุ่มแม่บ้านในชุมชน เป็นต้น

7) มีแนวคิดเรื่องการจัดการฐานทรัพยากรโดยชุมชนเพิ่มมากขึ้น ผ่านทีมวิจัยชุมชน และโดยใช้เครื่องมือกระบวนการงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเข้าไปหนุนเสริม

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1) ทีมวิจัยมีข้อจำกัดในเรื่องของการอ่าน การเขียน และการนำเสนอ ทำให้พี่เลี้ยงนักวิจัยต้องปรับรูปแบบ วิธีการทำงาน ที่ต้องใช้กระบวนการหนุนเสริมอย่างต่อเนื่อง แบบใกล้ชิด และร่วมลงมือทำกับทีมวิจัย เพื่อสร้างความมั่นใจ ความกล้าแสดงออกให้เกิดขึ้นกับทีมวิจัย อีกทั้งหนุนเสริมกระบวนการด้วยกาพาเครือข่ายนักวิจัย ลงไปในพื้นที่เพื่อสร้างกำลังใจ และแรงกระตุ้นในการทำงานวิจัยที่เพิ่มมากขึ้น ซึ่งจากการวิเคราะห์ของพี่เลี้ยง พบว่า การเปิดโอกาสให้นักวิจัยได้สื่อสารกันเอง จะทำให้นักวิจัยเปิดใจ และมีความกล้าแสดงออก และมีความมั่นใจในการดำเนินงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น

2) ทีมวิจัย ชุมชนวิจัย ไม่มีสถานะทางทะเบียน จึงทำให้นักวิจัย ชุมชนวิจัย ไม่มีความมั่นใจ ไม่กล้าดำเนินงานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยงกับบุคคลภายนอกมากนัก จำเป็นอย่างยิ่งที่พี่เลี้ยงนักวิจัยจะต้องสร้างความรู้ ความเข้าใจ กับทีมวิจัย กับชุมชนวิจัยให้มากขึ้น เพื่อเพิ่มความสนิทสนม ความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านกระบวนการทำงานวิจัย และเปิดใจยอมรับเข้าร่วมกิจกรรมวิจัยอย่างต่อเนื่องอย่างมีความมั่นใจ สบายใจและมีความสุขในการทำงานวิจัย

3) สถานการณ์ด้านการประกอบอาชีพของคนเกาะตาครุด ความเป็นอยู่ รวมทั้งสภาพดินฟ้าอากาศไม่มีความแน่นอนในปัจจุบัน ดังนั้นกระบวนการทำงานวิจัย การหนุนเสริมของพี่เลี้ยงนักวิจัย จะต้องมีการเตรียมความพร้อมและมีความยืดหยุ่นได้ตลอดเวลา เพื่อที่จะตอบสนองความพร้อมของชุมชนในการดำเนินงานวิจัย และไม่เป็นการเพิ่มภาระด้านเวลา จนทำให้เสียเวลาในด้านการประกอบอาชีพ เพื่อหารายได้เลี้ยงปากท้องคนในครอบครัวของทีมวิจัยและคนในชุมชน

4) การหนุนเสริมทีมวิจัย ให้มีโอกาสเรียนรู้โลกภายนอกมากขึ้น เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน จากความกลัวที่ฝังความคิดของคนเกาะตาครุด ในเรื่องความเท่าเทียมกันของคน ด้านสถานะทางทะเบียน และสิทธิชุมชนที่พึงได้รับจากสังคม ให้มีความรู้ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้น และนำความรู้ ความเข้าใจที่ได้ รวมทั้งสิ่งที่สัมผัสกลับไปถ่ายทอดคนในชุมชน และเด็กเยาวชนบนเกาะตาครุดต่อไป

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

- 1) การทำงานเป็นทีม
- 2) การดำเนินงานกิจกรรม
- 3) การใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1) การพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย เช่น มีการทำงานเป็นทีม ปรับทัศนคติความคิด ร่วมออกแบบการทำงานร่วม กำหนดเป้าหมายร่วมกันในแต่ละขั้นตอนของการดำเนินงาน มีการพัฒนา ทักษะด้านการนำเสนอเพิ่มมากขึ้น การดำเนินงานกิจกรรมอย่างมีส่วนร่วมของทีมวิจัย

2) ชุมชนวิจัย มีความเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัยของทีมวิจัยมากขึ้น และเข้ามามีส่วน ร่วมกับกิจกรรมวิจัยเพิ่มมากขึ้น

3) เครือข่าย หน่วยงาน องค์กรชุมชน ลงมาในพื้นที่เกาะตาครุดเพิ่มมากขึ้น เพื่อการหนุน เสริมประเด็นด้านต่างๆในพื้นที่เกาะตาครุด

4) ผลงานวิจัยที่เกิดขึ้น (1)สามารถรวบรวมข้อมูลบริบทชุมชน ฐานทรัพยากร โครงการ สร้างประชากร การปรับตัวด้านอาชีพของคนเกาะตาครุดจากอดีตถึงปัจจุบัน (2)เกิดแนวทางการหนุนเสริม ด้านอาชีพทางเลือกที่เหมาะสมกับชุมชนเกาะตาครุด เช่น ที่พักโฮมสเตย์ การนำเที่ยว พานักท่องเที่ยว ไปตกปลา การสร้างมูลค่าเพิ่มจากฐานทรัพยากรในชุมชนเกาะตาครุด การเลี้ยงไก่พันธุ์พื้นเมือง การเลี้ยงปลา ในกระชัง การแปรรูปสัตว์น้ำ การทำผลิตภัณฑ์ของใช้ใช้เองในครัวเรือน และการสร้างอาชีพเสริมให้กับกลุ่ม แม่บ้านในชุมชน เป็นต้น (3)ชุมชนวิจัย นำข้อมูลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในการตัดสินใจ คัดเลือกอาชีพ ที่เหมาะสมกับชุมชน และ(4)งานวิจัยทำให้เกิดการปรับเปลี่ยนแนวคิด กล้าคิด กล้าทำ กล้าแสดงออก เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการเสริมความมั่นใจให้กับคนเกาะตาครุด ในการออกมาสู่ภายนอกมากขึ้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

เมื่อชุมชนมีความรู้ความเข้าใจ คิดวิเคราะห์ การตัดสินใจบนฐานข้อมูลภายใน และภายนอก ชุมชน มาประกอบการวิเคราะห์ เพื่อการปรับตัวด้านความเป็นอยู่ ด้านอาชีพ ให้เท่าทันสถานการณ์

การเปลี่ยนแปลงต่างๆที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน และเป็นการสร้างทางเลือกด้านอาชีพที่เหมาะสมให้กับตนเอง
ครอบครัว จนสามารถสร้างรายได้เพิ่มให้มากขึ้นได้ในอนาคต

**4. โครงการศึกษา ส่งเสริมการจัดการผลผลิตหมาก ผู้การจัดตั้งวิสาหกิจชุมชน
ตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0045 โดยมี นางยุแหว ศรีสุขโข
เป็นหัวหน้าโครงการ : 13/2 หมู่ที่ 4 ตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 080-8852585**

ผลที่เกิดขึ้น

1) ทีมวิจัยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ตรงตามความต้องการ
ความชอบ ความถนัดของแต่ละคน และมีการพัฒนาศักยภาพ ทักษะของตนเองผ่านเครื่องมือการทำงานวิจัย
อย่างสม่ำเสมอ จนปัจจุบันมีความรู้ ความสามารถด้านกระบวนการทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดการ
ระบบเอกสารการเงิน เอกสารโครงการ การสรุปผลข้อมูลกิจกรรม การวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อ
ประสานงาน การจัดกิจกรรม และการนำเสนอข้อมูล เป็นต้น อีกทั้งในงานวิจัยปี 2 สามารถเพิ่มทีมวิจัย
มาเสริมเพิ่มเติมในการทำงานวิจัย ดูแลรับผิดชอบด้านการจัดเก็บรวบรวมฐานข้อมูล และจัดทำรายงานวิจัย
พร้อมทั้งการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อช่องทางออนไลน์ด้วยตนเอง จากในอดีตจะเป็นพี่เลี้ยงนักวิจัย
เป็นผู้สื่อสารประชาสัมพันธ์แทนให้

2) สามารถสร้างเครือข่ายเกษตรกรสวนหมาก ด้านการคัดเลือกหมากสายพันธุ์ดี
ของตำบลราชกรูดได้จริง จำนวน 36 ราย และขอความอนุเคราะห์หมากสายพันธุ์ดีของเกษตรกร 36 ราย
นำมาเพาะขยาย เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของหมากพันธุ์ดีราชกรูดในอนาคต

3) เกิดแปลงเพาะขยายพันธุ์ หมากพันธุ์ราชกรูด จำนวน 16 ราย 2,500 กกล้า และโรงเรือน
พักกล้าหมาก 1 โรง อีกทั้งได้รับการสั่งจองหมากพันธุ์ดีราชกรูดแล้ว จำนวน 1,000 ต้น ราคาจำหน่าย ต้นละ
15 บาท ซึ่งพร้อมที่จะส่งกล้าหมากภายในเดือนมิถุนายน 2560 นี้

4) เกิดฐานข้อมูลเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับหมากทั้งระบบ เช่น วิธีการขยายพันธุ์ กระบวนการ
และขั้นตอนการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบต่างๆของหมาก ข้อมูลค่ารายได้ของเกษตรกร
สวนหมากจำนวน 39 ราย ย้อนหลัง 5 ปี และข้อมูลเส้นทางการหมากในพื้นที่ รายย่อย รายใหญ่ ทั้งใน
ประเทศและต่างประเทศ

5) เกิดรูปแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบของหมาก เช่น การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหมาก เป็นกระเป๋า รองเท้า หมวก ดอกไม้ประดิษฐ์ หมาดักน้ำ และเป็นภาชนะที่ห่อขนม และใส่อาหาร เป็นต้น

6) เกิดศูนย์เรียนรู้ด้านพืชหมากของชุมชนตำบลราชครูค มีอาคารขนาด 3*5 เมตร ที่เก็บรวบรวมเครื่องมืออุปกรณ์ การแปรรูปหมากประเภทต่างๆ และฐานข้อมูลเศรษฐกิจที่เกี่ยวข้องกับหมากทั้งระบบ เช่น วิธีการขยายพันธุ์ กระบวนการและขั้นตอนการแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบต่างๆของหมาก ข้อมูลรายได้ของเกษตรกร สวนหมากจำนวน 39 ราย ย้อนหลัง 5 ปี และข้อมูลเส้นทางการหมากในพื้นที่ รายย่อย รายใหญ่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศ

7) เกิดการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ผ่านการจัดนิทรรศการ ออกนุท ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับพืชหมากทั้งระบบ โดยการประสานงานจากภาคีหน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชนที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกพื้นที่ ให้เข้าร่วมกิจกรรมของแต่ละหน่วยงาน

8) เกิดการเชื่อมเครือข่ายการจำหน่ายผลผลิตทางการเกษตรร่วมกันของเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ผ่านการส่งต่อข้อมูลงานวิจัยของพื้นที่ ให้เครือข่ายงานวิจัยร่วมกันสื่อสารประชาสัมพันธ์และทำการตลาดสินค้าชุมชนวิจัยร่วมกัน

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1) การสร้างเป้าหมายร่วมกันภายในทีมวิจัย แก่นนำเกษตรกรสวนหมากในพื้นที่ จำเป็นอย่างยิ่ง ที่จะทำให้นักวิจัยได้ทบทวนเป้าหมายแต่ละระดับ วางแผนงานการขับเคลื่อนไปในทิศทางเดียวกัน จนสามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นได้จริงตามเป้าหมายงานวิจัยที่วางไว้

2) การเปิดโอกาสการเรียนรู้นอกพื้นที่ (ฟังกับหู เห็นกับตา มือได้สัมผัส) ทำให้นักวิจัยได้เรียนรู้สิ่งใหม่ เกิดการคิด วิเคราะห์ คัดเลือกแนวทางที่ดีที่สุด มาปรับใช้ในการดำเนินงานในพื้นที่ได้จริง จนสามารถสร้างการยอมรับของทีมวิจัยและแก่นนำเกษตรกรในพื้นที่ได้

3) การใช้กระบวนการเครือข่ายนักวิจัย ชุมชนวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวิถีเกษตร เช่น การจับคู่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ วิจัยฝึกเลี้ยงกับวิจัยหมาก ออกแบบกิจกรรมแบบคู่ขนาน จะสามารถกระตุ้นการทำงานวิจัย สร้างการเรียนรู้ สร้างกำลังใจ ให้กับนักวิจัย ชุมชนวิจัยได้ นำไปสู่เป้าหมายและการหนุนเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่มที่เกิดจากผลผลิตทางการเกษตรระหว่างกันในอนาคต

4) การค้นหาแหล่งข้อมูลที่มาประกอบการคิดค้น ออกแบบการสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบของหมากรูปแบบใหม่ ซึ่งปัจจุบัน นักวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย สามารถสืบค้นหาข้อมูลใหม่ๆ

ได้ง่าย จากสื่อออนไลน์ต่างๆ เพื่อสร้างไอเดียใหม่ๆ การสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบของหมากได้ในอนาคต

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

- 1) การทำงานเป็นทีม
- 2) การบริหารจัดการโครงการ การวางแผน สอดคล้องกับระยะเวลา
- 3) การดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม
- 4) การใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- 5) การจัดการระบบเอกสารการเงิน โครงการ การเขียนรายงานสรุปกิจกรรม รายงานวิจัย
- 6) การสื่อสารประชาสัมพันธ์
- 7) การประสานงาน การเชื่อมเครือข่ายความร่วมมือ ในระดับพื้นที่และนอกพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1) การพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย เช่น การตรงต่อเวลา มีการทำงานเป็นทีม มีทักษะการนำเสนอ การจัดการระบบเอกสารการเงิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย การสรุปรายงานกิจกรรมวิจัย การเขียนรายงานวิจัย (ความก้าวหน้า) การบริหารจัดการโครงการอย่างมีคุณภาพ การประสานงาน การเชื่อมเครือข่าย หนุนเสริมกระบวนการทำงานวิจัยให้กับชุมชนวิจัยอื่นๆ และการสื่อสารประชาสัมพันธ์อย่างง่ายเพิ่มมากขึ้น

2) ชุมชนวิจัย มีความเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัยของทีมวิจัยมากขึ้น และให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมวิจัย และร่วมเป็นเครือข่ายแกนนำเกษตรกรรมหลากหลายพันธุ์ข้าวราชครู ของชุมชน

3) หน่วยงานภาคเครือข่าย เห็นศักยภาพการทำงานของทีมวิจัย ทำให้เกิดความร่วมมือเข้ามาหนุนเสริมกระบวนการทำงานของทีมวิจัยเพิ่มมากขึ้น เช่น อปท. ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน รพสต. ราชครู และเป็นที่ยอมรับในเรื่องของการบริหารงาน โครงการที่มีคุณภาพ มีการจัดการอย่างเป็นระบบ มีฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้

4) ผลงานวิจัยสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นกับหมากของชุมชนตำบลราชครู ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเพาะขยายพันธุ์หมากพันธุ์ราชครู การแปรรูปหมากที่ได้คุณภาพ สร้างมาตรฐานคุณภาพสินค้า มีแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบของหมากในรูปแบบผลิตภัณฑ์ต่างๆ และมีองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องกับหมากทั้งระบบ สามารถยกระดับเป็นแหล่งเรียนรู้ชุมชนได้ในอนาคต

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถสร้างรายได้ให้กับเกษตรกรสวนหมากตำบลราชครูต เกิดอาชีพใหม่ และเป็นแหล่งเรียนรู้ในเรื่องการเพาะขยายพันธุ์สายพันธุ์ดีราชครูตเพื่อจำหน่าย การสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบของหมาก เป็นผลิตภัณฑ์ในรูปแบบต่างๆ และสามารถแก้ไขปัญหาผลผลิตล้นตลาด ราคาตกต่ำ ให้กับเกษตรกรทดแทนรายได้ที่เสียไปได้ โดยสร้างเป็นอาชีพเสริม และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชหมากในอนาคต

5. โครงการศึกษาการจัดการสวัสดิการด้านอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง รหัสโครงการ : RDG59S0046 โดยมีนายลอบ รามแก้ว เป็นหัวหน้าโครงการ : 32/1 หมู่ที่ 3 ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง โทรศัพท์ : 093-7765302

ผลที่เกิดขึ้น

1) ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถด้านกระบวนการงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น สามารถการแบ่งบทบาทหน้าที่ ความรับผิดชอบที่ชัดเจน ตรงตามความต้องการ ความชอบ ความถนัดของแต่ละคน จนปัจจุบันมีความรู้ ความสามารถด้านกระบวนการทำงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น เช่น การจัดการระบบเอกสารการเงิน เอกสารโครงการ การสรุปผลข้อมูลกิจกรรม การวางแผนการดำเนินงาน การติดต่อประสานงาน การจัดกิจกรรม และการนำเสนอข้อมูล เป็นต้น

2) สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา มีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น มีความรู้ ความเข้าใจถึงเป้าหมายวัตถุประสงค์ แผนงาน การดำเนินงานโครงการ และการบริหารจัดการโครงการ จนนำมาซึ่งการบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคาอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบริหารจัดการที่เป็นระบบ จนเกิดการมีส่วนร่วมกันของสมาชิกในชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา และทีมวิจัย

3) เกิดกระบวนการทำงานวิจัยร่วมกันระหว่างทีมวิจัย สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ และชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ที่มีการดำเนินงาน การวางแผนงาน และการขับเคลื่อนงานที่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน สอดคล้อง เชื่อมประสานงานระหว่างกัน เกิดการออกแบบร่วมกัน

4) เกิดความรัก ความสามัคคี และการมีส่วนร่วมของทีมวิจัย สมาชิกชมรมผู้สูงอายุ สมาชิกในครอบครัวของผู้สูงอายุ คนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ เอกชนในพื้นที่ เครือข่ายงานวิจัย และเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุต่างพื้นที่

5) เกิดการใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ร่วมกันของทีมวิจัย และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ผ่านกระบวนการทำกิจกรรมวิจัยร่วมกัน

6) เกิดแนวทางการส่งเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา และสามารถจัดลำดับความสำคัญของอาชีพ สามารถคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุได้ดี เหมาะสม และตรงตามความต้องการของสมาชิก โดยสามารถจัดลำดับความสำคัญ และคัดแยกอาชีพได้จำนวน 6 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มอาชีพหลัก 2.กลุ่มอาชีพด้านงานฝีมือ 3.กลุ่มอาชีพจัดทำของที่ระลึก 4.กลุ่มอาชีพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์และสุขภาพ 5.กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร 6.กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดง การละเล่นและการออกกำลังกาย โดยกำหนดแนวทางในการหนุนเสริม และวางแผนการส่งเสริมอาชีพร่วมกัน คือ จะมีการจัดการจำนวน 2 แบบ คือ แยกกันทำ และร่วมกันทำ

7) ทีมวิจัย และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ได้นำผลิตภัณฑ์ของชุมชนมาจัดแสดงตามมติที่เกิดจากการประชุมหารือ การหนุนเสริมอาชีพของผู้สูงอายุ โดยได้นำผลิตภัณฑ์ต่างๆมาจัดแสดงและจำหน่าย เช่น ตะกร้าไม้ไผ่ ไซดักปลาไม้ไผ่ พรหมเช็ดเท้า ปลอกหมอนถักจากด้าย ยางมัดผม ถังรูปดอกไม้ ดอกไม้ประดิษฐ์ ฯลฯ

8) เกิดความรู้ ความเข้าใจ จากกระบวนการงานวิจัย มีจิตวิเคราะห์เชื่อมโยง แนวทางการจัดกิจกรรมของชมรม ที่เคยมีในอดีต แต่ได้ถูกละเลยและลดกิจกรรมลงเพื่อตอบสนองหน่วยงานต่างๆที่เข้ามาแทรกกิจกรรมของชมรม โดยมีแผนการขับเคลื่อนกิจกรรมชมรมดังเช่นในอดีต จำนวน 5 กิจกรรมหลักคือ (1) กิจกรรมทางพระพุทธศาสนา (2) กิจกรรมเก็บเงินค่าสมาชิก และสวัสดิการต่างๆ (3) กิจกรรมทางวิชาการเสริม เพิ่มเติมสาระความรู้ต่างๆ (4) กิจกรรมออกกำลังกาย และ (5) กิจกรรมบันเทิงต่างๆ ได้ฟื้นฟูกิจกรรมที่กล่าวข้างต้นขึ้นมาใหม่ ทำให้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเกิดความประทับใจ และอยากมาเข้าร่วมกิจกรรม

9) เกิดการรวบรวมฐานข้อมูลด้านสมุนไพรในชุมชน ข้อมูลแผนที่ของบ้านสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ฐานข้อมูลด้านอาชีพ การปรับตัวด้านอาชีพ และความต้องการด้านอาชีพของผู้สูงอายุในชุมชน

10) เกิดความรู้ ความเข้าใจ การดูแลสุขภาพของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ในเรื่องการบริโภคอาหารปลอดภัย การออกกำลังกายอย่างถูกวิธี การใช้ชีวิตประจำวันให้มีความสุขของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมด้าน กาย จิต สังคม ปัญญา

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1) จากการที่ผู้สูงอายุได้เรียนรู้การบริหารจัดการโครงการวิจัยด้วยตนเอง ทำให้เกิดความรู้ความเข้าใจ เพิ่มมากขึ้นในการบริหารงานโครงการวิจัย จนสามารถสร้างความมั่นใจให้กับทีมวิจัย และสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา จนนำไปสู่การดำเนินงานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลตรงตามเป้าหมายวิจัยที่วางไว้ในโครงการ

2) การทำงานกับผู้สูงอายุ จำเป็นอย่างยิ่งที่พี่เลี้ยงนักวิจัย ต้องให้ความสนใจ ให้ความสำคัญกับทีมวิจัยผู้สูงอายุทุกคน ให้ครบทุกมิติ เพราะผู้สูงอายุมีความอ่อนไหวทางด้านอารมณ์ ร่างกายและจิตใจ

3) การเปิดโอกาสการเรียนรู้นอกพื้นที่ (ฟังกับหู เห็นกับตา มือได้สัมผัส) ทำให้นักวิจัยผู้สูงอายุได้เรียนรู้สิ่งใหม่ๆ เกิดการคิด วิเคราะห์ คัดเลือกแนวทางที่ดีที่สุด มาปรับใช้ในการดำเนินงานในพื้นที่ได้จริง จะนำมาซึ่งความรักความสามัคคีเกิดขึ้นในหมู่คณะ เพราะผู้สูงอายุแต่ละท่านจะมีความรู้ความสามารถที่แตกต่าง และหลากหลาย จึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องสร้างโอกาสการเรียนรู้อย่างมีส่วนร่วมร่วมกัน จะนำมาซึ่งการตัดสินใจร่วมกันในการดำเนินงานวิจัย

4) จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องใช้กระบวนการเครือข่ายนักวิจัย เครือข่ายผู้สูงอายุ ในและนอกพื้นที่ มาสร้างแรงกระตุ้นในการดำเนินงานวิจัย ให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นในชุมชน จนนำไปสู่เป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

- 1) การทำงานเป็นทีม
- 2) การบริหารจัดการโครงการ การวางแผน สอดคล้องกับระยะเวลา
- 3) การดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม
- 4) การใช้เครื่องมืองานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
- 5) การจัดการระบบเอกสารการเงิน โครงการ การเขียนรายงานสรุปกิจกรรม
- 6) การประสานงาน การเชื่อมเครือข่ายความร่วมมือ ในระดับพื้นที่และนอกพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1) การพัฒนาศักยภาพของทีมวิจัย เช่น การตรงต่อเวลา มีการทำงานเป็นทีม มีทักษะการนำเสนอ การจัดการระบบเอกสารการเงิน เอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย การสรุปรายงานกิจกรรมวิจัย การบริหารจัดการโครงการอย่างมีคุณภาพ การประสานงาน การเชื่อมเครือข่ายงานวิจัย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ภาครัฐ เอกชน ภาคีเครือข่าย มาช่วยหนุนเสริมกระบวนการทำงานวิจัย

2) สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนา จำนวน 219 คน มีความรู้ มีความเข้าใจ ในกระบวนการทำงานวิจัยของทีมวิจัยเพิ่มมากขึ้น และให้ความร่วมมือเข้าร่วมกิจกรรมวิจัย และร่วมเป็นเครือข่ายการค้นหาอาชีพที่เหมาะสมกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนา

3) หน่วยงานภาคเครือข่าย เห็นศักยภาพการทำงานของทีมวิจัยผู้สูงอายุ ทำให้เกิดความร่วมมือ เข้ามาหนุนเสริมกระบวนการทำงานของทีมวิจัยเพิ่มมากขึ้น เช่น อปท. ผู้นำท้องถิ่น ผู้นำชุมชน รพสต.ควนไทรงาม และเป็นที่ยอมรับในเรื่องของการบริหารงาน โครงการที่มีคุณภาพ มีการจัดการอย่างเป็น

ระบบ มีฐานข้อมูลประกอบการตัดสินใจ ข้อมูลเป็นปัจจุบัน ถูกต้อง สามารถตรวจสอบได้ จากในอดีต
หน่วยงานต่างๆจะเห็นความเข้มแข็งของผู้สูงอายุแค่จำนวนผู้เข้าร่วมประชุมที่มีจำนวนมากเท่านั้น แต่ไม่ได้
ให้ความสำคัญในเรื่องการพัฒนาศักยภาพของผู้สูงอายุเท่าที่ควร

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

เมื่อสามารถสร้างความรักความสามัคคี และค้นหาศักยภาพของผู้สูงอายุ ชุมชนผู้สูงอายุ
เพชรนาคา ได้เจอ ก็จะสามารถนำผลที่เกิดขึ้นไปค้นหาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ
ชุมชนเพชรนาคาได้ในอนาคตอย่างมีเป้าหมายร่วมกัน

บทที่ 3

การพัฒนาโครงการวิจัย

การพัฒนาโครงการวิจัย เป็นงานหลักที่สำคัญของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ที่ต้องดำเนินงานตามแผน ยุทธศาสตร์งานวิจัยด้านเศรษฐกิจชุมชน บนฐานการพึ่งพาตนเอง ในปี 2560 จำนวน 4 โครงการ ฉะนั้นคุณค่าของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นอยู่ที่ การสร้างความรู้ การสร้างคน ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม แนวคิด ให้รู้จักพึ่งตนเอง ด้วยกระบวนการ การสร้างนักวิจัยตั้งแต่การค้นหาค้นหาคนมีใจ จนได้โจทย์วิจัยร่วม โดยใช้กระบวนการงานวิจัยเป็นเครื่องมือในการสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ผ่านข้อมูลความรู้สู่การแก้ไขปัญหาในอนาคต

1) การพัฒนาโครงการวิจัย ปี 2560 จำนวน 4 โครงการ คือ

1. โครงการ “ศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการ กองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ สู่การขยายผลยังพื้นที่อื่น กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง”

2. โครงการ “ศึกษาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม ต่อสถานการณ์ พืชเศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชผลทางการเกษตร และเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ตำบลลำเลียง อำเภอกะบุรี จังหวัดระนอง”

3. โครงการ “ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับตำบล ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ตำบลหาดส้มแป้น อำเภอเมือง จังหวัดระนอง”

4. โครงการ “ศึกษาวิถีชุมชน สู่แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย –เมียนมาร์ ฝั่งจังหวัดระนอง และ จังหวัดเกาะสอง กรณีศึกษา : จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน บ้านเขาผาจี หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง”

2) การเลือกพื้นที่พัฒนาโครงการวิจัย

การเลือกพื้นที่ในการพัฒนาโครงการวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัยจะนำยุทธศาสตร์ของ สกว. ระดับประเทศ และระดับจังหวัด มาวิเคราะห์ และวางแผนงานก่อนที่จะมีการเลือกพื้นที่แบบเฉพาะเจาะจง ในขั้นต้น การลงพื้นที่เพื่อติดตาม หนุนเสริมโครงการของพี่เลี้ยงนักวิจัยแต่ละครั้ง ก็จะมีการประชาสัมพันธ์ หน่วยงาน และภารกิจหลักของสำนักงานให้กับผู้เข้าร่วมกิจกรรม และภาคีเครือข่าย ได้รับทราบ และทำความเข้าใจควบคู่กันไปอยู่ตลอดเวลาในการลงพื้นที่อยู่ก่อนแล้ว นอกจากนั้น ระหว่างการลงพื้นที่

แต่ครั้ง ก็จะมีการเสาะแสวงหาประเด็น ข้อมูลพื้นที่ และข้อมูลบุคคลที่น่าสนใจ เพื่อเก็บข้อมูลไว้เป็นฐานข้อมูลที่สำคัญในการใช้เป็นตัวเลือกหนึ่งที่สำคัญในการเลือกพื้นที่เพื่อการพัฒนาโครงการวิจัย

อีกหนึ่งขั้นตอนที่สำคัญก่อนที่จะมีการเลือกพื้นที่เพื่อพัฒนาโครงการวิจัย คือการวางแผนการทำงานร่วมกันของทีมงานพี่เลี้ยงนักวิจัย ที่จะมีการนำเสนอการนำโครงการวิจัยที่มีอยู่ในปัจจุบัน และการขับเคลื่อนงานวิจัยของนักวิจัยในพื้นที่ต่างๆ ในจังหวัดระนอง มาเป็นฐานข้อมูลหลัก และกำหนดพื้นที่ที่จะเลือก เพื่อพัฒนาโครงการวิจัย โดยจะไม่ให้เกิดการกระจุกตัวของโครงการและพื้นที่วิจัย ในพื้นที่ใดพื้นที่หนึ่ง โดยจะนำข้อมูลโครงการวิจัยที่มี มากำหนดพื้นที่ขั้นต้นในการที่จะเลือกและกำหนดพื้นที่ในการพัฒนาวิจัย โดยจะกระจายพื้นที่และโครงการวิจัยให้ครอบคลุมทั้ง 5 อำเภอของจังหวัดระนอง เพื่อเป็นการขยายพื้นที่ และ ขยายโอกาสในการทำวิจัยให้กระจายได้ทั่วถึงทุกพื้นที่ ทุกชุมชน ซึ่งการเกิดพื้นที่วิจัยซ้ำ หรือพื้นที่วิจัยที่มีโครงการวิจัยเยอะ ก็จะต้องมาจากสถานการณ์ และ โจทย์วิจัยที่สำคัญและจำเป็นจริงๆ

ซึ่งจากการเลือกพื้นที่ และ โจทย์วิจัยในปี 2560 ที่ผ่านมามีทั้ง 4 โครงการ มีที่มาจาก 4 ประเด็นดังนี้

2.1) พื้นที่วิจัยเดิม ซึ่งเป็นการต่อยอดโครงการปีที่ 2

คือ พื้นที่หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 3 ตำบลหาดส้มแป้น ซึ่งเป็นพื้นที่เดิมที่มีประสิทธิภาพงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นมาแล้วในโครงการปี 1 ซึ่งทำในเรื่องโครงการศึกษาภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ เพื่อการพัฒนาศูนย์เรียนรู้การร่อนแร่ เชื่อมโยงการท่องเที่ยวชุมชน บ้านหาดส้มแป้น ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จังหวัดระนอง พบว่า ได้จุดประกายความคิดของคนในชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ในการสร้างกระบวนการเรียนรู้ และการมีส่วนร่วม ของชุมชน ผ่านกระบวนการศึกษารากเหง้า วิถีชีวิตของคนหาดส้มแป้น ที่มีความผูกพัน และเกี่ยวข้องกับอาชีพการทำเหมืองแร่ การร่อนแร่

จากกระบวนการวิจัยระยะที่ 1 ได้มีการรวบรวมองค์ความรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นการทำเหมืองแร่ การหาแร่ การร่อนแร่ จากอดีตถึงปัจจุบัน ที่สามารถสร้างมูลค่า และรายได้ หาเลี้ยงครอบครัวของคนชุมชนบ้านหาดส้มแป้นในยุคเหมืองแร่ จนเกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนในชุมชน รวมทั้งเกิดการรวบรวมข้อมูลองค์ความรู้ด้านแร่ชนิดต่างๆ ภูมิปัญญาการทำเหมืองแร่ การร่อนแร่ การรวบรวมเครื่องมือที่เกี่ยวข้องกับการทำเหมืองแร่ การร่อนแร่ ประเภทต่างๆ จนนำไปสู่การพัฒนาศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ เชื่อมโยงกลายเป็นแหล่งเรียนรู้ของชุมชนตำบลหาดส้มแป้นในปัจจุบัน มีการพัฒนาวิทยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น จำนวน 30 คน เป็นผู้ถ่ายทอดให้ความรู้เกี่ยวกับแร่ การทำเหมืองแร่ ร่อนแร่ และหาแร่ แก่ผู้ที่สนใจ และเขามาเยี่ยมชม อีกทั้งยังเกิดการก่อตั้งกลุ่มวิสาหกิจชุมชนการจัดการ การท่องเที่ยวของชุมชนด้านภูมิปัญญาการร่อนแร่ เกิดความร่วมมือของคนในชุมชน ภาวศีเครือข่าย องค์กรชุมชน ภาครัฐและเอกชน ทั้งในและนอกพื้นที่ จนปัจจุบันศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ได้รับความสนใจจากคนในชุมชน นักเรียน นักศึกษา และบุคคลทั่วไปทั้งในและนอกพื้นที่ เข้ามาศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาด้านแร่ การทำเหมืองแร่

การร่อนแร่ และหาแร่ของคนบ้านหาดส้มแป้น ซึ่งที่ผ่านมาในปี พ.ศ.2558-2559 ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญา การร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น มีผู้สนใจเข้ามาศึกษาเรียนรู้ เป็นจำนวนมาก กว่า 1,000 คน จาก 20 คณะศึกษาดูงาน สามารถสร้างรายได้ให้กับคนในชุมชน คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ และศูนย์เรียนรู้ฯ หลายแสนบาท นอกจากนั้น ยังมีการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เกิดสื่อประชาสัมพันธ์ การถ่ายทอดผ่านสื่อทีวี สารคดีช่องต่างๆ จนเป็นที่รู้จักของคนทั่วไป เกิดความสนใจที่จะเข้ามาศึกษาเรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ของคนในชุมชนตำบลหาดส้มแป้นเพิ่มเป็นจำนวนมาก

จากผลของกระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เกิดขึ้นในปีที่ 1 ทางชุมชนบ้านหาดส้มแป้น คณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ฯ ภาควิชาครุศาสตร์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในและนอกพื้นที่ ได้พยายามพัฒนา สานต่อกระบวนการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ โดยการเชื่อมประสานทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เข้ามาหนุนเสริม การขับเคลื่อนงาน และการพัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ ทางทีมวิจัย และคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ฯ จึงได้เสนอ โครงการต่อขอคปีที่ 2 กับศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ในเรื่อง การจัดการศูนย์เรียนรู้ ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับตำบล ภายใต้ชื่อ โครงการ “ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ระดับตำบล ชุมชนบ้านหาดส้มแป้น ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จังหวัดระนอง”

2.2) เป็นการกระจายพื้นที่

การเปิดโอกาสให้กับกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพเกษตรกรในพื้นที่ห่างไกลโดยใช้ข้อมูลจากการ ถอดบทเรียนด้านอาชีพระดับอำเภอกระบรี ซึ่งพบว่า อาชีพหลักของคนกระบรีส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม และมักประสบปัญหาเรื่องราคาพืชผลทางการเกษตรต่ำ อยู่บ่อยครั้ง แม้หน่วยงานภาครัฐ จากกระทรวงเกษตร มาให้การหนุนเสริมก็ยังไม่สามารถแก้ปัญหา สถานการณ์ดังกล่าวได้ตรงจุด เพราะ สาเหตุสำคัญที่พบ คือเกษตรกรยังไม่เกิดการเรียนรู้ การปรับตัว การใช้ข้อมูลมาประกอบการตัดสินใจในการ ประกอบอาชีพการเกษตร พี่เลี้ยงนักวิจัยจึงใช้ข้อมูลการถอดบทเรียนดังกล่าว มาเป็นส่วนหนึ่ง ในประกอบการตัดสินใจคัดเลือกพื้นที่ กลุ่มเป้าหมาย นักวิจัย และโจทย์ประเด็นวิจัย ซึ่งจากการรวบรวม ข้อมูล สรุปวิเคราะห์ผล ทำให้ พี่เลี้ยงตัดสินใจเลือกพื้นที่บ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบรี เป็นพื้นที่เป้าหมาย ในการพัฒนาโครงการวิจัย และยังมีอีกหนึ่งปัจจัยที่สำคัญนอกเหนือจากเหตุผล การคัดเลือกพื้นที่ข้างต้นแล้ว ยังมีอีกหนึ่งเหตุผลสำคัญคือ ในพื้นที่อำเภอกระบรี ยังมีจำนวนโครงการวิจัย น้อยมาก ซึ่งมีเพียง 1 โครงการวิจัยเท่านั้น คนในพื้นที่อำเภอกระบรียังไม่ได้รับโอกาสการทำงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นเท่าที่ควร จึงเป็นเหตุผลหนึ่งที่สำคัญ ที่ทำให้พี่เลี้ยงนักวิจัย คัดเลือกพื้นที่จนเกิดการพัฒนา โครงการวิจัย คือ โครงการ ศึกษาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม ต่อสถานการณ์

พืชเศรษฐกิจตกต่ำ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับพืชผลทางการเกษตร และเกษตรกรบ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ตำบลลำเลียง อำเภอกระบุรี จังหวัดระนอง

2.3) เป็นโจทย์วิจัยที่เน้นกระบวนการศึกษาในเรื่องของวิถีชีวิตชาวด่านจังหวัดระนอง-จังหวัดเกาะสอง ซึ่งเป็นสถานการณ์สำคัญยุคปัจจุบันของพื้นที่จังหวัดระนอง ที่เชื่อมโยงการเปิดการค้าเสรีอาเซียน(AEC)

จังหวัดระนองเป็นพื้นที่ชายแดนที่สำคัญ และมักได้รับการคาดหวังจากทางภาครัฐ ที่จะสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ ที่มาจากการค้าชายแดน จึงมักได้รับการสนับสนุนงบประมาณในการส่งเสริมการลงทุนของภาคอุตสาหกรรม ภาคธุรกิจขนาดใหญ่ในระดับจังหวัด แต่เส้นทางการค้าชายแดนของจังหวัดระนองด้านการติดต่อกับเมียนมาร์ มีระยะทาง รวม 169 กิโลเมตร ตลอดชายฝั่งทะเลอันดามันของจังหวัดระนอง ทำให้การส่งเสริมการลงทุนดังกล่าว ที่มีการกระจุกตัวอยู่แค่ในพื้นที่อำเภอเมือง ทำให้อำเภออื่นๆที่มีการค้าชายแดนเหมือนกับพื้นที่อำเภอเมือง ไม่ได้ได้รับการหนุนเสริม ศึกษา รวบรวมข้อมูลด้านการค้าชายแดน ทำให้ขาดโอกาสในการพัฒนา ในการสร้างมูลค่าเพิ่มที่จะได้รับการค้าชายแดน จึงเป็นเหตุผลสำคัญที่ทางพี่เลี้ยงนักวิจัยและศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ได้เล็งเห็นความสำคัญที่จะใช้เครื่องมืองานวิจัย เปิดพื้นที่ สร้างโอกาส และการเรียนรู้กับคนรุ่นใหม่ ในการศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลวิถีชีวิต วิถีชุมชนความสัมพันธ์ของคนทั้งสองฝั่ง และการค้าการลงทุน เพื่อนำไปสู่แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย –เมียนมาร์ ที่ไม่ได้รับโอกาสจากทางภาครัฐ ในระดับชุมชนท้องถิ่น จึงได้คัดเลือกพื้นที่ ค้นหานักวิจัยคนรุ่นใหม่ ทำงานวิจัยผ่านโครงการศึกษาวิถีชุมชน สู่แนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย –เมียนมาร์ฝั่ง จังหวัดระนอง และ จังหวัดเกาะสอง โดยเลือกพื้นที่ จุดผ่อนปรนการค้าชายแดน บ้านเขาฝาชี หมู่ที่ 4 ตำบลบางแก้ว อำเภอละอุ่น จังหวัดระนอง เป็นพื้นที่หลักในการศึกษาวิจัย

2.4) เป็นโจทย์วิจัยที่เป็นที่มีความสนใจจากพื้นที่

จากการเชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ทำให้ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลพื้นที่ ประเด็นวิจัยที่น่าสนใจ และกลุ่มคนที่ขับเคลื่อนงานชุมชนที่มีความรู้ความสามารถ และมีประเด็นในพื้นที่ที่น่าสนใจ สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ การต่อยอดงานวิจัย นำไปสู่การสร้างคุณภาพชีวิต เศรษฐกิจในระดับชุมชนได้ จึงเป็นที่มาของการพัฒนาโครงการจากการเชื่อมประสานงานจากเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง จนสามารถค้นหาค้นมีใจ ประเด็นความสนใจจากพื้นที่ และมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

จังหวัดระนอง ที่ผลของงานวิจัยที่จะเกิดขึ้น จะสามารถเชื่อมโยงขยายผลไปยังเครือข่ายชุมชนอื่นๆได้ ให้สามารถสร้างรูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้ อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ ผ่านการพัฒนาโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ ผู้การขยายผลยังพื้นที่อื่น

กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง

3) การวิเคราะห์คนในพื้นที่ การวิเคราะห์โจทย์วิจัยในแต่ละพื้นที่

การวิเคราะห์คนในพื้นที่ จะเริ่มต้นจากการค้นหาข้อมูลของชุมชน และบุคคลที่จะขอพัฒนาโครงการวิจัยอย่างรอบด้าน ทุกๆประเด็นที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งในระดับพื้นที่ และระดับตัวบุคคล โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยจะดูข้อมูลอย่างรอบด้าน เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาประกอบการประเมินความสามารถ ความพร้อมของพื้นที่ ผู้คน บุคคล และความต้องการที่แท้จริงของผู้เสนอขอโครงการ หรือพื้นที่เป้าหมาย ที่พี่เลี้ยงวางแผนงานไว้ ว่ามีความต้องการที่จะดำเนินงานวิจัยจริงหรือไม่ ซึ่งเมื่อสามารถวิเคราะห์คน วิเคราะห์พื้นที่ และเห็นศักยภาพของพื้นที่ ผู้คน และบุคคลในชุมชน ว่าสามารถที่จะขับเคลื่อนงานวิจัยได้ พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะเชิญหรือลงไปพบปะด้วยตนเองกับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงการ เข้าร่วมร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอมุมมอง ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นและความต้องการที่แท้จริงเกี่ยวกับการดำเนินงานวิจัย เมื่อได้ข้อมูลดังกล่าวครบถ้วน สมบูรณ์แล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ความจำเป็น ความเป็นไปได้ของการดำเนินงานวิจัย โดยจะวิเคราะห์มุมมองจากหลายภาคส่วน ทั้งตัวพื้นที่วิจัย ผู้วิจัย โจทย์วิจัย และยุทธศาสตร์ของสำนักงานที่ได้วางแผนงานไว้ เมื่อวิเคราะห์แล้วพบว่าพื้นที่วิจัย ผู้วิจัย โจทย์วิจัย ตรงกับเป้าหมาย และยุทธศาสตร์ที่วางแผนงานไว้ พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะประสานงานชุมชนเพื่อนัดหมายพัฒนาโครงการวิจัยต่อไปในอนาคต

4) กระบวนการ/วิธีการพัฒนาโครงการวิจัย

หลังจากเลือกพื้นที่ วิเคราะห์คน วิเคราะห์โจทย์วิจัยในแต่ละพื้นที่จนได้ข้อสรุป เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการประกอบการตัดสินใจคัดเลือกพื้นที่ คัดเลือกคน คัดเลือกโจทย์วิจัย เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยต่อไป ซึ่งเมื่อพี่เลี้ยงสามารถคัดเลือกพื้นที่ คัดเลือกคน คัดเลือกโจทย์วิจัยได้แล้ว พี่เลี้ยงก็จะนำผลสรุปการตัดสินใจและการคัดเลือกพื้นที่ คัดเลือกคน คัดเลือกโจทย์วิจัยที่ได้ นำมาวางแผนงาน กระบวนการ และวิธีการพัฒนาโครงการวิจัย โดยมีกระบวนการ และวิธีการวิจัย ดังต่อไปนี้

4.1) ลงพื้นที่เพื่อให้ผู้เสนอโครงการวิจัย นำเสนอแนวคิด มุมมอง ข้อเสนอแนะ และความต้องการที่อยากจะได้จากการทำงานวิจัย ว่ามีเป้าหมาย และรายละเอียดอย่างไรบ้าง และเมื่อดำเนินงานแล้วจะสามารถแก้ไขปัญหา หนุนเสริมชุมชน หรือสามารถตอบโจทย์ความต้องการต่างให้กับนักวิจัย ชุมชน และสังคมได้อย่างไรบ้าง โดยกระบวนการที่ใช้ในการดึงข้อมูล พี่เลี้ยงนักวิจัยจะเป็นคนชวนคิด ชวนคุย และตั้งคำถามประเด็นต่างๆที่มีความเกี่ยวข้อง เพื่อเป็นการดึงข้อมูลของผู้เสนอขอโครงการและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องให้ได้มากที่สุด ซึ่งนอกจากกระบวนการชวนคิด ชวนคุย และตั้งคำถามข้างต้นแล้ว ยังเพิ่มเติมรูปแบบการกรอกข้อมูลในเอกสารตามโจทย์และประเด็นที่พี่เลี้ยงได้จัดเตรียมก่อนการลงพื้นที่ การวิเคราะห์ การมองเห็น และการค้นพบจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ นำเสนอแนวคิด มุมมอง ข้อเสนอแนะ ความต้องการที่อยากจะได้จากการทำงานวิจัย ของผู้เสนอโครงการวิจัย

4.2) เมื่อได้โจทย์วิจัย ประเด็น มุมมอง ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการของผู้เสนอขอโครงการวิจัยแล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะนำข้อมูลที่ได้ นำมาจัดรวบรวม และแบ่งแยกข้อมูลออกเป็นหมวดหมู่ เพื่อจัดรูปแบบความต้องการที่ผู้เสนอโครงการวิจัย หรือพื้นที่วิจัย ได้สะท้อนมุมมอง ความคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และความต้องการออกมา เมื่อสามารถจัดข้อมูลให้เป็นหมวดหมู่แล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะนัดหมายผู้เสนอโครงการวิจัยเพื่อเติม เพื่อชวนผู้เสนอโครงการวิจัยมาร่วมวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และความสำเร็จ ที่จะเกิดจากเป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่จะมีขึ้นในโครงการร่วมกัน โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยจะเป็นคนดึงข้อมูลเพิ่มเติมที่มีจากผู้เสนอโครงการวิจัย พื้นที่วิจัย และข้อมูลสรุปที่ได้จากการลงพื้นที่ เพื่อให้ผู้เสนอโครงการวิจัย นำเสนอแนวคิด มุมมอง ข้อเสนอแนะ และความต้องการที่อยากจะได้จากการทำงานวิจัย ซึ่งพี่เลี้ยงนักวิจัย จะใช้กระบวนการชวนคิด ชวนคุย เพื่อดึงข้อมูลเพิ่มเติมจากข้อมูลที่มี เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเลือกเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการ ซึ่งระหว่างการดึงข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เสนอโครงการวิจัยและผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะร่วมแชร์ข้อมูลที่มี ทั้งจากประสบการณ์ทำงาน โจทย์วิจัย ประเด็นการทำงาน และเป้าหมายโครงการในพื้นที่ต่างๆที่พี่เลี้ยงเคยได้ประสบ พบเจอ และได้รู้ ได้ยิน ได้ฟัง ได้อ่าน ได้สัมผัส ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมเพิ่มเติมข้อมูลร่วมด้วย เพื่อเป็นแนวทาง และมุมมองข้อเสนอแนะ ให้ผู้เสนอขอพัฒนาโครงการวิจัย ได้คิดทบทวนตนเอง ว่าสิ่งที่เสนอโครงการวิจัยมานั้น ใช่เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และความต้องการที่แท้จริงหรือไม่ และสิ่งที่คิด สิ่งที่ทำ สิ่งตัดสินใจเลือกนั้น จะสามารถสำเร็จ เดินไปสู่ปลายทาง และเป้าหมายที่วางไว้ได้สำเร็จหรือไม่

4.3) เมื่อได้เป้าหมาย วัตถุประสงค์ เสร็จสิ้นแล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะชวนนักวิจัยคิด และกำหนดกิจกรรม ที่สามารถตอบผลลัพธ์ ผลผลิต และเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ที่ได้วางแผนงานไว้ โดยกระบวนการการวิจัย และกิจกรรมที่นักวิจัยกำหนดขึ้นมานั้น จะต้องเป็นกิจกรรมที่สามารถตอบ

เป้าหมาย วัตถุประสงค์ได้ดี อีกทั้งกิจกรรมที่กำหนด จะต้องสามารถดำเนินงานได้ในพื้นที่วิจัย ซึ่งกระบวนการกำหนดกิจกรรมในโครงการ พี่เลี้ยงนักวิจัยจะให้นักวิจัยเป็นผู้คิดขึ้นมาก่อนในลำดับแรก เมื่อได้กิจกรรมครบตามที่นักวิจัยคิดว่าตรงตามความต้องการ และสามารถตอบสนองความต้องการ และสามารถตอบโจทย์วิจัยในพื้นที่ได้แล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะนำกิจกรรมเหล่านั้น มาร่วมวิเคราะห์ความเป็นไปได้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างพี่เลี้ยงนักวิจัย นักวิจัย และผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับโครงการวิจัย และเสริมเพิ่มเติมกิจกรรมวิจัย ให้กิจกรรมที่มีในโครงการสามารถตอบโจทย์วิจัย เป้าหมาย วัตถุประสงค์ และสามารถปฏิบัติได้จริงในพื้นที่ เมื่อสามารถกำหนดกิจกรรมวิจัยได้ครบถ้วนสมบูรณ์แล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัย ก็จะร่วมกันกำหนดเป้าหมายผู้เข้าร่วมกิจกรรม และงบประมาณที่จะใช้ต่างๆ ในโครงการและกิจกรรมต่อไป ร่วมกัน

4.4) เมื่อได้โครงการวิจัยที่สมบูรณ์จากพื้นที่แล้ว พี่เลี้ยงนักวิจัยจะนำโครงการวิจัยที่ได้ นำไปปรับปรุงรูปแบบ และเสริมเพิ่มเติมความถูกต้อง เพิ่มความคมชัด ชัดเจนในตัวโครงการและกิจกรรม เพิ่มเติม เมื่อปรับปรุงโครงการเสร็จสิ้น พี่เลี้ยงนักวิจัย นำโครงการฉบับสมบูรณ์ที่ได้ นำกลับไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมกัน และปรับปรุงโครงการวิจัยร่วมกันอีกครั้งร่วมกัน ระหว่างพี่เลี้ยงนักวิจัย นักวิจัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับโครงการวิจัย เพื่อปรับปรุงความถูกต้อง ความเหมาะสม ชัดเจน ตรงตาม เป้าหมาย วัตถุประสงค์ ของหน่วยงาน พื้นที่วิจัย โจทย์วิจัย และนักวิจัย

4.5) เมื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมกัน และปรับปรุงโครงการวิจัยร่วมกันอีกครั้ง ร่วมกัน ระหว่างพี่เลี้ยงนักวิจัย นักวิจัย ผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง กับโครงการวิจัยเสร็จสิ้น จนได้โครงการที่สมบูรณ์ พี่เลี้ยงนักวิจัยจะตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารโครงการอีกครั้ง เมื่อตรวจสอบ ตรวจสอบเอกสาร โครงการวิจัยเสร็จสิ้น เรียบร้อย ถูกต้องสมบูรณ์ พี่เลี้ยงนักวิจัยก็จะส่งต่อโครงการวิจัยเพื่อขออนุมัติ โครงการวิจัยยังส่วนกลางต่อไป

จากบทเรียนด้านการพัฒนาโครงการ เพื่อค้นหาโจทย์วิจัยชุมชน สร้างความรู้ ความเข้าใจ บนความหลากหลายของสวัสดิการชุมชน ภาวการเกษตร การค้าขายชายแดน วัฒนธรรมชุมชน และ เศรษฐกิจชุมชน ให้มีความสอดคล้องกับวิถีชีวิตและการวิเคราะห์สถานการณ์ชุมชนตามบริบทชุมชน สรุปก็คือ คนทำงานชุมชนจะพบเจอความหลากหลายของชุมชน ซึ่งตัวเราเองจะต้องมีความคิดทัศนคติ และวิธีการที่ถูกต้อง เหมาะสมเพื่อให้การทำงานชุมชนประสบผลสำเร็จ ไปสู่เป้าหมายในการทำงาน

อย่างไรก็ตาม จากบทเรียนกระบวนการพัฒนาโครงการ ที่เกิดขึ้นจากการสื่อสาร ผ่านช่องทางนักวิจัย ผ่านเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผ่านการลงพื้นที่ไปวิเคราะห์ชุมชน รวมทั้งผ่านการประชุม บกต่อของหน่วยงานและภาคีเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง เป็นต้น ทำให้ในปี 2560 มีชุมชนวิจัย ที่ได้รับการพัฒนาโครงการวิจัยเพื่อท้องถิ่น จำนวน 4 โครงการ โดยมีโครงการวิจัยกระจายอยู่ในพื้นที่

3 อำเภอของจังหวัดระนอง อำเภอกระบุรี 1 โครงการ อำเภอละอุ่น 1โครงการ และอำเภอเมือง 2 โครงการ จาก 4 ประเด็นย่อย คือ เรื่องการปรับตัวของเกษตรกรของภาคการเกษตรในยุคปัจจุบัน การใช้ประโยชน์จากข้อมูลการค้าชายแดน เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจในชุมชน การจัดสวัสดิการชุมชนที่เหมาะสมนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของคนในชุมชน รวมทั้งการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ระดับตำบลหาดส้มแป้น ที่ทุกประเด็นย่อยนี้จะนำไปสู่การสร้างเศรษฐกิจชุมชนบนฐานการพึ่งพาตนเอง ที่เข้มแข็งต่อไปในอนาคต

บทที่ 4

การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี

การพัฒนาความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน ผ่านการประสานงานความร่วมมือกับหน่วยงานภาคี ภาครัฐ และเอกชน เพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน ยกย่องเครือข่ายการทำงานร่วมกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อน เกิดการบูรณาการแผนการทำงาน (คน งาน เงิน) และสร้างการมีส่วนร่วมร่วมกัน

ในช่วง 6 เดือนแรก ของปีงบประมาณ 2560 ที่ผ่านมา มีการเชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายทั้งในระดับโครงการ และระดับเหนือโครงการ ซึ่งในระดับโครงการ นักวิจัยจะเป็นผู้ติดต่อประสานงานภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชนในพื้นที่ด้วยตนเอง โดยนำข้อมูล รายชื่อเครือข่ายที่เกี่ยวข้องร่วมกันวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย ร่วมกันในทีมวิจัย เพื่อเลือกสรรผู้รู้ ผู้เกี่ยวข้องมาเข้าร่วมกระบวนการกิจกรรมวิจัยตามแผนงานโครงการ โดยที่เล็งนักวิจัยจะช่วยประสานงานเพิ่มเติมกับ ภาคีเครือข่ายหรือผู้รู้ที่มีความเกี่ยวข้องแต่ละประเด็น ที่นอกเหนือจากในพื้นที่ เข้าร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในเวที และกิจกรรมต่างๆ ในบทบาทวิทยากรที่ให้ความรู้ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ตามความเหมาะสม เพื่อมาช่วยวิเคราะห์เสริมเพิ่มเติมมุมมองให้กับนักวิจัย สอดคล้องกับประเด็นงานวิจัยแต่ละพื้นที่ ซึ่งที่ผ่านมาภาคีเครือข่าย จากทั้งในและนอกพื้นที่ ที่เข้าร่วมกิจกรรมวิจัย มาจากหลากหลายหน่วยงาน ภาคีเครือข่าย เช่น อปท. พัฒนาชุมชน เกษตรตำบล/อำเภอ วัฒนธรรมตำบล/อำเภอ กสน.ตำบล โรงพยาบาล/รพ.สต. โรงเรียนในพื้นที่วิจัย ผู้นำชุมชน และองค์กรชุมชน กลุ่มต่างๆในพื้นที่ และปราชญ์ชาวบ้านด้านต่างๆ เป็นต้น

ส่วนการเชื่อมภาคีระดับเหนือโครงการ ทางที่เล็งนักวิจัย จะเป็นผู้เชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายทั้งภาครัฐ เอกชน และองค์กรชุมชน เข้าร่วมตามโจทย์และประเด็นที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งเครือข่ายต่างๆที่กล่าวมาข้างต้น จะเป็นภาคีเครือข่ายระดับนักวิชาการ นักกิจกรรม นักเคลื่อนไหวทางสังคม เช่น นักวิชาการจากภาครัฐ หน่วยงานเกษตรฯ หน่วยงานการศึกษา จังหวัด กสน. หน่วยงานด้านเครือข่ายสสส. เครือข่ายสมัชชาสุขภาพ ทสจ. เป็นต้น ที่มีภูมิรู้ที่หลากหลาย ทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน เพื่อนำความรู้ที่ได้จากบุคคลต่างๆเหล่านี้ นำมาเป็นข้อมูลประกอบการตัดสินใจต่อการดำเนินงานวิจัย และกิจกรรมในพื้นที่นั้น เพื่อสร้างการเปลี่ยนแปลงให้เกิดในระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม

ซึ่งนอกจากการเชื่อมภาคีเครือข่ายดังกล่าวข้างต้น ทางที่เล็งนักวิจัย ได้ขับเคลื่อนงานด้านการเชื่อมต่อกับภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่เพิ่มเติม เพื่อเพิ่มทางเลือกในการสร้างการเรียนรู้การมีส่วนร่วมต่อชุมชนวิจัยของภาคีเครือข่าย ที่จะได้นำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จัดประชุมภาคีเครือข่าย ผ่านเครือข่ายคนทำงานภาคประชาชนจังหวัดระนอง ที่ทางที่เล็งนักวิจัย ได้กำหนดแผนงานการขับเคลื่อนงานด้านภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างรูปธรรมความร่วมมือให้เกิดขึ้นได้จริง ในการหนุนเสริมการทำงานระหว่างของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม โดยทางที่เล็งนักวิจัยได้ออกแบบกระบวนการ

สรรหา คัดเลือก จัดตั้ง และดำเนินกิจกรรมของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม จังหวัดระนอง ในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา มีกระบวนการดังนี้ 1) การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่าย 2) การคัดเลือกภาคีเข้าร่วมเครือข่าย 3) ลงพื้นที่ประสานงาน ทำความเข้าใจแบบตัวต่อตัว 4) จัดเวทีเครือข่ายคนทำงานภาคประชาสังคม จังหวัดระนอง และ 5) สรุปบทเรียนการจัดเวทีเครือข่าย ซึ่งสามารถสรุปผล รายละเอียด ขั้นตอน กระบวนการประสานงานสร้างความร่วมมือของภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคม จังหวัดระนอง ได้ดังนี้

4.1) การวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่าย

พี่เลี้ยงนักวิจัย ได้นำข้อมูลภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ขับเคลื่อนงานในจังหวัดระนอง มาวิเคราะห์ถึงการดำเนินงานของภาคีเครือข่ายในพื้นที่ต่างๆที่มีความเกี่ยวข้อง สอดคล้อง และเชื่อมโยงกับ ชุมชนวิจัยและศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ผ่านกระบวนการค้นหาข้อมูล 3 ช่องทางหลัก คือ (1) จากสื่อภาครัฐ สื่ออินเทอร์เน็ต และสื่อวารสาร เอกสารท้องถิ่น (2) ค้นหาข้อมูลภาคีเครือข่ายจากนักวิจัย ชุมชนวิจัย และภาคีหน่วยงานต่างๆที่เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมวิจัย (3) จากการเข้าร่วมประชุมกับ ภาคีเครือข่ายอื่นๆในพื้นที่ ทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดการประสานงานข้อมูลร่วมกัน

4.2) การคัดเลือกภาคีเข้าร่วมเครือข่าย

พี่เลี้ยงนักวิจัย นำข้อมูลภาคีเครือข่ายภาคประชาสังคมที่ได้จากการวิเคราะห์ กลุ่มเป้าหมายภาคีเครือข่าย มาคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเพื่อประสานงานทำความเข้าใจ แนวคิดการทำงาน ด้านภาคประชาสังคม โดยมีเกณฑ์การคัดเลือกภาคีเครือข่าย คนทำงานภาคประชาสังคมจังหวัดระนอง จากเงื่อนไขต่างๆดังนี้ (1) ต้องเป็นเครือข่ายที่มีการขับเคลื่อนงานอยู่ในปัจจุบัน และมีการดำเนินงานในพื้นที่ มากกว่า 5 ปีขึ้นไป (2) มีโจทย์ มีประเด็น มีงบประมาณ มีแหล่งทุนหนุนเสริม และมีเครือข่ายของตนเอง ในพื้นที่จังหวัดระนอง (3) มีประเด็นงานที่เชื่อมโยง สามารถเชื่อมโยงการทำงานกับนักวิจัย ชุมชนวิจัย และ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ (4) มีแนวคิดการทำงานชุมชน แบบการสร้างการมีส่วนร่วม เชื่อมประสาน บูรณาการงานได้ทุกภาคีเครือข่าย โดยเห็นประโยชน์ของพื้นที่ชุมชนเป็นที่ตั้ง และ (5) คัดเลือกภาคีเครือข่ายที่มีความหลากหลายของประเด็นการทำงานที่มีซ้ำซ้อนของแหล่งทุนและประเด็น การทำงาน

4.3) ลงพื้นที่ประสานงาน ทำความเข้าใจแบบตัวต่อตัว

พี่เลี้ยงนักวิจัย นำรายชื่อเครือข่ายที่คัดเลือกจำนวน 10 เครือข่ายที่มีความเกี่ยวข้องเชื่อมโยง การทำงานภาคประชาสังคมจังหวัดระนอง มาวางแผนประสานงานทำความเข้าใจ โดยใช้วิธีการ ประสานงานแบบตัวต่อตัว เพื่อพูดคุย ทำความเข้าใจถึงแนวคิดการทำงาน การเชื่อมโยงการทำงานกับภาคี อื่นๆ ทั้งแนวคิดการทำงานเชิงประเด็น การบูรณาการแผนงาน งบประมาณ พื้นที่ และคนในแต่ละพื้นที่ ร่วมกันของเครือข่าย หลังจากได้ประสานงานทำความเข้าใจภาคีเครือข่ายแบบตัวต่อตัว และได้รับการตอบ

ซึ่งที่ผ่านมาได้มีการจัดการประชุมเครือข่ายไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 4 ครั้ง ตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2559 – เดือน มีนาคม 2560 ซึ่งมีผลการประชุมภาคีเครือข่ายต่างๆ ดังสรุปผลการประชุม ดังนี้

ครั้งที่ 1 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้คนทำงานภาคประชาชน“เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง”

วันที่ 19 ธันวาคม 2559 เวลา 13.00-16.00 น. ณ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง

มีวัตถุประสงค์ เพื่อประสานความเข้าใจคนทำงานภาคประชาชน ร่วมแลกเปลี่ยนการทำงานในพื้นที่ จ.ระนอง แบบบูรณาการแผนงานเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดของคนจังหวัดระนอง

วิธีการ ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 7 คน โดยใช้กระบวนการนำเสนอข้อมูลของตนเอง หน่วยงาน ภารกิจและแผนงานการขับเคลื่อนกิจกรรมให้ผู้เข้าร่วมได้รับทราบ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจต่อกัน หลังจากการนำเสนอได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แนวทางการขับเคลื่อนงานภาคประชาสังคม จ.ระนอง ด้วยแนวคิดเริ่มต้น “รู้เขา รู้เรา” นำไปสู่การพัฒนา

ผลที่เกิดขึ้น มีการนำเสนอแนวคิดที่มา วัตถุประสงค์ วัตถุประสงค์ เครือข่ายคนเห็นคน เป้าหมาย บทบาท การชวน ช่วย เชียร์ เปิดพื้นที่สร้างความเข้าใจร่วมกัน เชื่อมประสาน หนุนเสริมงานภาคี และรวบรวมฐานข้อมูลภาคี การเรียนรู้พื้นที่รูปธรรมโดยใช้ศักยภาพที่มีของเครือข่าย คน ความรู้ และทรัพยากร มาเรียนรู้ร่วม มาจัดการร่วม มาพัฒนา ร่วม จากวงพูดคุยเกิดความร่วมมือที่จะขับเคลื่อนงานภาคประชาสังคม จ.ระนอง ร่วมกัน จากผู้รับผิดชอบ/ผู้ประสานงานหลักในพื้นที่ จ.ระนอง โดยเริ่มต้นจาก 8 ท่านดังนี้

1) นายสุชีพ พัฒน์ทอง ผู้ประสานงานเครือข่ายสมัชชาสุขภาพ จ.ระนอง ศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัดระนอง ด้วยการสนับสนุนจากสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) อนุกรรมการหลักประกันสุขภาพ สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) เครือข่ายองค์กรงดเหล้า จังหวัดระนอง ด้วยการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 1 ซึ่งเตรียมข้อมูลการดำเนินงานมานำเสนอให้เครือข่ายได้รับทราบข้อมูล (เอกสารประกอบงานนำเสนอ)

2) นายสมเจตน์ ธีรพุทธิพงศ์ ข้าราชการบำนาญ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดระนอง (พมจ.ระนอง) พอช. ซึ่งเป็นผู้ประสานงาน สนับสนุน ขับเคลื่อนงานด้านสวัสดิการชุมชนในพื้นที่จังหวัดระนอง

3) นายปรารมภ์ นาคบำรุง งานด้านการศึกษา (สพฐ.) คณะกรรมการศึกษาธิการ จังหวัดระนอง (กศจ.ระนอง) เกี่ยวกับบรรจุ แต่งตั้ง และย้ายข้าราชการครู

4) นางสาวจิราวรรณ ทรายทอง มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย(WV) จ.ระนอง ประเด็นเด็กเยาวชน และการส่งเสริมอาชีพผู้ปกครอง คูแล 2 จังหวัด คือ จ.ระนอง และ จ.ชุมพร

5) นางสาวจิตติยา สามารถ มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย(WV) จ.ระนอง ในประเด็นแรงงานข้ามชาติ (องค์กรสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 9 เป็นต้น

6) นางสาวอาทิตย์ เมืองมินทร์ ผู้รับผิดชอบ/ผู้ติดตาม สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 6 เม็ดเงิน 50,000 บาท /โครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ 200,000 บาท

7) นายนิพนธ์ มีชัย ผู้รับผิดชอบงานประเด็นความปลอดภัยทางท้องถนน ทำงานร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(ศพด.) ด้วยการสนับสนุนจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนัก 4

8) นางสาวณัฐกานต์ ไทสุวรรณ ผู้ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง (สกว.ระนอง) ด้วยการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น โดยได้นำเสนอการดำเนินงาน 9 ที่ก้าวของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง (เอกสารประกอบการนำเสนอ)

มีการปรึกษาหารือ เกิดแผนงานที่จะร่วมบูรณาการแผนงาน เพื่อลดความซ้ำซ้อน เพิ่มประสิทธิภาพ และประสิทธิผลให้กับการทำงาน อีกทั้งยังเชื่อมโยง คน งาน เงิน ให้สามารถเกิดการ พัฒนา และความร่วมมือขึ้นในจังหวัดระนอง เกิดข้อตกลงร่วมกันที่แต่ละองค์กรจะกลับไปเตรียมข้อมูล เตรียมแผนงาน เพื่อนำมาเชื่อมประสานแผนงานในเดือนถัดไป เกิดการรวมกลุ่ม ก่อตั้งไลน์กลุ่มคนทำงาน ภาคประชาสังคม จ.ระนอง โดยใช้ชื่อกลุ่มไลน์ว่า “คนเห็นคน จ.ระนอง” โดยขึ้นต้นมีสมาชิก 8 คน 9 องค์กรที่เกี่ยวข้อง กับความหลากหลายประเด็นงาน เช่น สุขภาวะ การศึกษา เศรษฐกิจชุมชน สวัสดิการ แรงงานข้ามชาติ งานขับเคลื่อนนโยบาย ฯลฯ กับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายที่เกี่ยวข้อง เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ทั้งเรื่อง คน เรื่องงาน และเรื่องเงิน ที่มีความโปร่งใส โล่งแจ้ง และเป็นที่ยอมรับของ ภาคราชการที่เข้าร่วม จนเกิดความเข้าใจและร่วมแรงร่วมใจที่จะขับเคลื่อนงานร่วมกัน มีเป้าหมาย และ แผนงานในอนาคตร่วมกัน ที่จะสร้างผลลัพธ์ และผลสำเร็จให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม เกิดเครือข่ายคนทำงาน สสส. ส.เห็น ส. ใน จ.ระนองที่มีความหลากหลาย และจะสามารถเชื่อมประสานงานเพื่อลดความซ้ำซ้อนได้ เกิดข้อตกลง นัดหมายประชุมประจำเดือนทุกวันที่ 19 ของทุกเดือน เพื่อร่วมวางแผนโครงการ กิจกรรมและ บูรณาการแผนงานร่วมกัน โดยแต่ละคนจะกลับไปจัดทำฐานข้อมูลงานของตนเองที่รับผิดชอบ แผนปฏิบัติการ นำมาเสนอเพื่อเรียนรู้ร่วมกันในเดือนมกราคม 2560

บทเรียนข้อค้นพบ การพูดคุยทำความเข้าใจแบบกลุ่มย่อย กับจำนวนคนไม่มาก และมีบทบาทสำคัญในประเด็นต่างๆที่เกี่ยวข้องสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องซึ่งกันและกันได้ดี จนสามารถสร้างความเข้าใจที่ถูกต้อง เกิดความร่วมมือ และผสานแผนงาน โครงการ กิจกรรมได้มากขึ้น จนสามารถลดช่องว่างที่เกิดขึ้นจากที่ตั้งใจ และไม่ตั้งใจในอดีต จากการได้มีโอกาสพูดคุยทำให้เกิดความ เข้าใจที่ดีขึ้น และมีการบูรณาการแผนงาน ขึ้นได้ จากที่ไม่เคยมีมาก่อนในอดีต การคัดตัวแทนแต่ละประเด็น ที่มีบทบาทในแต่ละองค์กร สามารถสร้างการเชื่อมโยง เกื้อหนุนซึ่งกันและกันได้ดี เพราะตัวแทนดังกล่าว มีบทบาทหน้าที่ และอำนาจตัดสินใจในแต่ละประเด็นที่เกี่ยวข้อง สามารถตัดสินใจและผสานแผนงาน โครงการ กิจกรรมได้ทันที สามารถนำไปสู่ความร่วมมือและสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกัน ขยายไปใน วงกว้าง ทุกภาคส่วน และมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องตรงกัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น คือ 1.เครือข่ายคนทำงานมีความรู้ ความเข้าใจ ในตัวตน ตัวเงินของแต่ละภาคส่วนมากขึ้น 2.เกิดแนวทางการขับเคลื่อนงานที่เป็นรูปธรรมนำไปสู่เป้าหมายที่สามารถสร้างผลลัพธ์ให้เกิดขึ้นในพื้นที่ได้จริง 3.เกิดการปรับทัศนคติ ให้หลอมรวมเป็นกลุ่มเครือข่าย เพื่อช่วยเหลือ บูรณาการแผนงานต่อกันมากขึ้น และ 4.เกิดการก่อตั้งกลุ่มไลน์คนทำงานภาคประชาสังคมขึ้น จากการเริ่มต้น นำร่องในเดือนแรก เพื่อเป็นการสื่อสาร ประสานสัมพันธ์การดำเนินงาน

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน เมื่อคนทำงานภาคประชาสังคม จ.ระนอง มีความรู้ ความเข้าใจ ในตัวตน แผนงาน โครงการ กิจกรรม และเป้าหมายของแต่ละองค์กร/ ผู้รับผิดชอบงาน จะสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดระนองได้ สามารถลดความขัดแย้ง สร้างความร่วมมือ เกิดการพัฒนาในด้านต่างๆขึ้นได้ จนนำไปสู่ผลลัพธ์ที่ดีในทางปฏิบัติได้



ครั้งที่ 2 ประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง

วันที่ 18 มกราคม 2560 เวลา 14.00-16.30 น. ณ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง

มีวาระการประชุม คือ 1)หารือประเด็นการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม จังหวัดระนอง เพื่อทบทวน วางแผนการจัดเวที (10 กุมภาพันธ์ 2560) 2)เล่าสู่กันฟัง ภารกิจงานของ 1)มูลนิธิ สุนิณิตแห่งประเทศไทย 2) ผู้ติดตาม สสส.6 เมนูอย่างง่ายและโครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ 3)ศูนย์ประสานภาคีการพัฒนาจังหวัดระนอง(สปจ.) 4)ผู้รับผิดชอบโครงการ สสส.4 (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความปลอดภัยทางถนน 5) ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง (สกว.ระนอง)

เริ่มประชุม 14.00 น.

วาระที่ 1 หารือประเด็นการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมจังหวัดระนอง เพื่อทบทวน วางแผนการจัดเวที (10 กุมภาพันธ์ 2560) โดย นายสมเจตน์ ธีรพุทธิพงศ์ และนายเฉลิมวงศ์ เพ็ชรรัตน์ ได้หารือในการเตรียมความพร้อมในการจัดเวที ซึ่งทางสำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) โดยศูนย์พัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วมภาคใต้ ได้กำหนดให้แต่ละจังหวัด จัดประชุม ทำความเข้าใจ ทบทวน และเตรียมความพร้อม เครือข่ายการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมระดับพื้นที่ ซึ่งในการจัดเวทีครั้งนี้ จะมีการทบทวนมตินโยบายของจังหวัด ในประเด็นมติเดิมของปีที่ผ่านมา และเพิ่มเติมมติประเด็นใหม่ ซึ่งเดิมจังหวัดระนอง เคลื่อนด้วย 2 ประเด็น คือ 1)ประเด็น

ปัจจัยเสี่ยง 2) ประเด็นขยะ และมีการเสนอประเด็นใหม่เพิ่มเติม อีก 2 ประเด็น เพื่อให้ผู้เกี่ยวข้องได้พิจารณา คือ 1) ประเด็นความมั่นคงทางอาหาร 2) ประเด็นการคุ้มครองแรงงานข้ามชาติ ซึ่งจากการหารือ ได้มีการทบทวนเนื้อหา เป้าหมายในการจัดเวที และผู้เข้าร่วมเวทีในครั้งนี้ โดยให้ความสำคัญในการคัดเลือก วิเคราะห์กลุ่มเป้าหมายในการเข้าร่วม โดยแบ่งกลุ่มเป้าหมายออกเป็น 3 กลุ่มหลัก คือ 1) กลุ่มเป้าหมายจาก องค์กรอิสระ/NGOs/ภาคประชาสังคม 2) กลุ่มองค์กรชุมชน ภาคประชาชน และ 3) กลุ่มเป้าหมาย ตัวแทนจากภาครัฐ และเอกชนในพื้นที่ จะทำให้องค์ประกอบในการเข้าร่วมเวทีมีความหลากหลายของกลุ่มคน ผู้เกี่ยวข้องทำให้เกิดคุณภาพในการพูดคุย และการจัดเวทีเกิดขึ้นได้ ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มดังกล่าว ทาง ศูนย์ประสานภาคีการพัฒนาจังหวัดระนอง (สปจ.) มีการดำเนินการจัดทำฐานข้อมูลไว้แล้ว และผู้รับผิดชอบงานจะดำเนินการประสานงานผู้เกี่ยวข้องต่อไป

วาระที่ 2 เล่าสู่กันฟัง ภารกิจงานของ 1) มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย 2) ผู้ติดตาม สสส.6 เสนออย่างง่ายและโครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ 3) ศูนย์ประสานภาคีการพัฒนาจังหวัดระนอง (สปจ.) 4) ผู้รับผิดชอบโครงการ สสส.4 (ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ความปลอดภัยทางถนน 5) ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง (สกว.ระนอง)

1) มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย (จังหวัดระนอง) โดย นางสาวฐิตียา สามารถ ขับเคลื่อนงานประเด็นสุขภาพชายแดน โดยมีการดำเนินงาน กับกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่มหลัก ดังนี้

(1) กลุ่มเป้าหมาย อสต. อาสาของกลุ่มแรงงานข้ามชาติชาวพม่า ร่วมกับ อสม.ไทย ขับเคลื่อนสาธารณสุข สร้างสุขภาวะที่ดี ผดักดัน อสต.เข้าสู่ระบบ ภายใต้โครงการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) โดยกระทรวงสาธารณสุขเพื่อดูแลสุขภาพของแรงงานต่างด้าว ป้องกัน และควบคุมโรค ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อคนไทยโดยได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก สสส. สำนักสนับสนุนสุขภาวะประชากรกลุ่มเฉพาะ (สำนัก 9)

(2) กลุ่มเป้าหมายเด็กไร้สถานะ ขับเคลื่อนงานด้านสิทธิเด็กไร้สถานะ ภายใต้โครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับองค์กรประชาสังคมเพื่อการป้องกันคุ้มครองเด็กแห่งชาติ เพื่อสร้างความตระหนักและการเข้าถึงระบบการแจ้งเกิดเด็กที่เกิดในราชอาณาจักรไทย ไม่ว่าจะเกิดโดยบุคคลไทยหรือบุคคลต่างด้าว ให้เด็กมีคุณภาพชีวิตที่ดีและได้รับสิทธิและการคุ้มครองตามอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก โดยโครงการดังกล่าวได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากสหภาพยุโรป (EU)

(3) กลุ่มผู้ติดเชื้อเอดส์และวัณโรค เน้นดำเนินงานป้องกัน เอดส์ วัณโรค และงานดูแลและสนับสนุนผู้ติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มแรงงานข้ามชาติและกลุ่มชาติพันธุ์ ด้วยการให้ข้อมูลข่าวสารและพัฒนา ระบบอาสาสมัครในชุมชนแรงงานข้ามชาติ เพื่อให้การช่วยเหลือและดูแลผู้ป่วยและกลุ่มเสี่ยง เน้น ภารกิจ การจัดการปัญหาเอดส์ วัณโรค โดยบูรณาการจัดบริการเชิงรุก

2) โครงการเสนออย่างง่าย/โครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ โดย นางกมลวรรณ บุญญวงศ์ ผู้ติดตาม สสส.6 มีการดำเนินงานตามภารกิจ ดังนี้

(1) ประเมินโครงการเสริมสร้างสุขภาพขนาดเล็ก 4 โครงการ 4 โรงเรียน(1.โรงเรียนนิคมสงเคราะห์ จังหวัดระนอง 2.โรงเรียนบ้านหาดจิก 3.โรงเรียนไทยรัฐวิทยา 97 (บ้านบางบอน) และ 4.โรงเรียนกระบือวิทยา) ซึ่งจากการลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริม พบว่า ผู้รับทุนยังไม่มีความเข้าใจกระบวนการดำเนินงาน ซึ่งทางพี่เลี้ยงได้อธิบายทำความเข้าใจโครงการ เป้าหมาย กระบวนการดำเนินงานให้กับผู้รับทุน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันในการดำเนินงาน และมีการติดตามหนุนเสริมเป็นระยะๆ ผ่านช่องทางการประสานงานระหว่างผู้รับทุนและผู้ติดตามโครงการต่อไป

(2) ติดตามพัฒนาโครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ในปี2559นี้ไม่มีโครงการที่เสนอต่อ สสส.6 แต่มีการวางแผนการพัฒนาโครงการ ในปี 2560 ซึ่งมีการเตรียมความพร้อม คน พื้นที่ และประเด็น ซึ่งจะขับเคลื่อนในประเด็น การจัดการขยะ ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมในการเตรียมคน เตรียมพื้นที่ และพัฒนาประเด็นให้มีความคมชัดต่อไป ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาโครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ในปีต่อไป

3) ศูนย์ประสานภาคีการพัฒนาจังหวัดระนอง(สปจ.) โดย นายสุชีพ พัฒน์ทอง ภารกิจในการดำเนินงาน เพื่อเป็นพื้นที่กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เชื่อมประสานงานภาคี รวบรวมฐานข้อมูลภาคี ภาคประชาสังคม องค์กรชุมชน เป็นต้น งานรณรงค์ สื่อสารสาธารณะ และงานติดตามสถานการณ์จังหวัดระนอง

4) งานโครงการศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(ศพด.) ความปลอดภัยทางถนน) โดยนายนิพนธ์ มีชัย ผู้รับผิดชอบโครงการ สสส.4 มีการดำเนินงาน 2 จังหวัดในภาคใต้ (จ.ระนองและจ.สุราษฎร์ธานี) ซึ่งแต่ละจังหวัดจะดำเนินการ จังหวัดละ 2 พื้นที่ มีเป้าหมายเพื่อ 1)เพื่อค้นหาและพัฒนาศักยภาพครู คณะทำงานในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านความปลอดภัยทางถนน 2) เพื่อสนับสนุนการสร้างและยกระดับพื้นที่ต้นแบบในด้านความปลอดภัยทางถนน ผ่านโครงการวิจัยอย่างมีส่วนร่วม จำนวน 4 โครงการ 3) เพื่อพัฒนาชุดความรู้การพัฒนาศักยภาพครูในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กต้นแบบด้านความปลอดภัยทางถนนอย่างมีส่วนร่วมระหว่างครูศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่

ซึ่งทางจังหวัดระนอง มีศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่มีพี่เลี้ยงนักวิจัยทำงานในพื้นที่ และมีการดำเนินงานที่เชื่อมโยงกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป้าหมาย โดยได้คัดเลือก 2 พื้นที่เป้าหมาย คือ 1)เทศบาลตำบลกำพวน อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง เป็นพื้นที่ เขตรอยต่อกับอำเภอกระบุรี จังหวัดพังงา ซึ่งเป็นถนนเพชรเกษม เส้นทางส่งเสริมการท่องเที่ยว อีกทั้งเป็นมีการพัฒนาดนเพชรเกษม รวมทั้ง ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตั้งอยู่ในเขตชุมชน ใกล้ตลาดกำพวน เป็นแหล่งคมนาคม รวบรวมผู้คน ไม่มีสัญญาณไฟจราจร รวมทั้งมีอุบัติเหตุเกิดขึ้นบ่อยครั้ง จึงเป็นเหตุผลหนึ่งในการเลือกพื้นที่ เทศบาลตำบลกำพวน เป็นพื้นที่ดำเนินการ และ2) เทศบาลตำบลราชกรูด อำเภอเมือง จังหวัดระนอง เหตุผลในการเลือกพื้นที่เป็นพื้นที่เขตเมือง ซึ่งเป็นเส้นทางเชื่อมระหว่าง อำเภอเมือง/อำเภอกะเปอร์ จังหวัดระนอง กับ อำเภอพะโต๊ะ / อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร ซึ่งเป็นเส้นทางหลัก ทางแยกในการเดินทาง ไปยัง อำเภอพะโต๊ะ / อำเภอหลังสวน จังหวัดชุมพร และ จังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมทั้งเป็นเส้นทางหลักระหว่าง อำเภอกะเปอร์ / อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง มีจำนวนยานพาหนะวิ่งผ่านจำนวนมากในแต่ละวัน และศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

ที่ตั้งอยู่ติดถนนเพชรเกษม การรับส่งบุตรหลานของผู้ปกครอง จึงต้องเดินทางผ่านเส้นทางหลักเป็นประจำทุกวัน ซึ่งจากบริบทเบื้องต้นของพื้นที่ ทำให้ทางคณะทำงานเลือกพื้นที่ดังกล่าวเป็นพื้นที่ดำเนินการ

ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการพัฒนาโครงการ และโครงการย่อยจะสามารถดำเนินงานในช่วงเดือนพฤษภาคม 2560 นี้

5) ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง (สกว.ระนอง) โดยนางสาวณัฐกานต์ ใจสุวรรณ ภารกิจดำเนินการดำเนินงาน รวมทั้งเนื้อหา แผนงานโครงการ ทางพี่เลี้ยงได้นำเสนอ และจัดทำเอกสารให้ผู้เข้าร่วมประชุมชนได้รับทราบข้อมูลในการประชุมที่ผ่านมาแล้ว(เอกสารประกอบการประชุม 19 ธันวาคม 2559)

ส่วนแผนงานในช่วงเดือนมกราคม -กุมภาพันธ์ 2560 มีการลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมงานตามภารกิจ ดังนี้ 1.วันที่ 22 มกราคม 2560 อบรมปฏิบัติการเมนูอาหารว่างจากผักพื้นบ้าน “ผักเหลียงบ้านบางสิ๊กิม” 2.วันที่ 24 มกราคม 2560 ประชุมทีมวิจัยจักสาน บ้านหนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง 3.วันที่ 25 มกราคม 2560 ร่วมประชุมประเมินผู้ใหญ่บ้าน ต.ละอุ่นเหนือ 4.วันที่ 26 มกราคม 2560 ร่วมถอดบทเรียนคณะทำงานกำพวนโมเดล “ชุมชนบริหารจัดการตนเอง ขับเคลื่อน 3 ประเด็น คือ ศาสตร์การชุมชน การศึกษา และสุขภาวะ ด้วยการนำหลักการศาสนาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนชุมชน และ 5.วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560 จัดประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง เป็นต้น

ซึ่งแผนงาน มีทั้งแผนงานลงพื้นที่ และแผนงานการประชุมร่วมกับหน่วยงานหลัก สกว. สสส.4 และมูลนิธิสยามกัมมาจล วิธีการบริหารงานโครงการ เวลา ของทีมพี่เลี้ยง มีการวางแผนงานล่วงหน้า จัดลำดับความสำคัญ รวมทั้งการปรับเปลี่ยนที่สอดคล้องกับชุมชน และภารกิจงานที่เข้ามา ดังนั้น การทำงานทั้งระดับฐานชุมชน และการทำงานร่วมกับภาคี หน่วยงาน องค์กรหลัก จึงจะเป็นอย่างยิ่งที่ต้องมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดการทำงานมีรูปธรรมที่ชัดเจน

จากการประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จังหวัดระนอง ครั้งที่ 2 ซึ่งเป็นขั้นตอนการเรียนรู้ทำความเข้าใจกัน ซึ่งแต่ละคนจะเห็นบทบาท เห็นการขับเคลื่อนงานในพื้นที่จังหวัดระนอง เพื่อในอนาคตจะได้มอง กำหนดทิศทางการทำงานร่วมกันในอนาคตต่อไป ซึ่งเรามีนัดกันทุกวันที่ 19 ของเดือน (หากมีการเปลี่ยนแปลง หรือประสานงานหนุนเสริมกัน ผ่านช่องทางการประสานงาน Line กลุ่ม “เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง”)



ครั้งที่ 3 สรุปการประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 14.00-16.30 น. ณ ศูนย์ประสานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง

มีวาระในการประชุม ดังนี้ 1)การนำเสนอการดำเนินงาน 1 เดือน ที่ผ่านมา 2)แผนการดำเนินงานในเดือนถัดไป และ3)ความต้องการหนุนเสริม /อื่นๆเพิ่มเติม

เนื้อหาการประชุมโดยสรุป การนำเสนอการดำเนินงาน 1 เดือน ที่ผ่านมา /แผนการดำเนินงานในเดือนถัดไป /ความต้องการหนุนเสริม /อื่นๆเพิ่มเติม

อ.ปรารมภ์ นาคบำรุง ติดตามเครือข่ายข้อมูลเด็ก โรงเรียนขยายโอกาส ข้อมูลโรงเรียน การออกเยี่ยมโรงเรียน การเรียนสอน แต่ละโรงเรียน ส่งเสริม ครู –นักเรียน เรื่องอาชีพ ติดตาม ผู้อำนวยการ คนใหม่ เพื่อประเมินการทำงานของครูใหม่ /แผนเดือนหน้า เก็บข้อมูล ตามรอยเพื่อน 18 โรง กับชุมชน อาชีพในชุมชน ผลักดันครูมีส่วนร่วมกับชุมชน นำไปศึกษาในโรงเรียนได้

นางสาวจิระวรรณ ทรายทอง งานพัฒนาเด็ก ครอบครัว มีพื้นที่ ลำเลียง น้ำจืด บางใหญ่ 1,000 คน (เยาวชน คอตกกระ (15 คน)ธารน้ำแร่ 20 คน เชื่อมเครือข่าย ความเสี่ยงของเด็ก วิเคราะห์ โครงการ เด็กคิด เสนอโครงการรายตำบล (ปัญหา) สนับสนุนการทำอาชีพเด็ก (13-18 ปี) ฝึกทักษะอาชีพ เด็กไม่เรียน มีพื้นที่ดำเนินการ 2 ตำบล มี ลำเลียง และ น้ำจืด

แผนงาน

- 1.ประชุมผู้นำ ผู้นำชุมชน ครู ส.อบต.
- 2.ปัจจัยการศึกษาเด็ก (เตรียมงบประมาณ /โครงการเด็ก /ขอเพิ่มเติมจากโรงเรียน)
- 3.ประชุมย่อยเยาวชนคอตกกระ (กระดุนเด็ก)
- 4.ทักษะอาชีพ (ตัดผม)

การเชื่อมงาน ของ สกว.กับ ศูนย์นิมิต

- 1.ยินดีเชื่อมผ่าน เพื่อพัฒนาเด็ก และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
- 2.เด็กก่อตัว เด็กอยากทำ ทักษะอาชีพ สกว.พัฒนาโครงการ
- 3.เชื่อมกับ คุณ กมลวรรณ
- 4.คัดกรองโครงการเพื่อไม่ให้ขาดโอกาส

คุณสมเจตน์ ธีรพุทธิพงศ์ การวิเคราะห์ ปัญหา เด็กท้องก่อนวัย หาข้อมูล ทบทวน ประเด็น มติสมัชชา ประเด็น คาดัง

คุณสุชีพ พัฒน์ทอง เครือข่ายงดเหล้า (เยาวชน) ประเด็นคาดัง ไม่สามารถ ก่อตัวทั้ง จังหวัดได้ ต้องเชื่อมต่อกัน เติบโตแต่ละกลุ่ม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ (ทำเนียบเครือข่ายและเครือข่าย) เพื่อประสาน โครงการ (ทีมพี่เลี้ยงแต่ละเครือข่าย)

คุณนิพนธ์ มีชัย การร่วมเครือข่ายต้องให้เกียรติเจ้าภาพหลัก เพราะบริบท แต่ละเครือข่ายไม่เหมือนกัน

คุณฐิตยา สามารถ เสริมงานของ นางสาวจิระวรรณ ทรายทอง คนไทยเป็น
หลัก เด็กครอบครัวเข้มแข็งดูแลตัวเองได้ ส่วนเด็กและเยาวชน แรงงานต่างด้าว อำเภอเมืองประจักษ์
ป้องกันควบคุมโรค วัณโรค โรคเอดส์ การจดทะเบียนการเกิดของเด็ก สถานะทางทะเบียน สัญชาติ แจ้งเกิด
หน่วยงานของรัฐ ประโยชน์คือได้รู้ฐานข้อมูลประชากรว่าไทย หรือ ต่างด้าว งานสุขภาพให้ความรู้ เรื่อง
โรคติดต่อ แรงงานต่างด้าว ข้อมูล สถานะ สุขภาพของแรงงานต่างด้าวเพื่อป้องกันการเผยแพร่โรค
สถานการณ์ระนอง /แรงงาน/ปัญหาสังคม /หนุนเสริมการทำงานภาครัฐ/ สุขภาพ (เลข 13 หลัก) แก่นนำ
แรงงานต่างด้าวดูแลกลุ่มตนเอง (ต่างด้าว) จัดระเบียบแรงงานต่างด้าว /แก่นนำ แรงงานต่างด้าว
(บางริน ปากน้ำ)

แผนงาน 1) ฝึกอบรมแรงงานข้ามชาติ (อสต.) อาสาสมัครแรงงานต่างด้าว ทบทวน
สวัสดิการแรงงานต่างด้าว

คุณกมลวรรณ บุญญวงศ์ ผู้ติดตาม สสส.สำนัก 6 รู้จักเครือข่ายโรงเรียน ครู
ให้ความสำคัญเรื่องสุขภาพ สถานการณ์ที่พบจากการลงพื้นที่ 1)โครงการลงมาแบบกระชั้นชิด เราจะไม่มี
ข้อมูลโรงเรียน 2)แก่นนำครู แม่ครัว รู้จักการทำอาหารจากผัก เด็กรู้จักกินผัก โครงการ 3 ปี (สน.6) ชุมชน
ผัก และขยะ เตรียมพื้นที่ผักปลอดสารพิษ การจัดการขยะ (แผน) และเตรียมชุมชน เพื่อพัฒนาโครงการ
ชุมชนน่าอยู่ ระดับชุมชน (ขยะ) สร้างองค์ความรู้ให้ผู้นำเข้าใจก่อน

ประเด็นการแลกเปลี่ยน เรียนรู้

- 1.ประเด็นการเชื่อมโครงการ IOM การจัดการขยะ เสนอพื้นที่เขาพระทอง
- 2.การทำงานเชิงประเด็น สร้างรูปธรรมพื้นที่ เช่น ประเด็นการจัดการขยะ เป็นต้น สร้าง
พื้นที่รูปธรรมในระดับพื้นที่ หลายๆพื้นที่ เชื่อมร้อยพื้นที่รูปธรรมขับเคลื่อนภาพใหญ่
3. ผাগปรับระบบเพื่อการเชื่อมเครือข่ายแบ่งเบาการทำงาน

แผนงาน วันที่ 24 โรงเรียนนิคม)เรื่องผัก วันที่ 25 หมู่ 5 ระวี (รพส.ระวี)

คุณนิพนธ์ มีชัย งานศูนย์พัฒนาเด็กเล็กด้านความปลอดภัยทางถนน สสส.สำนัก 4
กำลังพัฒนาโครงการ 2 พื้นที่ คือ ต.ราชกรูด อ.เมือง /ต.กำพวน อ.สุขสำราญ ความปลอดภัยบนท้องถนน
ตระหนักถึงความปลอดภัยของเด็ก และผู้ปกครอง ข้อมูลจุดเสี่ยงในพื้นที่ การจัดทำป้ายจราจรบนเครือข่าย
อบรมให้ความรู้ ความปลอดภัย การจราจร สื่อเด็ก(เทคนิคการอบรม) เวทีกำหนดแผน (ตำรวจ ครู ชาวบ้าน)
เพื่อสร้างหลักสูตรในโรงเรียน

แผนงาน กองทุนหมวกกันน็อกเพื่อน้อง เพื่อหนู (เครือข่ายผู้ปกครอง ตำรวจ แบ่งรายได้
จากค่าปรับ

คุณสุชีพ พัฒน์ทอง ประเด็นการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ คือ 1.สมัชชาสุขภาพ จ.ระนอง ปังจัย
เสี่ยง อุบัติเหตุบนท้องถนน เสนอตั้งกองทุนจากค่าปรับ (ขาเคลื่อน) ส่วนหนึ่ง พรบ.เครื่องดื่มค่านำจับ 30%
สร้างองค์ความรู้ด้านกฎหมายการจับปรับ 2.การจัดการจุดเสี่ยงในชุมชน ผู้นำชุมชน(สำนัก 6) สกว.

โรงเรียน 3.ขยายผลพื้นที่ต้นแบบหลายเครือข่าย ความปลอดภัยในท้องถิ่น (โรงเรียน) ปิจัยเสียง (ชุมชน)
4.ชี้แจงค่าใช้จ่ายที่ปรึกษา ความปลอดภัยบนท้องถิ่น 15,000 บาท (ระนอง)

คุณณัฐกานต์ ไทสุวรรณ

งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง

การดำเนินงาน

1.การพัฒนาโครงการ 3-4 ครั้ง ลงพื้นที่ 4 โครงการ
มีนาคม 2.เปิดเวทีพิจารณาโครงการ หนุนเสริม 5 โครงการ 3.ภาคี (คนเห็นคน) ทุน ศักยภาพ งาน เชื่อม
เศรษฐกิจชุมชน 4.เปิดวงคุย เครือข่ายงานวิจัยเศรษฐกิจชุมชน 5.สื่อ การใช้ประโยชน์ การส่งต่องาน
หนุนงาน แบ่งงาน พื้นที่หาดส้มแป้น (ผลิตภัณฑ์ชุมชน) (เศรษฐกิจชุมชน) รวบรวมผลิตภัณฑ์ พัฒนา
ผลิตภัณฑ์ ฐานเศรษฐกิจชุมชน 7.การพัฒนาศักยภาพพี่เลี้ยง (องค์กรฯ) 10,000 คน กระบวนการคัดเลือก
ผู้เข้าร่วมอย่างไร 8.สร้างพื้นที่รูปธรรม เอาพื้นที่เป็นตัวตั้งจากวงคุยคนเห็นคน ยุทธศาสตร์ สกว.คือเชื่อม
ภาคี วางเป้า วงยุทธศาสตร์ร่วมกัน โครงการหาแนวทางการขับเคลื่อนงานเครือข่ายในจังหวัดระนอง

ประเด็นการแลกเปลี่ยน เรียนรู้

1.การเชื่อม หนุนเสริม ทำความรู้จัก ภารกิจงาน
แต่ละเครือข่าย แห้งงานจุดประกาย งานต่องาน เพื่อเกิดการเชื่อมต่อ หนุนเสริม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ 2. เปิดวง
เพื่อเห็นประโยชน์ของงาน การเรียนรู้ พัฒนาเป็นโครงการวิจัย การเชื่อม 2 ระดับพื้นที่ ระดับภาคี

แผนงาน

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560 เวทีปิดจกสถานหนองจิก (ม.3) เปิดภูมิ
หาดส้มแป้น ผักเหลียงบางสิกิม
หมากราชครู

คุณสุชีพ พัฒน์ทอง สัมภาษณ์สุภาพ จังหวัดระนอง สถาบันชุมชนท้องถิ่นพัฒนา (คุณหมอ
ประเวศ คุณหมอพลเดช) ศูนย์ประสานงานภาคีการพัฒนาจังหวัดระนอง (คนเห็นคน) ปรับปรุงฐานข้อมูล
องค์กรชุมชน (ศักยภาพทุนคน) ค้นหาแกน ผู้นำเพื่อช่วยเหลือการทำงานของรัฐบาล (พลเมืองจิตอาสา)
6,000 คน / ระนอง

เครือข่ายประชาคมงดเหล้า (ปิกใจเสียง) สำนัก 1 รอบ 3 เดือน งานสงกรานต์ งานสรุป
บทเรียน แลกเปลี่ยน ปรับกลยุทธ์ เทศกาลเข้าพรรษาขยายสู่ชุมชน คนงดเหล้า หมู่บ้านต้นแบบ (ละอุน)
เฝ้าระวังกระตุ้นภาครัฐใช้กฎหมาย คำนึงไม่ดื่มแอลกอฮอล์ในเทศกาลงานประจำจังหวัด (เปิดบทเครือข่าย
คนเห็นคน เชิญร่วมบท) เขวชน คนงดเหล้า

แผนงานที่ผ่านมาสัมภาษณ์จังหวัดระนอง (เดือนกุมภาพันธ์) วันที่10 กุมภาพันธ์ ประชุม
แลกเปลี่ยน ปรึกษาหารือเตรียมความพร้อม เครือข่าย การพัฒนาและขับเคลื่อน นโยบายสาธารณะแบบมี
ส่วนร่วม จังหวัดระนอง ณ โรงแรม ทินดี กลุ่มเป้าหมายเข้าร่วม 40 คน มีวัตถุประสงค์ ร่วมค้นหาประเด็น
นโยบายสาธารณะจังหวัดระนอง ร่วมพิจารณาองค์ประกอบคณะกรรมการ หรือหน่วยประสานจังหวัด
ส่วนขาขึ้น เกษตรปลอดภัย อาหารปลอดภัย เป็นประเด็นกว้าง ไม่มีฐานข้อมูล

ประเด็นการแลกเปลี่ยน เรียนรู้

1.เสนอทบทวนประเด็นใหม่ ให้ตรงจุดกับปัญหา จังหวัดระนอง จึงปรับเปลี่ยนประเด็นขา
ขึ้น เป็น ประเด็นกองทุนหลักประกันสุขภาพตำบล จุดคานงัด ขาดกระบวนการพัฒนากองทุน สปสช.

คณะกรรมการ สปสช.ไม่มีองค์ความรู้ ชาวบ้าน กลุ่ม องค์กรในชุมชนต้องรู้ต้องทราบ การพัฒนากลุ่ม
เครือข่ายเพื่อต้องการเข้าถึงสุขภาพตำบล

2.เสนอปรับเปลี่ยนรายชื่อคณะกรรมการสมาชิกจังหวัดระนอง (ตามเอกสาร) การจัดทำ
แผนงานเชิงประเด็น รายชื่อคณะทำงานเชิงประเด็น (งบประมาณ ประเด็น 50,000 /1 ประเด็น) ประชุม
คณะกรรมการชุดใหญ่ ประชุมเลขานุการกิจแผน (ปี 2560 รายงานขาคือปี 2561 ค้างมาตั้งแต่ปี 2562
รายงานขาคือปี 2562)

3. มีแผนงานเสนอต่อ สช. เรื่องสร้างแผนที่เครือข่าย กลไก คนเห็นคน 14 จังหวัดภาคใต้

ครั้งที่ 4 การประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง

วันที่ 14 มีนาคม 2560 เวลา 09.00-12.00 น. ณ ศูนย์ประสานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง

มีวาระในการประชุม ดังนี้ 1.ประเด็นการทำงาน สสส. โดยภาคีเครือข่ายที่มี
ส่วนเกี่ยวข้องกับ สสส. 2.นำข้อมูลสถานการณ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม 3.ข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับ
สสส. มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และ4.วางแผนงานโครงการร่วมกัน และมีการจัดตั้งคณะทำงานเครือข่าย ส.
ร่วมกัน

เนื้อหาการประชุมโดยสรุป

จัดประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง วันที่ 14 มีนาคม 2560 ช่วงเช้า ซึ่งในเดือนนี้
ได้ขยับวันประชุมเร็วขึ้น เนื่องจากแกนนำหลักหลายท่านติดภารกิจ ผู้ประสานงานหลักพยายามประสาน
หาวันที่ลงตัว ครั้งนี้เป็นครั้งที่ 4 ของการจัดประชุมภาคีเครือข่ายฯ ซึ่งครั้งนี้มีตัวแทน ผู้ติดตาม สสส.6
(เมนูอย่างง่าย/ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่) Node ระนอง ผู้ประสานงานมูลนิธิศุภนิมิตฯ พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น
สกว.ระนอง และ พี่เลี้ยงงาน สพด. ด้านความปลอดภัยทางท้องถนนรวมทั้งผู้สูงอายุ(คุณอีโต้ช้าง)จากประเทศ
ญี่ปุ่น

ประเด็นในการปรึกษาหารือในครั้งนี้ ได้มีการหยิบยก 1)ประเด็นการทำงาน สสส. โดยภาคี
เครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สสส. โดยทางผู้ติดตาม สสส. สำนัก 6 เมนูอย่างง่ายและชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่
มีการเชื่อมประสานงาน หนุนเสริมการลงพื้นที่ติดตามโครงการให้เกิดรูปธรรม นำไปสู่เป้าหมายของ
โครงการ ซึ่งจากการพูดคุยแลกเปลี่ยนการติดตามหนุนเสริม พบว่า มีชุมชนที่ได้รับโอกาสจากโครงการ
สสส.สำนัก 6 ในช่วงปีที่ผ่านมา ยังมีข้อจำกัดในเรื่องของความเข้าใจโครงการ เนื่องจากมีการสนับสนุน
โครงการ ผ่านครู ดำเนินการในโรงเรียน ซึ่งพบว่า มีการโยกย้ายครูที่อยู่ในช่วงต้นของการพัฒนาโครงการ
จนได้รับการอนุมัติโครงการ เมื่อมีการโยกย้ายเกิดขึ้น การรับช่วงต่อของโครงการ โดยความรับผิดชอบของ
ครูท่านอื่น มีผลต่อการขับเคลื่อนโครงการ เนื่องจากครูยังไม่เข้ากระบวนการ แผนงานกิจกรรม รวมทั้ง
กรอบดำเนินการงานโครงการ สสส. ทางผู้ติดตามโครงการ สสส. จึงต้องเร่งติดตามทำความเข้าใจกรอบการ
ดำเนินงานโครงการ แผนงานโครงการ เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกันแก่ผู้รับโครงการ สสส.ที่ได้รับอนุมัติให้
ดำเนินการ ดังนั้นการหนุนเสริมงานของเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ได้สรุปในประเด็นนี้ว่า หากมี

แผนการลงพื้นที่ติดตามหนุนเสริมที่ชัดเจน อาจมีการส่งต่อภารกิจ ช่วยหนุนเสริมให้กับเครือข่ายที่อยู่ในพื้นที่ หรือมีแผนปฏิบัติการในพื้นที่ และควรมีการสร้างช่องทางการติดตามหนุนเสริม ผ่านช่องทางไลน์ กลุ่ม หรือสื่อเฟสบุ๊ค เพื่อความสะดวก คล่องตัว รวมทั้งสามารถทำความเข้าใจกับผู้รับโครงการได้อย่างต่อเนื่องทันทั่วทั้งอีกด้วย

เรื่องที่ 2)การนำข้อมูลสถานการณ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม มาเล่าสู่กันฟัง ในการดำเนินงานในพื้นที่ เช่น ประเด็นแรงงานประชากรข้ามชาติ ซึ่งทางมูลนิธิศุภนิมิตฯ ได้งบประมาณจาก สสส. สำนัก 9 มาขับเคลื่อนงานในพื้นที่ โดยใช้เรื่องของการสร้างอาสาสมัครต่างด้าว อสต. ทำงานดูแลสุขภาพ โดยเน้นกลุ่มเป้าหมายแรงงานข้ามชาติ จึงมีประสบการณ์ในเรื่องของการทำงานด้านสุขภาพ ที่สามารถหนุนเสริมภาคีเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ในประเด็นที่กล่าวมาได้ ส่วนทางด้าน ผู้ติดตาม สสส.6 ที่กำลังดำเนินการพัฒนาโครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ ซึ่งปีนี้ได้พัฒนาโครงการในพื้นที่ตำบลบางหิน จำนวน 1 โครงการ ส่วนแผนงานปีหน้าได้มีการวางแผน การเตรียมความพร้อม คน ชุมชน และประเด็นในการพัฒนาโครงการ โดยเน้นกระบวนการพัฒนาโครงการในพื้นที่ เพื่อสร้างการเรียนรู้ให้กับชุมชน และผู้รองรับทุนโครงการ ได้เข้าใจกระบวนการตั้งแต่ต้นทาง ซึ่งได้มีการส่งต่อ ซึ่เป้าหมายที่ ประเด็น จากภาคีเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนองในเบื้องต้น ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์กับชุมชนได้เข้าถึงโครงการ สสส.

เรื่องที่ 3) ข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สสส. มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เป็นประเด็นหารือในเรื่องของการได้รับการประสานงานจากโครงการสร้างครอบครัวอบอุ่น ใน 3 มิติ ได้แก่ (1)สัมพันธภาพในครอบครัว สมาชิกในครอบครัวมีกิจกรรมร่วมกันเพิ่มขึ้น/การใช้เวลาร่วมกันมากขึ้น การลดความรุนแรงในครอบครัว การลดจำนวนชั่วโมงในการใช้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ (2)บทบาทหน้าที่ของครอบครัวในการดูแลสมาชิกบ้านปลอดอบายมุข ลดปัจจัยเสี่ยงทางสุขภาพ เพิ่มพฤติกรรมสุขภาพ ออกกำลังกาย กินอาหารปลอดภัย และ (3)การพึ่งพาตนเอง มีรายได้ มีการออม ภาระหนี้สินครัวเรือนลดลง จากดัชนีดังกล่าวจะเป็นเครื่องมือบ่งบอกคุณลักษณะของครอบครัว ครอบครัวที่ทำบทบาทหน้าที่เลี้ยงดูเด็กและเยาวชนได้เหมาะสมตามช่วงวัย ผู้สูงอายุได้รับการเอาใจใส่ มีสัมพันธภาพที่ดีในครอบครัวปราศจากความรุนแรง รวมถึงการพึ่งตนเองด้านเศรษฐกิจ ด้านการเรียนรู้และด้านสุขภาพได้ จะสะท้อนพลังที่จะเปลี่ยนแปลงสังคมไทยให้ก้าวข้ามความขัดแย้งไปสู่การเปลี่ยนแปลงที่ดีของสังคม ภายได้โครงการพัฒนานวัตกรรมการขับเคลื่อนงานครอบครัวอบอุ่นในระดับพื้นที่ ดำเนินร่วมกันและพัฒนาเสริมทักษะความรู้ให้แก่หน่วยสร้างการเรียนรู้ ครอบครัวศึกษาให้สามารถนำไปถ่ายทอดความรู้แก่ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนได้ ซึ่งมีกลไกการทำงานร่วมกับท้องถิ่นที่เรียกว่าศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนที่เป็นพื้นที่เรียนรู้สำหรับครอบครัวในชุมชนโดยครอบครัวเป็นผู้เรียนรู้ด้วยตนเอง โดยศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชนหรือพื้นที่เรียนรู้สำหรับครอบครัว กลไกที่จะเป็นพลังขับเคลื่อนที่สำคัญคือหน่วยสร้างการเรียนรู้ครอบครัวศึกษา มีบทบาทในการหนุนเสริมให้เกิดครอบครัวอบอุ่นในระดับพื้นที่ ตลอดจนจัดการความรู้การทำงานด้านครอบครัวที่จะนำไปสู่องค์ความรู้เรื่องครอบครัวอบอุ่นเพิ่มขึ้นในชุมชน พร้อมทั้งทำหน้าที่ในการเชื่อมประสานหน่วยงานขับเคลื่อนงานในพื้นที่ โดยเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) ซึ่งเป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนงาน

ร่วมกันที่จะช่วยเป็นแรงสนับสนุนส่งต่อครอบครัวทำให้เกิดการเรียนรู้ในชุมชน ซึ่งอยู่ระหว่างประสานงาน ดำเนินการในพื้นที่ ซึ่งเป็นข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้องการสนับสนุนโครงการของ สสส. สำนัก 6 ในพื้นที่ จังหวัดระนอง ส่วนความชัดเจนเป็นอย่างไร รอการประสานงานมายังเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง อีกครั้ง

ส่วนเรื่องที่ 4) มีการดำเนินการปรึกษาหารือเพื่อวางแผนงานโครงข่ายร่วมกัน และมีการ จัดตั้งคณะทำงานเครือข่าย ส. ร่วมกัน ในเรื่องของการสนับสนุนชุมชนผ่านเครื่องมือ สสส. ซึ่งในประเด็นนี้ มีความเห็นว่า ที่ผ่านมา มีโครงการที่ได้รับการสนับสนุนจาก สสส. ในพื้นที่จังหวัดระนอง จำนวนมาก และมา จาก สสส. หลายสำนัก หลายประเด็นงาน ทำให้ทางเครือข่ายคนเห็นคน มีแนวคิดในเรื่องของการสร้าง เครือข่าย คนสสส.เห็น สสส. ในพื้นที่ เพื่อการยกระดับการทำงานร่วมกันในพื้นที่ สร้างรูปธรรมการทำงาน ให้เกิดขึ้นแก่คนจังหวัดระนอง ดังนั้น การใช้โอกาสที่ได้มาร่วมประชุมเครือข่ายคนเห็นคน ได้ลงทบทวน บทบาทหน้าที่ ของคน ที่เกี่ยวข้องกับแหล่งทุน สสส. จากสำนักใดบ้าง ทำในประเด็นอะไร ซึ่งหากมีการ ประมวลทบทวนการทำงานในลักษณะเครือข่ายเช่นนี้ จะทำให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงาน และเชื่อมร้อยการขับเคลื่อนในเชิงประเด็นการสร้างสุขภาวะชุมชนให้เกิดขึ้นได้ในจังหวัดระนอง เหมือนกับ การต่อจิ๊กซอร์ จากภาพเล็กๆเป็นภาพใหญ่ที่สมบูรณ์ จากความเห็นในที่ประชุมเห็นด้วยกับเรื่องนี้ และให้มีการ ดำเนินการร่างโครงข่าย เพื่อนำคุยในวงผู้เกี่ยวข้องอีกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงาน ต่อไป



4.5) สรุปบทเรียนการจัดเวทีเครือข่าย

จากการจัดประชุมเวทีเครือข่ายคนเห็นจังหวัดระนอง ทั้ง 4 ครั้ง พบว่าสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความร่วมมือ และเกิดการบูรณาแผนการทำงานร่วมกันที่หลากหลาย สามารถสรุปประเด็น สำคัญๆได้ดังนี้

(1) สามารถเชื่อมประสานงานภาคีเครือข่ายเข้าร่วมประชุมได้ต่อเนื่อง มีความหลากหลาย ของผู้เข้าร่วมประชุม ที่มีประเด็นการทำงานที่เกี่ยวข้องกับด้านสุขภาพ ด้านประชากรข้ามชาติ ประเด็น การศึกษา ประเด็นเด็กและเยาวชน ประเด็นด้านอาชีพ และสวัสดิการและความมั่นคงของมนุษย์ และด้าน แผนงานนโยบายของภาครัฐ เป็นต้น

(2) สามารถกำหนดจัดตั้งเครือข่าย และกำหนดวันประชุมเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ทุกวันที่ 19 ของเดือนที่รับรู้และรับทราบร่วมกัน(วันเวลาสามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม) โดยใช้สถานที่ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนองเป็นสถานที่ในการจัดประชุม

(3) เกิดช่องทางการสื่อสาร การติดต่อประสานงานระหว่างกัน ผ่านช่องทางไลน์กลุ่ม ชื่อ “คนเห็นคนจังหวัดระนอง” ปัจจุบันมีจำนวนสมาชิก 10 คน จาก 10 ภาครีเครือข่าย (สข./สปจ. /สปสข./สสส. 1,4,6,9,10 /สพป./พม./สธ./กองทุนสวัสดิการชุมชน/มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย จ.ระนอง และ สกว.ระนอง)

(4) เกิดการเชื่อมแผนงาน โครงการ กิจกรรมวิจัย การคัดเลือกพื้นที่วิจัยใหม่ นักวิจัยใหม่ จากการชี้เป้าและแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากภาครีเครือข่ายคนทำงาน

(5) เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย โดยภาครีเครือข่ายนำไปสื่อสารประชาสัมพันธ์ ต่อยอด และใช้ประโยชน์จากผลงานวิจัย นักวิจัย และชุมชนวิจัย จากภาครีเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง เช่น การนำผลงานวิจัยไปสื่อสารผ่านช่องทางวิทยุ รายการอป.มข.คุยข่าว ทาง สวท.ระนอง 107.25 MHz ทุกวันอาทิตย์ เวลา 11.00-12.00 น. , การลงพื้นที่ของภาครีเครือข่าย ในการติดตามหนุนเสริมชุมชนวิจัย และ ช่วยสื่อสารประชาสัมพันธ์การทำงานของนักวิจัยและชุมชนวิจัย

(6) เกิดการต่อยอด ขยายประเด็นการทำงานในชุมชนพื้นที่วิจัย เช่น ประเด็นด้านสุขภาวะ ชุมชน ประเด็นเด็กและเยาวชน ประเด็นด้านอาชีพ ประเด็นด้านสวัสดิการ และการควบคุม ป้องกัน ปัจจัยเสี่ยง ของภาครีเครือข่าย สข./สปจ. /สปสข./สสส. 1,4,6,9,10 /สพป./พม./สธ./กองทุนสวัสดิการชุมชน/มูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย จ.ระนอง

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา นอกจากประเด็นดังกล่าวข้างต้น ยังพบว่า การประชุมเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง เป็นแนวทางที่สอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานของภาคีสมาชิกสุขภาพจังหวัดระนอง ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย และภาครีเครือข่าย จึงมีความเห็นร่วมกันที่มอบหมายหน้าที่หลักในการประชุมเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง ให้กับทางศูนย์ประสานงานภาคีจังหวัด (สปจ.ระนอง)ซึ่งมีประเด็น แนวทาง และ ยุทธศาสตร์การทำงานที่ตรงกับการประชุมเครือข่ายดังกล่าว ส่วนทางพี่เลี้ยงนักวิจัยและศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง จะเป็นแกนกลางในการขับเคลื่อนวงคุยอื่นๆเพิ่มเติม ที่มีความเกี่ยวข้องกับประเด็นและยุทธศาสตร์ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ในประเด็นเศรษฐกิจหลักของจังหวัดระนอง(ภาคการประมง ภาคการท่องเที่ยว และภาคการเกษตร) ประเด็นเศรษฐกิจชุมชน การทำงานวิจัย และเครือข่ายคนทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง เป็นต้น ซึ่งแผนการดำเนินงานดังกล่าวจะมีการดำเนินงานในไตรมาสที่ 3 และ 4 ของปีงบประมาณ 2560 ต่อไป

บทที่ 5

การพัฒนาช่องทางการสื่อสาร

การสื่อสารสาธารณะเพื่อสร้างกระบวนการรับรู้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง จากเดิมงานสื่อสารสาธารณะของจังหวัดระนอง จะเป็นลักษณะการจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์ผ่านผู้เข้าร่วมกิจกรรม และภาคีเครือข่ายที่เข้าร่วมกิจกรรมเป็นหลัก ซึ่งสามารถสื่อสารประชาสัมพันธ์ได้ระดับหนึ่ง และเป็นการสื่อสารประชาสัมพันธ์แบบใครสนใจที่จะสื่อสารในรูปแบบใด ก็สามารถทำการสื่อสารประชาสัมพันธ์ได้อย่างอิสระ ส่วนการสื่อสารที่มีรูปแบบโครงสร้างของเนื้อหา มีเรื่องราวที่น่าสนใจ ก็จะเป็นการสื่อสารจากสื่อกระแสหลัก ผ่านทีวีช่องต่างๆ ที่ลงพื้นที่มาถ่ายทำสารคดี แต่ที่ผ่านมาสื่อสารสาธารณะหลักของงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ยังไม่ได้ริเริ่มอย่างเป็นทางการ

5.1 กระบวนการรับรู้กระบวนการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง

จากสถานการณ์ดังกล่าว ทำให้พี่เลี้ยงนักวิจัย ได้เล็งเห็นความสำคัญของสื่อช่องทางหลักของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ที่จะต้องมีสื่อช่องทางหลัก เพื่อหนุนเสริมงานวิจัยในพื้นที่ ซึ่งในปีที่ผ่านมา ได้มีการริเริ่มทดลองระบบผ่านช่องทางการสื่อสารต่างๆ เพื่อใช้เป็นช่องทางสื่อสารหลักของโครงการวิจัยของจังหวัดระนอง ในปี 2559-2560 ดังนี้

1. ช่องยูทูป สกว.ระนอง(<https://www.youtube.com/channel/UC176iN5S-B4xIas7wIz9APg>) ในรูปแบบการจัดทำสื่อวิดีโอ หนังสือ ระยะเวลา 1-15 นาที โดยริเริ่มจาก 1) โครงการวิจัยกาแฟบ้านไร่ใน ระยะ 8 เดือนที่ผ่านมา มีผู้เยี่ยมชมทั้งสิ้น 77 ครั้ง (<https://www.youtube.com/watch?v=2EcOT6pcAvA>) 2) โครงการวิจัยนาข้าว พื้นที่บ้านนาพรุใหญ่ ระยะ 7 เดือนที่ผ่านมา มีผู้เยี่ยมชมทั้งสิ้น 68 ครั้ง (<https://www.youtube.com/watch?v=YNUCXJ8B8dA>) 3) โครงการวิจัยการอนุรักษ์ป่าชายเลนบ้านซิมิ ระยะ 4 เดือนที่ผ่านมา มีผู้เยี่ยมชมทั้งสิ้น 49 ครั้ง (<https://www.youtube.com/watch?v=eb9pxBELJmY>) 4) โครงการวิจัยด้านแร่บ้านหาดส้มแป้น ที่เชื่อมโยงการชุกการแสดงแร่บารอนแร่ ระยะ 8 เดือนที่ผ่านมา มีผู้เยี่ยมชมทั้งสิ้น 1,206 ครั้ง (<https://www.youtube.com/watch?v=yuIP3IBC4dE&index=1&list=PL3DarVNe2xuGPUsmM0CL7hnzz5B4pcxL>)

ซึ่งปัจจุบัน มีผู้สนใจเข้ามาเยี่ยมชมรวมกัน เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 1,400 ครั้ง และในปี 2560 ทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง มีแผนงานที่จะดำเนินการสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยอย่างต่อเนื่อง ผ่านช่องทางการสื่อสารวิดีโอ หลังการดำเนินงานของโครงการวิจัยเสร็จสิ้นในแต่ละโครงการ โดยออกแบบจัดทำสื่อวิดีโออย่างง่ายด้วยสมาร์ทโฟน โดยมีชุมชนวิจัยดำเนินการจัดทำสื่อด้วยตนเอง ผ่านกระบวนการอบรม เสริม เพิ่มเติมความรู้ ด้วยเทคนิควิธีอย่างง่าย และทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ยังมีแผนการดำเนินงานผลิตสื่อวิดีโอแบบภาพรวมของการดำเนินงานโครงการวิจัยของจังหวัดระนองเพิ่มเติม ผ่านเครือข่ายภาคี/ทีมสื่อในพื้นที่ด้านการสื่อสาร

ประชาสัมพันธ์ ซึ่งจากการวิเคราะห์ จำนวนยอดผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมพบว่า ยังมียอดผู้สนใจเข้าเยี่ยมชมในจำนวนน้อยมาก จากเป้าหมายที่วางไว้ จึงจำเป็นต้องสร้างช่องทางการสื่อสารช่องทางอื่นๆให้มากขึ้นจากพี่เลี้ยงนักวิจัย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย ผ่านช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์ ในรูปแบบวิดีโอ หนังสือ ซึ่งเป็นช่องทางที่คนในยุคปัจจุบันสามารถเข้าถึงได้ง่ายผ่านอุปกรณ์สื่อสารใกล้ตัวที่เข้าถึงง่าย และราคาไม่แพงดังเช่นในอดีต

นอกจากนั้นในช่วง 6 เดือนแรก ของปีงบประมาณ 2560 ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้ดำเนินการพัฒนาช่องทางการสื่อสาร อื่นๆเพิ่มเติม ที่สามารถสร้างการรับรู้ เข้าถึง และใช้ประโยชน์จากงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นได้เพิ่มมากขึ้น โดยเน้นรูปแบบการสื่อสาร ที่อ่านง่าย เข้าใจง่าย มีภาพประกอบ และสามารถเข้าถึงได้ทุกเพศ ทุกกลุ่มวัย คือ ช่องทางการสื่อสารทางเฟสบุ๊ค ชื่อเฟสบุ๊กว่า “สกว.ระนอง” (<https://www.facebook.com/profile.php?id=100013946733623>)

5.2 สื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ ผ่านเฟสบุ๊ค สกว.ระนอง

ซึ่ง 6 เดือนที่ผ่านมา มีการดำเนินงาน สื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงานวิจัยในพื้นที่ ผ่านเฟสบุ๊ค สกว.ระนอง อย่างต่อเนื่อง โดยมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญคือ 1) เพื่อให้ให้นักวิจัย ชุมชนวิจัยได้ ทบทวนกระบวนการทำงานวิจัย รับรู้ รับทราบผลการดำเนินงานวิจัยในระดับพื้นที่ และเพื่อเป็นการบันทึกผลการดำเนินงานอีกช่องทางหนึ่งของนักวิจัย ชุมชนวิจัย สำหรับใช้ประกอบจัดทำรายงานวิจัยเพิ่มเติม 2) เพื่อสื่อสารประชาสัมพันธ์สู่สาธารณะ ให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัย นักวิจัย และชุมชนวิจัย ให้เพิ่มมากขึ้น และ 3) เพื่อเปิดโอกาส สร้างการรับรู้ให้ผู้ที่สนใจ ได้เข้ามาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัย การขอสนับสนุนทุนวิจัย ตามประเด็นที่สนใจในพื้นที่ รวมทั้งการปรึกษาขอข้อมูลด้านงานวิจัย เพื่อท้องถิ่นในจังหวัดระนอง ซึ่งสามารถสื่อสารได้อย่างรวดเร็วผ่านช่อง IN BOX ของเฟสบุ๊ค

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา มีผลการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่าน เฟสบุ๊ค สกว.ระนอง ดังนี้

เรื่องที่ 1 นื่องใหม่ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

วันที่ 30 ตุลาคม 2559

#ติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย #จักสานบ้านหนองจิก

ทบทวนผลที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยในช่วง 6 เดือนแรก.. ได้องค์ความรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านงานจักสานในชุมชน เกิดการสืบทอดความรู้งานจักสาน "ผาชี" ที่เป็นเอกลักษณ์ของคนหนองจิก เกิดการพัฒนาประยุกต์ คิดค้นลวดลายจักสานใหม่ๆ รวมทั้งการรวบรวมชิ้นงาน ผลิตภัณฑ์จักสานในชุมชน และที่สำคัญ เกิดการพัฒนาศักยภาพนักวิจัยน้องใหม่บริหาร โครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ



#ทีมวิจัยจักสานหนองจิก #ปากจั่น #กระบรี

เรื่องที่ 2 ทบทวนความคิด

วันที่ 9 พ.ย. 2559 ทีมวิจัยบ้านบางสีกิม ค้นพบตัวเอง ออกแบบแผนงานโครงการ #ผักเหลียง# เป็น 3 วง วงแรกว่าด้วยการเพาะขยายพันธุ์ วงที่สองว่าด้วยอาหารการแปรรูป วงที่สามว่าด้วยเส้นทางการตลาด โดยแต่ละวงจะเริ่มดำเนินการภายในเดือนนี้ รอชมผลงาน... #ทำในสิ่งที่ชอบ #ชอบในสิ่งที่ทำ



#ทีมวิจัยผักเหลียงบางสีกิม

เรื่องที่ 3 การบริหารจัดการกลุ่ม คน งาน เงิน

วันที่ 10 พฤศจิกายน 2559 ประชุมประจำเดือน ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ต.หาดส้มแป้น โดยมีนายสมโชค ตันง่วน เป็นประธาน มีคณะกรรมการ สมาชิกกลุ่ม 20 คนเข้าร่วมประชุม ทุกวันที่ 10 ของเดือน จากการดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ฯ ด้านการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาด้านแร่ ให้กับบุคคลทั้งภายในและภายนอกชุมชน จำหน่ายของที่ระลึก เกิดเป็นรายได้หมุนเวียนให้กับสมาชิกในกลุ่ม มีการลงหุ้นของสมาชิกคนละ 50 บาท ทางคณะกรรมการศูนย์เรียนรู้ฯ ได้ดำเนินการปันผลให้กับสมาชิกครั้งแรกเมื่อวันที่ 10 กรกฎาคม 59 ได้รับเงินปันผลคนละ 100 บาท ปันผลครั้งที่ 2 เมื่อวันที่ 10 พฤศจิกายน 59 สมาชิกได้รับเงินปันผลคนละ 200 บาท แอปสแตงเกตเห็นรอยยิ้ม ความภูมิใจของสมาชิก

#สิ่งที่ลงมือทำด้วยความตั้งใจ

#ร่วมมือร่วมใจ

#ความสำเร็จไม่ไกลเกินฝัน

#สิ่งที่ได้มากกว่าเงินคือความสุข

#สุขที่ได้ทำ



#ทีมวิจัยหาดส้มแป้น

เรื่องที่ 4 สถานสัมพันธ์เครือข่ายนักวิจัย จ.ระนอง

วันที่ 12 พ.ย.59 เครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง ลงพื้นที่เกาะตาครุด เยี่ยมพี่น้องนักวิจัยชาวเกาะ เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีชีวิต บนพื้นฐานความเป็นอยู่ที่ยั่งยืน พึ่งพาฐานทรัพยากรทางทะเล ประกอบอาชีพประมงหมุนเวียนไปตามฤดูกาล วางอวนปูม้า หาหอยตลกปลา หาเลี้ยงครอบครัวตามวิถีนักสู้.. ขอเป็นกำลังใจให้นักสู้ทุกคน

#พี่น้องเครือข่ายงานวิจัย

#สถานสัมพันธ์เครือข่ายนักวิจัย



เรื่องที่ 5 ติดตามหนุนเสริมกระบวนการงานวิจัย

จากการถอดบทเรียนคณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา เมื่อเดือนที่ผ่านมา พบว่า สมาชิกคณะกรรมการสะท้อนชัดเจนว่า 5 กิจกรรมหลักของชมรมผู้สูงอายุที่เคยดำเนินการในวันที่ 15 ของทุกเดือน เริ่มหด ลด ย่อ เหลือ 1, 2 หรือ 3 เท่านั้น เนื่องจากตารางวางแผนเรื่องเวลา และมีวาระอื่นๆเข้ามา ทำให้กิจกรรมหลักที่สำคัญ #หด #หาย #ยกยอด ทำงัยละลุง? นำกิจกรรมเหล่านั้นกลับมาซิ ทำได้มั๊ย? พี่เลี้ยงอยากเห็น # ทบทวนชวนทำทาย #เอาแล้วจ้ะ..วันนี้ประชุมประจำเดือนชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ลุงๆป้าๆจัดเต็ม 4 กิจกรรมหลัก 1.การออกกำลังกาย 2.พิธีกรรมทางศาสนา ร้องเพลงมาร์ช 3.เก็บค่าบำรุงสมาชิก ฅาปนกิจ

4.ถ่ายทอดวิชาการ ส่วนกิจกรรมที่ 5.ภาคบันเทิง สันทนาการ ของคทำกิจกรรมในช่วงไว้อาลัย จากกิจกรรมที่
ทำสร้างความสุข รอยยิ้ม ให้กับลุงป้ามากมายทีเดียว

#ขอบคุณลุงๆป้าๆ #ทำในสิ่งทำทนาย #ทีมวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา



เรื่องที่ 6 รวมพล คนสูงวัย เยือนชุมชนในวงใต้

วันนี้สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคาและลูกหลาน จำนวน 100 กว่าคน เดินทางโดยรถสองแถว 3 คัน
เป้าหมายคือในวงใต้ อ.ละอุ่น ระหว่างแวะพักทักทายเครือข่าย
งานวิจัยละอุ่นเหนือ จากนั้นเดินทางมุ่งหน้าสู่ในวงใต้ ซึ่งในช่วง
เช้าได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทางชุมชนในวงใต้ อ.ละอุ่น โดยมี
ชมรมผู้สูงอายุในวงใต้/ลุงลำควน อยู่ยง ประธานจังหวัด /เพื่อน
หมอนรงค์ ศรีเมือง ผอ.รพ.สต.ในวงใต้/ศูนย์เรียนรู้เศรษฐกิจ
พอเพียง/ผู้นำชุมชนได้แบ่งปันความรู้ประสบการณ์และปัน
น้ำใจให้แก่นัก



จากนั้นช่วงบ่ายเดินทางมายังตำบลหาดส้ม
แป้น แวะเยี่ยมสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ตำบลหาดส้มแป้น ไหว้
พระทำบุญวัดหาดส้มแป้น และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับทาง
เครือข่ายนักวิจัยศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้ม
แป้น เกิดการสร้างมิตรภาพในระหว่างสมาชิก ได้ร่วมทุกข์ ร่วม
สุข แลกเปลี่ยนเรียนรู้ #ได้รู้จักเพื่อนใหม่ #เรื่องใหม่ ในกลุ่มเดิม
ที่รู้จักกันแล้วก็ได้รู้จักกันมากขึ้น เกิดความเข้าใจกันอย่างแท้จริง
ซึ่งเป็นความเข้าใจที่มีต่อกันมากกว่าบทบาทหน้าที่ในการ
ทำงาน แต่เข้าใจถึงตัวตน อารมณ์ความรู้สึกที่เกิดขึ้นระหว่างกัน
#มิตรภาพแห่งการแบ่งปัน #ขอบคุณทุกคนที่ผ่านเข้ามาและอยู่ร่วมกัน
#ทีมวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา
#ทีมวิจัยหาดส้มแป้น#ทีมวิจัยละอุ่นเหนือ#ทีมวิจัยกาแฟไร่ใน
#ทีมวิจัยราชครูคณฺฐนนักเรียนกศน. #เพื่อนใหม่

เรื่องที่ 7 ติดตามหนุนเสริมกระบวนการวิจัย

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2559 การลงพื้นที่เพื่อประชุมที่เน้นกระบวนการ #ร่วม คิดร่วม วางแผนร่วม □ ออกแบบร่วม ทำร่วม(ในบางเรื่อง) (แยกทำในบางครั้ง) แต่นำความรู้มา □ เรียนรู้ร่วมกัน 📖 □ ซึ่งเป็นการเปิดพื้นที่ให้ชาวบ้านได้มีบทบาทในการวิจัย ทำให้งานวิจัยเป็นงานที่ชาวบ้านเข้าถึง จำต้องได้ 🙌 ☺ #ทีมวิจัยบ้านบางสีกิม



เรื่องที่ 8 พัฒนาโครงการวิจัย กม.30 ละอุ่น

วันที่ 19 พฤศจิกายน 2559 ลงพื้นที่คุยกลุ่มย่อย ทำความเข้าใจแนวคิดการทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เน้นกระบวนการ 🔍 □ 1) ค้นหา/วิเคราะห์ "คน" ให้เหมาะสมกับงาน ชอบทำ อยากทำ 2) ค้นหา/วิเคราะห์ "โจทย์" ความสำเร็จจากชุมชนท้องถิ่น ทำแล้วก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในชุมชน ทำให้ชุมชนได้เรียนรู้และเก่งขึ้น



💡 □ #ปรับ #เปลี่ยน #เพิ่ม #เติม #หนุน #เสริม #คน #งาน #เงิน

🚩 □ เป้าหมาย การพัฒนาคนรุ่นใหม่ สร้างความรู้ความเข้าใจคนในพื้นที่ และเชื่อมโยงการทำงานภาครัฐ เอกชน และชุมชน ด้วยการศึกษาวิจัยวิถีชุมชนสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน ไทย-เมียนมาร์ กรณีศึกษา กม.30 – มะลิวัลย์

🔔 □ วงคุยครั้งหน้า #ถอด #บททวน "คนเห็นคน" #วางแผนงาน #จังหวะก้าว

เรื่องที่ 9 "ห้องเรียน"เพื่อการเรียนรู้

🌱 □ วันที่ 24 พฤศจิกายน 2559 วงคุยวันนี้ ทีมวิจัยหามาตราชกรุด ได้ร่วมกันออกแบบเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกษตรกร เจ้าของหมากพันธุ์ดี

🏠 □ 39 คราวเรือน เพื่อหารือแนวทางการเพาะขยายพันธุ์หมากพันธุ์ดี ซึ่งจะจัดขึ้นวันที่ 4 ธันวาคม 2559

โดยทีมวิจัยนำเสนอผลจากการลงพื้นที่เก็บข้อมูล 39 ครั้วเรือน ซึ่งเป็นเจ้าของหมากพันธุ์ดีจากหมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง□จากนั้นเปิดวงให้แลกเปลี่ยน ชักถาม □สะท้อนผลของข้อมูล เพื่อหาแนวทางร่วมกันในการเพาะขยายพันธุ์หมากพันธุ์ดี เพื่อการศึกษาและพัฒนาสู่เศรษฐกิจชุมชนต่อไป
#ทำได้ #ยังไม่ใช่การรู้จริง #จะรู้จริงต้อง..#ทำได้ #อธิบายได้

#ทีมวิจัยหมากราชกรูด



เรื่องที่ 10 การเรียนรู้จากการลงพื้นที่

วันที่ 3 ธันวาคม 2559 วันนี้ช่วงเช้าลงพื้นที่ หมู่ที่ 10 ห้วยไทรงาม ต.ลำเลียง อ.กระบุรี เพื่อพัฒนาโครงการวิจัยครั้งที่ 2 "ศึกษาแนวทางการปรับตัวของเกษตรกรห้วยไทรงามเพื่อการอยู่รอดในสถานการณ์ราคาผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ และภาวะเศรษฐกิจแบบนี้ ปรับตัวให้อยู่รอดได้อย่างไร ? □เป็นโจทย์ท้าทายทีมวิจัยและเกษตรกรในพื้นที่ ที่ต้องหันมาลดรายจ่ายในภาคการเกษตร และในขณะเดียวกันการเพิ่มรายได้ในภาคการเกษตร การจัดการ การใช้ประโยชน์จากพื้นที่การเกษตร ปลูกพืชผสมผสาน □ รวมทั้งการลดรายจ่ายนอกภาคเกษตร เช่นการลดรายจ่ายในครัวเรือน ลดการบริโภคสินค้าที่ไม่จำเป็น และทำอย่างไรที่จะสามารถเพิ่มรายได้นอกภาคเกษตร การมองหาอาชีพเสริม การสร้างทางเลือกทางด้านอาชีพให้กับครัวเรือนเกษตรกร ชุมชนต่อไป ซึ่งการพัฒนาโครงการวิจัย เน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนเป็นสำคัญ

#งานวิจัยใครก็ทำได้ #ทีมวิจัยห้วยไทรงาม



🕒☐ ช่วงบ่ายมีนัดกับทีมวิจัยบ้านบางสิกิม ต.ทรายแดง อ.เมือง เพื่อประชุมวางแผนการเพาะขยายพันธุ์ผักเหียง การจัดทำแปลงปฏิบัติการเพาะ โดยตั้งเป้าหมายในการเพาะผักเหียง จำนวน 4,500 กล้า ☐ และสรุปผลข้อมูล ซึ่งพบว่าเกิดการพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ด้านทักษะ การบันทึกข้อมูล การนำเสนอข้อมูล และวางแผนอย่างเป็นระบบมากขึ้น 🕒☐ 🕒☐ #พัฒนาตนเองสู่การเป็นนักวิจัยเพื่อท้องถิ่น #ทีมวิจัยบ้านบางสิกิม



จากนั้น 🕒☐ ช่วงเย็น ทางทีมที่เลี้ยงได้นัดหมายพัฒนาโครงการ กม.30 อ.ละอุ่น ด้วยโจทย์วิจัยศึกษาวิถีชุมชนสู่การพัฒนาเศรษฐกิจชายแดนไทย-เมียนมาร์ กรณีศึกษา : กม.30-มะลิวัลย์ ซึ่งเป็นการพัฒนาโครงการครั้งที่ 2 🗨☐ เพื่อการวิเคราะห์ผู้เกี่ยวข้อง กลุ่มเป้าหมายงานวิจัย เพื่อกำหนดแบบแผนงานกิจกรรมโครงการวิจัย รวมทั้งการชวนทีมวิจัยรุ่นใหม่ทบทวน วิเคราะห์ตนเองตามสนใจ ความถนัด ความสามารถ และทักษะเฉพาะของแต่ละคน เพื่อนำมาออกแบบ วางแผนงานให้เหมาะสมสอดคล้องกับบทบาทของทีมวิจัย ซึ่งเป้าหมายในการพัฒนาโครงการวิจัย นอกจากเป้าหมายที่ตอบโจทย์งานวิจัย การนำผลการศึกษาวิจัย ขับเคลื่อนสู่การแก้ไขปัญหา การสร้างความเข้าใจร่วมกัน และนำไปสู่การพัฒนาในระดับพื้นที่ต่อไป และอีก เป้าหมายที่



สำคัญไม่แพ้กันก็คือ   #การใช้งานวิจัยเพื่อการพัฒนา
นักวิจัยรุ่นใหม่ให้หันมาผลิตงานวิจัยเพื่อชุมชน
ของตนเอง

#ทีมวิจัยรุ่นใหม่ #โกอินเตอร์ #กม.30- #มะลิวัลย์



เรื่องที่ 11 การเรียนรู้ข้ามพื้นที่ ผ่านการเชื่อมโยงเครือข่ายนักวิจัย

วันที่ 4 ธันวาคม 2559 วันนี้ทีมวิจัยหมาก ราชกรูด ได้จัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง "หมาก" โดยมีเจ้าของสวนหมากพันธุ์ดี ในพื้นที่ หมู่ที่ 2 และหมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด จำนวน 39 ครัวเรือน รองนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบลราชกรูด อ.ปรางมณี นาคบำรุง ผู้ทรงคุณวุฒิ สพป.ระนอง /ที่ปรึกษาโหนดระนอง และเครือข่ายนักวิจัย จากชมรมผู้สูงอายุเพชรนาครา ทีมวิจัยแร่หาดส้มแป้น ทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสิทิม และทีมวิจัยกาแฟบ้านไร่โน เป็นต้น ได้มาเข้าร่วมในเวทีครั้งนี้

  ว่าด้วยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่อง "หมาก" เป็นไม้ยืนต้นตระกูลปาล์มที่สามารถพบได้ทั่วไปในแถบภาคใต้และภาคกลาง ในอดีตนิยมนำมาเคี้ยวกับใบพลูป้ายปูนแดงชนิดหน้อยพอให้ออกรส แม้ในปัจจุบันคนบ้านเรานิยมในการกินหมากลดลง แต่หมากยังนำมาใช้ประโยชน์ในด้านอื่นๆ ได้ ทั้งในรูปแบบหมากสด และหมากแห้ง สร้างรายได้ให้กับเกษตรกรที่ปลูกหมากในรอบปี โดยเฉลี่ยต้นละ 400-500 บาท

  การประโยชน์ของหมากมีมากมาย เช่น ดันหมาก นำมาใช้ประโยชน์ ใช้ทำสะพาน 
  "พานไม้หมากที่พาดข้ามฝากสองฝั่งคลอง แรกก่อนน้องเคยเดินข้ามไปข้ามมาหาพี่" นำหมากมาใช้ในงานประเพณี หรือพิธีกรรม ความเชื่อ งานมงคล เช่น งานแต่งงาน งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น และยังนำหมากมาใช้ในวิธีการรักษา ปัด เป่า ฟัน รักษาโรคเรื้อรังของภูมิปัญญาหมอพื้นบ้าน

  ซึ่งวันนี้ผู้เข้าร่วมได้แลกเปลี่ยน ชักถาม แบ่งปันความรู้ประโยชน์ของหมาก รวมทั้งข้อเสนอแนะ การคัดเลือกหมากพันธุ์ดี หมากพันธุ์ดีมีลักษณะอย่างไร?   การทดลองเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการศึกษา และการพัฒนาคุณภาพ มาตรฐานสู่เศรษฐกิจชุมชนในอนาคตได้ โดยทีมวิจัยตั้งเป้าหมาย   ในการเพาะขยายพันธุ์หมากราชกรูด เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกร นำร่อง 39 ครัวเรือน โดยเชื่อมโยงตลาดเครือข่ายชุมชนวิจัย โดยจะเริ่มเพาะขยายพันธุ์ในช่วงเดือนมกราคม 60

  ไม่เพียงเท่านั้น ทางทีมวิจัยหมากราชกรูด ได้เริ่มนำกาบหมาก หรือบ้านเรา เรียก ดกหมาก และเปลือกหมาก มาสร้างมูลค่า ด้วยงานประดิษฐ์ แปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์กระเป๋าทือ ดอกไม้ แจกัน ดอกไม้ ตะกร้าและหมาดื้อ หรือหมาดักน้ำ และต่อไปจะพัฒนาฝีมือ พัฒนาผลิตภัณฑ์จากกาบหมาก ในรูปแบบของ ภาชนะจานใส่อาหาร หมวก และรองเท้ากาบหมาก เป็นต้น นอกจากนี้จะได้ผลิตภัณฑ์ของชุมชน "การนำกาบหมาก มาใช้ให้เกิดประโยชน์ยังช่วยลดแหล่งเพาะพันธุ์ลูกน้ำยุงลายได้อีกด้วย"    ทีมวิจัยกล่าวไว้

จากการถอดบทเรียนช่วงท้าย จังหวะก้าวต่อของทีมวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ คือการนำความรู้จากงานวิจัยสู่การปฏิบัติการ 🌱☐ #ผลิตผลจากงานวิจัย #สร้างคน #คนสร้างงาน
#การช่วยเหลือ #การแบ่งปัน #ระยะทางไม่เป็นอุปสรรค #เพื่อนช่วยเพื่อน#ได้ใจ
#เครือข่ายนักวิจัย #ทีมวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ 😊☐😊☐

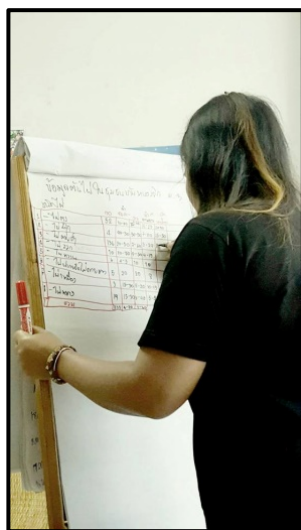


เรื่องที่ 12 วางแผน สรุปข้อมูลไฟในชุมชน

วันที่ 8 ธันวาคม 2559 วันนี้ทีมวิจัยจักสานบ้านหนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี ยกทัพมาสรุปข้อมูลข้อมูลเรื่องของไฟ...ไฟ เป็นไม้พุ่มหลายชนิด และหลายสกุลใน วงศ์หญ้า เป็นไม้ไม่ผลัดใบ ขึ้นเป็นกอ ลำต้นเป็นปล้องๆ ไฟเป็นพืชที่ออกดอกเพียงครั้งเดียวในชีวิตและยามใดที่ดอกไฟ เบ่งบาน นั่นเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงให้รู้ว่า วาระสุดท้ายของชีวิต ของไฟกอนั้นได้เดินทางมาถึงแล้ว เมื่อดอกไฟบานเต็มที่แล้วก็ร่วงหล่นลงสู่พื้นดิน ส่วนต้นไฟก็ค่อยๆ ยืนตาย และล้มชบลงสู่พื้นดิน ส่วนดอกไฟที่ร่วงหล่นสู่พื้นดินจำนวนมากมาย 🌱☐ เมล็ดพันธุ์ก็รอวันงอกงาม สืบเชื้อสายของไฟให้ดำรงอยู่ต่อไป

☀☐ จากการสำรวจข้อมูลไฟในชุมชน ยังพบว่าคุณลักษณะพิเศษของ "ไฟ" 1)ไฟโตเร็วสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้ภายในเวลา 1-4 ปี และใช้ประโยชน์ได้ทุกส่วน ตั้งแต่รากไฟเป็นสมุนไพรรักษาโรคไตได้ หน่อไฟหรือหน่อไม้ใช้ทำอาหาร กาบหรือใบไฟใช้ห่ออาหารหรือหมักปุย กิ่งและแขนงใช้ทำรั้ว ลำต้นใช้ประโยชน์ได้สารพัดอย่าง ตั้งแต่นำมาใช้ปลูกสร้างที่พักอาศัย และแปรรูปเป็นเครื่องจักสานและเครื่องมือเครื่องใช้นานาชนิด ซึ่งบ้านเราจะพบไฟในพื้นที่สวน บริเวณบ้าน ริมคลอง ทั้งปลูก และขึ้นตามธรรมชาติ ไฟยังช่วยป้องกันพายุ และช่วยชะลอความเร็วของกระแสน้ำ ไม่ให้ดินพังทลายง่าย

นอกจากนั้นไผ่ยังใช้เป็นอาหารในครัวเรือนได้อีกด้วย 2) ไผ่มีลำต้นตรงและกลวงคล้ายหลอด มีปล้องข้อคั่นเป็นปล้องๆ จึงใช้เป็นภาชนะประเภทกระบอก ถ้วย สำหรับใส่น้ำ เช่นกระบอกน้ำ กระบอกน้ำตาล ลักษณะพิเศษของไผ่สามารถนำมาใช้สร้างบ้านเรือน พื้นบ้าน ฝาเรือน ใช้ทำรางน้ำ ท่อน้ำ และทำเครื่องดนตรีประเภทขลุ่ยได้อีกด้วย ประโยชน์มากมายจริงๆ 3) เนื้อไผ่ มีความยืดหยุ่น เหมาะสำหรับนำมาจักเป็นดอก ใช้ในงานจักสาน นานาชนิด 4) ไม้ไผ่มีความสวยงามในตัวเอง ไม่ว่าจะเป็นผิวที่มีสีต่างๆ กันในแต่ละช่วงอายุไผ่เมื่อแห้งแล้วจะมีสีเหลือง หลายบ้านปลูกเพื่อความสวยงาม และใช้ประโยชน์ด้วยในคราวเดียวกัน



เมื่อทีมวิจัยจักสานได้ประสบการณ์ ความรู้ของไผ่จากการลงมือปฏิบัติการเก็บข้อมูล ทำให้ทราบอีกว่า ชนิดไผ่ในชุมชนบ้านหนองจิก มี 8 ชนิด คือ 1.ไผ่ตง 2.ไผ่สีสุก 3.ไผ่ลายดำ 4.ไผ่ลวก 5.ไผ่หวาน 6.ไผ่ผาก 7.ไผ่เหลืองและ 8.ไผ่หยาง ซึ่งการสรุปภาพรวมความรู้เรื่องไผ่ ทำให้นักวิจัยและพี่เลี้ยงได้เรียนรู้ร่วมกันในการทำงานด้านข้อมูล ทีมวิจัยจักสานตอบข้อตั้งน้ำเสียง และสีหน้า สิ่งที่ค้นพบจากการเรียนรู้ การใช้เครื่องมืองานวิจัยท้องถิ่นเพื่อการทำงานเชื่อมโยงกับชุมชน สร้างคุณค่า ความภาคภูมิใจให้กับผู้สูงอายุ ภูมิปัญญาท้องถิ่น

#ในวันนี้ #งานวิจัยที่ว่ายากๆ #ไม่ยากอย่างที่คิดเลย #วันนี้งานวิจัย#ไม่ใช่ข่าม #ยังค้นหา #ยังสนุก #มีความสุข #และได้ความรู้ #ทีมวิจัยจักสานบ้านหนองจิก #ปากจั่น #กระบุรี

เรื่องที่ 13 ประชุมประจำเดือนธันวาคม ของศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ต.หาดส้มแป้น

ก้าวอย่างที่ตั้งใจ มุ่งมั่น และต่อเนื่อง ของทีมวิจัยบ้านหาดส้มแป้น



<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=235774373512277&set=pcb.235778083511906&type=3>

เรื่องที่ 14 ร่วมประชุมประจำเดือนของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา

วันพฤหัสบดี ที่ 15 ธันวาคม 2559 ได้เข้าร่วมประชุมประจำเดือนของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา และเดือนนี้เป็นเดือนสุดท้ายของ ปี 2559 นับถอยหลัง อีกสัปดาห์กว่าวัน จะก้าวข้ามสู่ปีใหม่ 2560 การเปลี่ยนผ่านการก้าวข้ามย่อมนำมาสู่การเปลี่ยนแปลง

อย่างที่ทราบกันว่า ปี 2560 เป็นปีที่โครงสร้างประชากรเปลี่ยนแปลงเข้าสู่สังคมสูงวัย การเตรียมความพร้อมจากเข้าสู่วัยผู้สูงอายุ จึงมีความจำเป็น การเตรียมความพร้อม ด้านสุขภาพร่างกาย และการสร้างความมั่นคงด้านอาชีพ ตั้งแต่วัยแรงงาน สร้างแรงจูงใจในการทำงานต่อเนื่องยาวนานขึ้น **#ส่งเสริมการออม #การสนับสนุนการส่งเสริมอาชีพทางเลือกแก่ผู้สูงอายุ**



วันนี้ทางคณะกรรมการผู้สูงอายุเพชรนาคา ได้ดำเนินการกิจกรรมของชมรมฯ เช่น การออกกำลังกาย การช้อมกลองยาว การจัดเก็บค่าฌาปนกิจ การสวดมนต์ การร้องเพลงมาร์ช เพลงชมรม ผู้สูงอายุเพชรนาคา การถ่ายทอดความรู้ ซึ่งในวันนี้ทาง หน่วยงาน กศน.สุขสำราญ ได้จัดทำโครงการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต หลักสูตรผู้สูงอายุกับการดูแลสุขภาพด้วยสมุนไพร โดยให้ภูมิปัญญาด้านสมุนไพร เป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ให้กับเพื่อนสมาชิกชมรมฯ และจากนั้นทางคณะกรรมการชมรมฯ ได้วางแผน เตรียมการ ต้อนรับคณะผู้สูงอายุจากในวงใต้ ในวงเหนือ และเครือข่ายงานวิจัย จ.ระนอง พื้นที่ต่างๆ ที่จะมาเยือนในปีหน้า วันที่ 15 มกราคม 2560 ใน #กิจกรรม #ชวนเพื่อนมาเยี่ยม...#เปี่ยมสุข โดยนัดหมาย ออกแบบรายละเอียดกิจกรรมกันอีกครั้ง โดยการขับเคลื่อนงานชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ภายใต้อาณัติ 9 ประการ 1)อนามัยดี 2)ศักดิ์ศรีสังคม 3)อุดมปัญญา 4)พัฒนาคุณธรรม 5)อุปถัมภ์ยามป่วย 6)ทุนหนุนช่วยยามเสียชีวิต 7)ช่วยคิด ช่วยทำ 8)กิจกรรมสร้างงาน 9)ประสานมวลชน



#การทำงานบนฐานใจแลกใจ #ผลคือได้ใจ #ได้คน #ได้งาน

#นักวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา

#เปลวเทียนละลายแท่ง #ยังส่องแสงอันอำไพ

#ชีวิตมลายไป #เหลืออะไร....#ไว้ทดแทน

เรื่องที่ 15 ลงพื้นที่เยี่ยมพี่น้องทีมวิจัยเกาะตาครูด

วันศุกร์ ที่ 16 ธันวาคม 2559 ลงพื้นที่เยี่ยมพี่น้องทีมวิจัยเกาะตาครูด โครงการศึกษารูปแบบแนวทางการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสมฯ เพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการ ระยะที่ 1 ทบทวนเป้าหมาย ถอดบทเรียนการทำงานวิจัย และวางแผนงานระยะที่ 2 พร้อมสรุปรายงานความก้าวหน้า/สรุปการเงิน ค่าใช้จ่ายกิจกรรมโครงการวิจัย



จากการถอดบทเรียนการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของนักวิจัยเกาะตาครุด สะท้อนว่า "ตนเองกล้าแสดงออกมากขึ้น กล้านำเสนอมากขึ้น มีความรู้ความเข้าใจการทำงาน โครงการวิจัย การทำงานเป็นทีม เรียนรู้ระบบการทำงานที่เป็นขึ้นเป็นตอนมากขึ้น และเห็นความสำคัญของข้อมูล บริบทชุมชน สังคม วัฒนธรรม ประเพณี และเศรษฐกิจ รายได้ ทำมาหากิน รวมทั้งโครงการประชากร ความสัมพันธ์เครือข่ายของคนเกาะตาครุด อีกทั้งยังได้รู้จักเพื่อนใหม่ จากเครือข่ายงานวิจัยแต่ละพื้นที่ ที่เคยลงมาเยี่ยมเยือน" นี่คือนวัตกรรมที่เกิดขึ้นจากการทำงานวิจัยในช่วงแรกสำหรับน้องใหม่งานวิจัยเกาะตาครุด



ส่วนสิ่งที่ทีมวิจัยค้นพบต้องการในการดำเนินงานโครงการ การส่งเสริมด้านอาชีพทางเลือก คือการพานักท่องเที่ยวไปตกปลาตามเกาะต่างๆ การรับคณีนักท่องเที่ยว มีที่พัก โฮมสเตย์ การเลี้ยงไก่เกาะตาครุดเพื่อจำหน่าย เป็นต้น ซึ่งจากความต้องการที่เสนอนั้นจะต้องนำมาวิเคราะห์ข้อมูลความเป็นไปได้อีกครั้งผ่านกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของคนเกาะตาครุดในระยะที่2ต่อไป

#เมื่ออ่านไม่เก่ง #การเขียนไม่ถนัด #แต่ไม่เป็นไร..#ถ้ามีใจ..#ทักษะฝึกฝนกันได้
#ทีมวิจัยเกาะตาครุด

เรื่องที่ 16 วงคุยกลุ่มย่อย..วันหยุด ไม่หยุดวิจัย

วันอาทิตย์ที่ 18 ธันวาคม 2559 ได้มีการประชุมกลุ่มย่อยทีมวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ [#นั่งล้อมวงกินไปบ่นไป](#) เพื่อวางแผนงานกิจกรรมศึกษาดูงานการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมาก จังหวัดไกล่เกียง จ.พังงา นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ฯ และ จ.ชุมพร เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้มูลค่าการตลาดของผลผลิตที่เกิดจากหมาก กับพ่อค้า แม่ค้า และเกษตรกรในจังหวัดดังกล่าว ซึ่งกำหนดเดินทางไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในระหว่างวันที่ 25-27 ธันวาคม 2559นี้ โดยทีมวิจัยได้ออกแบบกำหนดการในการเดินทางและการประสานงานกับพื้นที่เรียนรู้

สิ่งที่พบจากการประชุมวงย่อยในครั้งนี้ พบว่า ทีมวิจัยเตรียมความพร้อมในเรื่องของเอกสาร

ที่เกี่ยวข้องกับโครงการมาพร้อม แม้จะใช้สถานที่ประชุมในร้านอาหารก็ตาม เห็นความรับผิดชอบ การเตรียมความพร้อม และยังสังเกตพบว่า ทีมวิจัย มีการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับการเคลื่อนกิจกรรม ความต่อเนื่องของการดำเนินงาน และมีการสะท้อนถึงสถานการณ์ การเพาะขยายพันธุ์ ว่าขณะนี้หมากพันธุ์ดี ที่จองต้นพันธุ์ของเกษตรกร 39 ครัวเรือนนำร่อง เริ่มสุกแล้ว หลังจากกลับจากดูงาน ต้องเริ่มทยอยเพาะหมากพันธุ์ดี และยังพบอีกว่ากระบวนการคิดต่อยอดแผนงานของทีมวิจัยหมากรากูรด ปี 2 มีการพัฒนาศักยภาพ ทักษะกระบวนการคิดการออกแบบกระบวนการทำงานเป็นทีมมากขึ้นจริงๆ



#ทีมวิจัยหมากรากูรด

#7คนแข็งขัน..#แม้มีน้อย #แต่คุณภาพคับแก้ว

จากนั้นช่วงเย็น นักวิจัยพักเหลียงบ้านบางลึกกิม แวะมาปรึกษาหารือ และวางแผนกิจกรรมในระยะที่ 2 เนื่องจากการเคลื่อนกิจกรรมมีความล่าช้ากว่าโครงการอื่นที่เริ่มพร้อมกัน ซึ่งการบริหารโครงการวิชานัน หัวหน้าโครงการวิจัย และทีมวิจัย ต้องบริหารเวลา บริหารคน บริหารงบประมาณ และบริหารงานให้ตอบเป้าหมาย และเกิดประโยชน์สูงสุด และนี่คือสิ่งหนึ่งที่วัดคุณภาพของการทำงาน

#เวลาไม่เคยรอใคร



ดังนั้นทางหัวหน้าโครงการ และตัวแทนทีมวิจัย ได้หาข้อสรุป หาวัน กำหนดเวลา ร่วมออกแบบ วางแผนการดำเนินงาน โดยกำหนดกิจกรรมขับเคลื่อน ทดลองแปรรูปผักเหลียงรูปแบบต่างๆ ในวันพุธ ที่ 28 ธันวาคม 2559 เวลา 18.00-20.00 น. ณ กม.30 โดยกำหนดเมนูการแปรรูป ดังนี้ 1.ชาผักเหลียง

2.ผักเหลียงปั่น 3.ผักเหลียงทอด 4.ยำผักเหลียง 5.ผักเหลียงปิ้ง 6.แกงส้มหลาวเหลียง 7.น้ำพริกสวรรค์ ผักเหลียง และ 8.อาหารสากล แกงเหลียงผักเหลียง และผักเหลียงผัดไข่ และได้วางแผนประสานงานผู้เข้าร่วม ทดลองกิน/ห่ม่า เมนูผักเหลียง ราชนิแห่งผักพื้นบ้าน ที่อร่อยที่สุดในโลก

#ผักเหลียงบางสีกิม #แค่เห็นชื่อเมนูก็หอยงู้แล้ว

#ทีมวิจัยผักเหลียงบางสีกิม

เรื่องที่ 17 วงคุยเครือข่าย คนเห็นคน

วันจันทร์ ที่ 19 ธันวาคม 2559 ได้ดำเนินการจัดประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้คนทำงานภาคประชาชน "เครือข่าย คนเห็นคน" ครั้งที่ 1 ณ ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จ.ระนอง มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ประสานความเข้าใจ คนทำงานภาคประชาชน 2) เพื่อหาแนวร่วม แชร่ ช่วย เชียร์ แบบบูรณาการแผนงานเพื่อประโยชน์สูงสุดของ คนจังหวัดระนอง โดยผู้เข้าเป็นผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง จาก 9 องค์กร ในพื้นที่ จ.ระนอง งานที่รับผิดชอบ เช่น งานสวัสดิการชุมชน(พมจ./พอช.) งานด้านการศึกษา (สพฐ.) งานด้านสุขภาพ จ.ระนอง (สช.) อนุ กรรมการหลักประกันสุขภาพ(สปช.) เครือข่ายงดเหล้า(สสส.สำนัก1) มูลนิธิสุกนิมิตรแห่งประเทศไทย (WV) ในประเด็นแรงงานข้ามชาติ (องค์กรสนับสนุนจาก สสส.สำนัก9) รวมทั้งประเด็นเด็กเยาวชน และการ ส่งเสริมอาชีพผู้ปกครอง เป็นต้น และยังมี ผู้รับผิดชอบ/ผู้ติดตาม สสส. สำนัก 6 เมนูย่อย 50,000บาท / โครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ 200,000บาท และ จาก สสส.สำนัก4 ขับเคลื่อนประเด็นความปลอดภัยทางท้อง ถน ท้างานร่วมกับศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก(สพด.) และเจ้าภาพสถานที่ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจ.ระนอง (สกว.ระนอง)



ซึ่งในวันนี้เป็นจุดเริ่มต้นในวงคุย เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง ที่สามารถประสาน ร่วม พุดคุยกันได้อีก่อน ซึ่งเน้น กระบวนการรู้เขารู้เรา เป็นขั้นต้น โดยในครั้งนี้ ในฐานะเจ้าบ้าน ทาง สกว.ระนอง ได้นำเสนอแนวคิดที่มา วัตถุประสงค์ วงพุดคุยเครือข่ายคนเห็นคน เป้าหมาย บทบาท การชวน ช่วย เชียร์ เปิดพื้นที่สร้างความเข้าใจร่วมกัน เชื่อมประสาน หนุนเสริมงานภาคี และรวบรวมฐานข้อมูลภาคี การเรียนรู้ พื้นที่รูปธรรม โดยใช้ศักยภาพที่มีของเครือข่าย คน ความรู้ และทรัพยากร มาเรียนรู้ร่วม มาจัดการร่วม มา พัฒนาร่วม(ในสิ่งที่วิเคราะห์/ประเมินแล้วว่าสามารถร่วมกันได้)

จากนั้นเปิดวงให้แลกเปลี่ยนความคิดเห็น แนวทางข้างต้น...เมื่อแต่ละคนมองว่าสามารถไป
กันได้ และส่วนหนึ่งเป็นความพยายามจากหลายภาคส่วนที่จะให้เกิดวงคุยเช่นนี้..ดังนั้น วงคุยคนเห็นคน
ก็จะมีการคุยอย่างต่อเนื่องทุกเดือน ☐ โดยกำหนดให้ วันที่ 19 ของทุกเดือน เรามาพบกัน..จากนั้น
กระบวนการเวที ช่างรู้เขารู้เรา โดยเริ่มต้น จาก สกว.ระนอง นำเสนอ ก้าวที่ 9 ของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อ
ท้องถิ่น จ.ระนอง และฐานข้อมูล คน งาน เงินของศูนย์ จากนั้นเป็นการนำเสนอการดำเนินงานของเครือข่าย
จดเหล่า งานภาคประชาสังคม สมัชชาสุขภาพ หลักประกันสุขภาพและศูนย์ประสานงานภาคีฯ.ระนอง โดย
โก้แบ็ค (สุชีพ พัฒน์ทอง) รวมทั้งการให้ข้อมูลภารกิจการทำงานของเครือข่ายคนเห็นคน จากสวัสดิการ
ชุมชน จากมูลนิธิศุภนิมิตฯ ผู้ติดตามสสส.6 ผู้ทรงคุณวุฒิ จากสพฐ.ระนอง โดยแต่ละคนจะกลับไปจัดทำ
ฐานข้อมูลงานของตนเองที่รับผิดชอบ..แผนปฏิบัติการ นำมาเสนอเพื่อเรียนรู้ร่วมกันในเดือนมกราคม 2560



ผลที่เกิดขึ้นจากวงคุยวันนี้ ถือเป็นสัญญาณร่วมกันที่จะทำภาพฝันให้เป็นจริง....เริ่มนับหนึ่ง
สองสามสี่...ต่อไปวงคุยนี้จะค่อยๆ ขยับไปจับมือกัน..ภาคประชาชนคนระนอง
[#กลไกเครือข่ายคนเห็นคนจังหวัดระนอง](#)

เรื่องที่ 18 เก็บตกกิจกรรมวิจัย ทีมวิจัยหมากรากู๊ด 🤔👉👉👉

วันที่ 25-26 ธันวาคม 2559 ณ อำเภอตะกั่วป่า /อำเภอท้ายเหมือง จังหวัดพังงา เพื่อศึกษาดูงานการแปรรูป
เพาะขยายพันธุ์ สร้างมูลค่าเพิ่มจากหมาก และสถานการณ์ราคาหมากและส่วนประกอบจากหมากในพื้นที่
จังหวัดพังงา

วันแรก..ทีมวิจัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้จากนายปราโมทย์ เจียมจำนงค์ เกษตรกรต้นแบบใน
พื้นที่บ้าน โกลเคียน อ.ตะกั่วป่า จ.พังงา และเคยทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น "นักวิจัย เป็นแล้วไม่หาย" ซึ่งใน
ชีวิตประจำวัน ไม่ว่าเราทำอะไร เราก็ต้องมีข้อมูล ต้องมีความรู้ หากถามว่าข้อมูลความรู้มาจากไหน? ก็มา
จากการศึกษา ค้นคว้า ค้นหา เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลความรู้ เป็นคำอธิบายง่ายที่เรียกว่า "วิจัย" เมื่อใดที่เราเริ่ม
ตั้งคำถามว่า..เอ๊ะ!ทำไม...แล้วเราก็พยายามหาคำตอบ...จนเรา..อ้อ!...นั่นก็คือการวิจัยนั่นเอง.." พี่ปราโมทย์
กล่าวไว้



นอกจากแลกเปลี่ยนงานวิจัย ทักษะ คุณลักษณะของนักวิจัยแล้ว ยังให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับเรื่องการเพาะขยายพันธุ์หมากแบบวางลูกหมาก เพาะแบบใส่ถุงใช้วัสดุดินเพาะ เน้นเบา สะดวกต่อการขนย้าย รวมทั้งเพาะแบบบนพื้น วางเรียงลูกหมาก ใช้วัสดุเพาะ ดินทราย พอแตกหน่อ 3 นิ้ว ค่อยแยกใส่ถุงจำหน่าย และได้บอก

เทคนิคการเพาะหมาก ที่จะให้เร่งอัตราการงอก คือ นำพันธุ์หมากที่จะเพาะไปตากแดด ไว้สัก 4 วัน หลังจากนั้นให้นำมาแช่น้ำสัก 3 คืน และจากนั้นล้างลูกพันธุ์หมาก แล้วนำไปใส่ถุงเพาะ อัตราการแตกหน่อจะเร็วกว่าการนำลูกหมากที่ห่อมาเพาะเลย...ประโยชน์ของหมากมีมากมาย..สามารถนำทะเลาะหมาก มาบด แล้วนำมาแช่น้ำ หมักไว้สัก 1 คืน แล้วยกทะเลาะหมากออก เอาเฉพาะน้ำที่ได้จากการหมัก..มาผสมกับน้ำ อัตราส่วน 1:2 (น้ำหมักทะเลาะหมาก 1 ส่วน ผสมน้ำเปล่า 2 ส่วน) แล้วนำน้ำยาล้างจาน(ซัลโล)หรืออื่นๆ มาผสม สัก 2 ช้อนโต๊ะ สามารถนำมาฉีดป้องกันโรคเชื้อรา ให้กับพืช ผักที่เราปลูกไว้ได้..อันนี้คือความรู้ที่ผ่านการทดลองของเกษตรกร ปราโมทย์ เขียมจำนง

จากนั้นวันรุ่งขึ้น ทีมวิจัยหมากราชกรุ ได้เดินทางแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนายวิศิษฐ์ ราษฎร์สกา เกษตรต้นแบบ ในพื้นที่เกาะนก ต.ทุ่งมะพร้าว อ.ท้ายเหมือง "ผลผลิตทุกอย่างที่ออกจากสวนของผม จะต้องดี มีคุณภาพ ไม่ดี ไม่ขาย เราต้องทำการค้าแบบซื่อสัตย์ ต่อตนเอง และต่อผู้อื่น " ในสวนของเกษตรกรท่านนี้ ปลูก



หมาก ในร่อง ลองกอง ต้นหมากในพื้นที่สวนทั้งหมดมีประมาณ 12,000 ต้น ซึ่งเป็นหมากพันธุ์ราษฎร์บุรณะ สายพันธุ์มาจากภาคกลาง หรือคนใต้เรียกหมากหน้าแดง ลักษณะลูกกลม ใหญ่ เปลือกค่อนข้างหนา เนื้อในหรือสารหมาก มีความเหนียว ความชื้นน้อย ทำให้สารหมากแห้งเร็ว..และที่นี้จะแปรรูปหมากกลม ซึ่งเกษตรกรรายนี้ยังบอกอีกว่า หมากจากสวนตนเองนำมาส่งขายกับแม่ค้าเจ้าใหญ่ของ จ.ระนอง อีกทั้งยังให้ความรู้ในการคำนวณอายุต้นหมาก การนับวงเดือน วงปีของต้นหมาก..รวมทั้งข้อคิดของเกษตรกรยุคใหม่อย่ารอแต่โชคชะตา หรือรอให้ใครมาช่วย..ต้องเริ่มจากการช่วยตนเอง เป็นสำคัญ..

จากกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของทีมวิจัยหมากราชกรุ ซึ่งเป็นการศึกษาดูงานอย่างไม่เป็นทางการจนเกินไป จะสามารถสร้างความสนใจ และสร้างการมีส่วนร่วมของทีมวิจัยต่อการศึกษาดูงานในแต่ละประเด็น อีกทั้งทีมวิจัยหมากราชกรุดยังสะท้อนว่า การดูงานลักษณะลงพื้นที่ เห็นพื้นที่จริง เป็นการดูงานที่สนุก ได้ความรู้ มากกว่าการนั่งฟังการบรรยาย เดินดู ยืนคุย เดินไปคุยไป หยุดดู แลกเปลี่ยนซักถาม..ทำให้การดูงานครั้งนี้สนุก มีความสุข และได้รับความรู้ที่เกี่ยวกับพืชหมาก และกระบวนการงานวิจัยจากนักวิจัยรุ่นพี่ จ.พังงา ทั้ง 2 ท่าน ที่กล่าวไว้ว่า...#นักวิจัย #เป็นแล้ว#รักษาไม่หาย#ทีมวิจัยหมากราชกรุ

เรื่องที่ 19 คอยคนเห็นคน

วันที่ 4 ม.ค. 60 ช่วงบ่าย..ได้ทำหน้าที่ #คนกลาง นัดหมายพูดคุยที่เลี้ยงสสส.สำนัก 6 เมนูอย่างง่าย / ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่..และขับเคลื่อนงานเครือข่ายสวัสดิการชุมชนในพื้นที่ จ.ระนอง..หนุนเสริมสร้างรูปธรรม พื้นที่ต้นแบบกองทุนสวัสดิการชุมชนตำบลบางนอน และพื้นที่อื่นๆ..ซึ่งประเด็นในการพูดคุยเพื่อทำความเข้าใจ เป้าหมาย การเชื่อมประสานคนทำงานภาคประชาสังคมในจังหวัดระนอง #ระนองบ้านเรา. #บ้านเราอยู่รอด #ท้องถิ่นอยู่ได้..ชวนกันมาร่วมคิด ร่วมคุย ร่วมวางแผน ร่วมทำ ผ่านวงคุยคนเห็นคน จ.ระนอง เป็นประจำทุกวันที่ 19 ของเดือน..ซึ่งในวงคุยเดือนนี้จะมี..คนเห็นคนเพิ่มขึ้น อีกหนึ่งคน..... #ขยับทีละก้าว #กินข้าวทีละคำ

ขอทำหน้าที่ #ลือปี่ยี่สต์ #เชื่อมประสานประโยชน์ #ทุกคอนเนกชั่น #ทุกเครือข่าย #ให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน



<https://www.facebook.com/photo.php?fbid=177898382685052&set=pcb.177899102684980&type=3>

เรื่องที่ 20 อาทิตย์สุดหรรษา

วันที่ 8 มกราคม 2560 ประชุมทีมวิจัยมหากษัตริศ สรุปรายข้อมูลกิจกรรมวิจัย เพื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้า หลังจากออกหักรักรักคูด จากการวางแผนเพื่อเดินทางไปเรียนรู้การเพิ่มมูลค่าจากกาบหมาก ณ ชุมชนคีรีวงศ์ จ.นครศรีธรรมราช ในช่วงวันที่ 8-9 มกราคม นี้ จึงต้องเลื่อนกำหนดการออกไป เนื่องจากพี่น้องทางโน้นประสบภัยจากเหตุการณ์น้ำท่วม การเดินทางเพื่อไปเรียนรู้ในพื้นที่จึงต้องเลื่อนออกไปก่อนแต่ก็ได้ส่งกำลังใจมอบไปให้ยังพี่น้องฝั่งอ่าวไทยแล้ว



เมื่อต้องเลื่อนกิจกรรมออกไป ไม่ให้เป็นการเสียเวลาทางทีมวิจัยได้รวมตัวกัน นัดหมายทีมพี่เลี้ยง ลงพื้นที่ประชุมสรุปงานเพื่อจัดทำรายงานวิจัย ฉบับความก้าวหน้า 5 บท โดยทีมวิจัย ได้แบ่งกลุ่มย่อย 3 กลุ่ม ระดมสมอง สรุป/วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมา ซึ่งกลุ่มที่ 1 รับผิดชอบบทที่ 3 สรุปข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการวิจัย รายงานกิจกรรม กลุ่มที่ 2 รับผิดชอบ ตรวจสอบเช็คข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมกิจกรรม โครงการวิจัย ที่ผ่านมา แบบนับซ้ำและไม่ซ้ำ และกลุ่มที่ 3 รับผิดชอบ สรุป วิเคราะห์ข้อมูลบทที่ 4 ผลการศึกษา และบทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ และผลสะท้อนของทีมวิจัยสิ่งที่ได้เรียนรู้/ประสบการณ์จากการทำงานวิจัย

โดยมีพี่เลี้ยงคอยให้กำลังใจ กระตุก กระตุ้น ชวนคิด ชวนคุย ชวนเขียนรายงานวิจัย ที่ใครๆ ว่ายาก..วันนี้ทีมวิจัยหมากรากษรูดทำได้ ทำได้ดีด้วย....มีข้อมูลสำคัญ เช่น มูลค่าผลผลิต การตลาดหมากรากษรูด หมากรากแห้ง ย้อนหลัง 5 ปี (พ.ศ.2555-2559) ข้อมูลราคาหมากรากสด หมากรากแห้ง ในช่วงฤดูกาล พ.ศ.2559-2560 ข้อมูลต้นทุนการผลิตหมากรากสด/หมากรากแห้ง/เพาะกล้าหมากราก ข้อมูลวงจรพืชหมากราก และแนวทางการส่งเสริมและการพัฒนา การเพาะขยายพันธุ์หมากรากเพื่อเพิ่มพื้นที่ปลูกและเพื่อการค้ากล้าพันธุ์หมากราก และการบริหารจัดการผลผลิต และผลผลิตจากหมากราก เพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณค่าแบบครบวงจร ผู้การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนใหม่ ต้องมีการเตรียมพร้อมอย่างไร อนาคตทีมวิจัยสามารถยกระดับเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนได้หรือไม่ มีคำตอบอยู่ในใจ ทั้งนี้กระบวนการวิจัย จะสร้างความมั่นใจให้กับทีมวิจัยหมากรากษรูด #เราเชื่อและศรัทธา #ว่าคุณทำได้

จบภารกิจของวันนี้ สิ่ง ทีมวิจัยต้องดำเนินการต่อคือสร้างรายงานวิจัย ฉบับความก้าวหน้า มาให้พี่เลี้ยง โดยเร็ววัน อยากบอกว่า...#ฉันรออยู่

ก่อนลากลับมีเซอร์ไพรส์ สวัสดิ์ปีใหม่ มอบกระเช้าของขวัญให้กับทีมพี่เลี้ยง อวยพรปีใหม่ สุขใจแท้...#ขอบคุณมิตรภาพดีๆ ที่มีให้กัน #ทีมวิจัยหมากรากษรูด



เรื่องที่ 21 เบิกฤกษ์เดือนแห่งปีใหม่..วันที่ 9 มกราคม 2560 ...ก้าวเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

วันนี้มีการประชุมทีมวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา เพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดกิจกรรม...สร้างสุขผู้สูงอายุ ในวันที่ 15 มกราคม 2560 โดยมีเครือข่ายตัวแทนผู้สูงอายุจาก ต.กำแพง และ ต.นาคา 4 ชุมชน มาร่วมแบ่งปัน อีกทั้งยังมีเครือข่ายนักวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ และเครือข่ายนักวิจัยจากตำบลหาดส้มแป้น มาร่วมกิจกรรมสร้างสุขผู้สูงอายุในครั้งนี้ด้วย

ทางทีมวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา ได้ร่วมกัน ออกแบบกิจกรรมในวันสร้างสุข...มีการดำเนินการกิจกรรมหลักของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา เริ่มจาก 1)การวอร์มอัพเบาๆ การบริหารร่างกายตอนเช้า 15 นาที พักพอหายเหนื่อย จากนั้นมาร่วมกัน 2)ปฏิบัติพิธีกรรมทางศาสนา (พุทธ/อิสลาม) ต่อด้วยการยืน 3)ร้องเพลงสมเด็จพะศรีนครินทร์ราชบรณราชชนนี/เพลงมาร์ชของชมรมผู้สูงอายุๆ เป็นการหลอมรวมน้ำหนึ่งใจเดียวของสมาชิกชมรมฯ 4)ประธานชมรม กล่าวเปิดวาระการประชุม/แจ้งเพื่อทราบ และเล่าที่ไปที่มาการบริหารจัดการของชมรม ให้สมาชิกและเครือข่ายได้เรียนรู้ ได้รู้จักกัน 5) กิจกรรมสร้างสุข..รำกลองยาว ไม้พลอง และร่วมขับร้องบทเพลง..เป็นไฮไลท์ของงานเลยทีเดียว #หลายๆป้าๆบอกว่าจัดเต็ม

ยังไม่หมดแค่นั้น..ต่อด้วย 6)การถ่ายทอดวิชาการ ความรู้ การดูแลสุขภาพของผู้สูงอายุ ทำอย่างไร ให้ยืนได้ หัวเราะได้ ในทุกๆวัน เมื่อรู้จักกันดีพอ ต่อด้วยเครือข่ายที่มาเยือน เล่าให้เราฟัง ว่าคุณเป็นใคร มาจากไหน ทำอะไรอยู่ #ทีมวิจัยหาดส้มแป้น #ทีมวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ #เครือข่ายผู้สูงอายุจาก...#4 ชุมชน เปิดโอกาสให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปัน แนะนำ สรรหา พาคูพื้นที่สวนป่าถ้ำมรดกสวนสุขภาพชุมชนตำบลนาคา #สุขเล็กๆที่ร่วมกันสร้าง..#สร้างสุขผู้สูงอายุ แล้วเจอกัน #ทีมวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา



เรื่องที่ 22 เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องไฟและผลิตภัณฑ์จักสานบ้านหนองจิก

วันที่ 12 มกราคม 2560 ร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องไฟและผลิตภัณฑ์จักสานบ้านหนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง โดยมีการนำเสนอข้อมูลการสำรวจไฟในชุมชน และเปิดวงให้ผู้เข้าร่วมได้ ชักถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ซึ่งวันนี้นอกจากมีภูมิปัญญาท้องถิ่น คนในชุมชน แล้ว ยังมีตัวแทนเครือข่ายนักวิจัย จากมหาวิทยาลัยราชภัฏ หาดส้มแป้น บางสิเก็ม และห้วยไทรงาม มาร่วมเรียนรู้เรื่องของไฟ..#ไฟอยู่ที่ไหน..#จะรวมกันเป็น กอ #เครือข่ายนักวิจัยก็เช่นกัน..#มี โครงการวิจัยอยู่ที่ไหน...#พี่น้องเครือข่ายจะไปเยี่ยมคุณ

กระบวนการเวทีวันนี้เห็นการช่วยกันทำงานของทีมวิจัย "อึดแน่นการเงิน พี่โสพล บริหารโครงการ พี่ตึก พี่นิตเตรียมข้อมูล อุปกรณ์ ชักซ้อมการนำเสนอ ป้ากุ่มนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจอย่างมั่นใจ พี่ตาจัดสถานที่ อุปกรณ์อย่างรู้บทบาทหน้าที่ และต่อยอดงานด้านจักสาน พี่มาลี บริการน้ำหนมไม่ตกหล่น น้องอ่อนสรุปข้อมูล จดจำนำเสนอข้อมูลอย่างเป็นธรรมชาติ #ทำจริง #รู้จริง#มีข้อมูล #นักวิจัยเถียงคำไม่ตกปาก " 😊☑️😄☑️ ผลจากกระบวนการ..ทำให้นักวิจัยเก่งขึ้น

#กระบวนการดี..#มีผลต่องาน...ผลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือการสร้างคุณค่าของการทำงานเพื่อชุมชน ท้องถิ่นของตนเอง สืบสานเจตนารมณ์ของภูมิปัญญา ปู่ย่าตายาย วันนี้..งานหัตถกรรมจักสานบ้านหนองจิก ได้ถูกหยิบยกขึ้นสานต่อ..(สาน)สัมพันธ์กันในชุมชน จังหวัดของทีมนักวิจัยชุมชนบ้านหนองจิก..เน้นการสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน..ถ่ายทอดความรู้สู่เยาวชน..ยกระดับพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นในชุมชนบ้านหนองจิกในอนาคต#ทีมนักวิจัยจักสานบ้านหนองจิก

#เครือข่ายนักวิจัย #ราชกรูด/#หาดส้มแป้น/#บางสีกิม/#ห้วยไทรงาม การสร้างวัฒนธรรมใหม่ในการดูแลกันของเครือข่ายนักวิจัย ร่วมเรียนรู้งานที่เพื่อนทำ เมื่อเพื่อนมาเยือนต้องพาเที่ยวชมของดีในบ้านเรา..



เรื่องที่ 23 ประชุมทีมวิจัยผักเหลียงบางสีกิม

วันเสาร์ ที่ 14 มกราคม 2560 ทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสีกิม พร้อมด้วยก๊ออาหารจีน..จากหาดส้มแป้น เดินทางมาร่วมประชุมวางแผนกิจกรรม โดยออกแบบกระบวนการทำงาน ตามที่แบ่งบทบาทตามความถนัด ความสนใจ 1)กลุ่มเพาะขยายพันธุ์ผักเหลียง 4 แปลงตัวอย่าง ซึ่งทีมวิจัยทั้ง 4 จะเริ่มลงหลักปักเสา เตรียมวัสดุ อุปกรณ์วันจันทร์นี้เลย กลุ่มที่ 2)กลุ่มแปรรูปผักเหลียง/เมนูผักเหลียง อาหารหลัก อาหารว่าง ซึ่งจะฝึกการทำอาหารอย่างเป็นระบบ ด้วยการถ่ายทอดจากก๊ออาหารจีน "#สมโชคชวนชิมผักเหลียง #ของดีเมืองระนอง" และต่อกิจกรรมทำชาหลาวเหลียง น้ำปั่น และผักเหลียงหลอด ซึ่งจัดให้ผู้สนใจได้ลิ้มชิมรส และฟังคำติชม..ก่อนออกสู่ตลาด..ส่งต่อไปให้คุณลูกค้าและ 3)ทีมสื่อสาร ประชาสัมพันธ์ข้อมูลงานวิจัย เริ่มทำหน้าที่เก็บภาพขั้นตอนกระบวนการของแต่ละกลุ่ม เพื่อออกแบบสื่อการเรียนรู้ และเตรียมข้อมูลนำเสนอ ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารงานวิจัยผักเหลียง ผ่านช่องทางต่างๆอย่างต่อเนื่อง เพื่อการสร้างการรับรู้ที่กว้าง..เริ่มแล้วระยะ 2 ลุยเลย #ทีมวิจัยผักเหลียง #ทำงานเป็นทีม #ตาเป็นประกาย #เรามั่นใจในตัวคุณ



เรื่องที่ 24 นำเสนอผลการดำเนินงาน ระยะที่ 1และฟื้นฟูกิจกรรมหลัก

วันที่ 15 มกราคม 2560 ประชุมประจำเดือนชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา โดยทางทีมวิจัยผู้สูงอายุ กำหนดจัดกระบวนการนำเสนอผลการดำเนินงาน ระยะที่ 1และฟื้นฟูกิจกรรมหลัก ซึ่งในวันนี้มีเครือข่ายนักวิจัยจากหาดส้มแป้น ทีมวิจัยมหาวิทยาลัยราชภัฏ ผู้ทรงคุณวุฒิ/ที่ปรึกษาโหนดระนอง/เครือข่ายกำพวนโมเดล/เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุบางมัน 70 /เครือข่ายผู้สูงอายุ/เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสุขสำราญ ฯลฯ



จากกระบวนการทำให้ภาคีเครือข่ายที่มาร่วมเรียนรู้ในวันนี้ ได้รับชม รับฟัง รับทราบ และแลกเปลี่ยนแสดงมุมมองต่อกิจกรรมหลักของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา การบริหารจัดการชมรมผู้สูงอายุที่มีความเข้มแข็งทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ ด้วยการฟื้นฟูกิจกรรมหลัก 9 ประการ คือ 1)การลงทะเบียนสมาชิกชมรมฯ เพื่อเก็บสถิติการเข้าร่วมประชุม 2)การออกกำลังกาย อนาคตจะมีการพัฒนาลานออกกำลังกาย 3)พิธีกรรมทางศาสนา 4)ร่วมร้องเพลงสมเด็จย่า /เพลงมาร์ช 4 เพลง 5)ประธานเปิดประชุม นำเข้าสู่วาระ 6)การถ่ายทอดวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ฯลฯ สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป 7)วัดความดัน ชั่งน้ำหนัก ตรวจสุขภาพ 8)ดำเนินการด้านการเงิน รับ-จ่าย ค่าบำรุงเงินช่วยเหลือสวัสดิการและ 9)สนับสนุนการสร้างความเป็นหนึ่งใจ



นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมนอกเหนือวันประชุม เช่น มอบสวัสดิการสมาชิกที่ป่วยนอนโรงพยาบาล อุบัติเหตุ 1 คน 1 พัน 1 ปี หากมีสมาชิกที่เสียชีวิต ร่วมช่วยกันเป็นเจ้าภาพสวดคินสูตรทำบุญ 1 คีน การเยี่ยมเยียนเพื่อนสมาชิก งานบุญงานบวช และ จัดงานวันผู้สูงอายุในวันที่ 25 มีนาคมของทุกปี มีการมอบรางวัล สถิติการเข้าประชุม การแข่งขันกีฬาผู้สูงอายุ รวมทั้งการบริหารจัดการโครงการที่ได้รับการสนับสนุน

จากมูลนิธิสยามกัมมาจล /สกว.ฝ่ายวิจัยเพื่อท้องถิ่น ที่เข้าร่วมสร้าง #กระบวนการเรียนรู้ #ผ่านเครื่องมือ
งานวิจัย #โดยใช้ข้อมูลความรู้นำไปสู่การตัดสินใจ #กระบวนการสร้างการเชื่อมโยงเครือข่ายงานวิจัยพื้นที่
อื่นๆ #เพื่อนช่วยเพื่อน #ทีมวิจัยหมากราชกรุด #ทีมวิจัยหาดส้มแป้น



วันนี้เห็นความมุ่งมั่นตั้งใจของทีมวิจัยผู้สูงอายุเพชรนาคา ที่จะสร้างมาตรฐาน กระบวนการ
เรียนรู้อย่างเป็นระบบ..#คิดต่างได้..#แต่อย่าแตกแยก..
#คิดได้..#ให้ช่วยคิด..#ทำได้..#ให้ช่วยทำ..#ทำไม่ได้..#ให้กำลังใจ..#ให้กำลังใจไม่ได้..#ให้นิ่งสงบ..
#สร้างสุขปลายทาง #ทีมวิจัยผู้สูงอายุ

เรื่องที่ 25 แชร่จากโพส สุชีพ พัฒน์ทอง

18/1/60 เวลา 16.00 น. ร่วมประชุมประจำเดือนกลไก "คนเห็นคน" ณ สนง.สกว.ระนอง ออกแบบวางแผนการ
เตรียมการประชุมคณะทำงานสมัชชาสุขภาพระนองร่วมกับภาคีเครือข่าย วันที่ 10 ก.พ.60 สุชีพ พัฒน์ทอง ได้
เพิ่มรูปภาพใหม่ 5 ภาพ — กับ เจ้าปลาน้อย นิโม

18 มกราคม เวลา 21:42 น. ·



เรื่องที่ 26 ชวนชิมลิ้มรส..#เมนูผักเหียง

ช่วงเช้า..วันที่ 18 มกราคม 2560 ตัวแทนทีมวิจัยผักเหียงบ้านบางสีกิม และทีมวิจัยราชครูด มาร่วมเรียนรู้การประกอบอาหาร เมนูผักเหียง ฟักโขลก ต้มง่วง หัวหน้าโครงการวิจัยหาดส้มแป้น สวมบทบาทเป็นก๊ออาหาร เพื่อถ่ายทอดความรู้การประกอบอาหาร เมนูผักเหียง 5 อย่าง คือ 1.น้ำพริกกุ้งสด+ผักเหียงลวก (ผักเหนาะ) 2.แกงส้มผักเหียง 3.แกงเลียงเคยกเกลือผักเหียง 4.ผักเหียงผัดไข่ และ 5.ไข่เจียวผักเหียง รวมทั้งการจัดจาน ตกแต่งอาหาร โดยมีผู้ช่วยก๊อ(ทีมวิจัยหาดส้มแป้น)เป็นลูกมือ ส่วนผู้เรียนคือทีมวิจัยผักเหียงบ้านบางสีกิม/ทีมวิจัยราชครูด/และทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย



กระบวนการเรียนรู้การประกอบอาหาร ทาง(ครู)ก๊อสม โขลกเริ่มต้นจากการวางแผนคิดเมนูอาหารที่จะทำการสอนให้กับนักเรียนทีมวิจัย จากนั้นมีการเตรียมพร้อมวัตถุดิบ เครื่องปรุง วัสดุ อุปกรณ์ พานะ จาน ชาม ช้อน กระทะ ตะหลิว เป็นต้น เริ่มด้วยการพูดคุยทำความเข้าใจกับนักเรียนทีมวิจัย เริ่มต้นด้วยการจัดกระดาดเช็ดชูใส่แก้วแบบ โต๊ะจีน แล้วต่อด้วยการจัดตกแต่งอาหารมีความสำคัญมากเพราะจะช่วยให้อาหารนั้นเพิ่มมูลค่าและมองดูน่ารับประทาน

จากนั้นทาง(ครู)ก๊อสม โขลก เริ่มถ่ายทอดการประกอบอาหาร ด้วยวิธีการปรุงอาหาร แต่ละขั้นตอน แนะนำเทคนิค เคล็ดลับ การทำให้อาหารมีรสชาติอร่อย กลิ่นหอมชวนให้รับประทาน ยิ่งนำมาใส่พานะที่ตกแต่งจานใส่อาหาร ทำให้เมนูอาหารจานเด็ดน่ารับประทานมากขึ้น นักเรียนทีมวิจัยก็สนใจเรียนรู้ ครูก็พร้อมถ่ายทอดวิชา #เป็นการเรียนรู้อย่างมีความสุข #และสนุกกับกระบวนการ..เมนูผักเหียง ทำได้มากกว่าที่เราคิด เมื่อทำครบกระบวนการ ปรุงอาหาร 5เมนู พร้อมเสริฟ..มีปลัด อบต.หาดส้มแป้น ทีมวิจัย พี่เลี้ยง ครูก๊อสม โขลก ต้มง่วง ร่วมกันรับประทานอาหารจากฝีมือครูและศิษย์..จากนั้นมาสรุปบทเรียนกระบวนการเรียนรู้ใน วันนี้





ชุดอาหารว่าง..ผักเหลียงหลอดคู่กับน้ำผักเหลียงปั่น...บอกเลยว่าไปกันได้..ส่วนชาผักเหลียง
กลิ่นหอมละมุนจับคู่กับคุกกี้ผักเหลียง..ไม่เบาทีเดียว..ผ่านเลย...นักวิจัย 😊☐😊☐



หลังจากนี้ทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสีกิม นำความรู้ ภูมิปัญญาในด้านอาหาร มาพัฒนา
รูปแบบการแปรรูปผักเหลียงในรูปแบบต่างๆที่หลากหลาย..ที่สามารถสร้างมูลค่า..ต่อยอดธุรกิจชุมชน..จาก
ผักเหลียง..ของดีของบ้านเรา..#บ้านบางสีกิม
#ผักเหลียงมีคุณค่า #สร้างมูลค่า..#สร้างเศรษฐกิจชุมชน 💰☐💰☐💰☐

เรื่องที่ 29 ครบเครื่อง..เรื่องวิจัยจักสานบ้านหนองจิก

วันที่ 24 มกราคม 2560 ร่วมประชุมประจำเดือนกับทีมวิจัยจักสานบ้านหนองจิก เพื่อสรุป
บทเรียนการจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องไฟ และวางแผนกิจกรรมปฏิบัติการกลุ่มย่อย/รายบุคคล รวมทั้ง
แผนการจัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัย

ซึ่งจากการพูดคุยในเรื่องสรุปบทเรียนการจัดเวทีที่ผ่านมา..ทีมวิจัยสะท้อนชัดว่า..ตนเองเก่ง

ขึ้น..ได้พัฒนาศักยภาพ ทักษะการนำเสนอ การสรุปวิเคราะห์ข้อมูล และกระบวนการเวที..การทำงานเป็นทีม ..ผลที่ออกมาคือ..ความภูมิใจ..สุขใจที่ได้ทำ...จากบทเรียนนำมาสู่การออกแบบแผนงานปฏิบัติรายกลุ่มย่อย/รายบุคคล ในเรื่อง 1)การปฏิบัติการฝึกซ้ำ ทำให้ชำนาญ "จักสาน..ฝาชี..ของดีที่หนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี " โดยพี่เลี้ยงให้โจทย์ท้าทายไว้..จักสานเป็น ขายได้ ยาย(ภูมิปัญญา)มีความสุข ทีมภูมิใจ...2) รวบรวมข้อมูล จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ ออกแบบสื่อ..มีข้อมูล มีภาพ อธิบายได้ตามความเหมาะสม 3)รวบรวมสอบถาม ภูมิปัญญา ความสามารถจักสาน..ชนิดใด..ใช้เวลาทำกี่วัน..ราคาซื้อ-ขาย..เพื่อเป็นฐานข้อมูลเพื่อการตลาดในอนาคต...และ 4)การพัฒนาผลิตภัณฑ์ จักสาน การถอดลาย สร้างลาย ผสม/ประยุกต์ลาย...ทันสมัย สวยเก๋ แต่ยังคงเอกลักษณ์งานจักสานบ้านหนองจิก..เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานในอนาคต..ทีมวิจัย พร้อมปฏิบัติการ..



ส่วนแผนงานที่กำหนดจัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัย ซึ่งกำหนดไว้วันเสาร์ที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560 นี้ โดยจะมีการประสานเครือข่ายงานวิจัย กลุ่มองค์กรในชุมชน มาร่วมจัดนิทรรศการในรูปแบบ "ตลาดนัดความรู้...คู่ภูมิปัญญาชุมชน" ซึ่งจะนัดหมายวางแผน ออกแบบการจัดงานอีกครั้ง...เตรียมพร้อมกันไว้นะ..
#เครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง
#ครบทุกรส..#ไม่ได้เก่งคนเดียว..#เก่งทั้งทีม
#ทีมวิจัยจักสานบ้านหนองจิก



ช่วงบ่าย..ทางผ่าน...ไม่รีรอแวะเยี่ยมทีมวิจัยผักเหียงบางสีกิม..ปฏิบัติการแปลงเพาะต้นกล้า
ผักเหียง...ลงหลักปักเสาแล้ว..ทีมวิจัยพร้อมลุย...และพบปะพูดคุยกับคุณครูหัวหน้าโครงการวางแผนงาน..
เดินอย่าง...ต่อเนื่อง..

#ใช้ข้อมูล #ความรู้ #นำไปสู่การตัดสินใจ

#ทีมวิจัยผักเหียงบ้านบางสีกิม



เรื่องที่ 30 ประชุมเครือข่ายนักวิจัย จังหวัดระนอง ครั้งที่ 1/2560

วันที่ 4 กุมภาพันธ์ 2560 ได้จัดประชุมเครือข่ายนักวิจัย โดยมีหัวหน้าโครงการ และเจ้าหน้าที่การเงิน จาก 7
โครงการวิจัย มาร่วมแลกเปลี่ยนการดำเนินงาน และจังหวะในก้าวต่อ การขับเคลื่อนงานภาคีเครือข่าย ช่วย
หนุนเสริมกัน "#มีคนหนุนคน #มีงานหนุนงาน #มีเงินหนุนเงิน" ซึ่งเป็นแผนในการขับเคลื่อนเครือข่าย
นักวิจัย จ.ระนอง (ทั้งโครงการที่ปิดแล้ว และโครงการที่ดำเนินการอยู่) #ถือได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งในการ
เสริมสร้างพลังชุมชน รวมพลังความรู้ สู่การพัฒนาชุมชนท้องถิ่น #คุณคือผู้นำการเปลี่ยนแปลง #ทีมนักวิจัย



ซึ่งเป็นเป้าหมายในการเคลื่อนของโหนดระนอง 1)การรวมคน เชื่อมผลิตภัณฑ์ พัฒนา
เครือข่ายนักวิจัยจังหวัดระนอง #ช่วยเหลือและแบ่งปัน 2) การขับเคลื่อนงานภาคี สร้างความร่วมมือ
คนทำงานภาคประชาสังคม เป็นพื้นที่กลางในการพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ #คนหนุนงาน และ3)การพัฒนาสื่อ
สาธารณะสื่อสารประชาสัมพันธ์ #เข้าถึง #ใช้ประโยชน์จากงานวิจัย

จากนั้นทางทีมวิจัยแต่ละ โครงการได้แลกเปลี่ยนเพิ่มเติม และสะท้อนบทเรียนการ
บริหารงานโครงการ ซึ่งสรุปประเด็นจากการแลกเปลี่ยน และข้อเสนอแนะ ดังนี้ 1)การทดลองงานเครือข่าย

ชุมชนวิจัย ช่วยเหลือ แบ่งปัน เวทีนำเสนอผลงานวิจัย จักสานบ้านหนองจิก ซึ่งกำหนดไว้ 25 ก.พ.นี้ #รวมพล#หนุน "คน งาน เงิน" 2)การพัฒนาศักยภาพนักวิจัยในเรื่อง อบรมบัญชีการเงิน เพื่อสร้างความเข้าใจร่วมกัน แบ่งปันประสบการณ์ มั่นใจลงมือทำ ความชำนาญเกิดจากการทำซ้ำ 3)เสนอให้มีการจัดประชุมทุกไตรมาส #สามเดือนเจอกันที่ #มีดีอะไรมาเล่าสู่กันฟัง



จากความพยายามขับเคลื่อนงาน

เครือข่าย ทั้งระดับชุมชนวิจัย และเครือข่ายคนหนุนชุมชน ปี 60 เป็นปีแห่งการเปลี่ยนแปลง แม้การก้าวเดินของฉัน แม้จะเชื่องช้ากว่าคนอื่น แต่ฉันก็ไม่เคยยอมแพ้ ฉันจะทำทุกอย่างให้ถึงจุดหมายที่หวังไว้ไม่ต่างอะไรกับ #เจ้าหอยทาก# (ด้วยความอุตสาหะ "หอยทาก"จึงได้ขึ้นเรือ โนอาห์) เรามาเจอกันอีกที่เดือน พฤษภาคม 2560 #ทีมวิจัย

เรื่องที่ 30 จากเฟสบุ๊ค คุณสุชีพ พัฒน์ทอง

4/2/60 เวลา16.00น.ประชุมกลไกผสมผสานสุขภาพพระนองจัดประชุมเตรียมงานก่อนการประชุมปรึกษาหารือการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมจังหวัดในวันที่10/2/60 ที่โรงแรมทินิดี อ.เมืองระนอง



เรื่องที่ 31 การจัดการเวทีนำเสนอผลงานวิจัย

เช้าวันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2560 ร่วมวงย่อยหารือการเตรียมความพร้อมจัดงานนำเสนอผลงานวิจัย จักสาน หนองจิก ปากจั่น ในวันที่ 25 ก.พ.60 นี้ โดยทางทีมวิจัยได้เตรียมนำเสนอผลงาน ด้านข้อมูลเร่งสรุปข้อมูล ฝ่ายการจัดการ วางแผนรูปแบบการจัดงาน สถานที่ รวมทั้งฝ่ายประสาน ภาควิชาเครือข่ายในและนอกพื้นที่ มาร่วมกันในงาน...มาร่วมด้วยช่วยกัน 😊☐😊☐😎☐😎☐

#ทีมวิจัยจักสานหนองจิก #ปากจั่น #กระบะบุรี



เรื่องที่ 32 การทบทวนโครงร่างยุทธศาสตร์วิจัย และสร้างพลังสู่ประเทศไทย 4.0 พลเมือง

วันที่ 7-8 กุมภาพันธ์ 2560 @Sampran Riverside พลังดอกไม้บาน... รู้เขา..รู้เรา..เห็นตัวเอง สร้างMomentum..หาจังหวะ..แรงส่ง..พลังความรู้+ปัญญา ขกระดับ..งาน..ทักษะความสามารถ..ยังไม่พอ ต้องยกระดับจิตตัวเอง+จิตเพื่อน สร้างองค์กรที่มีชีวิต มีจิตวิญญาณ..คุณภาพใจ ความสัมพันธ์ รู้ลึกนึกคิด...สู่การเรียนรู้อย่างลึกซึ้ง



#เล็ก..#ก็ล้มใหญ่ได้..#ถ้าใจถึง..วิถีประชาธิปไตยที่มีชีวิต ด้วยพลังใจ พลังปัญญาและพลังปฏิบัติของพลเมือง คนเล็กๆในแผ่นดิน @อ.ชัยวัฒน์ ธีระพันธุ์

เรื่องที่ 33 ประชุมประจำเดือนทีมวิจัยหมากราชครูด

วันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2560 ร่วมประชุมประจำเดือนทีมวิจัยหมากราชครูด เพื่อสรุปการเงิน /รายงานความก้าวหน้า วางแผนการจัดการเพาะพันธุ์หมาก ชุดแรก 5,000 กล้ามียอดสั่งจองแล้ว 1,000 กล้า ซึ่งทางทีมวิจัยได้ร่วมกันกำหนดแนวทางการบริหารจัดการกลุ่ม....เริ่มต้น จากการลงหุ้นของสมาชิก จัดทำระบบบัญชีกลุ่ม รวมทั้งการวางแผนการร่วมจัดนิทรรศการงานเครือข่ายงานวิจัย ในงานนำเสนอผลงานวิจัย จักสานหนองจิก(ปากจั่น กระบุรี) ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560



ทางทีมวิจัยหมากราชครูด วางแผนเตรียมแบ่งบทบาทหน้าที่ภายในทีม 1)ขั้นตอนการเพาะขยายพันธุ์ 2)การแปรรูปผลิตภัณฑ์จากหมากดิบ ดัน ใบ 3)ขั้นตอนการแปรรูปหมากแห้ง (ผ่า+กลม)และอุปกรณ์เครื่องมือและ4)สื่อประชาสัมพันธ์
#ทีมวิจัยหมากราชครูด...#เริ่มแล้ว#เพื่อนช่วยเรา..#เราช่วยเพื่อน



เรื่องที่ 34 ร่วมเวทีประชุมหารือการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมจังหวัดระนอง

วันศุกร์ที่10กุมภาพันธ์2560 ร่วมเวทีประชุมหารือการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมจังหวัดระนอง โดย ศูนย์พัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพแบบมีส่วนร่วม ภาคใต้ มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการทำความเข้าใจ ทบทวน และเตรียมความพร้อม เครือข่ายการพัฒนา นโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม จ.ระนอง ในการการพัฒนาและขับเคลื่อนนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมระดับพื้นที่ ผ่านเครื่องมือต่างๆ

เช่น สมัชชาสุขภาพ ธรรมนูญสุขภาพ การประเมินผลกระทบสุขภาพ และสิทธิสุขภาพ ด้วยการสานพลังเครือข่ายในทุกกระดับ ทั้งภาครัฐ เอกชน ประชาสังคม กลุ่มองค์กรชุมชน ซึ่งจากประเด็นข้างเคลื่อน

ที่ผ่านมา ทางกลไกคณะทำงานฯ ได้มีการดำเนินการ 2 ประเด็น หลัก คือ 1)การจัดการปัญหาขยะ โดยมี การจัดทำฐานข้อมูล การเปิดเวทีพูดคุย สร้างความเข้าใจ การรณรงค์ รวมทั้งการผลักดันนโยบาย ซึ่งสอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดระนอง #เป็นศูนย์กลางการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศฝั่งอันดามัน #ที่ดำรงไว้ซึ่งการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชิง



สุขภาพและสิ่งแวดล้อมที่น่าอยู่ 2)ปัจจัยเสี่ยง (เหล้า บุหรี่ ภัยพิบัติ อุบัติเหตุ) และจากงานข้างขึ้น ขาเคลื่อน และประเมิน ทางกลไกคณะทำงาน ได้พัฒนาพื้นที่กลางในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ โดยใช้ชื่อ "เครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง " ซึ่งเป็นวงคุย แนวระนาบ ใช้ศักยภาพของภาคี เครือข่าย แบ่งปันความรู้ แบ่งปันคน แบ่งปันทรัพยากร โดยมีการประชุมทุกเดือน กำหนดกติกา คุณภาพการพูดคุย และการเพิ่มจำนวน คนเห็นคน เดือนละคน ซึ่งทางพี่เลี้ยง สกว.ระนอง ทำหน้าที่ ปลุกคน สร้างฐานฐานเครือข่าย สร้างความเข้าใจ รวมทั้งรวบรวมฐานข้อมูลภาคี ผู้การยกระดับ ปักธง ขับเคลื่อนสังคมอุดมปัญญามวลประชา จ.ระนอง มีสุขภาพที่ดี



ซึ่งทางจังหวัดระนองได้มีการดำเนินการ และให้ความสำคัญกับเรื่องนี้ โดยทางภาครัฐ ได้มีการรณรงค์ กำหนดมาตรการป้องกันและลดอุบัติเหตุทางถนน ในช่วงเทศกาล รวมทั้งการให้ความรู้กับประชาชนในการรถใช้ถนน การปฏิบัติตามกฎจราจร เป็นต้น และอีกด้านของการทำงานในประเด็นปัจจัยเสี่ยง ทางภาคประชาสังคม เครือข่ายงดเหล้า จ.ระนอง ได้ทำงานคู่ขนานกับทางภาครัฐ ในเรื่องการสร้างความตระหนักถึงผลกระทบจากดื่ม เสพ สูบ ทำลายสุขภาพ รวมทั้งส่งผลเสียให้กับผู้อื่นได้ ซึ่งเป็นกระบวนการสร้างการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมคน ผู้จำหน่าย ผู้บริโภค เพื่อลดปัจจัยเสี่ยงสุขภาพ ทั้ง 2 ประเด็น ขาเคลื่อน ทางผู้แทนจากภาคส่วนต่างๆ ได้เสนอให้มีการขับเคลื่อน ขกระดับพื้นที่รูปธรรม รวมทั้งขยายผลต้นแบบพื้นที่รูปธรรมสู่วงกว้างมากขึ้น ในด้าน ขาขึ้น ทางผู้เข้าร่วม ได้เสนอ 2 ประเด็นเพิ่มเติม คือ 1) เกษตรปลอดภัย อาหารปลอดภัย ซึ่งเป็นประเด็นช่วงขาขึ้น ดังนั้น ทางผู้แทนจาก สช. ได้ให้ความเห็นในการ

เคลื่อนประเด็นใหม่ ว่าต้องมีการวิเคราะห์สถานการณ์เกษตรปลอดสาร อาหารปลอดภัยของจังหวัด และวิเคราะห์ภาคี ผู้เกี่ยวข้อง บทบาทหน้าที่ในกระบวนการนโยบายสาธารณะ หาเจ้าภาพร่วม ในปีแรก แล้วค่อยยกระดับขับเคลื่อนต่อไปใน 2 และ 3 ตามลำดับ และ 2) สหัชชีขั้นพื้นฐานของผู้ไม่มีสถานะทางทะเบียนและประชากรข้ามชาติ โดยทางผู้แทนจากมูลนิธิศุภนิมิตแห่งประเทศไทย จังหวัดระนอง ได้ร่วมให้เสนอประเด็นนี้ ซึ่งทางมูลนิธิฯได้ขับเคลื่อนเรื่องนี้ในมิติ ด้านการศึกษา ด้านสุขภาพ กับกลุ่มประชากรเป้าหมาย มาต่อเนื่อง ในพื้นที่จังหวัดระนอง ซึ่งผู้แทนจากมูลนิธิฯจะเป็นตัวแทนไปนำเสนอต่อ สข.

เรื่องที่ 35 ติดตามกระบวนการทำงานของ #ทีมวิจัยจักสาน

วันที่ 12 กุมภาพันธ์ 2560 ร่วมประชุมวางแผนการจัดงานนำเสนอผลงานวิจัย จักสานบ้านหนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี ในวันที่ 25 ก.พ.นี้ โดยทางทีมวิจัย พร้อมด้วยผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยฯ ส.อบต. และกรรมการหมู่บ้าน มาร่วมวางแผนเตรียมความพร้อม กำหนดรูปแบบงาน และการแบ่งบทบาทหน้าที่ การประสานงาน หน่วยงาน /ภาคีเครือข่ายผู้เกี่ยวข้อง /คนในชุมชน /เครือข่ายนักวิจัย /เครือข่ายกลุ่มอาชีพในชุมชน และชุมชนใกล้เคียง มาร่วมกิจกรรม ซึ่งในวันงานจะมีการดำเนินการของ ทีมวิจัยเสนอผลงานวิจัยจักสาน 1 ปีที่ ทำเกิดอะไร อย่างไรบ้าง และก้าวต่อไปจะขับเคลื่อนงานต่ออย่างไร และมีการจัดนิทรรศการ/ออกบูท จากเครือข่ายนักวิจัย 1) ผักเห็ดยางบางสิกิม นำเมนูอาหาร/อาหารว่างจาก ผักเห็ดยาง มาให้ผู้เข้าร่วมได้ชิมเมนูผักเห็ดยาง "บางสิกิมชวนชิม" 2) ทีมวิจัยหมากราชกรูด นำขบวน "หมาก" ตั้งแต่การเพาะขยายพันธุ์ การปลูก การแปรรูปหมากแห้ง การสร้างมูลค่าเพิ่มจาก กาบ ใบ ต้น เปลือก หมาก เป็นต้น 3) ทีมวิจัยหาดส้มแป้น นำเรื่องราววิถีชีวิต รากเหง้าของคนหาดส้มแป้น คนระนอง ที่เกี่ยวข้องกับอาชีพการหาแร่ การร่อนแร่ รวมทั้งการละเล่น การรำรำพื้นบ้าน ที่สืบสานวิถีวัฒนธรรมของคนหาดส้มแป้น 4) ทีมวิจัยจักสาน จัดเต็ม ภูมิปัญญางานจักสานของหมู่บ้าน การสืบสานหัตถกรรมจักสาน รุ่งสู่รุ่น และ 5) กลุ่มอาชีพในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มเลี้ยงปลาในกระชัง กลุ่มขนมทองม้วน กลุ่มกะปิ กลุ่มเศรษฐกิจชุมชน กลุ่มสตรี เป็นต้น มาร่วมด้วยช่วยกัน และยังประสานกลุ่มองค์กรชุมชนจากหมู่บ้านใกล้เคียง มาร่วมออกบูท/ร่วมแลกเปลี่ยนอีกด้วย



ติดตามกระบวนการทำงานของ #ทีมวิจัยจักสาน ต่อไป แล้วเจอกัน #Team#work

เรื่องที่ 37 ประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (RC)ภาคใต้

วันที่ 15-16 กุมภาพันธ์ 2560 ร่วมประชุมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (RC)ภาคใต้ ณ ปากเมรุรีสอร์ท จ.ตรัง มีการแบ่งโซนคุยวงย่อย กลุ่มจังหวัดอันดามันกลุ่มจังหวัดอ่าวไทย และกลุ่มจังหวัดชายแดนใต้ล่าง ในประเด็น สถานการณ์ในพื้นที่ ขยับอย่างไร ผลเป็นอย่างไร และจะขับเคลื่อนกันอย่างไรในอนาคต...สู่การนำเสนอกลุ่มใหญ่ โดยมีอาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิมาเติมเต็ม ให้ข้อมูล ความรู้ สถานการณ์ประเทศ

สถานการณ์โลก จี๒๐..กำหนดทิศ..โอกาสจังหวะก้าว 1)ขยายตัว ยกระดับหารูปแบบ แนวทางสู่ศูนย์วิจัยนวัตกรรมชุมชน 2)การท่องเที่ยววิถีชาวนา สร้างตัวแบบ 4 ภาค 3)งานวิจัยขับเคลื่อนพื้นที่ ทำวิจัยกับชาวบ้าน นักศึกษา สถาบันการศึกษา ภาคประชาสังคม นักวิชาการรับใช้สังคม 4)เศรษฐกิจฐานราก พัฒนาคนสู่ผู้ประกอบการรายย่อย 5)งานวิจัยประเมินผลเพื่อการพัฒนา 6)สื่อสารสังคม สื่อสารนโยบาย การปรับตัว การเปลี่ยนแปลง เรียนรู้ตั้งรับ อย่างเท่าทัน #ชวนสายได้ เจตจำนงร่วม "หัวใจ CBR กับงานขับเคลื่อนสังคม" เจอกันปลายเดือนเมษายน



เรื่องที่ 38 ลงพื้นที่ประชุมทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสีกิม

วันที่ 21 กุมภาพันธ์ 2560 ลงพื้นที่ประชุมทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสีกิม ต.ทรายแดง อ.เมือง เพื่อเตรียมความพร้อมออกบูทชวนชิมผักเหลียง จัดนิทรรศการงานวิจัย ในงานนำเสนอผลงานวิจัยจักสานบ้านหนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง ในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560 นี้ ซึ่งทางทีมวิจัยได้มีการเตรียมการ แบ่งบทบาทหน้าที่ ยกขบวนผักเหลียงบางสีกิมไปร่วมจัดอาหารคาวหวาน เมนูจากผักเหลียงในงานครั้งนี้ด้วยค่ะ ทางเจ้าภาพ #ทีมวิจัยจักสาน เชิญชวนพี่น้องเครือข่ายงานวิจัย คนในชุมชน และเพื่อนภาคีต่างๆ ร่วมแต่งกายชุดไทยเดิม ไทยประยุกต์ นำสมัย ไทยพื้นบ้าน แบบไทยๆ ได้หมดๆถ้าสดชื่น



เรื่องที่ 39 ประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จังหวัดระนอง ครั้งที่ 3/2560

วันที่ 22 กุมภาพันธ์ 2560 ประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จังหวัดระนอง ครั้งที่ 3/2560 มีวาระการประชุม 1) นำเสนอผลการดำเนินงาน และแผนการดำเนินงานในเดือนต่อไป รวมทั้งการหนุนเสริม แบ่งปัน ส่งต่องาน 2) ถอดบทเรียนเวทีเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง ที่ผ่านมา รู้จักกัน..รู้จักเธอ..ข้อดี..ข้อเสีย..ข้อปรับ แนวทางการขับเคลื่อนเครือข่าย และวางเป้าหมายร่วมกันในระยะต่อไป และ3) วาระอื่นๆเพิ่มเติม

ซึ่งจากเวทีพูดคุยคนเห็นคน ได้แชร์ข้อมูลการทำงาน และการช่วยหนุนงาน ทางมูลนิธิศุภนิมิตฯ ได้มีการเชื่อม ยกระดับประเด็นสิทธิขั้นพื้นฐานแรงงานต่างด้าว เข้าสู่ ประเด็นขับเคลื่อน ของงาน สมัชชาสุขภาพ จ.ระนอง ส่วนการทำงานประเด็นเด็กเยาวชน ของมูลนิธิฯ ได้มีแผนงานสร้างเครือข่ายเด็กเยาวชน โดยพัฒนาศักยภาพเด็กเยาวชน ทักษะอาชีพ ผ่านการฝึกให้เด็กเยาวชนเสนอแผนงานจากความต้องการ "ฟังเสียงสะท้อนของเด็กๆเยาวชน" ส่วนทาง พี่เลี้ยง สสส.6 มีการติดตามหนุนเสริมโครงการเมนูอย่างง่าย..ซึ่งได้มีการเชื่อมประสานงานกับทางโรงเรียน ทำงานร่วมกับครู และนักเรียน ในประเด็นการบริโภคผัก ผลไม้ของนักเรียน..ได้วางแผนเตรียมความพร้อมคน พื้นที่ เพื่อพัฒนาโครงการชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่ โดยมีการวิเคราะห์ ศึกษาประเด็น การจัดการขยะ และ การบริโภคปลอดภัย..เป็นการวางแผนในปีถัดไป ทางด้าน สสส.4 ทางผู้รับผิดชอบโครงการ ขับเคลื่อนงาน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก (ศพด.) ความปลอดภัยทางถนน นำร่อง 2 พื้นที่ ในปีนี้คือ ศพด.ราชกรุุด และศพด.อัสเตาฟิธิยะห์(กำปวน) อยู่ระหว่างพัฒนาโครงการ

ด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น (สกว.ระนอง) เน้นการดำเนินงาน 2 ระดับ คือ 1) การหนุนเสริมชุมชนวิจัย ขับเคลื่อนงานตามแผนโครงการ และเชื่อมโยงเครือข่ายเศรษฐกิจชุมชน จังหวัดระนอง จุดเริ่มจากชุมชนวิจัย เก้า-ใหม่ 2) การทำงานเชื่อมประสานภาคี หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เน้นการประสานทำความเข้าใจภาคีเครือข่าย สร้างความร่วมมือ การใช้ประโยชน์จากงานวิจัย การสื่อสารสาธารณะ การส่งต่อ ชี้นำ แบ่งปัน ผ่านเครือข่ายคนเห็นคนและขยายความร่วมมือสู่กลุ่มเป้าหมายเครือข่ายเศรษฐกิจฐานรากต่อไป



จากนั้นทางสมัชชาสุขภาพ จ.ระนอง ได้ทบทวนประเด็นขับเคลื่อน 2 ประเด็น คือ 1) การจัดการขยะ ซึ่งมีชุมชน เครือข่าย สสส.ฝ่ายท้องถิ่นได้นำเรื่องนี้ไปเคลื่อนในระดับพื้นที่ ส่วน 2) ปัจจัยเสี่ยงทางเครือข่ายงดเหล้า นำเรื่องนี้ไปขับเคลื่อน และขยายผลยังพื้นที่รูปธรรม และมีการเชื่อมต่อกับ งาน ศพด.

ความปลอดภัยทางถนน ทำเรื่องกองทุนหมวกกันน็อคเพื่อน้อง/เพื่อหนู/ค่าปรับเพื่อน้อง/เพื่อหนู..ซึ่งจะนำร่องในงาน สพด.ความปลอดภัยทางถนน ต่อไป....ส่วนประเด็นขาขึ้น มีการทบทวน ประเด็น วิเคราะห์ทิศทาง ต้นทุน ซึ่งสรุปประเด็นขาขึ้นที่จะดำเนิน 2 ประเด็นในปีี้ คือ 1) ประเด็นสิทธิขั้นพื้นฐานของแรงงานต่างด้าว โดยมีมูลนิธิศุภนิมิตฯเป็นแกนหลักในการดำเนินงาน และ 2) การพัฒนาเครือข่ายเพื่อการเข้าถึงกองทุนสุขภาพตำบล นำสู่การพัฒนาอย่างทั่วถึง ตรงความต้องการของชุมชน โดยจัดตั้ง คัดสรร คณะทำงานขาขึ้น และได้ปรับเปลี่ยน คณะทำงานเครือข่ายสมาชิกสุขภาพ ตามความเหมาะสม และสอดคล้องกับประเด็นขาเปลี่ยน และขาขึ้น..



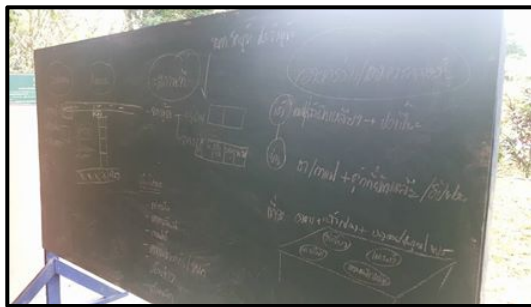
จากนั้นได้ถอดบทเรียนความรู้ศึก.. 3 เดือน..#เราได้เรียนรู้กันมากขึ้น #เราได้เห็นงานกันชัดเจนขึ้น..#เราได้คุยกันมากขึ้น..#เราได้แบ่งปัน #ข้อมูล #ความรู้ #เติมเต็มศักยภาพ..#การเรียนรู้ไม่มีวันสิ้นสุด..#สร้างบรรยากาศวงคุยกันที่พี่น้อง..#คุณภาพการพูดคุย.....ได้เยอะมากกว่าที่คิด..



เรื่องที่ 40 ประชุมทีมวิจัยจักสานบ้านหนองจิก ปากจั่น

วันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 ร่วมประชุมทีมวิจัยจักสานบ้านหนองจิก ปากจั่น เพื่อเตรียมความพร้อม ชักซ้อมกระบวนการ กำหนดการ และการนำเสนอผลงาน รวมทั้งการจัดการสถานที่ จัดงานนำเสนอผลงานวิจัย ในวันเสาร์ ที่ 25 กุมภาพันธ์ นี้ งานเริ่มเวลา 08.30 -14.30 น. เชิญชวนผู้เข้าร่วม แต่งกายด้วยชุดไทย #งานนี้ทีมวิจัยจักสาน..#จัดเต็ม

ซึ่งวันนี้ทางทีมวิจัย ผู้นำชุมชน และภาคีเครือข่าย ร่วมด้วยช่วยกัน เตรียมงานในครั้งนี้
#ช่วยกันคนละไม้คนละมือ
#เครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง



เรื่องที่ 41 เวทีนำเสนอผลงานวิจัย โครงการจักสาน บ้านหนองจิก

วันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560 เวทีนำเสนอผลงานวิจัย โครงการจักสาน บ้านหนองจิก ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง โดยมีเครือข่ายงานวิจัย จาก 1)ทีมวิจัยหมากบ้านราชครู 2)ทีมวิจัยกาแฟบ้านไร่ใน 3)ทีมวิจัยแร่หาดส้มแป้น 4)ทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสีกิม 5)ทีมวิจัยอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่นละอุ่นเหนือ 6)ทีมวิจัยจากลำเลียง และ7)ทีมวิจัยจักสาน และชุมชนบ้านหนองจิกมาร่วมด้วยช่วยกันจัดนิทรรศการงานวิจัย ทั้งนี้เครือข่ายและผู้เข้าร่วม พร้อมใจกันแต่งกายแบบไทย ๆ ซึ่งภายในงานมีกิจกรรมการแสดงของเด็กเยาวชนลูกหลานคนหนองจิก และเยาวชนจากหาดส้มแป้น มาแสดงใน ชุดรำอวยพร (บายศรีสู่ขวัญ) ระบำร่อนแร่

และในน้ำมีปลาในนามีข้าว สร้างสีสัน สร้างความสุขให้กับผู้ร่วมงาน ตามด้วยการนำเสนอผลงานวิจัยของทีมวิจัยจักสาน ในเรื่อง1)ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านจักสาน 2) ผลการสำรวจทรัพยากรชนิดพันธุ์ไม้ในชุมชน 3)บอกเล่าประสบการณ์ การสืบสานภูมิปัญญาจักสานผ้าสี อดตลักษ์ณ์ของชุมชนบ้านหนองจิก 4)การพัฒนา รูปแบบผลิตภัณฑ์ ลวดลายประยุกต์ และลวดลายที่สื่อถึงคุณค่า ความหมายของงานจักสานของชุมชนบ้านหนองจิก และ5)ช่องทางการสื่อสารประชาสัมพันธ์



จากนั้นเปิดวงให้แลกเปลี่ยนซักถามแนวทางการก้าวต่อไป 2 มีทั้งนายก อบต.ผู้นำชุมชน หน่วยงานภาครัฐ และภาคีเครือข่ายมาร่วมวงสนทนา ได้ข้อคิด แง่มุมดีๆในการนำไปเป็นแนวทางการพัฒนา งานของกลุ่มจักสานต่อไป



นอกจากนั้นในช่วงอาหารว่างและอาหารเที่ยง ทางทีมวิจัยผักเหลียงยกขบวน มีพ่อครัว แม่ครัว จากหาดส้มแป้นมาช่วยกันปรุงอาหาร ให้ผู้เข้าร่วมได้รับประทานอาหารเมนูผักเหลียงในงานนี้ฟรีตลอดงาน #แม้จะเหนื่อยกัน #แต่ทีมวิจัยทุกคนสะท้อนเสียงเดียวกันว่า #มีความสุข #มีความภูมิใจ #ที่ได้ช่วยเหลือและแบ่งปัน #สิ่งที่ได้จากการร่วมไม้ร่วมมือครั้งนี้ #การสร้างความสัมพันธ์ของเครือข่ายนักวิจัยและภาคีจากทุกพื้นที่ ขอบคุณทุกคนที่ร่วมสร้างความสุขในครั้งนี้

เรื่องที่ 42 ประชุมประจำเดือนศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่หาดส้มแป้น

วันนี้ 10 มีนาคม 2560 ช่วงเย็นลงพื้นที่ร่วมประชุมประจำเดือนศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ ก่อนถึงเวลานัด สั่งข้าวร้านสมโชค อาหารพื้นบ้านหาดส้มแป้น เป็นร้านประจำ อาหาร สด อร่อย วันนี้สั่งเมนูเดิม สองสามอย่าง แต่วันนี้แม่ครัว ทำกุ้งแช่น้ำปลามาให้กินด้วย เมนูนี้แถมให้ พอจัดการทุกเมนู อิ่มแล้ว หหมดทุกงาน พอไปจ่ายค่าเสียหาย วันนี้แม่ครัวบอกว่าไม่คิดดั่งค์ มีคนสั่งไว้ ห้า! ให้กินฟรี อื้อ!ขอบคุณมากมาย สมโชค อาหารตามสั่ง อิ่มจัง ดั่งค์อยู่ครบ ถึงเวลานัดหมาย ห้าโมงกว่าๆ พี่สมโชค เริ่มชี้แจงวาระประชุมประจำเดือน มีนาคม มี10เรื่อง ดังนี้ 1)การทำโครงการเสนอผู้ว่าฯ (วันนี้เจอผู้ว่าฯท่านได้สอบถามถึงโครงการ ให้รับนำส่งถึงผู้ว่าฯ)2)การจัดซื้อชุดรา ช้างบ สสส. ที่งวดสุดท้าย จัดซื้อเรียบร้อยแล้ว 3) การทำของที่ระลึก เลียงจิว ให้สมาชิกทุกคนเอาไปทำที่บ้าน ใครสะดวกมาทำที่ศูนย์ก็ยินดี 4) เรื่องการสนับสนุนของอุตสาหกรรมจังหวัด / พัฒนาชุมชน การสร้างนักรถตลาด ทำแผนธุรกิจ 5)เล่าสู่กันฟัง ส่งตัวแทนศูนย์เรียนรู้ ไปดูงาน ได้เรียนรู้ อะไรบ้างจากการดูงาน 6)การรับคณะศึกษาดูงาน มีคณะจาก ร.ร.บ้านบางสิทิม /มีคณะติดต่อมาจาก จ. นครสวรรค์ /ปีนี้มีคณะติดต่องานเพิ่มมากขึ้น กลองยาว ชุดรำ และดูงานศูนย์เรียนรู้ฯ 7)มาร่วมด้วยช่วยกัน พัฒนาศูนย์เรียนรู้ฯ 8)ฝึกฝนวิทยากรแต่ละด้าน พุดได้ นำเสนอได้ เล่าเป็น และการรวบรวมความรู้ ชื่อแร่ คุณสมบัติแร่แต่ละชนิด 9)ทางช่อง 5 รายการผจญไพร ไร่พรมแดน เป็นรายการเกี่ยวกับการท่องเที่ยว ลงมาถ่ายสัมภาษณ์ ถ่ายทำ Wow wow□□ได้ออกทีวีอีกแล้ว และ 10)ชี้แจงบัญชีศูนย์เรียนรู้และปันผลให้สมาชิก21คน(นับพี่เลียงด้วย)รับทรัพย์คนละ250บาท แม้จำนวนเงินจะไม่มากมาย แต่ใครตป्लीใจเลย เห็นคุณค่า ความดีงามที่เกิดขึ้น หายเหนื่อยเลยจริงๆ จำภาพครั้งแรกที่ลงพื้นหาดส้มแป้นได้ติดตา ขึ้นหนึ่งของความสำเร็จวันนี้ทีมวิจัย และชุมชนช่วยกัน(นับพี่เลียงด้วยนะ)

หลังจากสรุปปิดประชุม งานนี้ยังมีเซอร์ไพรส์ ลุงตุ้ม เกริ่นนำ ว่าวันนี้ เป็นวันดีอีกวัน ทางทีมวิจัย ได้เตรียมเค้กวันเกิดไว้ให้พี่เลียง "ได้ยินคำนี้ก้องในหูว่า เหมือนคนในครอบครัวเดียวกัน" ทางพี่แว่นเดินถือเค้กวันเกิดมา ทีมวิจัยร่วมกันร้องเพลงอวยพร เอาแล้ววัยพี่เลียงอึ้งซิคร้า ยิ้มเลย สิ้นเสียงร้องเพลง เป้าเทียน รับคำอวยพร เสียงปรบมือ พุดไม่ออก อึ้ง น้ำตาซึม เป็นไป พุดได้คำเดียว ขอบคุณมากมาย ขอบคุณ

มากมาย ขอบคุณมากมาย จะรออะไรดีแค่ ส่งมอบให้ทีมวิจัย ตลอดระยะเวลาที่ทำงานเส้นทางสายชุมชน มา ค่าตอบแทน(เงินเดือน)ที่ได้รับไม่มากมาย เวลาที่ต้องทุ่มเทกับการทำงาน ดึกดื่น เสาร์ อาทิตย์ ไม่ว่างเว้น มีคนเคยถามว่าเหนื่อยมั๊ย เคยถามตัวเองว่าไหวมั๊ย แต่ทุกครั้งทีลงพื้นที่ไป ได้เจอ ได้เห็นการเปลี่ยนแปลง ได้เห็นผู้คน ได้เห็นดอกผลจากน้ำพักน้ำแรงที่ทุ่มเทให้ ได้รับน้ำใจจากทีมวิจัย ชุมชน

#หายเหนื่อยละ #บอกตัวเองว่าไหวอยู่แล้ว #เรามีเพื่อนร่วมทาง

#ทีมวิจัยทุกคน

#ทีมวิจัยหาคสั้มแป้น



เรื่องที่ 43 จัดประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง

วันที่ 14 มีนาคม 2560 ช่วงเช้า จัดประชุมเครือข่ายคนเห็นคน จ.ระนอง ซึ่งในเดือนนี้ได้ขยับวันประชุมเร็วขึ้น เนื่องจากแกนนำหลักหลายท่านติดภารกิจ ผู้ประสานงานหลักพยายามประสานหาวันที่ลงตัว ครึ่งนี้เป็นครั้งที่ 4 ของการจัดประชุมภาคีเครือข่ายฯ ซึ่งครั้งนี้มีตัวแทน ผู้ติดตาม สสส.6(เมนูอย่างง่าย/ชุมชนท้องถิ่นน่าอยู่) Node ระนอง ผู้ประสานงานมูลนิธิสุขนิมิตฯ พี่เลี้ยงงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สกว.ระนอง และ พี่เลี้ยงงานศพด. ด้านความปลอดภัยทางท้องถนนรวมทั้งผู้สูงอายุ(คุณอีโต้ซัง)จากประเทศญี่ปุ่น ประเด็นในการปรึกษาหารือในครั้งนี้ ได้มีการหยิบยกประเด็นการทำงาน สสส. โดยภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ สสส. นำข้อมูลสถานการณ์ แผนงาน โครงการ กิจกรรม และข่าวสารเพิ่มเติมเกี่ยวกับ สสส. มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผนงานโครงการร่วมกัน และมีการจัดตั้งคณะทำงานเครือข่าย ส. ร่วมกัน ได้ยกร่างไว้เพื่อนำคุยในวงผู้เกี่ยวข้องอีกครั้ง เพื่อเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนงานต่อไป



ส่วนช่วงบ่าย...นัดหมาย ผู้อำนวยการ รพ.สต.ราชกรูด และรองนายกเทศมนตรีตำบลราชกรูด ในฐานะที่ปรึกษาโครงการ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก บ้านราชกรูด เพื่อความปลอดภัยทางถนน โดยทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้นำร่างข้อเสนอโครงการ ไปชี้แจง ทำความเข้าใจ แผนงาน ให้ทางที่ปรึกษาได้รับทราบ และให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นต่อแผนงานโครงการ เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขต่อไป ก่อนนำส่งข้อเสนอโครงการ เข้าสู่เวทีพิจารณาโครงการต่อไป



เรื่องที่ 44 ประชุมพัฒนาโครงการสวัสดิการชุมชนคนบางนอน ครั้งที่ 1

ช่วงบ่าย วันที่ 16 มีนาคม 2560 ประชุมพัฒนาโครงการ ครั้งที่ 1 ร่วมกับประธาน คณะกรรมการ สมาชิกและที่ปรึกษา กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางนอน เพื่อทำความรู้จักกัน และชี้แจงทำความเข้าใจแนวคิด หลักการงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น รวมทั้งการแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนาโครงการ รวมถึงความคาดหวัง ความต้องการ สิ่งที่ต้องการเห็น 1) คณะทำงาน ☐ มีความรู้ ความสามารถเพิ่มขึ้น(คนเก่งขึ้น) 2) สมาชิก/กองทุน ☐ มีกฎระเบียบที่เป็นระบบและมาตรฐาน ☐ งานเอกสารข้อมูลมีความถูกต้อง ชัดเจน และน่าเชื่อถือ ☐ ขยายกลุ่มเป้าหมายครอบคลุมมากขึ้น (เด็กเยาวชน/ผู้สูงอายุ) ☐ มีสวัสดิการเพิ่มมากขึ้น ☐ จำนวนสมาชิกเพิ่มมากขึ้นและมีคุณภาพ ☐ มีสวัสดิการที่เหมาะสม เพียงพอ และครอบคลุมปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของสมาชิก ☐ มีช่องทางการประกอบอาชีพ เพิ่มเติมให้กับสมาชิกนอกเหนืออาชีพปกติ ☐ ลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ภาคครัวเรือนให้สมาชิก ☐ จัดการปัญหาสิ่งแวดล้อมและสร้าง



นวัตกรรมใหม่ในพื้นที่

จากการพัฒนาโครงการครั้งนี้ ทำให้ได้รู้จักแกนนำชุมชนหลายๆท่าน ที่มีความตั้งใจอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงให้เกิดขึ้นในชุมชน ด้วยงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็นเครื่องมือสร้างการเปลี่ยนแปลง # นำสู่การพัฒนา #คน #งาน#เงิน #กองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางนอนแล้วเจอกันนัดหมายครั้งต่อไป กระบวนการ ทำภาพฝันใช้ชัดเจนขึ้น



เรื่องที่ 45 ประชุมทีมวิจัยหามาตราชกรุด เพื่อติดตามหนุนเสริม การเพาะหมากพันธุ์ดีการสร้างมูลค่าเพิ่มจาก กาบหมาก เปลือกหมาก และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานต่อในระยะที่ 2

ช่วงเช้า วันที่ 19 มีนาคม 2560 ประชุมทีมวิจัยหามาตราชกรุด เพื่อติดตามหนุนเสริม การเพาะหมากพันธุ์ดีการสร้างมูลค่าเพิ่มจาก กาบหมาก เปลือกหมาก และร่วมกันวางแผนการดำเนินงานต่อในระยะที่ 2

จากการพูดคุยในวันนี้ ทางพี่เลี้ยงได้ชวนทบทวน วิเคราะห์สิ่งที่เป็นไปได้ ที่นักวิจัยจะสามารถดำเนินการต่อ คือ 1) การเพาะหมาก ที่รวบรวมจากเจ้าของสวนหมากพันธุ์ มาได้จำนวน 16 ราย นำหมากมาเพาะแล้วจำนวน 2,200 ถู (ช่วงนี้หมากราคาดีขยับ 80 ต้องชะลอการเพาะรอบนี้ไว้แค่นี้ก่อน หวัหน้าชกล่าวไว้) 2) การสร้างมูลค่าเพิ่ม แปรรูป กาบหมาก เปลือกหมาก จากการออกบูทเครือข่ายวิจัยได้รับความสนใจอย่างมาก เช่น รองเท้าแตะ หมวก กระเป๋า หมวกค้ำน้ำ (ชื่อเรียกบ้านๆ เป็นภาชนะใช้ตักน้ำ) เป็นของใช้ประโยชน์ได้ ประเภทดอกไม้ประดับตกแต่ง คิดสร้างสรรค์รูปแบบใหม่ๆ และเน้นงานทำมือคุณภาพ กลิ่นอายของชุมชนท้องถิ่น 3) การก่อตั้งกลุ่ม อย่างเป็นทางการ จัดระบบการบริหารจัดการ ศึกษาเรียนรู้เพิ่มเติม โดนเริ่มจากการกำหนดให้มีการประชุมเป็นประจำทุกเดือน (กำหนด วันอาทิตย์ สัปดาห์แรกของทุกเดือน) สัญญาใจกันแล้ว เริ่มกันเลย 4) การวางแผนงานหลังจากนี้ ทีมวิจัยมีเรื่องมาเล่าสู่กันฟัง..   เรื่องข้อมูลการเพาะ ทีมวิจัยสังเกต เก็บข้อมูล แปรรูป 16 ราย   รายละเอียดกิจกรรมศึกษาดูงาน ที่ไหนอย่างไร ใครบ้าง จัดมาเลยนักวิจัย รอฟังๆ และ   การแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความชอบ ความถนัด...แค่เปิดใจเรียนรู้ ไม่มีอะไรยากเกินความสามารถ เราเชื่อในตัวคุณ... #ทีมวิจัยหามาตราชกรุด แล้วเจอกันค่ะ  
   



เรื่องที่ 46 ประชุมนักวิจัยเพื่อพัฒนาโครงการวิจัยสวัสดิการชุมชนคนบางนอน ครั้งที่ 2

ช่วงเช้า วันที่ 20 มีนาคม 2560 ประชุมนักวิจัยเพื่อพัฒนาโครงการวิจัย ครั้งที่ 2 สืบเนื่องจากครั้งที่แล้ว ทางพี่เลี้ยงได้สรุปข้อมูล ความต้องการ ความคาดหวัง ของแต่ละคนที่สะท้อนเล่าสู่กันฟัง รวมทั้งระดมความคิด ทบทวนเป้าหมายในการทำงานวิจัยขึ้นนี้ เพื่อถอดบทเรียนการจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนคนบางนอน นำความรู้ที่ได้มาออกแบบแนวทางการพัฒนารูปแบบ การจัดการกองทุนสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง เป็นระบบ สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีสวัสดิการที่เหมาะสม เพียงพอ และครอบคลุมปัจจัยพื้นฐานที่จำเป็นของสมาชิก เกิดเป็นต้นแบบ "การจัดสวัสดิการชุมชน คนบางนอน" พร้อมขยายผลต้นแบบสู่ภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกพื้นที่

เมื่อนักวิจัยตรวจสอบเช็คความต้องการ ความคาดหวัง มีเป้าหมายตรงกันแล้ว ชวนคิดตัดสินใจสมัครเป็นนักวิจัย พร้อมมัย...ถามใจตัวเองดู....พร้อมแล้วไปกันต่อด้วยการทบทวนตนเอง..เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ทำอะไรในโครงการที่ชอบที่สนใจที่ถนัด.. เมื่อบทบาทหน้าที่ลงตัว..ทางพี่เลี้ยงนำเข้าสู่กระบวนการระดมความคิด สิ่งที่ยากทำ กิจกรรมวิจัย กลุ่มเป้าหมาย พื้นที่นำร่อง ร่วมคิด ร่วมทำ จนเกิดเป็นร่างแผนงานโครงการ "สวัสดิการชุมชน คนบางนอน"ฝากการบ้านไว้กับ (ว่าที่) หัวหน้าโครงการ ยกร่างข้อเสนอโครงการวิจัย.....คุยกันออกกรส..ชดกาแฟดำ..แล้วเจอกันค่ะ

#นักวิจัยสวัสดิการชุมชนคนบางนอน



เรื่องที่ 47 ประชุมทีมวิจัยผักเหลียง บ้านบางสีกิม ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง

วันที่ 22 มีนาคม 2560 ลงพื้นที่ร่วมประชุมทีมวิจัยผักเหลียง บ้านบางสีกิม ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง ประจำเดือนมีนาคม เพื่อสรุปบทเรียนการดำเนินงานที่ผ่านมา และร่วมวางแผนการจัดเวทีนำเสนอผลงานวิจัย"ผักเหลียงบ้านบางสีกิม"

จากการพูดคุย ถอดบทเรียนการทำงานวิจัย นักวิจัย แต่ละคน สะท้อนว่า..ทีมวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัยมากมาย ในช่วง 6 เดือนแรก บอกเลยว่า..มีน้ออื่นๆ..ไม่เข้าใจเลยว่าทำไมต้องเก็บข้อมูลเยอะแยะ เก็บแล้วเก็บอีก สรุปผลข้อมูลแล้วสรุปผลอีก ในช่วงนั้นหลายคนบอกว่า..คิดที่จะลาออกจากการทำงานโครงการ..แต่ก็ช่วยกันคุย ช่วยกันคิด ช่วยกันพาทำ..ล่วงเลยมาจนถึงช่วงการนำเสนอข้อมูลความรู้ที่เกี่ยวข้องกับผักเหลียง.. การเพาะปลูก การใช้ประโยชน์ เส้นทางของผักเหลียง ราชินีแห่งผักพื้นบ้าน..ที่มีคุณค่า สร้างมูลค่าแก่เกษตรกร มีรายได้หมุนเวียนในชุมชน..ในรูปแบบต่างๆ เช่น การเพาะขยายพันธุ์ จำหน่ายต้นพันธุ์ เก็บใบอ่อนขาย การแปรรูปผักเหลียง เป็นเมนูเลิศรส เมนูต่างๆ หารับประทานได้ทั่วไป รวมทั้ง การนำมาแปรรูป เป็นชาผักเหลียง ชาหลาวเหลียง สาหร่ายผักเหลียง ลูกก็ผักเหลียง น้ำปั่นผักเหลียง ฯลฯ

สิ่งเหล่านี้ทีมวิจัยได้ผ่านกระบวนการเรียนรู้ จนทำให้ทีมวิจัย #อึ้ง #ซึ่ง กับการทำงานวิจัย ที่มีพี่เลี้ยงคอยกระตุ้น กระตุก จนผ่านกระบวนการทำงานเป็นทีม ที่มีระบบมากยิ่งขึ้น ชัดเจน มองเห็นตัวเอง มองเห็นเพื่อน จนเกิดการพัฒนาศักยภาพทีมวิจัย การยกระดับกระบวนการทำงาน งานวิจัย ปี 1 จัดทัพ จัดทีม ..สู่งานวิจัยปี 2 หลังจากจัดเวทีนำเสนอผลงาน ที่กำหนดในวันที่ 5 เมษายน 2560 เกิดรูปธรรม องค์ความรู้สู่การยกระดับ ขยายผลต่อไป....แล้วเจอกัน #ทีมวิจัยผักเหลียงบ้านบางสีกิม



เรื่องที่ 48 ประชุมพัฒนาโครงการ สวัสดิการชุมชนคนบางนอน ครั้งที่ 3

วันที่ 29 มีนาคม 2560 ประชุมพัฒนาโครงการ สวัสดิการชุมชนคนบางนอน ครั้งที่ 3 โดยมีที่ปรึกษาโครงการ ศจ.บุญจริง แก้วนาบอน /ที่ปรึกษา สกว.ระนอง นายสุชีพ พัฒน์ทอง/ ทีมวิจัย ประธานและคณะกรรมการกองทุนสวัสดิการ สมาชิกกองทุนฯ สท. อสม.และแกนนำสตรีในชุมชน ต.บางนอน เป็นทีมวิจัยร่วม เพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชน ส่งเสริมวิถีการออมและช่วยเหลือเกื้อกูลชาวบ้านทุกกลุ่มวัย ครอบครัวมีดี กาย จิต สังคม ปัญญา



จากวงประชุมทางพี่เลี้ยงได้เริ่มกระบวนการ ด้วยการทบทวน ชวนดูงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นที่เคยหนุนชุมชนวิจัยอื่นๆใน จ.ระนอง เช่น งานวิจัยการอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดบ้านนา สัตว์ประจำถิ่น งานวิจัยการอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่น ต.ละอุ่นเหนือ งานวิจัยผักเหียงบ้านบางสีกิม งานวิจัยจักสานบ้านหนองจิก และงานวิจัยหมากราชกรูด เพื่อให้ทีมวิจัยน้องใหม่ ได้เรียนรู้กระบวนการทำงานวิจัย และเป็นการทบทวนตนเองว่า..ไหมม๊ยะ..พร้อมม๊ยะ..กับบทบาทนักวิจัย...หลังจากกระบวนการเช็คใจ...ทีมวิจัยบอก..พร้อมค่ะ...ไม่ลองก็ไม่รู้

จากนั้นทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้ชี้แจงทำความเข้าใจแผนงานข้อเสนอโครงการวิจัย ฉบับปรับปรุง ก่อนเข้าเวทีให้ความเห็น ต่อข้อเสนอโครงการ ภายในจังหวัด ในวันที่ 9 เม.ย.นี้ ทางทีมวิจัยได้รับทราบ รับฟัง และแลกเปลี่ยนในประเด็นการทำงานวิจัย รวมทั้งมีการออกแบบการลงพื้นที่ทำงาน พร้อมทั้งเตรียมความพร้อมบทบาทหน้าที่ของทีมวิจัย ซึ่งในวงพูดคุย เห็นความตั้งใจของทีมวิจัยน้องใหม่ ในการทำงานขับเคลื่อนสวัสดิการชุมชน #Teamwork "การรวมตัวกันของคนหลายคนเพื่อร่วมกันทำงานให้ประสบความสำเร็จ...กระบวนการสร้างทีม..เริ่มแล้ว.."



หลังจากแลกเปลี่ยน..ทีมวิจัยมีความเข้าใจแผนงานข้อเสนอโครงการตรงกัน...ทางพี่เลี้ยงได้สรุปแนวทางการดำเนินงานหลังจากนี้ให้ทางทีมวิจัย เตรียมพร้อมการนำเสนอโครงการต่อผู้ทรงคุณวุฒิ ให้มุมมอง ข้อเสนอแนะ ก่อนเข้าเวทีพิจารณาโครงการในช่วงปลายเดือนเม.ย.ต่อไป

ช่วงท้ายของการประชุม ทางพี่เลี้ยงชวนทีมวิจัย #Reflection ซึ่งแต่ละคนสะท้อนว่า..."สกว. มาช้าไป..เพราะสวัสดิการเดินมาเพียงลำพัง..ไม่มีปัจจัย กระบวนการหนุนเสริม...เกี่ยวดี..ชัดเจน ตรงๆ..ได้รับโอกาสเข้าถึงโครงการวิจัย..เป็นการทำงานที่ลงถึงรากหญ้า..มีโอกาสเจอสมาชิกบ่อยขึ้น...เข้าถึงสมาชิกได้มากขึ้น...มีโอกาสดำเนินงานตนเอง..ได้มีบทบาท หน้าที่ทำงานในชุมชนเพิ่มขึ้นใช้งานวิจัยเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคนรุ่นใหม่...มีโอกาสดูแลเรียนรู้งานวิจัยพื้นที่อื่นๆ..เพิ่มศักยภาพ ดีกรีของกองทุนสวัสดิการชุมชนคนบางนอน..มั่นใจว่าการทำงานวิจัยในครั้งนี้จะนำไปสู่การยกระดับงานสวัสดิการชุมชนคนบางนอนได้จริง

เรามั่นใจ ศรัทธา ผลงานนอกกะเบาะขอบคุณทีมวิจัยน้องใหม่...หัวใจพองโต

เรื่องที่ 49 ประชุมทีมวิจัยหมากราชกรูด

วันที่ 30 มีนาคม 2560 ร่วมประชุมกับทีมวิจัยหมากราชกรูด เพื่อปรึกษาหารือ วางแผนการดำเนินงาน กิจกรรมศึกษาดูงานการแปรรูปผลิตภัณฑ์จากกาบหมาก เปลือกหมาก รวมทั้งการบริหารจัดการกลุ่ม โดยประสานงานแหล่งเรียนรู้ หิวโหลม ปากทรง ชุมพรและชุมชนศิรีวัง จ.นครศรีธรรมราช โดยพาแกนนำเกษตรกรเจ้าของสวนหมากพันธุ์ดี ไปร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หาประสบการณ์ ความรู้ใหม่ๆ เพื่อนำมาพัฒนา งานในชุมชน ซึ่งกำหนดแผนเดินทาง ระหว่างวันที่ 5-7 เม.ย.นี้ จากนั้นในช่วง วันที่ 20-23 เม.ย.ทางทีมวิจัย และพี่เลี้ยงจะร่วมเดินทางไปศึกษาเส้นทางการผลิตจาก กาบหมาก เมืองย่าโม รวมทั้งเส้นทางการซื้อขาย กาบหมาก เปลือกหมาก



ซึ่งการไปเรียนรู้ครั้งนี้คาดหวังว่าทางทีมวิจัยและแกนนำเกษตรกร สามารถนำความรู้มาปรับปรุง พัฒนา จนเกิดความเข้มแข็งของกลุ่มได้ อีกทั้งเป็นการพัฒนาศักยภาพทีมวิจัยและแกนนำให้มีความมั่นใจ ในการบริหารจัดการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ "หมากราชกรูด" ซึ่งทางทีมวิจัยได้เริ่มต้น การลงพื้นที่ คนละ 100 บาท เพื่อเป็นเงินตั้งต้นในการรวมกลุ่ม และหลังจากกลับจากศึกษาดูงานครั้งนี้...การพัฒนายกระดับการทำงาน พุดเป็น นำเสนอได้ มีข้อมูล มีพื้นที่รูปธรรม จับต้องได้...จะเกิดขึ้นกับทีมวิจัยหมากราชกรูด...#สิ่งที่ท้าทายและอยากเห็นในงานวิจัยหมาก #ปี 2...#ทีมวิจัยหมากราชกรูด

5.3 สรุปผลการพัฒนาสื่อสาธารณะ และแนวทางการดำเนินงาน

จากการดำเนินงานการพัฒนาช่องทางการสื่อสาร สื่อสาธารณะ ในระยะ 6 เดือนที่ผ่านมา สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสื่อสารประชาสัมพันธ์ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้เพิ่มมากขึ้น เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารของการดำเนินงานวิจัยในพื้นที่มากขึ้น เป็นช่องทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ของผู้ที่สนใจจากภายในและภายนอก นักวิจัยและชุมชน วิจัยมีความรู้ ความเข้าใจต่อกระบวนการงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น ผ่านการติชม ให้กำลังใจ และหนุนเสริมมุมมอง ความคิดเห็นเพิ่มเติมจากการแสดงความคิดเห็นผ่านเฟสบุ๊ค รวมทั้งทางที่เลียงนักวิจัยได้เรียนรู้กระบวนการสื่อสาร สร้างพลัง เห็นภาพ มีกระบวนการ มีข้อมูลที่ชัดเจน และการชื่นชม ให้กำลังใจ การทำงานวิจัยของนักวิจัย และชุมชนวิจัยในพื้นที่ผ่านสื่อเฟสบุ๊ค อีกทั้งเป็นการเก็บรวบรวมองค์ความรู้ ฐานข้อมูลกระบวนการวิจัย ฐานข้อมูลภาพและเสียง ในแต่ละครั้งที่ลงพื้นที่ ติดตามหนุนเสริมโครงการวิจัย สามารถเข้าถึง และนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างรวดเร็วมากยิ่งขึ้น

นอกจากผลลัพธ์จากการพัฒนาช่องทางการสื่อสาร สื่อสาธารณะดังกล่าวข้างต้น ที่เลียงนักวิจัยยังได้รับบทเรียน มุมมองข้อคิดในการพัฒนาต่อยอด ช่องทางการสื่อสารสาธารณะเพิ่มเติม เพื่อให้สามารถครอบคลุมกลุ่มเป้าหมาย และการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยได้เพิ่มมากขึ้น โดยการกดไลน์ กดแชร์ ของผู้ที่สนใจกระบวนการงานวิจัยให้เพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากที่เลียงนักวิจัย ทีมวิจัย ชุมชนวิจัยเท่านั้น ด้วยวิธีการเชิญชวนนักวิจัย โปส และแชร์ งานวิจัยของตนเองออกสู่สื่อสาธารณะ เฟสบุ๊คส่วนตัว และเฟสบุ๊ค สกว.ระนอง และจากการจัดทำสื่อวิดีโอ ที่ผ่านมามีพบว่า มีต้นทุนค่าใช้จ่ายที่ค่อนข้างสูงด้านค่าวิชาชีพ เนื่องจากมีการจ้างนักสื่อสารประชาสัมพันธ์เป็นผู้จัดทำสื่อวิดีโอให้ แผนงานในอนาคตด้านการจัดทำสื่อวิดีโอ จะมีการดำเนินการอบรมให้ความรู้วิธีการจัดทำสื่อวิดีโออย่างง่ายด้วยตนเอง จากเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีอยู่ใกล้ตัว เช่น โทรศัพท์มือถือ กล้องถ่ายรูป เป็นต้น ซึ่งจะสามารถลดต้นทุนค่าใช้จ่ายในการจัดทำสื่อวิดีโอ อีกทั้งยังสามารถพัฒนาศักยภาพนักวิจัย ให้สามารถนำเสนอ และสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัยของตนเอง ต่อสาธารณะด้วยมุมมอง แนวคิด ของตนเองอย่างอิสระ และสามารถนำเสนอ จัดทำวิดีโอเพื่อการสื่อสารได้จำนวนมากตามที่ต้องการจะสื่อสาร เพราะต้นทุนต่ำ สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

แนวทางการพัฒนาช่องทางการสื่อสารงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเพิ่มเติม นอกจากสื่อเฟสบุ๊ก สื่อวิดีโอแล้ว ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้มีการดำเนินการ วางแผนการสื่อสารประชาสัมพันธ์ โดยการปรับปรุง ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง มีการรวบรวมผลิตภัณฑ์จากชุมชนวิจัย สื่อข้อมูลงานวิจัย ของชุมชน นำมารวบรวมไว้ที่ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เพื่อสร้างการรับรู้ และการเข้าถึงงานวิจัย เพื่อท้องถิ่น ผ่านสินค้า ผลิตภัณฑ์และข้อมูลจากงานวิจัย โดยเจาะกลุ่มเป้าหมายเบื้องต้น จากผู้มาติดต่อ ประสานงาน และเข้าร่วมกิจกรรมกับทางศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น อีกทั้งสถานที่ตั้งของศูนย์ ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ยังตั้งอยู่ใจกลางเมือง ที่มีการสัญจรไปมาของผู้คนที่หลากหลาย และคับคั่ง เป็นแหล่งร้านอาหารชื่อดังที่สำคัญๆของจังหวัดระนอง ใกล้กับสถานที่ราชการ โรงเรียน วัด และสนามกีฬา ที่มีการใช้ประโยชน์อย่างต่อเนื่อง ส่วนการหนุนเสริมช่องทางการสื่อสารของพี่เลี้ยงนักวิจัย ซึ่งนอกจาก มีการสื่อสารประชาสัมพันธ์ผ่านเฟสบุ๊กแล้ว ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย จะต้องมีการหนุนเสริม การให้ข้อมูล กระบวนการงานวิจัย ความรู้จากการดำเนินงานวิจัย และพื้นที่ชุมชนวิจัย แก่ผู้ที่สนใจติดต่อประสานงานมา ไม่ว่าจะเป็นช่องทางเฟสบุ๊ก สกว.ระนอง เฟสบุ๊กส่วนตัว โทรศัพท์ หรือเดินทางมาพบด้วยตนเองที่ศูนย์ ประสานงานฯ ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย จะมีการส่งต่อข้อมูล ส่งต่อผู้สนใจงานวิจัยแต่ละประเด็นให้กับนักวิจัย ชุมชนวิจัยดำเนินการต่อไป

ภาคผนวก

ตัวอย่างแบบรายงานกิจกรรมลงพื้นที่

โครงการ	ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชมรมเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสหัสขันธ์ จังหวัดระนอง
กิจกรรม	เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพ และคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชมรมเพชรนาคา
วัน/เดือน/ปี	เสาร์ที่ 15 ตุลาคม 2559 เวลา 09.00-15.00 น.
สถานที่	ชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สหัสขันธ์ จ.ระนอง
วัตถุประสงค์	

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้อาชีพ และคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุชมรมเพชรนาคา

วิธีการ

ประชุมกลุ่มใหญ่ จำนวน 100 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา กศน.ตำบลนาคา รพ.สต.ควนไทรงาม และ อสม. ผ่านกระบวนการนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลของทีมวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วม โดยมีพี่เลี้ยงนักวิจัยคอยสังเกตการณ์ และเสริม เพิ่มเติมข้อมูลเพิ่มเติม หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ทีมวิจัยร่วมสรุปผลข้อมูลในกิจกรรมร่วมกัน

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้อมูล และสรุปผลให้กับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้รับทราบ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลจากการสำรวจร่วมกัน ทำให้สมาชิกชมรมมีความรู้ ความเข้าใจถึงสถานการณ์ด้านอาชีพ และรายได้ของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น
2. สมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันด้านความต้องการด้านอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชมรมเพชรนาคา และสามารถจัดลำดับความสำคัญของอาชีพ สามารถคัดเลือกอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุได้ดี เหมาะสม และตรงตามความต้องการของสมาชิก โดยสามารถจัดลำดับความสำคัญและคัดแยกอาชีพได้จำนวน 6 กลุ่ม คือ 1.กลุ่มอาชีพหลัก 2.กลุ่มอาชีพด้านงานฝีมือ 3.กลุ่มอาชีพจัดทำของที่ระลึก 4.กลุ่มอาชีพด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและสุขภาพ 5.กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพร 6.กลุ่มอาชีพที่เกี่ยวข้องกับการแสดง การละเล่นและการออกกำลังกาย
3. สมาชิกชมรมผู้สูงอายุได้แนวทางในการหนุนเสริม และวางแผนการส่งเสริมอาชีพร่วมกันคือ จะมีการจัดการจำนวน 2 แบบ คือ แยกกันทำ และร่วมกันทำ

4. วางแผนการดำเนินงานกิจกรรมร่วมกัน โดยสามารถวางแผนกิจกรรมศึกษาดูงาน โดยมี กำหนดการจัดกิจกรรมศึกษาดูงานในวันที่ 17 พฤศจิกายน 2559 โดยกำหนดสถานที่ดูงาน ณ บ้านในวงใต้ ต.โนนง อ.ละอุ่น จ.ระนอง

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกันระหว่างคณะทำงานโครงการ ทีมวิจัย และสมาชิกชมรม ผู้สูงอายุเพชรนาคาอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมร่วมกันใน โครงการ และกิจกรรมได้ดี จนสามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดขึ้น จนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตาม เป้าหมาย และแผนงานที่วางไว้ และสามารถสร้างผลลัพธ์และผลสำเร็จให้เกิดขึ้นได้จริงในโครงการ

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. กระบวนการทำงานเป็นทีม มีการแบ่งบทบาทหน้าที่คณะทำงานอย่างชัดเจน
2. การวางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นเป็นตอน และมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน
3. การชี้แจงทำความเข้าใจ และประชาสัมพันธ์
4. ระบบเอกสารการเงิน โครงการ กิจกรรม และการสรุปผลข้อมูล

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีการวางแผนงานอย่างเป็นระบบเพิ่มมากขึ้น สามารถดำเนินงานกิจกรรม โครงการได้ตามแผนงานที่วางไว้
2. ทีมวิจัยมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับเพิ่มมากขึ้น
3. ทีมวิจัยมีความสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมร่วมกันระหว่างทีม วิจัย สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา จนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามเป้าหมาย และแผนงานที่วางไว้ รวมทั้งยังได้รับการสนับสนุนและให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งจากกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้อง
4. ทีมวิจัยมีความกล้านำเสนอเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งในการนำเสนอทุกครั้งจะมีข้อมูล และ ภาพประกอบการนำเสนอเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจของผู้รับฟังอีกด้วย

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

การสร้างความรู้ ความเข้าใจกับกลุ่มเป้าหมายอย่างสม่ำเสมอ สามารถสร้างการมีส่วนร่วม และมีเป้าหมายร่วมกันที่จะสร้างผลสำเร็จให้เกิดขึ้นในการสร้างการมีส่วนร่วม และหนุนเสริมอาชีพที่เหมาะสมกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคาได้อย่างแท้จริง จนสามารถค้นหาแนวทาง และความต้องการ ส่งเสริมพัฒนาอาชีพเพื่อเป็นรายได้ให้กับผู้สูงอายุเพชรนาคาได้ในอนาคต

ภาพกิจกรรม



โครงการ ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง

กิจกรรม ประชุมคณะทำงานเดือนตุลาคม 2559

วัน/เดือน/ปี อาทิตย์ที่ 30 ตุลาคม 2559 เวลา 09.00-13.00 น.

สถานที่ รพ.สต.ปากจั่น ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อวางแผนงานโครงการ กิจกรรม ระยะที่ 2
2. เพื่อเคลียร์เอกสารค่าใช้จ่าย งบประมาณโครงการ ระยะที่ 1

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 10 คน ระหว่างทีมวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัย โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยร่วมตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารค่าใช้จ่ายกิจกรรมโครงการ ในระยะที่ 1 กับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบด้านการเงินโครงการ หลังตรวจสอบและเสริม เพิ่มเติมความถูกต้องที่สมบูรณ์ของเอกสารค่าใช้จ่ายโครงการ ให้กับเจ้าหน้าที่การเงินโครงการได้เข้าใจแล้ว นักวิจัยที่ดูแลเอกสารค่าใช้จ่ายโครงการ ได้นำเสนอข้อมูล

รายละเอียดค่าใช้จ่ายกิจกรรมโครงการ ระยะที่ 1 ต่อที่มวิจัยเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกัน หลังเสร็จสิ้นการเคลียร์เอกสารค่าใช้จ่ายกิจกรรมโครงการ ที่มวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้ร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทบทวนการดำเนินงานโครงการในระยะที่ 1 ที่ผ่านมาร่วมกัน โดยกระบวนการกลุ่มย่อย พี่เลี้ยงนักวิจัยจะเป็นผู้ตั้งคำถาม ชวนคิด ชวนคุย และให้นักวิจัยถอดบทเรียนการทำงานที่ผ่านมาที่ละคน หลังเสร็จสิ้นที่มวิจัย นำข้อมูลที่ได้จากการถอดบทเรียนการดำเนินงานระยะที่ 1 นามาวางแผนการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมในระยะที่ 2 ร่วมกัน โดยดูรายละเอียดและวางแผนการดำเนินงานจากสัญญาโครงการประกอบ พร้อมทั้งหนุนเสริมความรู้ ความเข้าใจ และความชัดเจนของแผนงานโครงการ กิจกรรม ระยะที่ 2 เพิ่มเติมโดยพี่เลี้ยงนักวิจัย (กระบวนการทั้งหมดในกิจกรรม พี่เลี้ยงนักวิจัยจะเป็นผู้นำกระบวนการกลุ่มย่อยเพื่อถอดบทเรียน และวางแผนการดำเนินงาน เพื่อความถูกต้อง ชัดเจน และสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้ตามเป้าหมาย)

ผลที่เกิดขึ้น

1. สามารถเคลียร์เอกสารค่าใช้จ่ายกิจกรรมโครงการ งบประมาณโครงการ ระยะที่ 1 ได้ถูกต้อง ครบถ้วนสมบูรณ์ ตรวจสอบได้ และสามารถส่งงบการเงินเพื่อขอเบิกงบประมาณโครงการ ระยะที่ 2 เพื่มาดำเนินงานได้ทันที อีกทั้งที่มวิจัย ยังมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันเกี่ยวกับงบประมาณรายจ่ายโครงการ และกิจกรรม

2. ที่มวิจัยสามารถค้นพบแนวทางการดำเนินงานโครงการที่ผ่านมาในระยะที่ 1 และนำข้อมูล แนวทางที่ได้จากการค้นพบ นามารับใช้และวางแผนการดำเนินงานในระยะที่ 2 ร่วมกัน ซึ่งก็คือ การปรับกิจกรรมโครงการในระยะที่ 2 จำนวน 2 กิจกรรม ที่ที่มวิจัยเห็นพ้องต้องกันว่ายังไม่มีความจำเป็นที่จะต้องริบดำเนินงาน มีกิจกรรมอื่นๆที่สำคัญกว่าที่จะต้องริบดำเนินการ ซึ่งกิจกรรมจำนวน 2 กิจกรรมที่ได้มีการปรับเปลี่ยน คือ กิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานในชุมชน และ กิจกรรมพัฒนาผลิตภัณฑ์จักสานชุมชน โดยจะปรับเปลี่ยนกิจกรรมทั้ง 2 กิจกรรมมาเป็น กิจกรรมศึกษารวบรวมข้อมูลพันธุ์ไม้ในชุมชน และ กิจกรรมฝึกปฏิบัติด้านจักสานจำนวน 2 ครั้งเพิ่มเติม ซึ่งที่มวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัยเห็นพ้องต้องกันว่า ควรจะมีข้อมูลพันธุ์ไม้ในชุมชนก่อน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ใช้ประกอบเป็นฐานข้อมูลเพื่อรองรับการขยายตัวด้านจักสานของชุมชนในอนาคต และควรให้ความสำคัญเรื่องความรู้ ความชำนาญของผู้สืบทอดจักสานเป็นสำคัญ ที่ควรจะมีความรู้ ความชำนาญให้มาก เพื่อสร้างมาตรฐานคุณภาพสินค้า และความเชื่อมั่นของลูกค้าในอนาคต

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. นักวิจัย/ทีมวิจัย มีความรู้ ความเข้าใจกระบวนการทำงานวิจัยที่มากขึ้น โดยจะให้ความสำคัญกับงานข้อมูลมากกว่าการปฏิบัติการเพียงอย่างเดียว ซึ่งกระบวนการลงพื้นที่ที่ประกอบทีมวิจัยเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมในชุมชน ทำให้เกิดการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง ทำให้งานข้อมูลที่ลงมือเก็บรวบรวมของทีมวิจัย มีความหลากหลาย มีความน่าสนใจ และได้รับคำชมจากผู้เกี่ยวข้อง จนทำให้นักวิจัย/ทีมวิจัย เกิดความภาคภูมิใจ และเล็งเห็นความสำคัญของงานข้อมูลมากขึ้น เพื่อจะนำข้อมูลที่ได้เหล่านั้น นำกลับคืนไปสู่ผู้เกี่ยวข้องในชุมชน

2. นักวิจัยมีความสามารถที่มากขึ้น สามารถถอดบทเรียนการดำเนินงานของทีมวิจัยที่ผ่านมาในระบะที่ 1 และนำข้อมูลที่ได้นำมาประกอบการวางแผนการดำเนินงานในระบะที่ 2 ได้ดี โดยสามารถดำเนินกิจกรรมได้ด้วยตนเองผ่านการเริ่มเกริ่นนำและเสริมแนวทางการถอดบทเรียนเพียงเล็กน้อยจากพี่เลี้ยงนักวิจัย ซึ่งจากการสังเกตของพี่เลี้ยงพบว่า ทีมมีความสนใจ ใส่ใจ และให้ความสำคัญกับการทำงานทุกสถานการณ์ ทำให้สามารถเรียนรู้ สังเกต และขับเคลื่อนกิจกรรมหรืองานได้อย่างรวดเร็ว

3. นักวิจัยสามารถทำงานเป็นทีม มีการแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบได้อย่างลงตัวและเหมาะสม ผ่านการพูดคุย ทำความเข้าใจ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผนการดำเนินงานอย่างสม่ำเสมอ

4. นักวิจัยสามารถวางแผนงาน และปรับเปลี่ยนกิจกรรมให้สอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ปัจจุบันได้

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การวางแผนงานอย่างเป็นระบบ เป็นขั้นเป็นตอน
2. การสรุปผลข้อมูล และจัดทำระบบฐานข้อมูลทุกครั้งหลังเสร็จสิ้นกิจกรรม
3. ความรู้ ความเข้าใจด้านเอกสารการเงิน มีความแม่นยำในกฎระเบียบด้านการเงิน หยอดค่าใช้จ่าย และสามารถลงมือปฏิบัติการได้ด้วยตนเองตั้งแต่เริ่มจนถึงสิ้นสุดกระบวนการ
4. แบ่งบทบาทหน้าที่คณะทำงานร่วมกัน และมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ
5. การประสานงานที่หลากหลาย และครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับโครงการ และกิจกรรมโครงการเพิ่มมากขึ้น
6. การสื่อสารประชาสัมพันธ์การดำเนินงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการได้เพิ่มมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัยมีความกล้าแสดงออกมากขึ้น ผ่านการนำเสนอความคิดเห็นต่อกระบวนการทำงานวิจัย
2. ทีมวิจัย/นักวิจัยสามารถวางแผนและกำหนดแผนการดำเนินงานร่วมกันได้ก่อนล่วงหน้าอย่างเหมาะสม เป็นมิตรร่วม ทำให้สามารถดำเนินงาน โครงการ กิจกรรมได้ตามกำหนดเวลา และแผนงานโครงการที่วางไว้
3. ทีมวิจัย/นักวิจัยสามารถสื่อสารประชาสัมพันธ์งานวิจัย โครงการ และกิจกรรมโครงการต่อสาธารณะได้ดี
4. นักวิจัยมีการวางแผนงานกิจกรรม และแบ่งกลุ่มสำรวจได้ดี รอบคอบ เหมาะสมตามบริบทพื้นที่ เป้าหมาย และทีมวิจัย ทำให้สามารถประหยัดงบประมาณและเวลาในการดำเนินงานได้

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถจัดทำฐานข้อมูลวัตถุดิบสำหรับจักสานในชุมชน คือ ไม้ เพื่อรองรับการเติบโตของอุตสาหกรรมจักสานในอนาคต และนำข้อมูลที่ได้วางแผนงานการจัดการด้านจักสานได้ สามารถสร้างมูลค่าและคุณค่าให้เกิดขึ้นกับผู้เกี่ยวข้องในชุมชนได้ในอนาคต

ภาพกิจกรรม



โครงการ	ศึกษารูปแบบการจัดการศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น เชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงนิเวศระดับตำบล บ้านหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง
กิจกรรม	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 2
วัน/เดือน/ปี	พฤหัสบดีที่ 10 พฤศจิกายน 2559 เวลา 16.00-19.00 น.
สถานที่	ศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น ม.3 ต.หาดส้มแป้น อ.เมือง จ.ระนอง
วัตถุประสงค์	1. เพื่อร่วมสังเกตการณ์ประชุมคณะทำงานศูนย์เรียนรู้ ฯ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ วางแผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการ ปี 2 ร่วมกับทีมวิจัย
วิธีการ	ประชุมกลุ่มย่อยระหว่างทีมวิจัย และพี่เลี้ยงนักวิจัย ผ่านกระบวนการร่วมสังเกตการณ์โดย พี่เลี้ยงนักวิจัยต่อกระบวนการประชุมประจำเดือนของศูนย์เรียนรู้ภูมิปัญญาการร่อนแร่ตำบลหาดส้มแป้น หลังเสร็จสิ้นการประชุมประจำเดือนของศูนย์ พี่เลี้ยงนักวิจัยได้นำเสนอรายละเอียดเป้าหมาย วัตถุประสงค์ ของการเข้าร่วมกิจกรรมให้ทีมวิจัยได้รับทราบ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้แผนงานโครงการ กิจกรรม โครงการ ปีที่ 2 ร่วมกัน ซึ่งพี่เลี้ยงนักวิจัยจะนำผลข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำกลับไปปรับปรุง เสริม เพิ่มเติมความสมบูรณ์ของโครงการต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีการดำเนินการประชุมประจำเดือนศูนย์เรียนรู้ ฯ อย่างเป็นระบบ มีความพร้อม
และมีการวางแผนงานไว้ล่วงหน้า
2. ทีมวิจัยเข้าร่วมประชุมอย่างพร้อมเพรียง
3. หัวหน้าศูนย์เรียนรู้ชี้แจงรายละเอียดค่าใช้จ่าย รายได้ของศูนย์เรียนรู้ ฯ ให้กับสมาชิก
ได้รับทราบ และเกิดความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน
4. เกิดการปันผลรายได้ของศูนย์เรียนรู้ ฯ รอบ 3 เดือน เป็นครั้งที่ 2 ซึ่งครั้งนี้มีการปันผลให้
สมาชิกคนละ 200 บาท จำนวน 20 ราย เป็นเงินรวมทั้งสิ้น 4,000 บาท
5. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในแผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการปีที่ 2 ร่วมกัน
6. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้แผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการปีที่ 2 ร่วมกัน จน
สามารถเกิดแผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการที่สมบูรณ์

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. จากการประชุมประจำเดือนศูนย์เรียนรู้ ฯ อย่างต่อเนื่อง ทำให้สมาชิกเห็นความสำคัญของการประชุมประจำเดือนเพิ่มมากขึ้น จนปัจจุบันสมาชิกต่างมาเข้าร่วมประชุมเพิ่มมากขึ้น แม้บางครั้งจะติดภารกิจ ก็ยังสามารถสละเวลาเข้าร่วมประชุมทุกครั้ง
2. การติดตาม หนุนเสริมจากพี่เลี้ยงนักวิจัยอย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจในระบบการจัดการ โครงการ และกิจกรรมได้ดี อีกทั้งยังสามารถสร้างความมั่นใจที่เพิ่มมากขึ้นให้กับทีมวิจัยในการกล้าแสดงออก และบริหารจัดการงานต่าง
3. การปันผลของศูนย์เรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สามารถสร้างกำลังใจ และความภาคภูมิใจให้กับสมาชิกเพิ่มมากขึ้น เพราะแสดงถึงความเจริญเติบโต และความมั่นคงยั่งยืนของศูนย์ ที่จะสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับสมาชิกเพิ่มเติม ชดเชยเวลาที่เสียไปกับการดำเนินงานกลุ่ม

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ของตนเอง สามารถปฏิบัติการได้จริง และมีความรับผิดชอบต่อน้ำที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. ทีมวิจัยมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และวางแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพิ่มมากขึ้น
3. ทีมวิจัยมีเป้าหมาย และวางแผนงานเพื่อให้สามารถไปสู่เป้าหมายร่วมกันตามที่ตั้งเป้าหมายไว้อย่างตั้งใจ และมุ่งมั่น
4. หัวหน้าทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ และมีความสามารถในการบริหารจัดการ คน งาน เงิน โครงการเพิ่มมากขึ้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

การดำเนินงานของศูนย์เรียนรู้ ฯ สามารถสร้างการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน สร้างการยอมรับ และยังสามารถสร้างมูลค่า รายได้เพิ่มเติมให้กับทีมวิจัย คนในชุมชน และสังคมได้อีกด้วยผ่านการดำเนินกิจกรรมของศูนย์เรียนรู้ ฯ



ภาพกิจกรรม

โครงการ ศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และมีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบ บริเวณชายแดนไทยและสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ชุมชนเกาะตาครุด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง

กิจกรรม ชี้แจงงานวิจัยต่อชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง/แลกเปลี่ยนเรียนรู้

วัน/เดือน/ปี เสาร์ที่ 12 พฤศจิกายน 2559 เวลา 09.00-16.00 น.

สถานที่ ชุมชนเกาะตาครุด หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงงานวิจัยต่อชุมชนและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง
2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลบริบทพื้นที่ การหาอยู่หากินของคนเกาะตาครุด

วิธีการ

ประชุมกลุ่มใหญ่ จำนวน 50 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย ดชด.และภาคีเครือข่าย งานวิจัยพื้นที่บ้านหนองจิก บ้านห้วยไทรงาม บ้านวังลุ่ม บ้านหาดส้มแป้น บ้านบางสิกัม บ้านราชกรูด บ้านแพใหม่ และบ้านชีมี ผ่านกระบวนการนำเสนอข้อมูลบริบทพื้นที่ การหาอยู่หากินของคนเกาะตาครุด และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ นำเสนอความคิดเห็นจากภาคีเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นต่อทีมวิจัยเกาะตาครุด ต่อพื้นที่เกาะตาครุด เพื่อการเปลี่ยนแปลงที่ดีขึ้นของการดำเนินงานวิจัย และคุณภาพชีวิตนักวิจัยและคนเกาะตาครุด

ผลที่เกิดขึ้น

1. พี่เลี้ยงนักวิจัยได้ชี้แจงแผนงาน แนวทางการดำเนินงานของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น จังหวัดระนอง ให้เครือข่ายนักวิจัยได้รับทราบ เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกัน เพื่อขับเคลื่อนงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกันไปในทิศทางเดียวกัน
2. สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และเชื่อมความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างทีมวิจัยกับ ดชด. ที่คอยดูแลความสงบเรียบร้อยในพื้นที่เกาะตาครุด
3. เกิดการเชื่อมเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น และสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน
4. ภาคีเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ติดตาม หนุนเสริมการดำเนินงานวิจัยซึ่งกันและกัน
5. ทีมวิจัยเกาะตาครุดได้นำเสนอข้อมูลผลการดำเนินงานวิจัย กิจกรรมวิจัยให้เครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้รับทราบ และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หนุนเสริมการดำเนินงานระหว่างกัน

6. ทีมวิจัยเกาะตาครุดเกิดแรงกระตุ้น แรงผลักดัน และกำลังใจที่ดีในการดำเนินงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น ทีมวิจัยทำงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นลงมาเยี่ยมเยือน และช่วยหนุนเสริมการดำเนินงานในพื้นที่ และยังได้เรียนรู้การดำเนินงานวิจัยที่ต้องดำเนินงานแบบเชื่อมประสานให้มาก เพื่อสร้างการรับรู้ และสร้างความเข้าใจร่วมกันทั้งระดับพื้นที่และนอกพื้นที่

7. ทีมวิจัยมีการบริหารจัดการโครงการ มีการวางแผนดำเนินงาน กิจกรรม อย่างเป็นระบบ

8. ทีมวิจัยได้เรียนรู้แนวทางการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม และการสร้างมูลค่าเพิ่มเพื่อสร้างรายได้ให้กับทีมวิจัย และคนในชุมชนเพิ่มเติมจากการประกอบอาชีพปัจจุบันจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เช่น การจัดการขยะให้เปลี่ยนมาเป็นรายได้ การนำเปลือกหอยมาสร้างมูลค่าเพิ่ม การปลูกผักสวนครัวรับประทานเองเพื่อลดรายจ่ายค่าอาหาร การเลี้ยงไก่อย่างเป็นระบบเพื่อสร้างรายได้เสริม และการจัดการท่องเที่ยวทางทะเลแบบวิถีชีวิตคนทะเล

9. นักวิจัย/ทีมวิจัยทุกเครือข่าย มีความรู้ ความเข้าใจ แนวทางการติดตามหนุนเสริมการดำเนินงาน โครงการของศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นร่วมกัน ถึงเรื่องการดำเนินงานเพื่อหนุนเสริมงานวิจัยร่วมกัน ระหว่างพี่เลี้ยงนักวิจัย และเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

10. โครงการวิจัยใหม่ได้เรียนรู้รูปแบบ แนวทางการดำเนินงานวิจัย ได้มีโอกาสนำเสนอแนวทางงานวิจัยของตนเองต่อภาคีเครือข่ายนักวิจัย และยังสามารถเชื่อมเครือข่ายนักวิจัยได้เพื่อนใหม่ๆต่างพื้นที่เพิ่มเติม

11. เกิดการช่วยเหลือทางสังคมร่วมกันระหว่างทีมวิจัยและเครือข่ายงานวิจัย (หาเงินช่วยเหลือเด็กบนเกาะด้านการศึกษา)

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. การเชื่อมเครือข่ายงานวิจัย และมีการลงพื้นที่เพื่อเยี่ยมเยือน และหนุนเสริมระหว่างกัน สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานวิจัยให้กับนักวิจัยได้เป็นอย่างดี เพราะเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พุดคุย ทำความเข้าใจระหว่างกันของนักวิจัย ทำให้สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแรงกระตุ้นในการดำเนินงานวิจัยได้ดี อีกทั้งยังสามารถสร้างความกล้าแสดงออกให้กับนักวิจัยได้เป็นอย่างดี เพราะได้นำเสนอข้อมูลงานวิจัยกับเครือข่ายนักวิจัยที่มีความสนิทสนม กันเคยกันมาก่อน ทำให้ทีมวิจัย/นักวิจัย จะมีความกล้านำเสนอเพิ่มมากขึ้น

2. การนำทีมวิจัยใหม่ร่วมเรียนรู้ชุมชนวิจัยก่อนเริ่มดำเนินงานโครงการ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจให้กับชุมชนวิจัยใหม่ได้เป็นอย่างดี สามารถลดเวลา กระบวนการ และงบประมาณในการสร้างความรู้ ความเข้าใจ กับชุมชนวิจัยใหม่ด้านงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นได้ดี

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การทำงานเป็นทีม และมีความรับผิดชอบต่อนหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
2. การวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินงานตามแผนงานและขั้นตอนที่วางไว้
3. การนำเสนอ และความกล้าแสดงออก

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัยมีการเตรียมความพร้อมโดยมีการประชุมวางแผนด้วยตัวเองก่อนล่วงหน้า
2. นักวิจัยมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบเพิ่มมากขึ้น เช่น การตรงต่อเวลา การทำงานเป็นทีม การรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ และมีการติดต่อสื่อสารกับพี่เลี้ยงนักวิจัยอยู่ตลอดเวลา
3. นักวิจัยสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ที่ทีมวิจัยได้อย่างลงตัว เหมาะสมเพิ่มมากขึ้น จนสามารถดำเนินงานกิจกรรมได้ตามแผนงาน และประสบผลสำเร็จตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถเปิดพื้นที่เกาะตาครุดต่อสาธารณะชนให้เป็นที่รู้จักเพิ่มมากขึ้น เมื่อมีคนรู้จักเกาะตาครุดเพิ่มมากขึ้น ก็จะสามารถสร้างโอกาสให้กับคนเกาะตาครุดเพิ่มมากขึ้น ที่จะได้รับโอกาสในการหนุนเสริมจากคนภายนอกมากขึ้น จากที่อดีตจะไม่ค่อยมีคนรู้จัก จนไม่เคยได้รับการหนุนเสริมจากภายนอกเท่าที่ควร

ภาพกิจกรรม



โครงการ	ศึกษาการปรับตัวของเกษตรกรบ้านห้วยไทรงามต่อสถานการณ์ราคาพืชเศรษฐกิจตกต่ำ บ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบุรี จ.ระนอง	
กิจกรรม	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ 3	
วัน/เดือน/ปี	เสาร์ที่ 03 ธันวาคม 2559	เวลา 09.00-12.00 น.
สถานที่	เลขที่ 308 บ้านห้วยไทรงาม หมู่ที่ 10 ต.ลำเลียง อ.กระบุรี จ.ระนอง	
วัตถุประสงค์		

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แผนงาน โครงการ และกิจกรรมร่วมกันระหว่างทีมวิจัย ผู้นำชุมชน และแกนนำในพื้นที่ ก่อนนำเสนอโครงการวิจัยเพื่อเสนอขอรับทุนสนับสนุนโครงการ

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อยจำนวน 15 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย ผู้นำชุมชน และแกนนำในพื้นที่ ผ่านกระบวนการนำเสนอแผนงานโครงการ กิจกรรมของทีมวิจัยต่อผู้เข้าร่วม เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สร้างความรู้ ความเข้าใจ และร่วมหาแนวทาง มุมมองข้อเสนอแนะเพิ่มเติมต่อแผนงานโครงการและกิจกรรม โดยมีพี่เลี้ยงนักวิจัยคอยหนุนเสริม เพิ่มเติมข้อมูล และแนวทางการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และสามารถตอบโจทย์ความต้องการของพื้นที่ในการดำเนินงานวิจัย และหลังเสร็จสิ้นการประชุม พี่เลี้ยงนำข้อมูล แผนงานโครงการ และกิจกรรมที่ได้จากการประชุม นำมาปรับแก้เพื่อจัดทำโครงการฉบับสมบูรณ์ต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยผู้เสนอขอโครงการวิจัย มีความกล้าแสดงออกในการนำเสนอข้อมูลต่อที่ประชุม และยังมีความรู้ ความเข้าใจในแผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ผ่านกระบวนการนำเสนอข้อมูลด้วยตนเอง การเสริมเพิ่มเติมข้อมูลจากพี่เลี้ยงนักวิจัย และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลเพิ่มเติมจากผู้เข้าร่วมการประชุม จากผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น แกนนำชุมชน และตัวแทนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรเป้าหมายโครงการ และพื้นที่วิจัย

2. ได้ฐานข้อมูลเพิ่มเติมด้านเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ประเพณี และบริบทพื้นที่ชุมชน เพื่อประกอบการจัดทำโครงการ จากผู้ที่มีความรู้ ประสบการณ์ และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับโครงการในพื้นที่ คือ ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น แกนนำชุมชน และตัวแทนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรเป้าหมายโครงการ และพื้นที่วิจัย เช่น ข้อมูลการเป็นหนี้ของเกษตรกรในพื้นที่ ที่แทบจะทุกครัวเรือนในชุมชนที่เป็นหนี้จากราคา

พืชผลทางการเกษตรตกต่ำ จากการปลูกพืชเกษตรเชิงเดี่ยวแต่เพียงชนิดเดียว จนปัจจุบันเกษตรกรบางส่วนมีการปรับตัว หันมาใช้เศรษฐกิจพอเพียงแบบในหลวงมากขึ้น จนสามารถทำให้ลดหนี้ได้มากขึ้น

3. ทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น แกนนำชุมชน และตัวแทนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรเป้าหมายโครงการ และพื้นที่วิจัย มีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการร่วมกันเพิ่มมากขึ้น ให้การยอมรับและสนับสนุนกับแผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการที่กำลังจะมีการขับเคลื่อนในอนาคต และมีความพร้อมที่จะเข้าร่วมเป็นส่วนหนึ่งในโครงการด้วยในอนาคต

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. จากเวทีแลกเปลี่ยนกลุ่มย่อยระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น แกนนำชุมชน และตัวแทนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรเป้าหมายโครงการ ทำให้ทีมวิจัยมีความกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น อีกทั้งยังมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการฝึกฝนการนำเสนอ การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ พูดคุย และทำความเข้าใจ จะสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความต้องการที่แท้จริงของทีมวิจัยและพื้นที่ อีกทั้งทีมวิจัยยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้อย่างเป็นธรรมชาติ สามารถนำสิ่งที่ได้รับ นำกลับไปบริหารจัดการแผนงาน โครงการ และกิจกรรมได้ดี

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. สร้างการมีส่วนร่วมร่วมกันระหว่าง ทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น แกนนำชุมชน และตัวแทนกลุ่มเป้าหมายเกษตรกรเป้าหมายโครงการ

2. ทีมวิจัยมีความมั่นใจ และมีความกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้นในการนำเสนอข้อมูล

3. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการเพิ่มมากขึ้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

ถ้าทีมวิจัยสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจร่วมกันต่อเป้าหมาย วัตถุประสงค์ แผนงาน โครงการ และกิจกรรมโครงการกับผู้ที่เกี่ยวข้องได้ดี มีความเข้าใจ และให้การสนับสนุนและมีส่วนร่วมในโครงการ จะสามารถบริหารจัดการโครงการได้ตามแผนงานที่วางไว้ ได้รับการสนับสนุน หนุนเสริม จน

สามารถสร้างกระบวนการเรียนรู้ และแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากการทำการเกษตรในพื้นที่ให้กับคนในชุมชน สังคมได้มีรายได้เพิ่มขึ้นในอนาคตได้

ภาพกิจกรรม



<u>โครงการ</u>	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจร
<u>กิจกรรม</u>	สู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง
<u>วันที่/เดือน/ปี</u>	เสาร์ที่ 04 ธันวาคม 2559 เวลา 09.00-16.00 น.
<u>สถานที่</u>	ศูนย์เรียนรู้เกี่ยวกับหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง
<u>วัตถุประสงค์</u>	

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้แนวทางการเพาะขยายพันธุ์หมากที่ถูกต้อง เหมาะสมกับพื้นที่ และความต้องการของตลาด

2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ หาแนวทางการเพิ่มมูลค่าจากส่วนประกอบของหมาก

วิธีการ

ประชุมกลุ่มใหญ่ จำนวน 40-50 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย เกษตรกรสวนหมาก 39ครัวเรือน เครือข่ายนักวิจัย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ผ่านการนำเสนอข้อมูลจากทีมวิจัยหมาก ด้านการเพาะขยายพันธุ์หมาก การสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมาก และนำข้อมูลที่ได้จากการนำเสนอ นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเวที พร้อมทั้งสรุปผลข้อมูลจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลในเวที โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยนำสรุปผลข้อมูลที่ได้จากเวที นำมาชวนคิด ชวนคุย เสริมเพิ่มเติมประเด็น สรุปผลให้ผู้เข้าร่วมเวทีได้รับทราบ

และเกิดความเข้าใจร่วมกันในการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้าของทิมวิชัยหมากราชกรูด หลังเสร็จสิ้น
เวที ทิมวิชัยร่วมกันสรุปผลข้อมูลกิจกรรมเวทีเพื่อจัดทำผลข้อมูลโครงการ และกิจกรรมต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น

1. เกิดแนวทางการเพาะขยายพันธุ์หมากหลากหลายแนวทางจากเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ คือ
1.การวางแผนลัดพันธุ์ในการเพาะขยายพันธุ์หมาก ที่มีการวางแผน 2 แนวทาง คือ การวางแผนแบบตั้งตรง และการวางแผนแบบแนวนอน 2.ถูกเพาะพันธุ์หมากควรมีขนาดไม่ใหญ่จนเกินไป เพราะจะง่ายและสะดวกต่อการขนย้าย อีกทั้งยังสามารถลดต้นทุนจากการเพาะขยายพันธุ์ได้อีกด้วย 3.การวางแผนเพาะพันธุ์ ควรวางแผนให้ห่างกัน เพื่อที่ต้นพันธุ์จะได้รับแสงและอาหารที่ดี จะทำให้ต้นพันธุ์เจริญเติบโต สมบูรณ์ได้ดี 4.ควรหาวัสดุมารองดูเพาะพันธุ์ เพื่อป้องกันรากต้นหมากชำ เวลาขนย้ายไปปลูก โดยให้นำเปลือกหมาก ทางหมากมารองดูเพาะพันธุ์ 5.ควรตั้งชื่อหมากที่เป่าชื่อเฉพาะของพื้นที่ เพื่อสร้างเอกลักษณ์และความน่าสนใจของพันธุ์หมาก

2. เกิดแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมาก คือ 1.นำกาบหมาก หรือทางหมาก นำมาจัดทำเป็นกระเป๋ารองเท้า และจานใส่อาหาร 2.นำคั้นหมากมาจัดทำเป็นเฟอร์นิเจอร์ และสร้างโรงเรือนเพาะชำกล้าหมาก 3.นำทางหมาก กาบหมาก มาจัดทำเป็นเชือกมัดขนม ที่ห่อขนม เป็นต้น

3. เกิดความรัก ความสามัคคี และสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างกันของเครือข่ายนักวิจัยที่ได้เข้าร่วมเวที ที่จะช่วยกันหนุนเสริมการทำงานวิจัย จากเครือข่ายชุมชนบ้านบางสีกิม บ้านหาดส้มแป้น บ้านราชกรูด บ้านไร่โน และตำบลนาคา

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. การเชื่อมโยงการทำงานร่วมกันของเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น สามารถสร้างความรัก ความสามัคคี ให้เกิดขึ้นระหว่างกัน จนสามารถนำมาซึ่งการช่วยเหลือ เกื้อหนุนซึ่งกันและกันระหว่างเครือข่ายงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น

2. การที่พี่เลี้ยงนักวิจัยได้เปิดโอกาสให้ทีมวิจัยได้ทดลองตัดสินใจในการจัดกิจกรรมโครงการด้วยตนเอง สามารถสร้างความมั่นใจ และความกล้าที่จะตัดสินใจลงมือทำงานตามความต้องการได้เพิ่มมากขึ้น นำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติการ

3. การที่นักวิจัยได้ลงมือปฏิบัติการซ้ำๆหลายครั้ง และได้ลงมือปฏิบัติการด้วยตนเอง ทำให้นักวิจัยเกิดความชำนาญ จนสามารถนำความชำนาญที่มี แปรเปลี่ยนเป็นคนพูด นำไปสู่การนำเสนอข้อมูลที่ดีในเวที หรือการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในกิจกรรม

4. การดำเนินงานที่ได้รับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบ ตรงกับความต้องการที่แท้จริง สามารถสร้างความสุข ความสนุก ความสนใจ และเพิ่มเติมนวัตกรรม ความสามารถให้กับนักวิจัยได้ดี

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การทำงานเป็นทีม การแบ่งบทบาทหน้าที่ และความรับผิดชอบในกิจกรรมร่วมกัน
2. การวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินงานตามแผนงานและขั้นตอนที่วางไว้
3. การนำเสนอข้อมูล และความกล้าแสดงออก
4. การสรุปผลข้อมูล และเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวางแผนงานและการจัดกระบวนการเวที

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีความกล้าแสดงออก และกล้าที่จะตัดสินใจดำเนินกิจกรรม และงานโครงการด้วยตนเองได้มากขึ้น
2. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเป้าหมาย แผนงาน โครงการ และกิจกรรมมากขึ้น จนสามารถจัดกิจกรรมได้สำเร็จ ลุล่วง และได้ผลลัพธ์ตรงตามเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่วางไว้
3. ทีมวิจัย/นักวิจัย สามารถค้นหาความสามารถ ความถนัด ความชอบ และความต้องการของตนเองต่อการดำเนินงานโครงการ
4. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจแนวทางการสรุปผลข้อมูลโครงการ และกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น จนสามารถสรุปผลข้อมูลกิจกรรมโครงการได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน สมบูรณ์

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

ได้แนวทางการเพาะขยายพันธุ์หมากหลากหลายวิธี ที่สามารถลดต้นทุนการเพาะขยายพันธุ์ และสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้า อีกทั้งยังได้แนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากส่วนประกอบของหมากที่หลากหลาย ที่จะสามารถสร้างรายได้เสริมให้กับทีมวิจัย เกษตรกรสวนหมากคนในชุมชน และสังคมได้อีกด้วย



ภาพกิจกรรม

โครงการ ศึกษารูปแบบการพัฒนาอาชีพทางเลือกที่เหมาะสม และมีความยั่งยืนของชุมชนชายขอบ บริเวณชายแดนไทยและสาธารณรัฐสหภาพเมียนมาร์ ชุมชนเกาะตาครุต หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง

กิจกรรม ประชุมคณะทำงานเดือนธันวาคม 2559

วัน/เดือน/ปี ศุกร์ที่ 16 ธันวาคม 2559 เวลา 08.00-16.00 น.

สถานที่ ชุมชนเกาะตาครุต หมู่ที่ 4 ต.ปากน้ำ อ.เมือง จ.ระนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสรุปผลการดำเนินโครงการระยะที่ 1 และเคลียร์เอกสารค่าใช้จ่ายในกิจกรรมโครงการ เพื่อจัดทำรายงานความก้าวหน้า เบิกจ่ายงบประมาณโครงการระยะที่ 2

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 14 คน ระหว่างทีมวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัย ผ่านกระบวนการที่พี่เลี้ยงนักวิจัยเป็นคนชวนคิด ชวนคุย เพื่อเพิ่มเติมข้อมูลในกิจกรรมโครงการที่ได้มีการสรุปผลข้อมูลไปแล้วบางส่วน โดยการเป็นการทบทวนข้อมูล และให้ทีมวิจัยคอยเสริม เพิ่มเติมข้อมูลบางส่วนที่ไม่ครบถ้วน หลังจากเสริมเพิ่มเติมเสร็จสิ้น พี่เลี้ยงนักวิจัยจะช่วยตรวจสอบความถูกต้องของเอกสารค่าใช้จ่ายในโครงการ หลังตรวจสอบเสร็จสิ้น ทีมวิจัยผู้มีหน้าที่ดูแลเอกสารค่าใช้จ่ายโครงการ นำเสนอข้อมูลสรุปค่าใช้จ่ายในโครงการและกิจกรรมให้กับทีมวิจัยได้ทราบโดยทั่วกัน หลังเสร็จสิ้นการนำเสนอข้อมูลค่าใช้จ่ายในโครงการ พี่เลี้ยงนักวิจัยได้ถอดบทเรียนการดำเนินงานโครงการระยะที่ 1 และเป้าหมายการดำเนินงานโครงการระยะที่ 2 ของทีมวิจัย โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยจะซักถามข้อมูลรายบุคคล เพื่อเสริม เพิ่มเติมความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง และเพิ่มความมั่นใจให้กับนักวิจัยได้มากขึ้น หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ทีมวิจัยร่วมสรุปผลกิจกรรมร่วมกัน

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยสามารถเสริม เพิ่มเติมข้อมูลสรุปกิจกรรมโครงการระยะที่ 1 ได้ครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์มากขึ้น เช่น 1.รายชื่อครัวเรือนและสมาชิกในครัวเรือนของคนเกาะตาครุต จำนวน 48 ครัวเรือน 2. การประกอบอาชีพและการย้ายถิ่นฐานไปประกอบอาชีพนอกพื้นที่ของคนเกาะตาครุต จำนวน 25 ครัวเรือน 3. เสริม เพิ่มเติมข้อมูลบนแผนที่ชุมชนเกาะตาครุต เรื่องแหล่งทำมาหากิน และแหล่งทรัพยากรในพื้นที่เกาะตาครุต

2. ทีมวิจัยสามารถเคลียร์เอกสารค่าใช้จ่ายในโครงการ กิจกรรมระยะที่ 1 ได้ถูกต้อง สมบูรณ์ สามารถตรวจสอบได้ และสามารถส่งรายงานการเงินเพื่อขอเบิกจ่ายงบประมาณโครงการระยะที่ 2 ได้

3. ทีมวิจัยสามารถค้นพบการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นของตนเอง และทีมวิจัยหลังจากได้รับโครงการวิจัย คือ 1.ทีมวิจัยมีความกล้าแสดงออกเพิ่มมากขึ้น 2.ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจการทำงานโครงการ การทำงานเป็นทีม และระบบการทำงานที่เป็นขั้นเป็นตอนเพิ่มมากขึ้น 3.ทีมวิจัยเล็งเห็นความสำคัญของงานข้อมูล และมีความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลบริบทชุมชน สังคม วัฒนธรรม ประเพณีของชุมชนเพิ่มมากขึ้น 4.ทีมวิจัยมีเพื่อน และเครือข่ายงานวิจัยเพิ่มมากขึ้น

4. ทีมวิจัยมีเป้าหมาย และค้นพบความต้องการในการดำเนินงานโครงการเพิ่มมากขึ้น คือ 1. การทำทัวร์ท่องเที่ยว 2.การทำโฮมสเตย์ 3.การเลี้ยงไก่เพื่อจำหน่าย 4.การพานักท่องเที่ยวตกปลา

5. ทีมวิจัยสามารถวางแผนการดำเนินงานโครงการระยะที่ 2 ร่วมกัน โดยกำหนดแผนงานการขับเคลื่อนกิจกรรมโครงการระยะที่ 2 ในเดือนมกราคม 2560 ในกิจกรรมประชุมประจำเดือนครั้งที่ 6 โดยกำหนดจัดกิจกรรมปลายเดือนมกราคม 2560 และมีแผนการขับเคลื่อนงานโดยจะดำเนินกิจกรรมการศึกษาฐานเป็นกิจกรรมถัดไป

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. การชวนคิด ชวนคุย เพื่อเสริม เพิ่มเติมข้อมูล สามารถเพิ่มความชัดเจน ถูกต้องของข้อมูลในแต่ละกิจกรรมได้ครบถ้วน สมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถสร้างความรู้ สร้างความเข้าใจ และการจดจำด้านข้อมูลให้กับทีมวิจัยได้อย่างดียิ่ง

2. การเขียน และคำอ่านของคนเกาะตาครุมีความยากในการเขียนเพื่อสรุปผลข้อมูล เพื่อความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูลควรให้ทีมวิจัยที่มีความสามารถด้านการอ่าน การเขียน ตรวจสอบความถูกต้องทุกครั้งก่อนจัดทำฐานข้อมูล เพื่อความถูกต้อง สมบูรณ์ของข้อมูล

3. การเคลียร์เอกสารค่าใช้จ่ายในกิจกรรม ควรเคลียร์ให้เสร็จสิ้นภายในกิจกรรม เพื่อความถูกต้อง สมบูรณ์ และมีความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันของทีมวิจัย

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การทำงานเป็นทีม
2. การวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินงานตามแผนงานและขั้นตอนที่วางไว้
3. การจัดการงานด้านเอกสารค่าใช้จ่าย และสรุปผลกิจกรรม
4. ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย
5. การสร้างความรู้ ความเข้าใจผ่านการพูดคุย และสรุปผลร่วมกัน

6. การรักษาเวลา ตรงต่อเวลา และความพร้อมของทีมที่มีมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจแผนงาน โครงการ การดำเนินงานโครงการ กิจกรรม การทำงานเป็นทีม และการจัดทำเอกสาร หลักฐานของโครงการเพิ่มมากขึ้น
2. นักวิจัยให้ความสำคัญกับงานข้อมูล การสรุปผลข้อมูลกิจกรรมโครงการเพิ่มมากขึ้น
3. นักวิจัยรับบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของตนเอง รักษาเวลา ให้ความสำคัญกับกิจกรรมโครงการเพิ่มมากขึ้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถค้นหาเป้าหมายในการดำเนินงาน เพื่อเพิ่มรายได้ และความมั่นคงทางอาชีพแก่นักวิจัยและชุมชน ผ่านการทำเวิร์กช็อป โหมสเคย์ การพานักเที่ยวตกปลา และการเลี้ยงไก่พื้นเมืองชดเชยรายได้จากฤดูสัตว์น้ำทางทะเลมีน้อย

ภาพกิจกรรม



โครงการ	ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหลียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน บ้านบางสิกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง
กิจกรรม	ทดลองแปรรูปผักเหลียงเมนูต่างๆ เพื่อหาแนวทางสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหลียง
วัน/เดือน/ปี	พุธที่ 28 ธันวาคม 2559 เวลา 16.30-21.00 น.
สถานที่	โรงอาหาร โรงเรียนบ้านบางสิกิม หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง
วัตถุประสงค์	

1. เพื่อศึกษา/ทดลองแปรรูปผักเหลียง เป็นอาหารเมนูชนิดต่างๆต่างๆ เพื่อสร้างคุณค่าทางโภชนาการ และมูลค่าของผักเหลียงให้เพิ่มมากขึ้น

วิธีการ

ทดลองปฏิบัติการกลุ่มย่อยจำนวน 10 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย และวิทยากรผู้มีความรู้ด้านอาหาร ผ่านกระบวนการทดลองแปรรูปอาหารจำนวน 11 ชนิด โดยนักวิจัยรับผิดชอบทดลองปฏิบัติการแปรรูปอาหารร่วมกันคนละ 1 ชนิด โดยมีพี่เลี้ยงนักวิจัย วิทยากรผู้มีความรู้ด้านอาหารคอยสังเกตการณ์ เก็บประเด็น และนำข้อมูลที่ได้นำมาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กลุ่มย่อยร่วมกันหลังเสร็จสิ้นการทดลองปฏิบัติการ หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ทีมวิจัยร่วมสรุปผลข้อมูลและจัดทำสรุปข้อมูลกิจกรรมประกอบรายงานต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น

ทีมวิจัยทดลองปฏิบัติการแปรรูปเมนูอาหารที่มีผักเหลียงเป็นส่วนประกอบจำนวน 11 ชนิด คือ ยำผักเหลียง ผักเหลียงผัดไข่ กะทิผักเหลียง แกงส้มผักเหลียง หมกผักเหลียง น้ำพริกผักเหลียง ผักเหลียงปิ้ง ไข่เจียวผักเหลียง ผักเหลียงทอด ซาผักเหลียง และน้ำผักเหลียงปั่น โดยทีมวิจัยแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบในการแปรรูปอาหารคนละ 1 เมนู โดยเลือกจากความถนัด ซึ่งจากการทดลองปฏิบัติการทำให้ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจเพิ่มมากขึ้นในการประกอบอาหารที่มีผักเหลียงเป็นส่วนประกอบ ว่าสามารถรังสรรค์เมนูได้หลากหลาย และมีรสชาติดี เป็นที่สนใจและเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคเมนูอาหารที่ประกอบจากผักเหลียง สามารถลบความคิดเดิมๆของนักวิจัยที่มีความคิดเดิมๆเพียงแค่ว่า อาหารที่เป็นที่นิยมจะมีเพียงแกงเลียงผักเหลียง แกงกะทิผักเหลียง และผักเหลียงผัดไข่เท่านั้นที่เป็นที่นิยม และเป็นที่ต้องการของผู้บริโภค แต่จากกระบวนการทดลอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในกิจกรรม ทีมวิจัยได้สะท้อนมุมมองความคิดเห็นร่วมกันว่า ผักเหลียงสามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลาย แต่ไม่ได้รับการส่งเสริมพัฒนา และแนะนำประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคได้ทราบ จึงทำให้ผักเหลียงจึงได้รับความนิยมาประกอบ

อาหารในเชิงการค้าแค่ 2-3 เมนูเท่านั้น ทั้งๆที่สามารถนำมาประกอบอาหารได้หลากหลายเมนู และคนในชุมชน สังคม จังหวัดระนองก็ประกอบอาหารด้วยผักเหียงเมนูต่าง ๆ มานานตั้งแต่ในอดีตอยู่ก่อนแล้ว เพียงแต่ไม่ได้รับความสนใจ หนุนเสริม ให้ได้รับการรู้จัก และความนิยมเท่ากับ แกงเหียงผักเหียง กะทิผักเหียง และผักเหียงผัดไข่ ทำให้ทีมวิจัยมีแนวทางการทำงานร่วมกันว่า จะปรับปรุง พัฒนา ส่งเสริม และประชาสัมพันธ์การแปรรูปอาหารที่มีผักเหียงเป็นส่วนประกอบเพิ่มมากขึ้น เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับทีมวิจัย ครอบครัว และคนในชุมชนบ้านบางลึก ที่จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นจากผักเหียงในพื้นที่ โดยมีแผนงานร่วมกันที่จะฝึกปรี๊ฝีมือให้มีความชำนาญในการประกอบอาหาร และรังสรรค์เมนูใหม่ๆเพิ่มเติมเพื่อดึงดูดผู้บริโภค และสร้างจุดเด่นให้กับพื้นที่ด้านเมนูอาหารจากผักเหียง

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. การทดลองปฏิบัติการของทีมวิจัย ที่แบ่งเมนูอาหารรับผิดชอบคนละ 1 เมนู เพื่อทำการทดลองปฏิบัติการพบว่า สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ และสร้างการมีส่วนร่วมของทีมวิจัยได้ดี ทำให้ได้เห็นการทำงานเป็นทีม ที่คอยช่วยเหลืออุดหนุน เพราะความสามารถด้านการทำอาหารจะมีอยู่ในนักวิจัยเฉพาะบุคคล ไม่มีความสามารถครบทั้งทีมวิจัย แต่จากกิจกรรมพบว่า นักวิจัยที่มีความสามารถด้านการทำอาหารก็จะคอยช่วยเหลือ เป็นลูกมือให้ในการทดลองแปรรูปอาหาร ส่วนนักวิจัยที่เป็นผู้ชายและไม่มีความรู้ ความสามารถด้านการแปรรูปอาหาร ก็จะคอยช่วยเหลือ เป็นลูกมือคอยหยิบจับ หรือซื้อหาอุปกรณ์เครื่องปรุงที่ขาด ทำให้พบว่า กระบวนการในกิจกรรมสามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นระหว่างทีมงานได้ดี

2. จากกระบวนการกิจกรรม ที่ได้เชิญวิทยากรที่มีความรู้ ความสามารถด้านอาหาร มาคอยให้คำแนะนำ ดิชม และเสริมเพิ่มเติมความรู้ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องด้านการแปรรูปอาหารชนิดต่างๆ อีกทั้งจากกระบวนการกิจกรรม วิทยากรที่เลือกสรรมาเป็นนักวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง ทำให้เกิดความสนิทสนม ลดความประหม่าให้กับทีมวิจัยได้ดี ทำให้ทีมวิจัยมีความกล้าแสดงออก กล้าปฏิบัติการ และกล้าแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพิ่มมากขึ้น ทำให้สามารถทำการทดลองปฏิบัติการแปรรูปอาหารได้หลากหลาย อีกทั้งยังได้รับมุมมองข้อเสนอแนะในการปรับปรุงรสชาติอาหาร สีสัน เมนูที่หลากหลาย และการสร้างความน่าสนใจให้กับอาหาร ทำให้ทีมวิจัยเกิดแรงกระตุ้นที่อยากจะมีการฝึกปฏิบัติให้มีความชำนาญมากขึ้น อีกทั้งยังอยากจะคิดสร้างสรรค์เมนูเพิ่มเติมเพื่อสร้างความหลากหลายและความน่าสนใจในของเมนูที่มีผักเหียงเป็นส่วนประกอบ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มด้านรายได้ให้กับตนเอง ครอบครัว และชุมชนในอนาคต

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การทำงานเป็นทีม ที่ต่างต้องช่วยเหลือซึ่งกันและกัน แม้ไม่ใช้บทบาทหน้าที่ที่ได้รับ
2. การวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินงานตามแผนงานและขั้นตอนที่วางไว้
3. การนำเสนอข้อมูล และความกล้าแสดงออก
4. การจัดการงานด้านเอกสาร โครงการ
5. การสรุปผลข้อมูล
6. การรักษาเวลา ตรงต่อเวลา และความพร้อมของทีมที่มีมากขึ้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการแปรรูปผักเหลือเป็นอาหารชนิดต่างๆเพิ่มมากขึ้น ที่มีความหลากหลาย น่าสนใจ และมีรสชาติน่ารับประทาน สามารถดึงดูดความสนใจของผู้ที่ได้พบเห็นและได้ลิ้มลองเป็นอย่างยิ่ง ผ่านการทดลองปฏิบัติการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และคำแนะนำเพิ่มเติมจากวิทยากรผู้มีความรู้ด้านอาหาร

2. ทีมวิจัยมีความคิดที่สร้างสรรค์เพิ่มมากขึ้น ที่จะรังสรรค์เมนูอาหารที่ทำจากผักเหลือเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มเติมให้กับผักเหลือ มาخذเซชหรือเพิ่มรายได้เพิ่มเติมจากรายได้หลักจากการทำสวนเกษตรที่ไม่สามารถสร้างรายได้ที่มั่นคงสักเท่าไรในปัจจุบัน เนื่องจากราคาพืชผลผลิตทางการเกษตรตกต่ำ และรายจ่ายต่อครัวเรือนที่สูงเพิ่มขึ้นกับสภาพเศรษฐกิจของประเทศและของโลกในปัจจุบัน

3. ทีมวิจัยเกิดการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดที่มองว่าผักเหลือสามารถขายได้แค่เป็นผักสดเพื่อไปให้ผู้บริโภคแปรรูปเป็นอาหารรับประทานเท่านั้น แต่จากกิจกรรม ทีมวิจัยได้มองเห็นแนวทางการเพิ่มมูลค่าให้กับผักเหลือที่สามารถทำได้ง่าย มีความแปลกใหม่ และเป็นที่สนใจของตลาดอย่างมาก ผ่านการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันในเวที ซึ่งจากการบวนการเวทีที่มีเวลาจำกัด และรังสรรค์เมนูเท่าที่เคยมีและคิดได้ ในช่วงเวลาจำกัด ทีมวิจัยยังสามารถรังสรรค์เมนูที่หลากหลายในการทดลอง อีกทั้งยังได้รับคำแนะนำ ให้ความรู้เพิ่มเติมจากวิทยากรที่เป็นก๊อครัวอาชีพ ทำให้เกิดเมนูที่มีผักเหลือเป็นส่วนประกอบที่หลากหลายมากมายหลากหลายชนิด ที่สามารถสร้างสีสันและรสชาติให้อาหารน่ารับประทาน เป็นที่ต้องการของผู้บริโภค

4. ทีมวิจัยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่ในการทดลองแปรรูปอาหารที่ทำจากผักเหลือคนละ 1 ชนิด แม้ว่านักวิจัยบางคนจะไม่มีเทคนิค หรือมีความมั่นใจในเรื่องรสชาติของอาหารเท่าที่ควร แต่ก็มีความร่วมมือช่วยเหลือกันในทีมวิจัย จนทำให้เห็นกระบวนการทำงานเป็นทีมมากขึ้นที่ช่วยเหลืออุดหนุน

ไม่ผลักราะให้กับผู้ใดผู้หนึ่งในการรับผิดชอบในกิจกรรม แต่เป็นการร่วมด้วยช่วยกันอย่าแท้จริง แม้กระทั่ง ทีมวิจัยที่เป็นผู้ชาย แม้ว่าจะประกอบอาหารไม่เป็นแต่ก็จะคอยเป็นลูกมือ คอยหยิบ คอยจับ คอยสรรหา เครื่องมือ อุปกรณ์ประกอบอาหารให้อยู่อย่างไม่วางสาย ทำให้การทำงานดูเป็นทีมที่มีการช่วยเหลือจูลเจื้อ กันอย่างแท้จริงและมีความเข้มแข็ง

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

ได้เมนูอาหารที่ทำจากผักเหียงหลากหลายชนิด ที่สามารถนำมาสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับ เกษตรกรสวนผักเหียงในชุมชนบ้านบางสีกิม สร้างมูลค่าเพิ่มผ่านการแปรรูปผักเหียงชนิดต่างๆ เช่น น้ำ ผักเหียงปั่น ชาผักเหียง ผักเหียงหลอด น้ำพริกผักเหียง ฯลฯ ซึ่งปัจจุบัน เมนูอาหารที่มีส่วนผสมจากผัก เหียงมักจะได้รับความนิยมจากผู้บริโภคเป็นอย่างยิ่ง ถ้าเกษตรกรบ้านบางสีกิม สามารถนำเมนูอาหาร ดังกล่าวไปปรับปรุง พัฒนารสชาติให้ดีขึ้นและนำไปประกอบอาชีพ จะสามารถสร้างรายได้ให้กับ เกษตรกรบ้านบางสีกิมมากยิ่งขึ้นในอนาคต

ภาพกิจกรรม



<u>โครงการ</u>	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจร สู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง
<u>กิจกรรม</u>	ประชุมคณะทำงานเดือนมกราคม 2560
<u>วัน/เดือน/ปี</u>	อาทิตย์ที่ 08 มกราคม 2559 เวลา 09.00-16.00 น.
<u>สถานที่</u>	ศูนย์เรียนรู้ด้านหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสรุปผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรม งบประมาณรายจ่ายโครงการ และจัดทำรายงานความก้าวหน้า 9 เดือน

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 9 คน ระหว่างทีมวิจัย และพี่เลี้ยงนักวิจัย ผ่านกระบวนการสรุปผลข้อมูลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมโครงการ และงบประมาณรายจ่ายโครงการ ภายในทีมวิจัย โดยแบ่งทีมวิจัยออกเป็น 3 กลุ่มคือ กลุ่มที่ 1 รับผิดชอบบทที่ 3 สรุปข้อมูลเพิ่มเติมในกระบวนการวิจัย รายงานกิจกรรม กลุ่มที่ 2 รับผิดชอบ ตรวจสอบเช็คข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ผู้เข้าร่วมกิจกรรมโครงการวิจัย ที่ผ่านมา แบบนับซ้ำและไม่ซ้ำ และกลุ่มที่ 3 รับผิดชอบ สรุป วิเคราะห์ข้อมูลบทที่ 4 ผลการศึกษา และบทที่ 5 สรุปอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ และผลสะท้อนของทีมวิจัยสิ่งที่ได้เรียนรู้/ประสบการณ์จากการทำงานวิจัย โดยมีพี่เลี้ยงนักวิจัยคอยเสริม เพิ่มเติมข้อมูล ให้คำปรึกษา ให้กำลังใจ กระตุก กระตุ้น ชวนคิด ชวนคุย ชวนเขียน รายงานวิจัย หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ทีมวิจัยร่วมกันสรุปผลข้อมูลเพื่อใช้ประกอบการจัดทำรายงานกิจกรรมโครงการต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ การสรุปผลข้อมูลกิจกรรมโครงการ และงบประมาณรายจ่ายโครงการ เพื่อประกอบการจัดทำรายงานความก้าวหน้าโครงการ ระยะ 9 เดือน และเบิกงบประมาณระยะที่ 2
2. ทีมวิจัยสามารถสรุปผลงบประมาณรายจ่ายโครงการ และกิจกรรมได้เป็นปัจจุบัน ถูกต้อง สมบูรณ์ ตรวจสอบได้ และสามารถส่งสรุปผลงบประมาณรายจ่ายโครงการระยะที่ 1 เพื่อขอเบิกเงินสนับสนุนโครงการ และกิจกรรม ระยะที่ 2 ต่อไป
3. ทีมวิจัยสามารถสรุปผลการดำเนินงานกิจกรรมโครงการ และจัดทำรายงานวิจัยฉบับความก้าวหน้า 5 บทได้ครบถ้วนสมบูรณ์

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

จากการแบ่งกลุ่มย่อย จำนวน 3 กลุ่ม เพื่อระดมสมอง สรุป/วิเคราะห์ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาของทีมวิจัย การแบ่งกลุ่มรับผิดชอบตามความถนัด และความรู้ ความชำนาญในการดำเนินกิจกรรมที่ผ่านมา สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง จนทำให้ทีมวิจัยสามารถสรุปผลข้อมูลออกมาได้อย่างถูกต้อง ครบถ้วน และสมบูรณ์ จนสามารถนำข้อมูลที่ได้ นำไปจัดทำรายงานวิจัยฉบับความก้าวหน้า 5 บทได้

อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ จนสามารถประหยัดเวลาในการจัดทำรายงานได้มาก ต่างจากในอดีต ที่การจัดทำรายงานแต่ละครั้งจะใช้เวลาานาน และต้องใช้ระยะเวลาในการสรุปผลข้อมูลในการจัดทำรายงานวิจัย 2-3 ครั้งกว่าจะได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ สามารถจัดทำรายงานได้

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การจัดการงานด้านเอกสาร โครงการ และ ระบบเอกสารการเงิน
2. การวางแผนการดำเนินงาน และกิจกรรมโครงการ
3. การทำงานเป็นทีม การแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนภายในทีมวิจัยร่วมกัน
4. การสื่อสารประชาสัมพันธ์กิจกรรมวิจัย และงานวิจัยผ่านสื่อสาธารณะ
5. ความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องของข้อมูล สามารถถ่ายทอดข้อมูลวิจัยสู่สาธารณะได้
6. ความกล้าแสดงออก และทักษะในการนำเสนอข้อมูล

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบภายในทีมตามความถนัด ความรู้ความสามารถ และความชำนาญที่มี จนสามารถดำเนินงานได้อย่างสำเร็จลุล่วง ให้ผลลัพธ์ที่ดีเพิ่มมากขึ้นของการดำเนินงานวิจัย และกิจกรรมวิจัย

2. นักวิจัยมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ จนสามารถดำเนินงานวิจัย และกิจกรรมได้สำเร็จลุล่วงตามที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้ ทำให้สามารถประหยัดเวลา และงบประมาณในการดำเนินงานได้ดี เพราะสามารถดำเนินงานกิจกรรมได้สำเร็จลุล่วงตามเป้าหมายที่วางไว้ ทำให้ไม่ต้องเกิดการล่าช้า ที่จะนำมาซึ่งการสิ้นเปลืองเวลา และงบประมาณที่จะเกิดขึ้นในโครงการและกิจกรรมวิจัย

3. นักวิจัยเห็นความสำคัญของงานข้อมูลเพิ่มมากขึ้น ปฏิบัติการด้วยความตั้งใจ มุ่งมั่น และใส่ใจในรายละเอียดของกิจกรรม งานข้อมูลเพิ่มมากขึ้น จนสามารถดำเนินงานออกมาได้สำเร็จลุล่วง ให้ผลลัพธ์ที่ดีในกิจกรรม และนักวิจัยเองก็มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในกิจกรรมโครงการ สามารถสื่อสารประชาสัมพันธ์ และสรุปผลข้อมูลได้เป็นอย่างดี จนผู้อ่านและผู้ฟังเกิดความรู้ ความเข้าใจในข้อมูลวิจัยเพิ่มมากขึ้น

4. นักวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในผลการดำเนินงาน และกิจกรรมวิจัยเพิ่มมากขึ้น ทำให้เกิดความมั่นใจ จนสามารถกล้านำเสนอข้อมูลที่มีได้อย่างมั่นใจเพิ่มมากขึ้น

5. ทีมวิจัยสามารถดำเนินงานโครงการ กิจกรรมวิจัย ได้สำเร็จลุล่วงเกินกว่าเป้าหมายที่วางไว้ เพราะทีมวิจัยมีการวางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ และดำเนินงานตามเป้าหมาย แผนงานอย่างเคร่งครัด

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในการดำเนินงานวิจัย และเป้าหมาย วัตถุประสงค์ของโครงการเพิ่มมากขึ้น จนสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบภายในทีมวิจัย จนสามารถดำเนินงานที่ได้รับมอบหมายได้อย่างสำเร็จ ลุล่วง ให้ผลลัพธ์ที่ดี อีกทั้งยังมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเพิ่มมากขึ้นถึงกระบวนการการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมากจากส่วนประกอบต่างๆของหมาก การเพาะขยายพันธุ์หมากหลากหลายวิธี จนสามารถนำความรู้ที่มีนำไปทดลอง ปฏิบัติการ จนสามารถค้นพบแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมากได้ เมื่อทีมวิจัยมีความมั่นใจ เกิดความเข้าใจ และมีแนวทางในการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมากให้เกิดขึ้น ในอนาคตเกษตรกรสวนหมากในชุมชน ก็จะสามารถนำข้อมูล ความรู้ และแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมากที่ได้ นำไปปรับใช้กับตนเอง ในอนาคตคนในชุมชนก็จะสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มจากหมากได้ดี จนสามารถแก้ไขปัญหาจากราคาพืชผลทางการเกษตรที่ตกต่ำในปัจจุบันได้

ภาพกิจกรรม



โครงการ ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน
บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง

กิจกรรม เวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไฟ และผลิตภัณฑ์จักสานบ้านหนองจิก

วัน/เดือน/ปี พุธที่ 12 มกราคม 2560 เวลา 08.30-13.00 น.

สถานที่ ศาลาเอนกประสงค์บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไฟ และผลิตภัณฑ์จักสานบ้านหนองจิก

วิธีการ

ประชุมกลุ่มใหญ่จำนวน 60 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย ภูมิปัญญาท้องถิ่นจักสาน ผู้นำชุมชน ผู้นำท้องถิ่น คนในชุมชน และภาคีเครือข่ายงานวิจัย ผ่านกระบวนการนำเสนอข้อมูลการเก็บรวบรวมพันธุ์ไฟ คุณลักษณะ การใช้ประโยชน์จากไฟ พร้อมทั้งการนำผลิตภัณฑ์ และไฟประเภทต่าง ๆ มาประกอบการนำเสนอ หลังเสร็จสิ้นการนำเสนอ ที่ประชุมได้ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงาน และผลข้อมูลพันธุ์ไฟ คุณลักษณะ การใช้ประโยชน์จากไฟร่วมกัน ผ่านการชวนคิด ชวนคุย ชักถาม เพิ่มเติมประเด็นจากพี่เลี้ยงนักวิจัย หลังเสร็จสิ้นกิจกรรม ทีมวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัย สรุปผลข้อมูล และงบประมาณการดำเนินกิจกรรมร่วมกัน

ผลที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัย/ทีมวิจัย สามารถนำเสนอผลข้อมูลจากการสำรวจข้อมูลการเก็บรวบรวมพันธุ์ไฟ คุณลักษณะ การใช้ประโยชน์จากไฟ ได้อย่างละเอียด รอบคอบ และมีความชัดเจน สามารถสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องในข้อมูลระหว่างผู้เข้าร่วมเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้

2. เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันของผู้เข้าร่วม ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานโครงการ ข้อมูลเกี่ยวกับไฟในพื้นที่ และผลิตภัณฑ์จักสานของชุมชน จนนำมาซึ่งข้อมูลที่ต้องการ และเป็นที่ยอมรับทั้งในและนอกพื้นที่ อีกทั้งยังสามารถเสริม เพิ่มเติมข้อมูลจากไฟ ผลิตภัณฑ์จักสาน และการดำเนินงานโครงการ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปปรับใช้ในโครงการ พื้นที่วิจัย ได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตรงต่อความต้องการในพื้นที่ นำมาซึ่งการพัฒนาต่อยอดที่สามารถตอบสนองความต้องการในระดับพื้นที่ได้

3. ผู้เข้าร่วมเวทีมีความสนใจ และให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในกิจกรรม โดยกลุ่มเป้าหมายที่เข้าร่วม เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก กลุ่มเป้าหมายเฉพาะ ที่มาเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ตั้งแต่เริ่มโครงการ และกิจกรรมมาจนถึงปัจจุบัน

4. ได้รับความร่วมมือ การสนับสนุนอย่างดียิ่งจากภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเป้าหมาย จำนวน 12 คน และภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกท่าน ยังให้ความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสนอข้อคิดเห็น เกี่ยวกับจักสานเพิ่มเติม อีกทั้ง ยังสนับสนุนผลิตภัณฑ์จักสานที่มี เพื่อนำมาประกอบการจัดแสดง ณ ศูนย์เรียนรู้ที่กำลังจัดสร้างขึ้นในอนาคต โดยได้ร่วมกันผลิต ผลิตภัณฑ์จักสาน ขนาดจำลอง เพื่อประกอบการจัดแสดงยังศูนย์เรียนรู้ในอนาคต

5. ได้แนวทางการดำเนินงานด้านงานวิจัยจักสานในพื้นที่เพิ่มเติม โดยมีข้อเสนอแนะจากผู้เข้าร่วมให้ใช้ไผ่เป็นเครื่องมือในการหั่นเสริมอาชีพอื่น ๆ ที่มีในพื้นที่ เพื่อเพิ่มมูลค่า และสร้างรายได้เพิ่มเติมให้กับคนในชุมชนในอนาคต เช่น ขนม การแปรรูปสัตว์น้ำที่มีในพื้นที่ เป็นต้น

6. ได้ข้อเสนอแนะด้านการส่งเสริมให้คนในชุมชนหันมาเห็นคุณค่าของไผ่ ร่วมกันอนุรักษ์ และปลูกเสริม เพิ่มจำนวนไผ่ในพื้นที่ให้มากขึ้น เพราะในปัจจุบัน ไผ่เริ่มมีจำนวนลดน้อยถอยลงมากขึ้นในปัจจุบัน

7. ผู้เข้าร่วมเวที ได้มีความรู้เพิ่มมากขึ้นเกี่ยวกับไผ่ ซึ่งผู้เข้าร่วมกิจกรรมบางคนสะท้อนว่า ไม่มีความรู้เกี่ยวกับไผ่เลย พอได้เข้าร่วม ทำให้มีความรู้ ความเข้าใจ และเห็นคุณค่าของไผ่เพิ่มมากขึ้น

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

การประชุมเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และมีเป้าหมายในการดำเนินงานโครงการร่วมกัน สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องในการดำเนินงาน โครงการ และกิจกรรม จนนำมาซึ่งผลลัพธ์ที่ดีของการดำเนินงานของทีมวิจัยบ้านหนองจิก ที่สามารถวางแผนการดำเนินงานกิจกรรม และแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบของคณะทำงานได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม และลงตัว จนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายที่วางไว้ อีกทั้งการที่มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ร่วมกิจกรรมระหว่างเครือข่ายนักวิจัยอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ทีมวิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความมั่นใจเพิ่มมากขึ้นในการดำเนินงาน จนสามารถจัดกิจกรรมออกมาได้อย่างประสบผลสำเร็จ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วม และเสริมเพิ่มข้อมูลให้เกิดขึ้นในกิจกรรมได้ดี นอกจากนั้นยังสามารถสร้างแรงบันดาลใจ และความคิดสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงานกิจกรรมได้ดี จนสามารถสร้างสรรค์แนวคิด กระบวนการ และเครื่องมือเครื่องใช้ใหม่มาใช้ประกอบการดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมในปัจจุบัน

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. ความคิดสร้างสรรค์ และการต่อยอดงาน เช่น ป้ายชื่อจากกระดาษไต่ถุงพลาสติก บอร์ดประชาสัมพันธ์จากสื่อและไม้ไผ่ เป็นต้น
2. การวางแผนการดำเนินงาน และดำเนินงานตามแผนงานและขั้นตอนที่วางไว้ โดยสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ที่ทีมวิจัยได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ตรงตามความรู้ ความสามารถ และความต้องการของทีมวิจัยได้ดี
3. ความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ ใส่ใจ และตั้งใจ
4. ความพร้อมของข้อมูล เอกสาร วัสดุอุปกรณ์ประกอบการนำเสนอ เช่น กำหนดการณ์ สื่อนำเสนอ บอร์ดประชาสัมพันธ์ ผลิตภัณฑ์จักสาน และไม้ ส่วนประกอบจากไม้ประเภทต่างๆ
5. การเตรียมความพร้อมของข้อมูล การทอจ่าจนสามารถแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูลได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม ชัดเจน และมีความมั่นใจ
6. มีความกล้าแสดงออก สามารถจัดกิจกรรม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้อย่างเป็นธรรมชาติ และมีความมั่นใจ
7. มีทักษะวิจัยเพิ่มมากขึ้น มีการจดบันทึกข้อมูล สอบถาม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ค้นคว้าหาข้อมูล และสรุปผลข้อมูลอย่างเป็นระบบ และมีความต่อเนื่อง
8. นักวิจัย/ทีมวิจัย มีทักษะการดำเนินงานที่หลากหลาย มีความสามารถเฉพาะตัว และจดจำสังเกต และนำไปปรับใช้กับตนเองประกอบการดำเนินงานวิจัย เช่น อัดแผ่นการเงิน พิธีโศกนบริหารโครงการ พื้ดึกพื้ดเตรียมข้อมูล อุปกรณ์ และซักซ้อมการนำเสนอ ป้ายค้มนำเสนอข้อมูลจากการสำรวจอย่างมั่นใจ พื้ดจัดสถานที่ อุปกรณ์อย่างรู้บทบาทหน้าที่ และต่อยอดงานด้านจักสาน อ่อนสรุปข้อมูล จดจำข้อมูล นำเสนอข้อมูล และดำเนินกิจกรรมได้อย่างดี เป็นธรรมชาติ เป็นต้น

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีความคิดสร้างสรรค์ และมีการคิดต่อยอดงานอยู่อย่างสม่ำเสมอ จนสามารถคิดค้น พัฒนารูปแบบการจัดกรรม และเครื่องมือที่มีเอกลักษณ์ เป็นที่สนใจแก่ผู้พบเห็น เช่น ป้ายชื่อภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ประกอบจากถุงพลาสติก บอร์ดนิทรรศการที่ทำมาจากสื่อ และไม้ไผ่ เป็นต้น
2. ทีมวิจัยมีการแบ่งบทบาทหน้าที่การดำเนินงานในกิจกรรมได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม สามารถจัดการงาน และกิจกรรมได้อย่างสำเร็จลุล่วงได้ดี

3. ทีมวิจัยมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ และมีความใส่ใจในงานทุกรายละเอียดและขั้นตอน

4. ทีมวิจัยมีการเตรียมความพร้อมของข้อมูล สถานที่ และอุปกรณ์ประกอบการนำเสนอได้ดี เช่น มีส่วนประกอบจากไฟหลากหลายชนิดมาประกอบการนำเสนอ การจัดบอร์ดนิทรรศการ การจัดแสดงผลิตภัณฑ์จักสาน และความพร้อมของข้อมูลที่มีการสรุปผล และมีการจดจำรายละเอียดได้ชัดเจน

5. การประสานงาน และคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายเข้าร่วมกิจกรรม ที่สามารถคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายได้ถูกต้อง ตรงตามเป้าหมาย แผนงาน และผลลัพธ์ที่คาดหวังไว้ เช่น ภูมิปัญญาท้องถิ่น 12 คน ผู้นำชุมชน เกษตรกรในพื้นที่ และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง

6. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน แม่นยำ และเป็นไปในทิศทางเดียวกันของทีม ทำให้สามารถวางแผนงาน กิจกรรมได้อย่างลงตัว นำมาซึ่งผลลัพธ์ และผลสำเร็จที่เกิดขึ้นในกิจกรรม จนสามารถนำผลลัพธ์ที่ได้ไปต่อยอด วางแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่ตอบโจทย์ความต้องการของชุมชน และสังคมได้ในอนาคต

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถสร้างการมีส่วนร่วมให้เกิดขึ้นจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในพื้นที่เกี่ยวกับจักสาน จนนำมาซึ่งความร่วมมือ แนวคิด ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมที่เกี่ยวข้องกับจักสาน จนนำมาซึ่งแนวทางในการสร้างการมีส่วนร่วม การสร้างมูลค่าเพิ่ม และรายได้ให้เกิดขึ้นในชุมชนบ้านหนองจิกได้ในอนาคต ซึ่งนอกเหนือจากการผลิตผลิตภัณฑ์จักสานแล้ว ยังเสริมเพิ่มเติมรายได้จากส่วนประกอบของไม้ และไม้ชนิดต่างๆที่มีของชุมชนได้ในอนาคต

ภาพกิจกรรม



- โครงการ** ศึกษาแนวทางการพัฒนาอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุชมรมเพชรนาคา ตำบลนาคา อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
- กิจกรรม** นำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัย และแลกเปลี่ยนเรียนรู้เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ ในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง
- วัน/เดือน/ปี** อาทิตย์ที่ 15 มกราคม 2560 เวลา 09.00-15.00 น.
- สถานที่** ชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ต.นาคา อ.สุขสำราญ จ.ระนอง
- วัตถุประสงค์**
1. เพื่อนำเสนอความก้าวหน้าการดำเนินงานวิจัยต่อสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา คนในชุมชน หน่วยงานภาครัฐ/เอกชน เครือข่ายงานวิจัย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งใน และนอกพื้นที่
 2. เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา และเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุ ในพื้นที่อำเภอสุขสำราญ จังหวัดระนอง

วิธีการ

ประชุมกลุ่มใหญ่ จำนวน 150 คน ระหว่างทีมวิจัย พี่เลี้ยงนักวิจัย สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ชมรมผู้สูงอายุอำเภอสุขสำราญ 4 ชมรม ผู้ทรงคุณวุฒิที่ปรึกษาโหนดระนอง เครือข่ายกำปวนโมเดล เครือข่ายชมรมผู้สูงอายุบางมัน 70 เจ้าหน้าที่โรงพยาบาลสุขสำราญ คนในชุมชน กศน. เครือข่ายนักวิจัย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องทั้งใน และนอกพื้นที่อำเภอสุขสำราญ ผ่านกระบวนการนำเสนอการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เสริมเพิ่มเติมข้อมูล และแนวทางการดำเนินงานร่วมกันของผู้เข้าร่วมการประชุม โดยมีพี่เลี้ยงนักวิจัยเป็นผู้จัดกระบวนการเวทีและสรุปผล จับประเด็นสำคัญที่เกิดขึ้นในเวที แล้วนำข้อมูลที่ได้นำเสนอเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจ และแนวทางการขับเคลื่อนงานในอนาคตร่วมกัน และหลังเสร็จสิ้นการประชุม ทีมวิจัยร่วมกันสรุปผลข้อมูลกิจกรรมร่วมกัน เพื่อนำข้อมูลที่ได้ประกอบการวางแผนการดำเนินงาน และจัดทำรายงานการวิจัยต่อไป

ผลที่เกิดขึ้น

1. เกิดการสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายชมรมผู้สูงอายุอำเภอสุขสำราญ จำนวน 5 ชมรม
2. ผู้เข้าร่วมการประชุมเกิดความรู้ ความเข้าใจการดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ถึงระเบียบปฏิบัติ ขั้นตอน กระบวนการทำงาน และระบบสวัสดิการต่างๆที่มีอยู่ของชมรม

3. สมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา เกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของกิจกรรมต่างๆที่มีของชมรมเพิ่มมากขึ้น ว่ากิจกรรมต่างๆเป็นกิจกรรมที่สำคัญ ที่จะสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความสุข และสุขภาพที่ดีให้เกิดขึ้นกับสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคาได้อย่างแท้จริง

4. เกิดแนวทางการปฏิบัติของชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ในการดำเนินกิจกรรมประจำเดือน ที่จะมีการดำเนินการอย่างมีระบบ เป็นขั้นเป็นตอน ต่อเนื่อง และจริงจังในอนาคต คือ 1)การลงทะเบียนสมาชิกชมรมฯเพื่อเก็บสถิติการเข้าร่วมประชุม 2)การออกกำลังกาย อนาคตจะมีการพัฒนาลานออกกำลังกายเพิ่ม 3)พิธีกรรมทางศาสนา 4)ร่วมร้องเพลงสมเด็จย่า /เพลงมาร์ช 4 เพลง 5)ประธานเปิดประชุม นำเข้าสู่วาระ 6)การถ่ายทอดวิชาการ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ศาสนา วัฒนธรรม ฯลฯ สลับสับเปลี่ยนหมุนเวียนกันไป7)วัดความดัน ชั่งน้ำหนักตรวจสุขภาพ 8)ดำเนินการด้านการเงิน รับ-จ่าย ค่าบำรุง เงินช่วยเหลือสวัสดิการ และ 9)สนับสนุนการสร้างความเป็นหนึ่งใจ เพลิดเพลินใจ

5. เกิดแนวทางการเชื่อมประสานงาน และถ่ายทอดความรู้ กระบวนการดำเนินงานโครงการ และชมรม ผู้ชมรมผู้สูงอายุอีก 4 แห่ง ในพื้นที่อำเภอสุโขทัย ผ่านกระบวนการร่วมเรียนรู้การทำงานของ คณะกรรมการชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา และการส่งทีมคณะกรรมการผู้สูงอายุเพชรนาคาลงพื้นที่ชมรมผู้สูงอายุอีก 4 แห่งในพื้นที่อำเภอสุโขทัย

6. เกิดแนวทางการดำเนินงานโครงการด้านการส่งเสริมอาชีพให้กับผู้สูงอายุเพชรนาคา โดยการส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพร และการจัดทำโฮมสเตย์ เพื่อเป็นแหล่งรายได้เสริม เพิ่มเติมให้กับผู้สูงอายุ ในอนาคต

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1.จากการที่พี่เลี้ยงนักวิจัยได้นำทีมวิจัยเดินทางไปร่วมกิจกรรมกับเครือข่ายนักวิจัยอยู่บ่อยครั้ง ทำให้ทีมวิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจในกระบวนการดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมมากขึ้น จนทำให้เกิดความมั่นใจ สามารถดำเนินงานโครงการ กิจกรรม ได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และทำงานเป็นทีมเพิ่มมากขึ้น

2. จากการที่พี่เลี้ยงนักวิจัย ได้เชิญเครือข่ายนักวิจัย และภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับโครงการวิจัย และชมรมผู้สูงอายุมาเข้าร่วมกิจกรรม ทำให้พบว่า ทีมวิจัยเกิดแรงกระตุ้นในการดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น ทำให้มีการเตรียมความพร้อม เกิดการวางแผนงาน และการทำงานเป็นทีมที่เป็นระบบและมีส่วนร่วมเพิ่มมากขึ้น

3. จากการที่พี่เลี้ยงร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ถอดบทเรียนการดำเนินงานชมรม และ โครงการของชมรมผู้สูงอายุที่ผ่านมา ทำให้ทีมวิจัยเกิดความรู้ ความเข้าใจ และเห็นความสำคัญของการดำเนินกิจกรรมของชมรมที่มีธรรมเนียมปฏิบัติมาช้านาน แต่ปัจจุบันได้ลดขั้นตอนให้สั้น หรือลดกิจกรรมไปเลยในบางครั้ง จนทีมวิจัยได้กลับมาช่วยแรงร่วมใจกันนำกิจกรรมที่เคยมีมาปฏิบัติอีกครั้ง ทำให้เกิดการสร้างการมีส่วนร่วม และเป็นที่ยอมรับของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น ที่จะร่วมกันสืบทอด อนุรักษ์กิจกรรมต่างๆ ที่มีของชมรมให้กลับมาปฏิบัติร่วมกันอีกครั้ง จนนำมาซึ่งความสุขของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ที่ได้ร่วมกันดำเนินกิจกรรมร่วมกัน และมีความหลากหลาย ที่สามารถสร้างความสุขทางกาย และจิตใจให้เกิดขึ้นได้อย่างแท้จริง กับผู้สูงอายุ

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. กระบวนการทำงานเป็นทีม มีการแบ่งบทบาทหน้าที่ชัดเจน ทำงานอย่างชัดเจน และมีความรับผิดชอบในบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ
2. การวางแผนการดำเนินงานเป็นขั้นเป็นตอน และมีกระบวนการทำงานที่ชัดเจน
3. การเตรียมความพร้อมก่อนการดำเนินกิจกรรม และสรุปผลร่วมกัน
4. การสร้างการมีส่วนร่วมของสมาชิก และเกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ
5. การเลือกกิจกรรมจากการตัดสินใจผ่านมติของที่ประชุมมาปฏิบัติเป็นสำคัญ
6. มีระบบการบริหารทีมงานอย่างเป็นระบบ ถูกต้อง ชัดเจน และมีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น ฝ่ายการเงิน/บัญชี ฝ่ายเอกสาร ข้อมูล ฝ่ายอาหาร สถานที่ ฝ่ายบริหารจัดการ ฝ่ายกิจกรรม เป็นต้น
7. การนำเสนอข้อมูลที่สั้น กระชับ ได้ใจความ และมีความกล้าแสดงออกในการนำเสนอ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีการเตรียมความพร้อมของงาน และกิจกรรมได้อย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีกระบวนการดำเนินงานที่ชัดเจน จนสามารถดำเนินกิจกรรมได้บรรลุเป้าหมาย เป้าประสงค์ตามที่ได้วางแผนงานไว้
2. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการดำเนินงาน และกิจกรรมเพิ่มมากขึ้น จนสามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจให้เกิดขึ้นระหว่างทีมวิจัย และสมาชิกชมรม จนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนงานที่วางไว้

3. ทีมวิจัยมีการเตรียมความพร้อมของข้อมูล และฝึกซ้อมการนำเสนอข้อมูลล่วงหน้า จนสามารถสร้างความมั่นใจ และเกิดความรู้ ความเข้าใจ และความชำนาญเพิ่มมากขึ้นในตัวข้อมูล และทักษะการนำเสนอ จนสามารถนำเสนอข้อมูลได้สั้น กระชับ ได้ใจความ และเกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องร่วมกันของผู้เข้าร่วม

4. ทีมวิจัยรักษาเวลาที่ได้รับมอบหมายอย่างเคร่งครัด จนสามารถดำเนินกิจกรรมได้ตามแผนงาน และตรงตามกำหนดเวลาที่วางแผนงานไว้

5. เกิดการมีส่วนร่วมของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคาเพิ่มมากขึ้น ผ่านกิจกรรมต่างๆที่มีในโครงการ

6. นำกิจกรรมปฏิบัติ ที่เคยดำเนินงานในอดีต นำกลับมาปฏิบัติและดำเนินงานอีกครั้ง จนได้รับคำชมอย่างมากมายจากภาคีเครือข่ายต่างๆที่เข้าร่วม และภาคีเครือข่ายต่างๆยังได้นำแนวทางของชมรมกลับไปพัฒนา และดำเนินงานในชมรมตนเองในอนาคตด้วย

7. เกิดความภาคภูมิใจร่วมกันของสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ ที่สามารถนำสิ่งดีๆที่เคยปฏิบัติในอดีต นำกลับมาปฏิบัติร่วมกันอีกครั้งในปัจจุบัน

8. เกิดข้อตกลงร่วมกันระหว่างสมาชิกชมรมผู้สูงอายุเพชรนาคา ที่จะนำกิจกรรมต่างๆกลับมาปฏิบัติอีกครั้ง จะดำเนินอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ เช่น การออกกำลังกาย ภาควิชาการ ภาควินเทจ เป็นต้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถสร้างการรับรู้ และการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุ เพื่อเปิดโอกาส เปิดพื้นที่ในการประชาสัมพันธ์ และทำการตลาดให้กับผลิตภัณฑ์ และสินค้าต่างๆที่มีของชมรม เพื่อเป็นช่องทางรายได้เสริมเพิ่มเติมให้กับผู้สูงอายุ ที่จะได้รับการสนับสนุนจากภาคีเครือข่ายต่างๆที่ได้รับทราบข้อมูล

ภาพกิจกรรม



โครงการ ศึกษาแนวทางการใช้ประโยชน์จากผักเหียง เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มของชุมชน
บ้านบางลึก หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง

กิจกรรม เพาะพันธุ์ผักเหียงเพื่อการค้า

วัน/เดือน/ปี อังคารที่ 24 มกราคม 2560 เวลา 13.00-16.00 น.

สถานที่ บ้านบางลึก หมู่ที่ 4 ต.ทรายแดง อ.เมือง จ.ระนอง

วัตถุประสงค์

1. เพื่อติดตามหนุนเสริม แปลงเพาะขยายพันธุ์ผักเหียง
2. เพื่อวางแผนการออกกัญชาสหพันธ์ชาผักเหียง และนำผักเหียงปั่น

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 5 คน จำนวน 2 กลุ่มย่อย ระหว่างทีมวิจัย และพี่เลี้ยงนักวิจัย ผ่านกระบวนการลงพื้นที่เพื่อหนุนเสริม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้การจัดทำแปลงเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพื่อการค้าโดยพี่เลี้ยงนักวิจัย และการชี้แจงทำความเข้าใจ และร่วมวางแผนงานการออกกัญชาสหพันธ์ชาผักเหียง และนำผักเหียงปั่นร่วมกันระหว่างพี่เลี้ยงนักวิจัย และทีมวิจัย

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยสามารถจัดทำแปลงเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพื่อการค้า จำนวน 4 แปลงเพาะชำ
2. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจในขั้นตอน กระบวนการ การเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงอย่างเป็นขั้นเป็นตอน และมีระบบมากยิ่งขึ้น
3. ทีมวิจัยสามารถฉบับที่รายละเอียดการดำเนินงานจัดทำแปลงเพาะขยายพันธุ์ และการเพาะพันธุ์ผักเหียงได้อย่างเป็นขั้น เป็นตอน และมีรายละเอียดข้อมูลครบถ้วน สมบูรณ์ อ่านง่าย เข้าใจง่าย สามารถนำความรู้ที่ได้ไปปฏิบัติการได้ทันที
4. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในขั้นตอน กระบวนการ การดำเนินงานออกกัญชาสหพันธ์ชาผักเหียง และนำผักเหียงปั่น จนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปวางแผนงาน กิจกรรม การออกกัญชาสหพันธ์ได้
5. ทีมวิจัยกำหนดวัน เวลา สถานที่ในการออกกัญชาสหพันธ์ร่วมกัน โดยมีแผนที่จะร่วมออกกัญชาสหพันธ์เพื่อหนุนเสริมเครือข่ายงานวิจัยละอุนเหนือ ในการประกวดผู้ใหญ่บ้านดีเด่น ในวันพุธที่ 25 มกราคม 2560 ณ บ้านนายสุคนธ์ แซ่อู๋ หมู่ที่ 4 บ้านวังลุ่ม ต.ละอุนเหนือ อ.ละอุน จ.ระนอง โดยทีมวิจัยจะนำนำผักเหียงปั่น และชาผักเหียงไปออกกัญชาสหพันธ์

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. จากกระบวนการการกระตุ้น สร้างกำลังใจ และวางเป้าหมายให้เกิดแปลงเพาะขยายพันธุ์ ผักเหียงที่ได้มาตรฐาน สามารถเป็นสถานที่ศึกษาดูงาน และเป็นแหล่งเรียนรู้ในอนาคต ทำให้ทีมวิจัยที่รับผิดชอบด้านการจัดทำแปลงเพาะขยายพันธุ์ เกิดแรงบันดาลใจ เล็งเห็นความสำคัญ และมีเป้าหมายร่วมกันที่จะจัดทำแปลงเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงที่ได้มาตรฐาน สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ และเป็นแหล่งรายได้ให้กับทีมวิจัย และคนในชุมชนได้ในอนาคต จนสามารถจัดทำแปลงเพาะชำผักเหียงที่ได้มาตรฐาน และเป็นที่สะดุดตาของผู้พบเห็น ที่จะแวะเวียนเข้ามาสอบถาม ปรัชญาหรือ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านการเพาะพันธุ์ ผักเหียงอย่างต่อเนื่อง

2. จากการจัดกิจกรรมทดลองแปรรูปผักเหียงเป็นอาหารว่าง และเครื่องดื่มที่ผ่านมา สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องให้กับทีมวิจัยในด้านการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผักเหียง โดยการแปรรูปผักเหียงเป็นอาหาร และอาหารว่าง ที่สามารถสร้างคุณค่า และมูลค่าให้เกิดขึ้นกับผักเหียงได้จริงๆ ทำให้ทีมวิจัยเกิดความสนใจ เห็นคุณค่า และแนวทางที่จะสร้างรายได้ให้เกิดขึ้นกับตนเอง ครอบครัว และชุมชนในอนาคต จึงมีแรงผลักดันที่จะสร้างการเรียนรู้ เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้กับเมนูอาหาร และอาหารว่างจากผักเหียงเพิ่มมากขึ้น จึงมีการวางแผนการขับเคลื่อนงานประชาสัมพันธ์เกิดขึ้น

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การจดบันทึก และการสรุปผลข้อมูล
2. การทำงานเป็นทีม
3. การสร้างการมีส่วนร่วมร่วมกันอย่างต่อเนื่อง
4. การดำเนินงานอย่างเป็นขั้นเป็นตอน
5. การสังเกตการณ์
6. การวางแผนงานการดำเนินงานล่วงหน้า และมีการวางแผนงานอย่างต่อเนื่อง
7. การสืบค้นข้อมูล และวิเคราะห์ผลข้อมูล
8. การต่อยอดแผนงาน โครงการ การติดต่อ

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจ ในการเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพิ่มมากขึ้น
2. ทีมวิจัยมีแปลงเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพื่อการค้า จำนวน 4 แปลง

3. ทีมวิจัยเห็นความสำคัญการสร้างมาตรฐานของแปลงเพาะขยายพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน เพื่อสร้างการยอมรับ และสร้างความสนใจให้เกิดขึ้นต่อการเพาะขยายพันธุ์ผักเหียง
4. ทีมวิจัยมีการวางแผนงานการดำเนินงานเพิ่มมากขึ้น และมีการจดบันทึก สืบค้นหาข้อมูล แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน และสรุป วิเคราะห์ผลเพิ่มมากขึ้น
5. ทีมวิจัยมีความรับผิดชอบต่อบทบาทหน้าที่ที่ได้รับ และมีความเสียสละ
6. เกิดการทำงานเป็นทีม
7. เกิดแนวทางการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผักเหียงที่นำไปสู่การปฏิบัติการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ความชำนาญ และการประชาสัมพันธ์เพื่อการยอมรับในอนาคต
8. เกิดการประชาสัมพันธ์เมนูอาหาร และเครื่องดื่มจากผักเหียงให้เป็นที่รู้จักแก่บุคคลทั่วไปเพิ่มมากขึ้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มให้เกิดขึ้นจากผักเหียง ด้วยการเพาะขยายพันธุ์ผักเหียงเพื่อจำหน่าย และการแปรรูปเป็นอาหาร อาหารว่างเพื่อสร้างรายได้เสริมให้กับทีมวิจัย คนในครอบครัว และคนในชุมชนในอนาคต

ภาพกิจกรรม



โครงการ	ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการผลผลิตจากหมากเพื่อเพิ่มมูลค่าแบบครบวงจร
	สู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มวิสาหกิจชุมชนหน้าใหม่ หมู่ที่ 2,4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง
กิจกรรม	ติดตาม/หนุนเสริมการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้า
วัน/เดือน/ปี	พุธที่ 01 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 12.00-14.00 น.
สถานที่	ศูนย์เรียนรู้ด้านหมาก 13/2 หมู่ที่ 4 ต.ราชกรูด อ.เมือง จ.ระนอง
วัตถุประสงค์	

1. เพื่อติดตาม/หนุนเสริมการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้า

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 4 คน ระหว่างทีมวิจัย และพี่เลี้ยงนักวิจัย ผ่านกระบวนการลงพื้นที่ติดตาม/หนุนเสริมแปลงเพาะขยายพันธุ์หมากโดยพี่เลี้ยงนักวิจัย และร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันระหว่างทีมวิจัย และพี่เลี้ยงนักวิจัย เพื่อหาแนวทางการเพิ่มมูลค่าให้กับหมาก และแปลงเพาะขยายพันธุ์หมาก

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยได้รับการหนุนเสริมจากพี่เลี้ยงนักวิจัยเรื่องกระบวนการงานวิจัย ที่จะต้องมีการเก็บรวบรวม และจัดบันทึกข้อมูล เพื่อนำข้อมูลที่ได้นำมาคำนวณหาต้นทุนการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อการค้าต่อไป ซึ่งประเด็นที่ได้รับการหนุนเสริมคือ 1.การชั่งน้ำหนักพันธุ์หมากก่อนการเพาะขยายพันธุ์ เพื่อคำนวณหาต้นทุนที่แท้จริงในการเพาะขยายพันธุ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปวางแผนการเพาะขยายพันธุ์เพื่อการค้าและราคาจัดจำหน่ายในอนาคต 2.การสังเกต/จัดบันทึกคุณลักษณะของพันธุ์หมาก เพื่อหาข้อดี ข้อเสีย และนำข้อมูลที่ได้นำไปปรับปรุงพันธุ์ให้มีความเหมาะสม และคุ้มค่าต่อการลงทุน 3. การทดลองจัดวางพันธุ์หมากหลากหลายจุด และเฝ้าสังเกตการณ์เปลี่ยนแปลง เพื่อหาจุดวางพันธุ์กล้าหมากในการเพาะขยายพันธุ์ที่เหมาะสม ที่ต้นหมากมีความอุดมสมบูรณ์ และมีความเจริญเติบโตสมบูรณ์ รวดเร็ว และให้ผลที่ดีตรงตามความต้องการของลูกค้า 4.การจัดทำโรงเรือนเพาะชำเพื่อการดูแลรักษาต้นพันธุ์ก่อนการจัดจำหน่าย เพื่อความสมบูรณ์ของต้นกล้า ก่อนถึงมือผู้ซื้อ

2. จากการลงพื้นที่พบว่า พื้นที่ปลูกหมากของทีมวิจัยจะคับแคบ แปลงเพาะจะตั้งอยู่ขวางทางน้ำไหล ซึ่งเสี่ยงต่อการเกิดน้ำท่วม อาจทำให้เกิดผลเสียหายกับต้นพันธุ์หมาก ซึ่งอาจจะต้องมีการเคลื่อนย้ายต้นกล้าบ่อยๆ อาจจะทำให้ต้นกล้าบอบช้ำและตายได้ ซึ่งพี่เลี้ยงได้หนุนเสริมให้หาสถานที่สำรองเพิ่มเติมเพื่อจัดทำแปลงเพาะขยายพันธุ์หมาก

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงาน สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเพาะขยายพันธุ์หมากให้กับทีมวิจัยได้เพิ่มมากขึ้น จนสามารถนำความรู้ที่ได้ นำมาวางแผนการดำเนินงานของทีมวิจัย และการเพาะขยายพันธุ์ได้ดี จนสามารถดำเนินการเพาะขยายพันธุ์ได้อย่างเป็นระบบ สามารถเพาะขยายพันธุ์ได้ตรงตามแผนงานที่วางไว้ โดยสามารถเพาะขยายพันธุ์หมากในระยะที่ 1 ได้ จำนวน 500 กล้า และยังมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในทีมงาน โดยแบ่งบทบาทหน้าที่ตามความเหมาะสม และความถนัดของทีมวิจัย จนสามารถดำเนินงานได้อย่างลุล่วง ตรงตามแผนงานที่ได้วางแผนงานร่วมกับพี่เลี้ยงนักวิจัยไว้

2. การทำแปลงเพาะชำแบบไม่มีโรงเรือน อาจทำให้ต้นกล้าได้รับความเสียหายจากแสงแดด และการจิกกัดของสัตว์เลื้อยได้ ฉะนั้นจำเป็นที่ทีมวิจัยควรมีแปลงเพาะขยายพันธุ์ที่ได้มาตรฐาน และมีการคลุมป้องกันแสงด้วยสแลน เพื่อการเจริญเติบโตที่สมบูรณ์ของต้นกล้า เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้สูงขึ้นจากการจำหน่ายพันธุ์กล้าหมากในอนาคต

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การวางแผนการดำเนินงานที่เป็นขั้นเป็นตอน และสม่ำเสมอ
2. การทำงานเป็นทีม การแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนภายในทีมวิจัยร่วมกัน ซึ่งด้วยการกิจที่หลากหลาย ทำให้ทีมวิจัยไม่สามารถรวมตัวได้อย่างพร้อมเพรียง และสม่ำเสมอ ทำให้เกิดการบริหารและแบ่งบทบาทหน้าที่ขณะทำงานเป็นส่วนๆ เช่น ส่วนที่ดำเนินการเก็บเมล็ดพันธุ์ ส่วนที่จัดเตรียมสถานที่เพาะขยายพันธุ์หมาก ส่วนที่นำดินใส่ถุง ส่วนที่นำเมล็ดพันธุ์ลงเพาะ และส่วนที่ดูแลรดน้ำพันธุ์กล้าหมาก
3. การจดบันทึกข้อมูล และเก็บรวบรวมภาพการเปลี่ยนแปลงของพันธุ์กล้าหมาก
4. การนำความรู้ที่มี และความรู้ที่ได้รับจากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ศึกษาดูงาน มาปรับใช้ให้เหมาะสมกับบริบทพื้นที่

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัยมีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบเพิ่มมากขึ้น โดยมีกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการวางแผนการดำเนินงานร่วมกันอย่างสม่ำเสมอ

2. นักวิจัยมีการปรับแผนการดำเนินงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดี โดยสามารถแบ่งบทบาทหน้าที่ขณะทำงานทีมวิจัยได้สอดคล้อง และเหมาะสม จนสามารถดำเนินแผนงานกิจกรรมได้ตามกำหนดการที่วางไว้ แม้ว่าทีมวิจัยหลายๆท่านจะมีภารกิจที่หลากหลาย ก็สามารถร่วมดำเนินงานกิจกรรมได้อย่างลงตัว และเหมาะสม

3. ทีมวิจัยสามารถวิเคราะห์สถานการณ์ และวางแผนการดำเนินงานได้อย่างลงตัว ถูกต้องเหมาะสม และเป็นไปตามแผนงานที่กำหนดไว้

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

ทีมวิจัยมีความรู้ในกระบวนการเพาะขยายพันธุ์หมากที่หลากหลาย จนสามารถนำความรู้ที่ได้นำมาคัดเลือก และวางแผนงานให้มีความสอดคล้อง ถูกต้อง เหมาะสม กับบริบทของพื้นที่ได้ดี ซึ่งถ้าทีมวิจัยสามารถบริหารจัดการและวางแผนได้อย่างเป็นระบบ และมีความเหมาะสมกับพื้นที่มากขึ้น ในอนาคตก็จะสามารถสร้างมูลค่าให้เกิดขึ้นจากการเพาะขยายพันธุ์หมากให้กับพื้นที่ได้ ในอนาคตเกษตรกรในชุมชนก็จะมีรายได้เพิ่มเติมจากการเพาะขยายพันธุ์หมากเพื่อจำหน่ายเป็นรายได้เสริมจากการทำสวนเกษตรในปัจจุบัน

ภาพกิจกรรม



โครงการ	ศึกษาแนวทางการสืบสานศิลปหัตถกรรมเครื่องจักสาน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง
กิจกรรม	ประชุมเตรียมความพร้อมงานนำเสนอผลงานวิจัยจักสานบ้านหนองจิก
วัน/เดือน/ปี	พฤหัสบดีที่ 23 กุมภาพันธ์ 2560 เวลา 10.00-13.00 น.
สถานที่	ศาลาเอนกประสงค์ บ้านหนองจิก หมู่ที่ 3 ต.ปากจั่น อ.กระบุรี จ.ระนอง
วัตถุประสงค์	

1. เพื่อเตรียมความพร้อมทีมงานวิจัย เครือข่ายนักวิจัย ในการออกบูทประชาสัมพันธ์งานวิจัย
ในงานนำเสนอผลงานวิจัยจักสานบ้านหนองจิก

วิธีการ

ประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 17คน ระหว่างทีมวิจัยหนองจิก ภาควิชาเครือข่าย เช่น ทีมวิจัยบ้าน
หาดส้มแป้นและทีมผักเหลียงบ้านบางสิกิม ผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน หัวหน้า อพปร. และพี่เลี้ยงนักวิจัย
เพื่อวางแผนการจัดงานของทีมวิจัยบ้านหนองจิก ซึ่งทุกทีมให้ความพร้อมทั้งงาน ละมีการจัดเตรียมงาน อย่าง
เต็มที่ เริ่มจากการคุยกันเรื่องเวทีที่จะจัดตั้งเสนอผลงานของแต่ละบูท การวางแผนเวที การโชว์ผลงานของแต่ละ
ทีม โดยเรียงจากซ้ายไปขวา จักสาน/ราชกรูด/หาดส้มแป้น/บางสิกิม/กาแฟไรโน/กลุ่มสตรีปากจั่น งานจะเริ่ม
09.00-14.00น.โดยประมาณ โดยภายในงานจะมีการรณรงค์ให้แต่งชุดไทยเข้าร่วมงาน และยังมีรางวัล
มากมาย งานจะเปิดโดยนายกองค์การบริหารส่วนตำบลปากจั่น และหลังจากนั้นก็จะมีการร่ายรำของน้อง
สองคนจากทีมจักสาน คือด้วยรำร้อนแร่ และรำในน้ำมีปลาในนามีข้าว ของทีมหาดส้มแป้น หลังจากนั้น ก็
จะมีการกล่าวที่มาที่ไปของโครงการจักสานที่บ้านหนองจิก โดยหัวหน้าโครงการ และต่อด้วยวิธีการเตรียม
วัสดุอุปกรณ์ในการจักสาน และเรียนรู้วิธีการทำจากภูมิปัญญาชาวบ้าน ช่วงเวลาหลังจากนั้นก็เปิดโอกาสให้ผู้
ที่สนใจได้ร่วมพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกัน และไขข้อข้องใจต่างๆ หลังจากนั้นก็ได้เวลาเบรค
รับประทานอาหารว่าง คือ คุกกี้ผักเหลียง กับน้ำคลอโรฟิลล์ผักเหลียง ละได้เยี่ยมชมบูทต่างๆ จนถึงบูทสุดท้าย
แล้วก็รับประทานอาหารกลางวันร่วมกัน จะมีเมนูอาหาร 4 เมนู คือ แกงส้มกุ้งผักเหลียง ไข่ผัดผักเหลียง
หมกผักเหลียง และแกงเหลียงผักเหลียงใส่กุ้ง และหลังจากนั้นก็เป็นการปิดงาน

ผลที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัยและพี่เลี้ยงนักวิจัย รวมทั้งภาควิชาเครือข่ายที่มาร่วมประชุมได้ปรึกษาหารือกันในการ
เตรียมงาน ขาดเหลืออะไร หรือต้องการให้เครือข่ายด้วยกันช่วยเหลืออะไรก็ได้ตกลงกันในวันนี้ รวมทั้งคิด
และ เสนอ แนวทางในการจัดการที่จะเกิดขึ้นในวันที่ 25 กุมภาพันธ์ 2560

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และศึกษาดูงานในครั้งนี้ ทำให้เห็นว่าทางทีมวิจัยมีความพร้อมและมีความกระตือรือร้น กล้าคิด กล้าตัดสินใจ มากขึ้น เพื่อให้งานที่ตนรับผิดชอบออกมาดี ทั้งที่ๆ บางคนก็มีหน้าที่ต้องรับผิดชอบแต่ให้ความร่วมมืออย่างดี

2. จากการลงพื้นที่ ทางทีมงานบ้านหนองจิก ได้เตรียมงานที่พร้อมเพรียงกันมาก มีการวางแผนที่ชัดเจน มีการแบ่งแยกหน้าที่ ที่เห็นได้ชัด ไม่ว่าจะจากทีมงาน และ บุคคลสำคัญในหมู่บ้าน ก็ให้ความร่วมมือเป็นอย่างดี

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. การสรุปการพูดคุยที่ได้ตกลงกัน จะได้เอาไปปรับใช้ในงานเพื่อนช่วยเรา เราช่วยเพื่อน ที่ทีมหนองจิก ปากจั่น ได้มีการจัดนิทรรศการ ขึ้น

2. การทำงานเป็นทีม การแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบที่ชัดเจนภายในทีมวิจัยร่วมกัน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. นักวิจัยมีการวางแผนการดำเนินงานที่เป็นระบบเพิ่มมากขึ้น ชัดเจน

2. นักวิจัยมีการปรับแผนการดำเนินงานตามสถานการณ์ที่เกิดขึ้นได้ดี สามารถนำความรู้ไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิต และถ่ายทอดสู่บุคคลอื่นได้

3. ทีมวิจัยมีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบกันได้อย่างดีเยี่ยม มีการพูดคุยกันอย่างเข้าใจ หรือถ้ามีอะไรที่จะเสนอแนะก็สามารถปรับเปลี่ยนทัศนคติกันได้อย่างทันท่วงที

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

ทีมวิจัย สามารถนำความรู้ไปถ่ายทอดกับบุคคลอื่นได้อย่างชัดเจน สามารถนำความรู้ที่จัดงานในครั้งนี้ ไป ใช้ กับการดำเนินชีวิตของตัวเองได้ และสามารถยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของบ้านหนองจิก ทำให้ สิ่งจักสานเหล่านี้ ไม่หายไปจากชุมชน



ภาพกิจกรรม

โครงการ	สวัสดิการชุมชนคนบางนอน
กิจกรรม	พัฒนาโครงการ ครั้งที่ #3
วัน/เดือน/ปี	วันพุธที่ 29 มีนาคม 2560 เวลา 09.00-13.00 น.
สถานที่	ศูนย์ประสานงานวิจัยเพื่อท้องถิ่นจังหวัดระนอง 7/24 ถนนผาแดด ตำบลเขานิเวศน์ อำเภอเมือง จังหวัดระนอง
วัตถุประสงค์	1. เพื่อจัดประชุมทีมวิจัยบางนอนในการพัฒนาโครงการวิจัยสวัสดิการชุมชนคนบางนอน ครั้งที่ 3 2. เพื่อทำความเข้าใจเอกสารข้อเสนอโครงการ แผนงาน กิจกรรมโครงการวิจัย

วิธีการ

1. ประชุมกลุ่มย่อยจำนวน 13 คน ประกอบด้วย 1.ที่ปรึกษาโครงการวิจัย นายสมจริง แก้วนาบอน สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.บางนอน) 2.ที่ปรึกษา สกว.ระนอง นายสุชีพ พัฒน์ทอง 3.ทีมวิจัยโครงการสวัสดิการชุมชนคนบางนอน และ 4.ทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย โดยพี่เลี้ยงนักวิจัยทบทวนการประชุมพัฒนาโครงการครั้งที่ผ่านมา ในเรื่องของกิจกรรม รายละเอียดต่างๆในโครงการ และนำเสนอรูปแบบงานวิจัยพื้นที่อื่นๆ เช่น 1)การอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดบ้านนา สัตว์ประจำถิ่น 2)การอนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่น ต.ละอุ่นเหนือ 3)การศึกษามูลค่า คุณค่าของผักเหียงบ้านบางสิกิม 4)การสืบสานภูมิปัญญาด้านจักสานบ้านหนองจิก และ 5) การบริหารจัดการผลผลิตหมากราชกรูด แบบครบวงจร
2. พี่เลี้ยงนักวิจัยนำเสนอแผนงานโครงการ โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการออกแบบกิจกรรมขั้นตอนการดำเนินงาน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับในกระบวนการวิจัยครั้งนี้
3. ทีมวิจัยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชักถามในประเด็นต่างๆ
4. สรุปบทเรียน AAR โดยในทีมวิจัยสะท้อนความรู้สึกร่วมมอง ข้อเสนอต่อการดำเนินงาน

ผลที่เกิดขึ้น

1. จากการประชุมกลุ่มย่อย จำนวน 13 คน ประกอบด้วย 1.ที่ปรึกษาโครงการวิจัย นายสมจริง แก้วนาบอน สมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สจ.บางนอน) 2.ที่ปรึกษา สกว.ระนอง นายสุชีพ พัฒน์ทอง 3.ทีมวิจัยโครงการสวัสดิการชุมชนคนบางนอน และ 4.ทีมพี่เลี้ยงนักวิจัย ทางทีมพี่เลี้ยงนักวิจัยได้แจกเอกสารข้อเสนอโครงการที่มีความสมบูรณ์เพียง 70 % ประกอบการประชุมในครั้งนี้
- ซึ่งก่อนเริ่มกระบวนการทางพี่เลี้ยงนักวิจัยได้ทบทวนการพัฒนาโครงการครั้งที่ผ่าน ทางพี่เลี้ยงนักวิจัยได้มีการดำเนินงานเขียนโครงการ ยกร่างแผนงานกิจกรรมโครงการ รวมทั้งประมวลรวบรวมหลักการและเหตุผล หรือความสำคัญของปัญหา เป้าหมาย วัตถุประสงค์ที่มาในการเสนอโครงการวิจัยสวัสดิการชุมชนคนบางนอนในครั้งนี้ โดยทางทีมวิจัยได้ทำความเข้าใจเอกสารข้อเสนอโครงการ ฉบับร่าง 70 % และนำเสนอรูปแบบงานวิจัยพื้นที่อื่นๆ เช่น 1)การอนุรักษ์สายพันธุ์เป็ดบ้านนา สัตว์ประจำถิ่น 2)การ

อนุรักษ์พันธุ์ปลาท้องถิ่น ต.ละอุ่นเหนือ 3) การศึกษามูลค่า คุณค่าของผักเหียงบ้านบางลึก 4) การสืบสานภูมิปัญญาด้านจักสานบ้านหนองจิก และ 5) การบริหารจัดการผลผลิตหมากราชกรด แบบครบวงจร ระหว่างรอผู้เข้าร่วมเพิ่มเติม เพื่อสร้างการกระตุ้น การรับรู้ข้อมูลข่าวสารงานวิจัย รวมทั้งกระบวนการวิจัยของแต่ละพื้นที่ ซึ่งกระบวนการนำเสนอภาพตัวอย่างงานวิจัย พบว่า ทางทีมวิจัยมีความสนใจรูปแบบ ขั้นตอนวิธีการทำงานวิจัย สังเกตได้จากแววตา การคำพูด น้ำเสียง ที่แสดงออกมา รวมทั้งการตั้งคำถามที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย เช่น การออกแบบสำรวจ ต้องออกแบบอย่างไร และวิธีการลงพื้นที่เก็บข้อมูล เป็นการตั้งคำถามจากการดูภาพตัวอย่างประกอบ เป็นต้น

2. พี่เลี้ยงนักวิจัยนำเสนอแผนงานโครงการ โดยให้ความสำคัญในเรื่องของการออกแบบกิจกรรมขั้นตอนการดำเนินงาน จำนวนกลุ่มเป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับในกระบวนการวิจัยครั้งนี้ โดยทีมวิจัยอ่านเอกสารข้อเสนอโครงการประกอบ และมีการปรับแก้ไข เพิ่มเติมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์ปัญหา รวมทั้งเพิ่มเติมข้อมูลศักยภาพ จุดแข็ง จุดอ่อนของกองทุนสวัสดิการชุมชนเทศบาลตำบลบางนอน และทำความเข้าใจเป้าหมายในการขับเคลื่อนโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ ผู้การขยายผลยังพื้นที่อื่น กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง พบว่า ทีมวิจัยมีความรู้ ความเข้าใจต่อการดำเนินงานสวัสดิการชุมชน และมีการวิเคราะห์สถานการณ์ชุมชน รวมทั้งบทเรียนการขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชนคนบางนอน 10 ปีที่ผ่านมา ซึ่งทางพี่เลี้ยงนักวิจัยให้ความสำคัญกับขาขึ้นโครงการวิจัย เพราะหากทีมวิจัยทั้งหมดมีความเข้าใจเป้าหมาย กระบวนการทำงานร่วมกันตั้งแต่ช่วงขาขึ้นโครงการ จะทำให้การดำเนินงานโครงการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกัน มีความเข้าใจที่ตรงกันที่จะขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชนสู่ความเข้มแข็ง บริหารจัดการอย่างเป็นระบบ นำไปสู่การพึ่งตนเองได้ของสมาชิกกองทุนฯ และคนในชุมชนต่อไป

3. ทางพี่เลี้ยงนักวิจัย เปิดโอกาสให้ทีมวิจัยได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ชักถามในประเด็นต่างๆ ซึ่งพบว่าทางทีมวิจัยมีการตั้งคำถามในเรื่องบทบาทหน้าที่ในโครงการวิจัย เช่น 1) เรื่องการบริหารจัดการโครงการ การเงินการบัญชีโครงการ ระเบียบการเบิกจ่าย รวมทั้งเอกสารที่ต้องเตรียม มีอะไรบ้าง ดำเนินการอย่างไร ซึ่งทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้ชี้แจงในเรื่องเอกสารหลังจากโครงการได้รับการอนุมัติ ทางพี่เลี้ยงนักวิจัยจะเตรียมเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการทั้งหมดมาชี้ทำความเข้าใจระเบียบการเบิกจ่ายงบประมาณอีกครั้ง และพี่เลี้ยงได้นำแฟ้มเอกสารโครงการ การเงินโครงการ สมุดบัญชีธนาคาร ของโครงการวิจัยอื่นๆมาให้ดูตัวอย่าง ซึ่งผู้รับบทบาทเจ้าหน้าที่การเงินโครงการได้ดูตัวอย่าง เกิดความเข้าใจ คลายความกังวล เพราะตนเองมีประสบการณ์ในการทำเงินโครงการอื่นมาก่อน ซึ่งมีลักษณะคล้ายกับเอกสารการเงินโครงการวิจัย 2) เรื่องการดำเนินงานโครงการ สามารถดำเนินการได้ช่วงไหน อย่างไร ซึ่งเป็นการตั้งคำถามที่ทำให้ทราบว่าทีมวิจัยมีความพร้อม และสนใจ ตื่นตัว มั่นใจในการดำเนินงานเป็นอย่างมาก ทางพี่เลี้ยงได้

ชี้แจงเรื่องของระยะเวลาในการดำเนินงาน รวมทั้งขั้นตอนในการพิจารณาโครงการวิจัย ในวิธีการจัดการการอนุมัติโครงการ จัดทำเอกสารสัญญาโครงการ ซึ่งสามารถเริ่มกิจกรรมโครงการได้ในช่วงเดือน มิถุนายน ไม่เกินเดือนกรกฎาคม 2560 นี้ จากนั้นทางพี่เลี้ยงนักวิจัย ได้ชี้แจงทำความเข้าใจ การเตรียมความพร้อมนำเสนอโครงการภายในจังหวัด ในวันที่ 9 เม.ย.นี้ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ปรึกษา สกว.ระนอง มาร่วมรับฟัง และให้มุมมองข้อเสนอแนะต่อโครงการ ซึ่งทางทีมวิจัยควรเตรียมการนำเสนอในรูปแบบที่ถนัด โดยมีวิธีการPresent หลายๆวิธี เช่น ทำเป็นวิดีโอ ทำเป็น Power point หรือการเขียนในแผ่นชาร์ตแล้วถ่ายรูป แล้วนำเสนอ ก็ได้ ทางพี่เลี้ยงได้กำหนดหัวข้อในการนำเสนอแบบง่าย ที่สามารถบอกได้ว่า ใคร ทำอะไร ที่ไหน กับใคร ทำอย่างไร ผลเป็นอย่างไร เป็นต้น ก่อนเข้าเวทีพิจารณาโครงการในช่วงวันที่ 26 เมษายน 2560 ต่อไป

4. การสรุปบทเรียน AAR โดยในทีมวิจัยสะท้อนความรู้สึก มุมมอง ข้อเสนอต่อการดำเนินงาน ก่อนจะเลิกประชุมทางพี่เลี้ยงก็ให้ทีมวิจัยสะท้อนถึงมุมที่มีต่องานวิจัยว่ามีความคิดเห็นอย่างไร บ้างตั้งแต่พัฒนาโครงการครั้งที่ 1 –ครั้งที่ 3 ซึ่งทีมวิจัยสะท้อนมุมมอง ความรู้สึก ในด้านต่างๆดังนี้

1.นายบุญจริง แก้วนาบอน (สจ.บางนอน) สะท้อนว่า ทำไมมาช้าจัง ไปอยู่ที่ไหนมา ทางสวัสดิการชุมชน ได้ทำกันเองตามมีตามเกิดและใช้งบเท่าที่มีอยู่ ต่อจากนี้ เมื่อ สกว.เข้ามา คงจะเป็นโอกาสดีที่จะพัฒนาโครงการต่อไป

2.นางสาวชุดิมาพร วงษ์หล้า บอกว่า เคี้ยวดี ชอบ เพื่อเพื่อศักยภาพการทำงาน ผลที่ออกมาก็จะดียิ่งๆ ขึ้นไป

3.นางวันเพ็ญ รัตนดิถ ฅ ญเกิด โครงการดีไม่มีกังวล

4.นางทัศนีย์ จันทน์ดี จากวันแรก คือไม่รู้เรื่องแต่มาวันนี้ รู้สึกชอบและสนใจ เพราะเป็นโครงการที่น่าสู่ชุมชน

5.นางกองสี บุญพัก เป็นการเพิ่มศักยภาพให้กับสมาชิกและคณะทำงานมากขึ้น

6.นางเบญญาภา คีร์ ชื่นใจมาก ชอบ เป็นการทำงานที่ลงถึงรากหญ้า

7.นางสายพิน ตันกุล ตอนแรกกังวลเรื่องเอกสารว่าละเอียด เยอะ แต่ตอนนี้ ถึงเอกสารละเอียดแต่ก็มีความคล้ายกัน และทำให้ระบบเอกสารมีความชัดเจนมากขึ้น

8.นางพิกุล นัคราจารย์ ได้บทบาทหน้าที่การทำงานในชุมชนเพิ่มมากขึ้น

9.นางกมลวรรณ บุญวงศ์ หัวหน้าโครงการได้กล่าวตอบท้ายว่า มั่นใจว่าการทำงานอาจจะไม่ 100% แต่ก็อยู่ที่ 99% เพราะทีมงานมีความพร้อม ใจสู้ งานก็ออกมาดี มีโอกาสได้พัฒนาตนเอง มั่นใจว่าการทำงานวิจัยครั้งนี้ สามารถยกระดับการทำงานสวัสดิการชุมชนได้เพิ่มขึ้น ตามนิยามศัพท์ที่เราได้ “ตั้งแต่ครรถ์มารดาสู่เชิงตะกอน” และ ถ้าอยากเห็นภูเขาหญ้าให้ไปหางา อยากกินชาลาเปาขาวๆ ให้ไปทับหลี แต่ถ้าสวัสดิการดีก็ต้องที่บางนอน”

บทเรียนข้อค้นพบที่สำคัญ

1. การออกแบบกระบวนการของพี่เลี้ยงนักวิจัย โดยนำกระบวนการ นำเสนอภาพตัวอย่าง และเชื่อมโยงมายังการดำเนินงานวิจัย ทำให้ทีมวิจัยเห็นภาพ มีความเข้าใจที่ชัดเจนมากขึ้น รวมทั้ง เป็นการกระตุ้นการเรียนรู้ได้ดี
2. การให้ความสำคัญกับข่าขึ้นช่วงพัฒนาโครงการวิจัย อีกทั้ง เป็นการวิเคราะห์คน วิเคราะห์พื้นที่ และวิเคราะห์สถานการณ์ของชุมชนร่วมกัน จะทำให้ทีมวิจัยมีความเข้าใจในการดำเนินงาน โครงการวิจัยได้ชัดเจนมากขึ้น
3. การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทำความเข้าใจร่วมกันก่อนที่จะดำเนินงานโครงการ สามารถสร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องต่อการทำงานร่วมกันของทีมวิจัย และยังสามารถค้นหาความต้องการ ความสามารถในการดำเนินงาน โครงการที่ถูกต้อง เหมาะสม ที่จะสามารถสร้างผลสำเร็จในโครงการ และความสุขให้กับทีมวิจัยในการดำเนินงานอีกด้วย

ความรู้ด้านกระบวนการทำงานวิจัย

1. มีการจัดกระบวนการประชุมที่มีคุณภาพทีมวิจัยมีส่วนร่วมในการแลกเปลี่ยนทุกคน ซึ่งพี่เลี้ยงนักวิจัยได้ออกแบบกระบวนการที่เน้นการกระตุ้นจากการดูตัวอย่าง และทบทวนงานตนเอง รวมทั้ง การมองเห็นภาพอนาคตร่วมกัน เช่น เรื่องวิธีการลงพื้นที่เก็บข้อมูล การเยี่ยมบ้านสมาชิกสวัสดิการ การจัดประชุมกลุ่มย่อย การจัดประชุมกลุ่มใหญ่ ออกแบบกระบวนการทำงานเป็นทีม 4 ขั้นตอน 1)ขั้นการเตรียมความพร้อมนักวิจัยและชุมชน 2)ขั้นการศึกษาข้อมูล 3)ขั้นทดลองปฏิบัติการ และ4)ขั้นสรุปผลและนำเสนอผลงาน

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น

1. ทีมวิจัย มีความสนใจ ตั้งใจ และมุ่งมั่นในการดำเนินงานมากขึ้น สามารถแบ่งบทบาทหน้าที่รับผิดชอบคณะทำงานได้อย่างลงตัว ถูกต้อง เหมาะสม ตรงกับความสามารถของทีมวิจัย และมีความเข้าใจเกี่ยวกับรายละเอียดโครงการมากขึ้น

การตอบโจทย์ปัญหาของชุมชน

เป็นการพัฒนาโครงการวิจัย เรื่อง การศึกษารูปแบบการจัดสวัสดิการชุมชนที่เข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการจัดการกองทุนได้อย่างเป็นระบบ พึ่งตนเองได้ สู่การขยายผลยังพื้นที่อื่น กรณีศึกษา : กองทุนสวัสดิการชุมชน เทศบาลตำบลบางนอน อำเภอเมือง จังหวัดระนอง นำไปสู่การพัฒนากองทุน

เพื่อให้เป็นองค์กรที่สามารถพึ่งตนเองได้ และร่วมแก้ไขปัญหาสังคมทุกมิติ และรวมถึงการเป็นหุ้นส่วนในการสร้างสังคมสวัสดิการ เชื่อมโยงกองทุนสวัสดิการชุมชนกับงานพัฒนาด้านต่างๆในชุมชนท้องถิ่น การพัฒนาระบบการบริหารจัดการที่ดี สร้างแกนนำรุ่นใหม่ เพื่อปลูกจิตสำนึกให้มีจิตสาธารณะ รักในงานช่วยเหลือสังคม เรียนรู้งานพัฒนาและรู้จักการแก้ไขปัญหาในชุมชน รวมทั้งการขยายฐานสมาชิกให้ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย และสร้างผู้นำรุ่นใหม่มาสานต่องานสวัสดิการชุมชนคนบางนอน ที่สามารถทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นในชุมชน สังคมได้ในอนาคต

ภาพกิจกรรม

